

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

PRAVNI FAKULTET OSIJEK

SAMOANALIZA

Osijek, travanj 2015.

Naziv vrednovanoga visokog učilišta:

Pravni fakultet Osijek

Naziv sveučilišta u čijem se sastavu nalazi vrednovano visoko učilište:

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Godina osnutka:

1975.

Adresa:

Stjepana Radića 13, 31000 Osijek

Telefon:

031 224 500

Faks:

031 224 540

Mrežna adresa:

<http://www.pravos.unios.hr/pfo/>

E-pošta:

ured@pravos.hr

Zvanje, ime i prezime čelnika visokog učilišta:

Izv. prof. dr. sc. Boris Bakota, v. d. dekana

Naziv banke i broj računa preko kojeg visoko učilište posluje:

Privredna banka Zagreb, IBAN HR8023400091100163962

Povjerenstvo i radne skupine za izradu Samoanalize Pravnog fakulteta Osijek

1. Povjerenstvo za izradu Samoanalize Pravnog fakulteta Osijek

1. izv. prof. dr. sc. Boris Bakota, predsjednik
2. prof. dr. sc. Igor Bojanić, član
3. doc. dr. sc. Igor Vuletić, član
4. doc. dr. sc. Jelena Legčević, članica
5. doc. dr. sc. Tunjica Petrašević, član
6. doc. dr. sc. Nikol Žiha, članica
7. Ljerka Dumančić, mag. iur., članica

2. Radna skupina za izradu materijala za točku Upravljanje visokim učilištem i osiguravanje kvalitete

1. izv. prof. dr. sc. Boris Bakota, voditelj skupine
2. prof. dr. sc. Ivana Barković Bojanić
3. doc. dr. sc. Jelena Legčević
4. prof. dr. sc. Igor Bojanić
5. Romana Čosić, studentica

3. Radna skupina za izradu materijala za točku Studijski programi

1. prof. dr. sc. Igor Bojanić, voditelj skupine
2. doc. dr. sc. Jelena Legčević
3. dr. sc. Barbara Herceg Pakšić
4. Marija Dijanović, bacc. ing. techn. inf.

4. Radna skupina za izradu materijala za točku Studenti

1. doc. dr. sc. Igor Vuletić, voditelj skupine
2. doc. dr. sc. Martina Mikrut
3. dr. sc. Ante Novokmet
4. Višnja Lachner, mag. iur.
5. Tomislav Metelko, student

5. Radna skupina za izradu materijala za točku Nastavnici

1. doc. dr. sc. Jelena Legčević, voditeljica skupine
2. doc. dr. sc. Dubravka Klasiček
3. dr. sc. Barbara Herceg Pakšić
4. Marko Sukačić, mag. iur.

6. Radna skupina za izradu materijala za točku Znanstvena i stručna djelatnost

1. doc. dr. sc. Tunjica Petrašević, voditelj skupine
2. prof. dr. sc. Ivana Barković-Bojanić
3. izv. prof. dr. sc. Mirela Župan
4. doc. dr. sc. Ivana Tucak
5. dr. sc. Barbara Herceg Pakšić
6. Ljiljana Siber, mag. bibl., mag. iur.
7. Jelena Roškar, mag. iur.

7. Radna skupina za izradu materijala za točku Mobilnost i međunarodna suradnja

1. doc. dr. sc. Nikol Žiha, voditeljica skupine
2. izv. prof. dr. sc. Mirela Župan
3. dr. sc. Helga Špadina
4. dr. sc. Dunja Duić
5. Toni Pranić, mag. soc.

8. Radna skupina za izradu materijala za točku Resursi: stručne službe, prostor, oprema i financije

1. Ljerka Dumančić, dipl. iur., voditeljica skupine
2. doc. dr. sc. Martina Mikrut
3. Ivančica Tubić, dipl. oec.
4. Zdravko Rašić
5. Ljiljana Siber, mag. bibl., mag. iur.

Lektorica:

doc. dr. sc. Jadranka Mlikota

Prevoditelji i lektori za engleski jezik:

1. doc. dr. sc. Ljubica Kordić
2. Dubravka Papa, v. pred
3. Željko Rišner, v. pred

Grafičko oblikovanje:

Marijan Dumančić, mag. iur.

Samoanaliza Pravnog fakulteta Osijek usvojena je na sjednici Fakultetskog vijeća 21. travnja 2015. godine.

SADRŽAJ

1. UPRAVLJANJE VISOKIM UČILIŠTEM I OSIGURAVANJE KVALITETE	1
a) Ukratko opišite razvoj vašega visokog učilišta i bitne događaje u posljednjih 10 godina (organizacijske promjene, preseljenja, bitne probleme u radu).	1
b) Prikažite dijagram interne organizacijske strukture vašega visokog učilišta (vijeće, zavodi, katedre i ostalo). Upišite u dijagram broj stalno zaposlenih po svakoj ustrojbenoj jedinici. U dodatku dijagramu kratko opišite sastav i funkciju pojedinih elemenata strukture. Navedite u kojim su elementima upravljačke strukture uključeni drugi dionici (studenti, poslodavci i ostali) i komentirajte njihovu ulogu i doprinos.....	5
c) Navedite strukturu čelnostiva vašeg visokog učilišta (dekan, prodekani, pročelnik odjela i ostali) i kratko opišite njihovu ulogu i način izbora.	7
d) Ako je vaše visoko učilište sastavnica sveučilišta, navedite elemente integracije.....	8
e) Navedite temeljne vrijednosti i načine nadgledanja etičnog ponašanja u vašim aktivnostima povezanim s istraživanjem, nastavom i odnosom prema studentima.....	9
f) Ukratko opišite misiju i viziju u skladu sa strategijom vašega visokog učilišta i ocijenite njezino ostvarenje preko programa koji izvodi vaše visoko učilište (odnosi se na studijske programe, politiku zapošljavanja, međunarodnu dimenziju, znanstvenu djelatnost, brigu o studentima, osiguravanje kvalitete, poslovanje i slično).	10
g) Objasnite u čemu je značaj i posebnost vaše institucije u odnosu na slične institucije u RH u vašem znanstvenom području.	12
h) Osvrnite se na moguća preklapanja djelatnosti vaše institucije s djelatnošću slične institucije na istome sveučilištu.....	13
i) Priložite dokumente sa strategijom i postupcima za osiguravanje kvalitete znanstvenog i nastavnog rada na vašem učilištu, ocijenite stupanj njegove provedbe i očitujte se o godišnjem izvještavanju.	14
j) Navedite tijela koja se kontinuirano bave područjem osiguravanja kvalitete. Procijenite njihov rad u proteklih pet godina.	16
k) Navedite i obrazložite ukratko glavne strateške ciljeve koje uprava visokog učilišta nastoji ostvariti u svom mandatu i moguće poteškoće na koje nailazi prilikom njihova ostvarivanja (odnosi se na studijske programe, politiku zapošljavanja, međunarodnu dimenziju, znanstvenu djelatnost, brigu o studentima, osiguravanje kvalitete, poslovanje i slično).	17
1. strategija nastavnih djelatnosti	17
2. strategija znanstveno-istraživačkih djelatnosti	17
3. strategija međunarodne suradnje	18
4. strategija pozicioniranja u okruženju	18
5. strategija razvoja ljudskih i materijalnih resursa.....	18
6. strategija obnove i razvoja	18
7. strategija osiguranja i unaprjeđenja kvalitete.....	19
l) Iznesite svoje mišljenje o glavnim prednostima i manama programskih, kadrovskih i materijalnih potencijala vašega visokog učilišta.....	19

m) Ako ste već prošli neki oblik vanjskog vrednovanja, komentirajte preporuke i poboljšanja koja ste dosad proveli.....	20
n) Ako postoji, navedite inozemno visoko učilište s kojim biste se usporedili i objasnите na temelju kojih kriterija.....	21
o) Navedite kada ste i na koji način reagirali na donošenje odluka od javnog interesa i/ili sudjelovali u njihovu donošenju.....	21
p) Navedite u kojoj ste mjeri zadovoljni postojećim stanjem i predložite moguća poboljšanja.....	22
2. STUDIJSKI PROGRAMI.....	24
a) Prikažite dijagram konfiguracije svih studijskih programa po vertikali (preddiplomski, diplomski, integrirani i poslijediplomski) s njihovom mogućom podjelom na smjerove. Izvodite li stručne studije, prikažite i njihovu konfiguraciju. Obrazložite funkcionalne razloge za takvu konfiguraciju, posebno sa stajališta optimalnih obrazovnih učinaka (mogućnost zapošljavanja, nastavak studija, mobilnost) uz predviđene upisne kvote. Navedite koji su studijski programi dislocirani i komentirajte njihovu opravdanost.....	24
b) Ako postoje, navedite preklapanja vaših studijskih programa sa sličnim studijskim programima na nekoj drugoj sastavnici sveučilišta. Napišite koje ste korake poduzeli da bi se takva preklapanja u budućnosti izbjegla.....	28
c) Za svaku razinu studija (preddiplomski, diplomski, integrirani i poslijediplomski, poslijediplomski specijalistički studiji te stručni studiji, ako ih održavate) posebno odgovorite na dolje navedena pitanja:.....	28
d) Navedite kako se provjerava redovitost pohađanja nastave i vaše mišljenje o tim postupcima..	35
e) Opišite i ocijenite nastavne metode, provedbu praktične i terenske nastave. Posebno se osvrnite na probleme i moguća poboljšanja.....	35
f) Opišite i ocijenite izvođenja dijelova nastave u radilištima izvan vašega visokog učilišta (radionice, farme, praksa i ostalo). Objasnite sustav bilježenja provedbe stručne prakse. Posebno se osvrnite na probleme i moguća poboljšanja.....	35
g) Ocijenite dostupnost i kvalitetu mrežnih stranica studijskih programa.....	36
h) Osvrnite se na programsku koncepciju na vašem visokom učilištu i iznesite prijedloge i planove za izmjenu studijskih programa u skoroj budućnosti i razloge koji vas na to navode.....	37
i) Navedite koji se programi cjeloživotnog obrazovanja izvode na vašem visokom učilištu te u tablici prikažite broj programa kojima nisu dodijeljeni ECTS bodovi i programi s dodijeljenim ECTS bodovima i njihovo trajanje.....	38
j) Objasnite sustav za priznavanje već stečenih kompetencija (neformalno i informalno obrazovanje). Objasnite sustav za priznavanje stranih visokoškolskih kvalifikacija (akademsko priznavanje).....	39
k) Navedite i opišite formalne mehanizme za odobrenje, provjeru i praćenje vaših programa i kvalifikacija.....	39
l) Ako Vaše visoko učilište ima mogućnost samoakreditacije studijskih programa, objasnite postupak i kriterije koji se primjenjuju kod predlaganja novih.....	40
m) Navedite u kojoj ste mjeri zadovoljni postojećim stanjem i predložite moguća poboljšanja....	40
3. Studenti	52

a) Izrazite mišljenje o kvaliteti i strukturi prijavljenih i upisanih studenata (brojčani podatci u tablici 2.m.1.) na prediplomske, diplomske, integrirane prediplomske i diplomske studijske programe i stručne (ako ih održavate). Na temelju dosadašnjeg iskustva prosudite koliko su homogena i dosta na njihova predznanja.....	52
b) Komentirajte podatke o prolaznosti (brojčani podatci u tablici 2.m.2. na studijskom programu s osvrtom na upisnu kvotu, motiviranost studenata i organizaciju nastave).	53
c) Navedite način na koji obavještavate buduće studente o vašem visokom učilištu i studijskim programima koje nudite (kvalifikacija, kompetencije, mogućnost daljnog obrazovanja i zapošljavanja) – informacijski paketi, mrežne stranice, brošure, letci i slično.	56
d) Opišite razloge kojima ste se vodili prilikom provjere ishoda učenja studenata (tablica 2.m.3.). Navedite mjere kojima se osigurava nepristrano i objektivno na ispitu.....	57
e) Navedite mišljenja studenata o odnosima studenata i nastavnika izražena putem provedenih anketa ili na druge načine i komentirajte moguće probleme i postupke u njihovu rješavanju te način obavještavanja studenata o poduzetim mjerama.....	58
f) Iznesite svoje mišljenje o problemu smještaja i prehrane studenata vašega visokog učilišta. Ako postoji, navedite i komentirajte organizaciju izvannastavnih aktivnosti za studente (tečajevi, sport, rekreacija i ostalo). Komentirajte stanje studentskog standarda na vašem visokom učilištu (prema podatcima u tablici 3.k.2.) i procijenite stupanj korištenja. Ako niste zadovoljni postojećim stanjem, navedite razloge i predložite moguća rješenja.	59
g) Navedite moguće posebne mјere koje je vaše visoko učilište uvelo kako bi motiviralo studente za veće zalaganje i učenje (nagrade, priznanja i ostalo) i komentirajte učinak tih mјera.	60
h) Navedite koje oblike podrške studentima pruža visoko učilište (mentorstva, savjetovanje u karijeri, pomoć pri učenju, pomoć studentima s posebnim potrebama i međunarodnim studentima, pravna i finansijska podrška i slično).....	61
i) Priložite propise o zaštiti studentskih prava (procedure za rješavanje žalbi, studentski pravobranitelj i ostalo).	62
j) Navedite na koji način pratite završene studente (<i>alumni</i>) i prikupljate informacije o njihovoj zaposlenosti kao i druge značajne podatke za unapređenje studijskih programa.	62
k) Navedite u kojoj ste mjeri zadovoljni postojećim stanjem i predložite moguća poboljšanja.....	63
4. NASTAVNICI	66
a) Osvojite se na strukturu nastavnika i suradnika u tablici 4.1. Ocijenite dobre i loše strane u omjerima broja stalno zaposlenih na vašem visokom učilištu i vanjskih suradnika. Analizirajte probleme u kadrovskoj politici.....	66
b) Prikažite i komentirajte omjer nastavnika i studenata i njegov trend u posljednjih pet godina ...	68
c) Komentirajte nastavno opterećenje nastavnika i vanjskih suradnika (prema podatcima u tablici 4.j.2.).....	70
d) Navedite formalne postupke za praćenje vanjskog angažmana nastavnika.....	71
e) Navedite veličine studentskih grupa za predavanja, seminare, vježbe i druge oblike nastave i iznesite vlastitu prosudbu o učinkovitosti nastavnog rada u tim grupama. Komentirajte mišljenja studenata po tom pitanju izražena u anketama.	71

f) Navedite pokazatelje po kojima procjenjujete kompetentnost nastavnika i vanjskih suradnika koji izvode nastavu na vašim studijskim programima. Komentirajte usporedivost tih pokazatelja u domaćim i međunarodnim okvirima. Navedite i mišljenja studenata izražena u anketama.....	72
g) Navedite oblike stručne podrške nastavnicima i vanjskim suradnicima u području osposobljavanja i usavršavanja nastavničkih kompetencija. Navedite način usavršavanja nastavnika i vanjskih suradnika na drugim domaćim i inozemnim visokim učilištima te ocijenite opseg i postignuća tog procesa. Usporedite vaše visoko učilište s drugim učilištima.....	73
h) Navedite posebne mjere koje je vaše visoko učilište uvelo u svrhu motiviranja nastavnika za veće zalaganje i učenje (nagrade, priznanja i ostalo) te komentirajte učinak tih mjeru.....	75
i) Kratko opišite i ocijenite vrstu i kvalitetu nastavnih materijala koje pripremaju vaši nastavnici i navedite izabrane udžbenike vaših nastavnika objavljenih u posljednjih 5 godina. Iznesite mišljenje o pokrivenosti nastavnog programa stručnom literaturom.....	75
j) Navedite u kojoj ste mjeri zadovoljni postojećim stanjem i predložite moguća poboljšanja.....	77
5. ZNANSTVENA I STRUČNA DJELATNOST	84
a) Opišite strateški program znanstvenih istraživanja za razdoblje od najmanje pet godina u znanstvenom području u kojem vaše visoko učilište obavlja djelatnost.	84
b) Navedite 10 istaknutih međunarodnih znanstvenih časopisa u kojima objavljaju radove nastavnici vašega visokog učilišta. Komentirajte relevantne čimbenike odjeka (engl. <i>Impact Factor</i>). Navedite nekoliko istaknutih kulturnih institucija, muzeja i galerija u kojima svoja djela izlažu nastavnici vašega visokog učilišta.	85
c) U slučaju da je za znanstveno područje vašega visokog učilišta važnija druga vrsta publikacije (knjiga, zbornik i dr.) navedite do 10 najvažnijih publikacija te vrste. Komentirajte kriterije za vaš izbor.	
87	
d) U slučaju da je za znanstveno područje vašega visokog učilišta važnija druga vrsta publikacije (knjiga, zbornik i dr.) navedite do 10 najvažnijih publikacija te vrste. Komentirajte kriterije za vaš izbor.	
92	
e) Navedite kriterije znanstvene produktivnosti koje moraju zadovoljiti mentori doktorskih disertacija u vašim doktorskim studijima i usporedite ih s onima na srodnim visokim učilištima u zemlji i inozemstvu.	94
f) Komentirajte politiku vašega visokog učilišta za znanstveni razvoj mladih znanstvenika.	97
g) Osvrnite se na broj znanstvenih radova proizašlih iz međunarodne suradnje nastavnika i suradnika, a u kojima se kao koautori pojavljuju i inozemni znanstvenici i umjetnici. Usporedite te rezultate s praksom srodnih visokih učilišta.	98
h) Navedite mišljenja doktoranada o dostupnosti mentora doktorskih disertacija, odnosno o vremenu koje im se posvećuje za upućivanje u metode znanstvenog istraživanja.	98
i) Opišite sadržaj i karakter do 10 najznačajnijih znanstveno-istraživačkih projekata vašega visokog učilišta aktivnih u posljednjih 5 godina (brojčani podatci u tablici 5.2.). Iznesite mišljenje o kvaliteti rada i rezultatima.	99
EU projekti.....	99
NACIONALNI PROJEKTI – MZOŠ.....	105
PROJEKTI SVEUČILIŠTA JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU	108

j) Opišite načine kroz koje znanstvena istraživanja pridonose: nastavi; intelektualnom i tehnološkom transferu u društvo i gospodarstvo; drugim aktivnostima institucije.....	110
k) Navedite časopise vašeg visokog učilišta i opišite njihovu važnost (znanstveni/stručni, sastav uredništva, jezik, postupak odabira, čimbenik odjeka i ostalo).	112
l) Opišite sadržaj i karakter stručnih projekata ovoga visokog učilišta aktivnih u posljednjih pet godina (brojčani podatci u tablici 5.3.). Iznesite mišljenje o kvaliteti rada i rezultatima.....	114
m) Navedite utjecaj rezultata stručnih i razvojnih projekata vašeg visokog učilišta i usluga na razvoj domaće privrede, uslužnog sektora i državne uprave.....	114
n) Navedite na koji ste način uspostavili sustavnu politiku praćenja opsega i kvalitete znanstvenog rada na vašem visokom učilištu i opišite njezine elemente i način djelotvorne primjene.	115
o) Opišite politiku poticanja i nagrađivanja objavljivanja u visoko rangiranim znanstvenim časopisima (ili istaknutim izdavačkim kućama za knjige), odnosno sustav podrške objavljivanju u prestižnim časopisima za vaše područje (primjerice pomoći pri prevodenju, istorazinska procjena (peer-review), sustav informiranja o pozivima za predavanje članaka i dr.).	116
p) Objasnite na koji način vodite brigu o etici u istraživanju te kako provodite europske i svjetske standarde u zapošljavanju najboljega znanstvenog kadra (primjerice primjena <i>The European Charter for Researchers</i>).....	116
q) Navedite u kojoj ste mjeri zadovoljni postojećim stanjem i predložite moguća poboljšanja.....	119
6. MOBILNOST I MEĐUNARODNA SURADNJA	130
a) Navedite na koji način podupirete unutarnju mobilnost studenata (mogućnosti prelaska studenata koji su završili druge srodne studijske programe).....	130
b) Opišite ciljeve koje želite postići međunarodnom suradnjom vašeg visokog učilišta. Navedite oblike suradnje (europske projekte, bilateralne ugovore s inozemnim visokim učilištima, individualnu suradnju u istraživanjima, duže i kraće boravke nastavnika i studenata u inozemstvu, međunarodne stipendije za nastavnike i studente, organiziranje međunarodnih konferencija u Hrvatskoj, sudjelovanje na međunarodnim konferencijama i ostale oblike suradnje) i procijenite opseg i uspješnost postojeće međunarodne suradnje vašeg visokog učilišta.	131
1. Ciljevi međunarodne suradnje	131
2. Dosadašnji oblici međunarodne suradnje.....	131
3. Opseg i uspješnost postojeće međunarodne suradnje	137
c) Navedite međunarodna udruženja srodnih institucija u koja ste uključeni i opišite način na koji aktivno pridonosite zajedničkim ciljevima.	137
d) Opišite oblike svoje uključenosti u međuinsticiju suradnju preko Erasmusa i ostalih europskih projekata, bilateralnih ugovora, zajedničkih programa i slično.	139
e) Analizirajte primjenu međunarodnog iskustva nastavnika i suradnika stečenu duljim boravcima (godinu dana ili više) na uglednim sveučilištima ili institutima u svijetu. Navedite usporedbu s drugim srodnim visokim učilištima i vaše mišljenje o tome.	142
f) Ako postoji, opišite i ocijenite suradnju u razmjeni nastavnika i suradnika s drugim visokim učilištima iz inozemstva. Navedite mišljenja i komentare studenata o gostujućim nastavnicima.	142
g) Navedite način na koji podupirete izvođenja kolegija na engleskom ili nekom drugom svjetskom jeziku kako biste privukli studente iz inozemstva.	144

h) Analizirajte međunarodnu suradnju studenata vašeg visokog učilišta, posebno sa stručnog stajališta (stručni studentski simpoziji, studijski posjeti i sl.) te posebno sa stajališta udruživanja u svrhu promicanja studentskih prava.....	146
i) Komentirajte mogućnost da studenti vašeg visokog učilišta jedan dio svog studija provedu u inozemstvu i oblike institucijske potpore.....	148
j) Opišite boravke stranih studenata na vašem visokom učilištu (njihovo trajanje i sadržaj, tablica 6.7.).....	149
k) Navedite u kojoj ste mjeri zadovoljni postojećim stanjem i predložite moguća poboljšanja.....	149
7. RESURSI: STRUČNE SLUŽBE, PROSTOR, OPREMA I FINANCIJE	152
a) Analizirajte broj administrativnog, tehničkog i pomoćnog osoblja u odnosu prema broju zaposlenih nastavnika i suradnika, broju studenata, prostoru za nastavni proces, tehničke i druge opreme za održavanje i finansijskih mogućnosti visokog učilišta.....	152
b) Komentirajte kvalifikacijsku strukturu nenastavnog osoblja i mogućnosti njihova stručnog usavršavanja.....	154
c) Opišite stanje i vaše zadovoljstvo postojećim prostorom predavaonica i laboratorija/praktikuma za nastavu, s obzirom na postojeći broj studenata, upisne kvote i optimalan broj studenata. Usporedite vlastite prostorne mogućnosti s onima srodnih visokih učilišta.	155
d) Navedite stanje i funkcionalnost računalne opreme vašeg visokog učilišta koja se koristi u nastavi. Posebno opišite mogućnosti da se studenti koriste tom opremom i izvan nastave.	155
e) Osvrnite se na internu politiku nabave i načina upotrebe računalne opreme.	156
f) Osvrnite se na nastavničke kabinete, njihovu brojnost (podatci iz tablice 7.6.) i funkcionalnost. Procijenite prikladnost kabineta za obavljanje nastavne i znanstvene aktivnosti nastavnika i suradnika. 156	156
g) Opišite veličinu i opremljenost prostora koji se koristi samo za znanstveno-istraživački ili umjetnički rad te procijenite iskorištenost prostora.....	157
h) Opišite prostor knjižnice vašeg visokog učilišta i radno vrijeme kada je ona otvorena za studente, nastavnike i suradnike vašeg visokog učilišta te vanjske posjetitelje. Komentirajte broj knjiga i časopisa (domaćih i inozemnih) u knjižnici te iznos sredstava koja se svake godine troše za nove knjige i časopise.....	157
i) Ocijenite stupanj informatizacije knjižnice. Posebno navedite računalne baze podataka knjiga i časopisa dostupnih nastavnicima, suradnicima i studentima i opišite način i učestalost korištenja. Usporedite s visokim učilištima.....	161
j) Komentirajte uredske prostore za rad stručnih službi (primjerice tajništva, računovodstva, informatičke službe i slično).	166
k) Obrazložite omjer proračunskih (nastavnih, znanstvenih i umjetničkih) i tržišnih prihoda visokog učilišta te komentirajte stupanj autonomnosti i fleksibilnosti koje visoko učilište ima u finansijskom poslovanju.	166
l) Komentirajte detaljnije strukturu izvora tržišnih prihoda (naplata školarine od studenata, istraživački projekti, usluge, ostale djelatnosti) visokog učilišta.....	166
m) Navedite na koji način upravljate prihodom od tržišnih usluga kako biste unaprijedili kvalitetu djelatnosti visokog učilišta.	167

- n) Osvrnite se na postotnu strukturu trošenja tržišnih prihoda te procijenite u kojoj mjeri smanjenje ili nedostatak tih sredstava može utjecati na funkcionalnost visokog učilišta i realizaciju njegove osnovne djelatnosti..... 167
- o) Navedite prioritet u slučaju povećanoga proračunskog financiranja visokog učilišta. 167
- p) Navedite u kojoj ste mjeri zadovoljni postojećim stanjem i predložite moguća poboljšanja..... 167

1. UPRAVLJANJE VISOKIM UČILIŠTEM I OSIGURAVANJE KVALITETE

a) Ukratko opišite razvoj vašega visokog učilišta i bitne događaje u posljednjih 10 godina (organizacijske promjene, preseljenja, bitne probleme u radu).

U proteklih deset godina Pravni fakultet Osijek (u dalnjem tekstu: Fakultet) aktivno je pratio ekonomske, socijalne i druge trendove u društvu te je svoju znanstvenu i nastavnu djelatnost oblikovao u skladu s izazovima koji su se pojavljivali u gospodarstvu i društvu. Uzimajući u obzir da Fakultet djeluje u vrijeme ograničenih resursa s jedne strane, a povećanih očekivanja svih dionika s druge strane, vrlo je važno smisleno i sustavno odvagnuti snage i slabosti institucije te koncentrirati raspoložive resurse na one programe i aktivnosti koji će biti najučinkovitiji u pozicioniranju Fakulteta u domaćoj, europskoj i međunarodnoj akademskoj zajednici. U tu svrhu Fakultet strateški razmišlja te svoje djelatnosti i aktivnosti usmjerava u skladu s misijom i vizijom koja se suživjela s Fakultetom i njegovim djelatnicima.

Agencija za znanost i visoko obrazovanje provela je u akademskoj godini 2008./2009. vrednovanje Fakulteta u okviru kojega je Fakultet izradio i predao Samoanalizu izrađenu u skladu s uputama. Postupak reakreditacije rezultirao je izdavanjem dopusnice Fakultetu 19. 2. 2010. za obavljanje djelatnosti i izvođenje studijskih programa. Uspješno provedena samoanaliza kao i pozitivna ocjena Stručnog povjerenstva te samo izdavanje dopusnice potvrđili su predanost Fakulteta u ispunjavanju svoje zadane misije, vizije i strateških ciljeva. Fakultet je također uvažio sve preporuke Stručnog povjerenstva.

U organizacijskom smislu Fakultet se u posljednjih 10 godina nije bitno promijenio. Promjena se bilježi u strukturi Uprave Fakulteta s obzirom na to da se pojavila potreba za još jednim prodekanskim mjestom; danas uz dekana Upravu čine i tri prodekana, dakle jedan je prodekan više u odnosu na prethodno razdoblje.

Slaba je točka Fakulteta ograničen prostor u odnosu na još uvijek veliki broj studenata. Tu je i povećan broj mlađeg znanstveno-nastavnog kadra koji zahtjeva svoj radni kabinetski prostor. Taj je problem djelomično prevladan izmještanjem stručnog studija u Sveučilišni kampus, gdje se nalaze dvorane za predavanje kao i dio referade koja studentima osigurava učinkovitu administrativnu podršku. Konačno je rješenje problema izgradnje nove zgrade Fakulteta koja bi se trebala graditi u zapadnom dijelu Sveučilišnoga kampusa, a za što je u tijeku priprema projektne dokumentacije. Nastava se ipak nesmetano odvija u skupinama tamo gdje imamo manjak prostora s obzirom na broj upisanih studenata. Također, svakom je nastavniku osiguran prostor i potrebna informatička oprema, pri čemu broj osoba u jednom kabinetu nije veći od dvije osobe, što osigurava adekvatne uvjete za (znanstveni) rad.

Nastavna djelatnost bilježi kontinuirano unaprjeđenje. Razvijeni su studijski programi koji nude mogućnost vertikalnog obrazovanja u polju prava, a riječ je o integriranom sveučilišnom preddiplomskom i diplomskom studiju (od 2005. godine) koji je u potpunosti usklađen s bolonjskim sustavom obrazovanja, trima poslijediplomskim specijalističkim studijima (Upravljanje lokalnom i regionalnom samoupravom, Kazneno pravo i Ljudska prava) i poslijediplomskom doktorskom studiju. Poslijediplomski doktorski studij (dalje u tekstu: DS) novina je jer su dugi niz godina znanstveni novaci, zainteresirani pravnici i ostali potencijalni doktorski kandidati najviši stupanj akademskog obrazovanja morali potražiti izvan Osijeka. Također je osigurana i mogućnost

vertikalnog stručnog obrazovanja s posebnim osvrtom na područje javne uprave, a što je osigurano izvođenjem Preddiplomskoga stručnoga upravnoga studija i Specijalističkoga diplomskoga stručnoga studija Javna uprava.

Posljednjih je godina pojačan interes znanstveno-nastavnih djelatnika za osmišljavanjem i provođenjem programa cjeloživotnog obrazovanja s obzirom na to da su pojedine pravne grane vrlo dinamične te da je potrebno stjecati nova i obnavljati već stečena znanja i vještine kako bi se pravodobno odgovorilo na izazove struke u određenom području prava. Ovi programi predstavljaju uspješan spoj akademske zajednice i struke. Vrlo aktivni u provođenju programa cjeloživotnog učenja nastavnici su stranih jezika na Fakultetu, čiji su programi sadržajno kvalitetni, prepoznati u akademskoj i društvenoj zajednici, a uz to su finansijski profitabilni. Od programa cjeloživotnog obrazovanja izdvajamo: English for Lawyers, English for EU-Law, International Legal English, Deutsch für Juristen, Stručno interdisciplinarno usavršavanje komunikacija s djitetom u pravosuđu.

Izvođenje nastave i ostalih nastavnih aktivnosti olakšano je informatizacijom i modernizacijom dvorana (LCD projektori u svakoj dvorani, umreženost dvorana, pametne ploče itd.). Fakultet je osigurao i potiče uporabu Moodle sustava za e-učenje i izradu elektroničkih obrazovnih sadržaja.

Znanstveno-istraživačka djelatnost usmjeravala se na aktualnu problematiku stvarajući nova znanja istraživanjima, prijenos znanja obrazovanjem, diseminaciju znanja publikacijama i iskorištavanje znanja općenito. Fakultet je od 2007. godine realizirao sedam (7) domaćih istraživačkih projekata koje je financiralo Ministarstvo znanosti, tehnologije i športa Republike Hrvatske. Iako je riječ o domaćim projektima, oni su predstavljali izvrsnu platformu za razvoj međunarodne (istraživačke) suradnje kao i temelj za prijavljivanje inozemnih projekata uz dopune relevantne za ciljane europske i međunarodne projekte.

Međunarodni projekti osmišljeni su, izrađeni i provedeni u okviru IPA prekograničnog programa Mađarska – Hrvatska 2007. – 2013., i to: EUNICOP – Establishing UNiversity Cooperation Osijek – Pécs (2010. – 2011.), SUNICOP – Strengthening UNiversity Cooperation Osijek – Pécs (2011. – 2012.), IDEM - International Development Management Course based on the Cooperation of South Transdanubian and Croatian Educational Institutions (2011. – 2012.) i DUNICOP – Deepening UNIversity Cooperation Osijek – Pécs (2013. – 2014.).

Krajem 2005. Fakultet se, zajedno s Pravnim fakultetima iz Zagreba, Splita i Rijeke, Ministarstvom pravosuđa i Pravosudnom akademijom, uključio u TEMPUS-projekt pod nazivom „Foreign languages in the Field of Law“ (Strani jezici na području prava). Projekt je završio krajem 2009. godine. TEMPUS-projekt je, s jedne strane, otvorio mogućnost stjecanja novih znanja nastavnicima stranoga jezika u pravnoj struci kako bi bili što kompetentniji prenositi jezična znanja iz područja prava hrvatskim studentima, a s druge strane pravnicima (odvjetnicima, sudcima, pravnicima zaposlenima u upravi i gospodarskim tvrtkama) usavršavanje i proširivanje njihovih jezičnih znanja, poglavito u području engleskoga jezika za pravnike. Istodobno je ponudio jedinstvenu priliku za stjecanje novih stručnih znanja iz područja prava Europske Unije, međunarodnog i trgovačkog prava – područja koja su posljednjih godina slijedom političkih i gospodarskih integracija u Europi i svijetu doživjela znatne promjene. Time je u potpunosti ispunjen zahtjev za održivosti projekta u lokalnoj zajednici, pa se aktivnosti na tečajevima stranih jezika za pravnike planiraju i za budućnost. Projekt je značajno pridonio osvremenjivanju nastave stranih jezika i usklađivanju kurikula s onima na europskim sveučilištima jer su u nastavu stranih jezika na

Fakultetu uvedene metode rada i suvremena nastavna sredstava koja se primjenjuju u velikim europskim visokoškolskim ustanovama (primjerice, Sveučilište u Antwerpenu i Londonu).

Fakultet je uveo i europsku dimenziju obrazovanja osnivanjem dviju Jean Monnet katedara. Europska unija dodijelila je Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Pravnom fakultetu Osijek, sredstva za financiranje Jean Monnet katedre za europsko radno pravo, europsko pravo jednakosti i europsko pravo ljudskih prava u razdoblju od 1. rujna 2013. do 31. kolovoza 2016. godine. Raznovrsnim aktivnostima Katedra nudi multidisciplinaran program cjeloživotnog obrazovanja za akademske građane, studente i praktičare. Poseban je cilj ovoga programa poduprijeti akademski napredak i istraživačku izvrsnost članova Jean Monnet katedre, kao i nastavnog osoblja Sveučilišta i regije u području EU radnog prava, prava jednakosti i prava ljudskih prava. U okviru Jean Monnet katedre za procesno pravo EU-a razvija se i izučava pravo EU-a. Cilj je unaprjeđivanje postojećih i uvođenje potpuno novih EU predmeta u kurikul Fakulteta, ali isto tako i organiziranje niza radionica za sudce, odvjetnike i državne odvjetnike, studente drugih fakulteta (koji nisu pravnici) te sve zainteresirane građane.

U posljednjih deset godina intenzivno se radilo na pomlađivanju kadra uzimajući u obzir trenutnu strukturu znanstveno-nastavnog osoblja na pojedinoj katedri i projekcije za umirovljenje profesora.

Uprava Fakulteta kontinuirano vodi brigu o napredovanjima u zvanjima te podržava sve napore pojedinaca u ispunjavanju uvjeta za izbor u znanstvena zvanja te ispunjavanju uvjeta Rektorskog zbora za izbor u nastavna zvanja. To se u prvom redu odnosi na financiranje i sufinanciranje izlaganja na međunarodnim konferencijama, plaćanje prijevoda pozitivno recenziranih znanstvenih radova od strane stranih časopisa ili organizacijskih odbora međunarodnih konferencijskih izdavača vlastitih sredstava u znanstveno-istraživačku infrastrukturu u vidu plaćanja pristupa bazama podataka, nabavu literature i sl.

Iz redovitih izvješća o međunarodnoj aktivnosti znanstveno-nastavnog osoblja razvidno je da se kontinuirano stimulira i investira u raznovrsne oblike međunarodne aktivnosti, posebice mlađeg znanstveno-nastavnog osoblja. Osim sudjelovanja na međunarodnim konferencijama gdje znanstvenici stječu iskustvo i razvijaju profesionalne kontakte s kolegama iz svojih relevantnih znanstvenih područja, vrijedno je primijetiti da se znanstveno usavršavanje realizira stipendijama i studijskim boravcima u inozemstvu. U posljednje vrijeme bilježi se pojačan interes za sudjelovanjem znanstveno-nastavnog osoblja u Erasmus programu mobilnosti pa su, primjerice, nastavnici održali pozvana predavanja u Španjolskoj, Portugalu, Latviji itd.

Valja naglasiti da je Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku do sada dodijelilo pet titula professora emeritusa umirovljenim profesorima Fakulteta. S obzirom na to da su professori emeritusi iskusni znanstvenici i pedagozi koji uživaju veliki ugled među svojim kolegama i u široj akademskoj zajednici te su višestruko zadužili Fakultet u nastavnom, znanstvenom i često upravljačkom smislu, njihova uključenost u rad Fakulteta – u mjeri koja ovisi o njihovim individualnim željama s jedne strane i potrebama Fakulteta s druge strane – izuzetno je važna. Posebno se to odnosi na njihov angažman na poslijediplomskim specijalističkim i doktorskim studijima u vidu predavanja i mentorstva.

Fakultet je redovito organizator brojnih domaćih i međunarodnih skupova. Povećana je i znanstvena produktivnost znanstveno-nastavnih djelatnika Fakulteta što se ogleda u sve većem broju sudjelovanja na međunarodnim konferencijama i u objavljivanju radova. Značajan je napredak ostvaren i izdavanjem većeg broja udžbenika i znanstvenih monografija. Osim uobičajene izdavačke djelatnosti (udžbenici, monografije i sl.) na Fakultetu se izdaje i znanstveni časopis

Pravni vjesnik. U posljednjih nekoliko godina aktivno se radilo na njegovom uključivanju u međunarodno priznate baze podataka kao što su Current Legal Theory, EBSCO Publishing, ProQUEST Research Library, Sociological Abstract te Portal znanstvenih časopisa Republike Hrvatske HRČAK. Trenutačno se radi na prijavi Pravnog vjesnika u bazama Scopus i WoS.

Osim Pravnog vjesnika Fakultet od 2007. godine izdaje englesku uredničku knjigu u vidu serijske publikacije Contemporary Legal and Economic Issues na engleskom jeziku, indeksirane u međunarodno priznatim bazama podataka (EBSCO Publishing, ProQuest). Posljednje je izdanje iz 2013. godine. Publikacija izlazi svake dvije godine, a riječ je o multidisciplinarnom oglednom projektu povezivanja studenata i profesora u zajednički znanstveno-istraživački rad. Ta je publikacija također poseban oblik međunarodne aktivnosti i suradnje s kolegama znanstvenicima i mladim istraživačima s našeg i drugih sveučilišta diljem svijeta (znanstveni prilozi dolaze iz Hrvatske, Poljske, Rumunske, Srbije, Švedske, Gane, Malezije, Meksika, Japana, Švicarske itd.). S obzirom na to da je riječ o internacionalnoj publikaciji što je razvidno ne samo u sudjelovanju stranih autora, već i u uporabi engleskoga kao službenoga jezika publikacije, međunarodnom uredničkom odboru i međunarodnim recenzentima; cilj je publikaciju preoblikovati u međunarodni znanstveni časopis za pravne i društvene znanosti koji će njegovati i stimulirati mentorstvo i samostalni studentski znanstveno-istraživački rad. Ovaj vid aktivnosti jedan je od bitnih elemenata u jačanju istraživačkog kapaciteta Fakulteta u znanstvenom, istraživačkom i svakom drugom smislu.

Fakultet je formalizirao i osnažio razne oblike profesionalne suradnje s različitim institucijama vezanim uz pravnu struku. Znanstveno-nastavno osoblje povezano je u svom radu s Hrvatskom odvjetničkom komorom, Državnim odvjetništvom Republike hrvatske, Hrvatskim institutom za lokalnu samoupravu i sl. Ovaj vid suradnje jedan je od oblika podrške ostvarenju kvalitete u obrazovnom (nastavnom), ali i istraživačkom (znanstvenom) smislu.

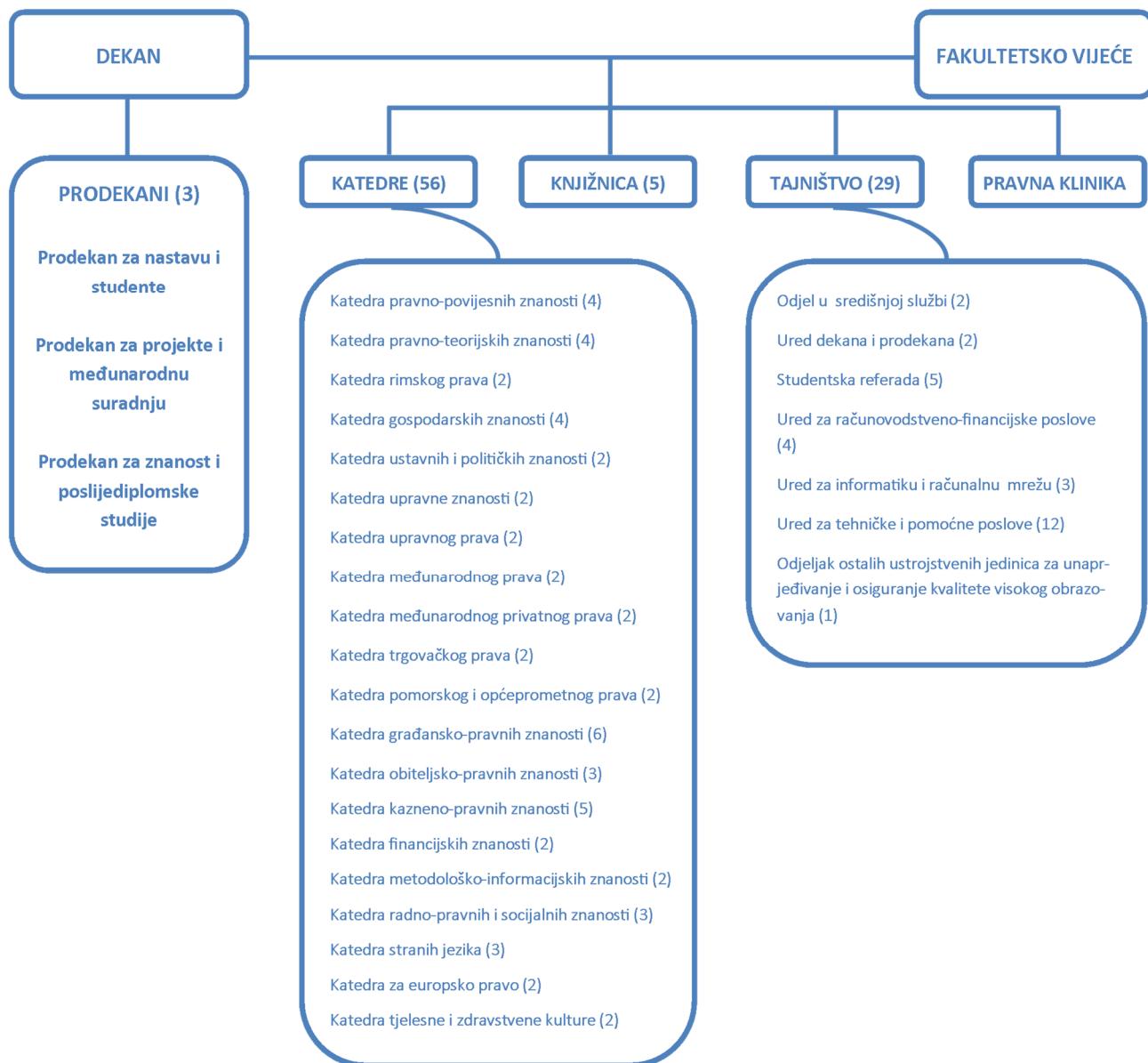
Usavršavanje studenata u odnosu na praktičnu stranu pravnog poziva već se duže vrijeme provodi kao dio nastavnog programa Fakulteta djelovanjem pravnih klinika. Uz stalni nadzor odvjetnika, sudaca, profesora i asistenata studente se koordiniranim radom provodi kroz klinički program koji početkom svake akademske godine pobudi interes velikog broja studenata. Pri Fakultetu je osnovana i Hrvatska udruga za pravnu zaštitu obitelji u čijoj se organizaciji redovito održavaju znanstveni i stručni interdisciplinarni skupovi.

Studenti postaju sve (pro)aktivniji i motiviraniji što se posebice vidi u radu studentskih udruga kao što su Studentski zbor, Elsa, Pravna klinika, Udruga za projekte i suradnju i sl. Posebno je važno istaknuti da su se studenti uključili u sudjelovanja na međunarodnim natjecanjima Moot Court International Humanitarian Law Competition (primjerice, u Sarajevu 2011. i 2012. godine).

Ojačala je i partnerska suradnja znanstveno-nastavnog osoblja s inozemnim sveučilištima na individualnoj i institucijskoj razini. Znanstveno-nastavno osoblje Fakulteta razvijalo je međunarodne kontakte putem međunarodnih konferencija, seminara i okruglih stolova, uključivanjem u međunarodne projekte kao što su TEMPUS, CEEPUS, IPA, Life long learning, Erasmus+ i dr. održan je i cijeli niz pozivnih predavanja na sveučilištima u SAD i Europi.

Konačno, u posljednjih deset godina značajno je razvijena i fakultetska infrastruktura informatički suvremeno opremljenim dvoranama, informatičkom umreženosti znanstveno-nastavnog osoblja i kontinuiranom modernizacijom knjižnice.

- b) Prikažite dijagram interne organizacijske strukture vašega visokog učilišta (vijeće, zavodi, katedre i ostalo). Upišite u dijagram broj stalno zaposlenih po svakoj ustrojbenoj jedinici. U dodatku dijagramu kratko opišite sastav i funkciju pojedinih elemenata strukture. Navedite u kojim su elementima upravljačke strukture uključeni drugi dionici (studenti, poslodavci i ostali) i komentirajte njihovu ulogu i doprinos.

Slika 1.b.1. Organizacijska shema Fakulteta

Na temelju članka 62. stavka 3. i članka 63. stavka 6. podstavka 3. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (NN 123/03, 198/03, 105/0, 174/04, 2/07, Odluke Ustavnog suda RH 46/07, 45/09, 63/11, 94/13 i 139/13) i članka 106. stavka 1. podstavka 3. Statuta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Fakultetsko vijeće Pravnoga fakulteta Osijekuna 406. redovitoj sjednici održanoj 29. siječnja 2015. godine (akademska godina 2014./2015.), a na prijedlog v. d. dekana izv. prof. dr. sc. Borisa Bakote, donijelo je novi Statut Pravnoga fakulteta Osijek. Kako je isti usvojen u trenutku pisanja ove samoanalize, u nastavku ćemo opisati ustroj prema novome Statutu.

Fakultetsko vijeće

Stručno je vijeće Fakulteta Fakultetsko vijeće. Članovi su Fakultetskoga vijeća koji imaju ugovor o radu na Fakultetu: redoviti profesori, izvanredni profesori i docenti, 2 (dva) predstavnika nastavnika izabralih u nastavna zvanja, 2 (dva) predstavnika suradnika izabralih u suradnička zvanja, 1 (jedan) predstavnik ostalih zaposlenika, 6 (šest) predstavnika studenata izabralih sukladno Statutu i općim aktima Studentskoga zbora. Dekan i prodekan članovi su Fakultetskoga vijeća po položaju. Tajnik Fakulteta sudjeluje u radu Fakultetskoga vijeća bez prava glasa. Fakultetsko vijeće djeluje sukladno Zakonu i Statutu. Smatramo u ovom dijelu nepotrebним opisivati djelokrug rada, stoga upućujemo na relevantne odredbe čl. 33. do 37. Statuta.

Katedre

Katedra je temeljna ustrojbena jedinica Fakulteta za izvođenje nastavnoga, znanstvenoga i stručnoga rada. Katedre se u pravilu osnivaju za više srodnih predmeta. Naziv katedre određuju se Odlukom o ustrojstvu Fakulteta. Članovi su katedre nastavnici, suradnici i znanstveni novaci koji izvode nastavne predmete ili sudjeluju u dijelu izvođenja nastavnih predmeta u skladu sa Studijskim programom i Izvedbenim planom nastave Fakulteta.

Djelokrug je rada katedre uređen Statuom (vidi čl. 12.) kao i djelatnost predsjednika katedre (čl. 12.).

Pravna klinika

Pravna klinika ustrojava se kao zasebna ustrojbena jedinica, a prvenstveno za organizaciju i izvođenje kliničke nastave. Rad i ustroj bit će definiran posebnim općim aktom koji donosi Fakultetsko vijeće. Više informacija u čl. 13. Statuta.

Knjižnica

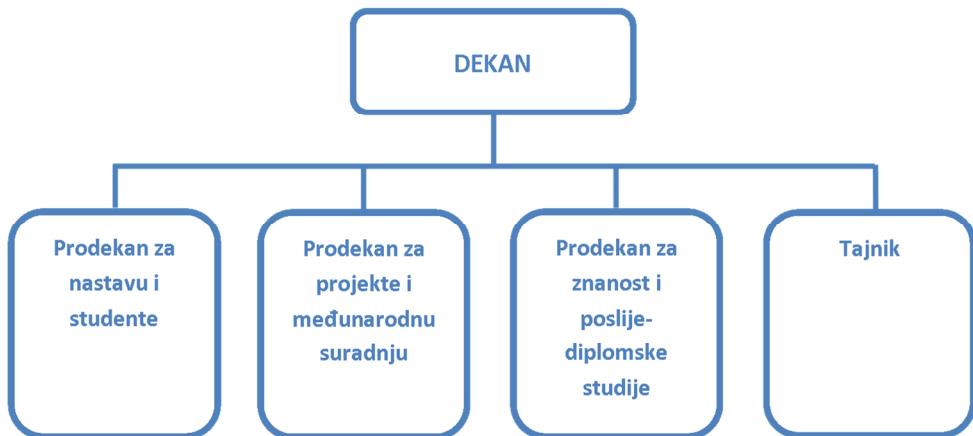
Knjižnica je ustrojbena jedinica Fakulteta za obavljanje knjižnično-informacijske zadaće i poslova vezanih za nastavne, znanstveno-istraživačke i stručne potrebe Fakulteta. Fakultetski knjižnični sustav sa svojim knjižnično-informacijskim uslugama dijelom je sveučilišnoga knjižničnog sustava. Knjižnicu predstavlja i njezinim radom rukovodi voditelj Knjižnice. Voditelja Knjižnice imenuje dekan Fakulteta na vrijeme od četiri godine. Ista osoba može biti ponovno imenovana za voditelja Knjižnice. Za voditelja Knjižnice može biti imenovana osoba koja ispunjava uvjete u skladu sa Zakonom o knjižnicama i Pravilnikom o ustrojstvu radnih mјesta.

Tajništvo

Tajništvo je ustrojbena jedinica za obavljanje pravnih, stručno-administrativnih, finansijsko-računovodstvenih poslova, poslova unaprjeđivanja i osiguravanja kvalitete, poslova vezanih za studentska pitanja, tehničkih i pomoćnih poslova na Fakultetu te drugih poslova vezanih za uspješan rad Fakulteta utvrđenih ovim Statutom i drugim općim aktima. Sve poslove iz stavka 1.

ovoga članka Tajništvo obavlja za cijeli Fakultet, osim ako su ti poslovi u redovitoj djelatnosti drugih ustrojbenih jedinica Fakulteta utvrđeni ovim Statutom i drugim općim aktom Fakulteta. Radom Tajništva rukovodi tajnik Fakulteta.

c) Navedite strukturu čelnosti vašeg visokog učilišta (dekan, prodekani, pročelnik odjela i ostali) i kratko opišite njihovu ulogu i način izbora.

Slika 1.c.1. Struktura čelnosti Fakulteta

Čelnost fakulteta čine dekan, prodekani i tajnik Fakulteta.

Dekan predstavlja i zastupa Fakultet, njegov je čelnik i voditelj i ima sva prava i obveze sukladno Statutu Sveučilišta i Statutu Pravnog fakulteta Osijek. Dekan je odgovoran za zakonitost, provedbu Statuta i odluka sveučilišnih tijela na Fakultetu.

Dekan predlaže Fakultetskom vijeću Statut fakulteta, priprema, saziva, predlaže dnevni red, predsjedava i vodi sjednice Fakultetskoga vijeća, predlaže Fakultetskomu vijeću mjere za unaprjeđenje rada Fakulteta, predlaže Sveučilištu proračun Fakulteta, odlučuje o ulaganjima i nabavi vrijednije opreme na Fakultetu u skladu sa Statutom, potpisuje ugovore koje sklapa Fakultet, provodi odluke Fakultetskoga vijeća te Senata i drugih sveučilišnih tijela koje se odnose na Fakultet, izvješćuje članove Fakultetskoga vijeća o sjednicama Senata, imenuje stalna i privremena povjerenstva za obavljanje poslova iz svojega djelokruga, predlaže Fakultetskomu vijeću predloženike za prodekane, ustrojava rad i poslovanje Fakulteta, donosi odluku o međufakultetskoj suradnji u zemlji i inozemstvu, donosi odluke o naknadama štete, imenuje povjerenstvo i određuje vrijeme polaganja ispita temeljem žalbi studenata, potpisuje diplome i druge javne isprave koje izdaje Fakultet, dodjeljuje dekanove nagrade studentima, donosi Pravilnik o ustrojstvu radnih mjeseta na prijedlog Fakultetskoga vijeća uz suglasnost Senata, bira tajnika Fakulteta, imenuje voditelja Knjižnice, odlučuje o izboru zaposlenika i zasnivanju radnoga odnosa u Tajništvu i Knjižnici, donosi poslovne odluke u skladu s propisima, donosi odluke o radnom vremenu i preraspodjeli radnoga vremena, donosi odluku o prekovremenom radu, donosi odluke o nagradama i priznanjima zaposlenika Fakulteta, utvrđuje raspored godišnjih odmora, odobrava plaćeni i neplaćeni dopust u skladu sa Statutom Sveučilišta, ovim Statutom, Zakonom o radu i drugim općim aktima Fakulteta, odlučuje o prestanku ugovora o radu zaposlenika Fakulteta u skladu sa Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, Zakonom o radu i kolektivnom ugovoru, donosi druge opće akte u skladu sa Statutom, obavlja i druge poslove utvrđene Zakonom, ovim Statutom, Statutom Sveučilišta i drugim općim aktima Fakulteta. Dekan ima pravo poduzimati

sve pravne radnje u ime i za račun Fakulteta do iznosa od 500.000,00 kn. Dekan je za svoj rad odgovoran rektoru, Senatu i Fakultetskomu vijeću. Dekan najmanje jednom godišnje podnosi Fakultetskomu vijeću i Senatu izvješće o svojem radu i poslovanju Fakulteta. Dekanu u radu pomažu prodekani i tajnik. Za dekana može biti izabran nastavnik Fakulteta u znanstveno-nastavnom zvanju izvanrednoga ili redovitoga profesora, koji ima ugovor o radu na Fakultetu. Dekan se bira na vrijeme od četiri godine, a ista osoba može biti izabrana za dekana najviše dva puta uzastopce.

Od listopada 2014. godine na Fakultetu dužnosti dekana obavlja v. d. dekana, što je regulirano člankom 24. stavkom 11. Statuta Pravnog fakulteta Osijek.

Fakultet ima do **tri (3) prodekana**: prodekana za nastavu i studente, prodekana za znanost i poslijediplomske studije, prodekana za projekte i međunarodnu suradnju. Prodekani su za svoj rad odgovorni Fakultetskomu vijeću i Dekanu. Opseg njihova posla opisan je u članku 27. Statuta, a postupak njihova izbora i razrješenje u člancima 28. i 29. Statuta.

Tajnik je Fakulteta voditelj Tajništva Fakulteta i odgovoran je za izvršenje organizacijskih, stručno-administrativnih, pravnih, tehničkih i drugih općih poslova na Fakultetu. Opseg njegova posla uređen je člankom 30. Statuta.

d) Ako je vaše visoko učilište sastavnica sveučilišta, navedite elemente integracije.

Pravni fakultet Osijek znanstveno-nastavna je sastavnica Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Nastavnik Fakulteta u znanstveno-nastavnom zvanju, a u pravilu dekan, član je sveučilišnoga Senata. Senat daje suglasnost dekanu Fakulteta za poduzimanje svih pravnih radnji iznad iznosa od 500.000,00 kuna, utvrđuje studijske kapacitete i upisnu politiku, određuje upisne kvote te utvrđuje standarde studiranja i nadzire njihovo poštovanje, provodi ili povjerava znanstveno-nastavnim sastavnicama Sveučilišta provedbu postupka stjecanja doktorata, odlučuje o uvjetima studiranja i studentskom standardu, koordinira međunarodnu suradnju, na temelju prethodnog mišljenja Odbora za statutarna i pravna pitanja daje suglasnost na statut, potvrđuje izbor dekana, imenuje v. d. dekana u slučaju da Fakultetsko vijeće u propisanom roku ne izabere dekana i ne imenuje v. d. dekana, potvrđuje odluku rektora o suspenziji dekana i imenovanju v. d. dekana, potvrđuje odluku rektora o obustavi izvršenja odluke dekana ili drugog tijela fakulteta, predlaže razrješenje dekana, potvrđuje izbor znanstvenog savjetnika i redovitog profesora, odlučuje o studijskim programima, odlučuje o ustroju sveučilišnih i stručnih studija, propisuje oblik diploma i dopunskih isprava o studiju, sadržaj i oblik svjedodžbi i potvrda te informacijskih paketa za prijenos ECTS bodova, daje suglasnost na unutarnji ustroj i ustrojstvo radnih mjesta, predlaže članove znanstvenih područnih vijeća i matičnih odbora. Odlučivanje o pojedinim pitanjima iz nadležnosti Senata povjerava se sukladno Statutu Sveučilišta samom fakultetu: provođenje dijela postupka izbora u znanstvena zvanja, provođenje postupka izbora u znanstveno-nastavna znanja, umjetničko-nastavna, nastavna, suradnička stručna zvanja i odgovarajuća radna mjesta, utvrđivanje unutarnjeg ustroja uz suglasnost Senata, ustroj sveučilišnih i stručnih studija i organizaciju poslijediplomskog specijalističkog studija.

Rektor može privremeno na najviše šest mjeseci suspendirati dekana zbog opetovane neprovjede odluka tijela Sveučilišta na fakultetu, a što za posljedicu ima neostvarivanje jedinstvenog i usklađenog djelovanja svih sastavnica Sveučilišta, sukladno strateškim i razvojnim odlukama tijela Sveučilišta o akademskim pitanjima, financijskom poslovanju, pravnom prometu, investicijama, razvojnim planovima te o nastupu prema vanjskim partnerima. Rektor istodobno donosi odluku o

postavljanju v. d. dekana do izbora novog dekana ili povratka suspendiranoga dekana na svoju dužnost. Senat će imenovati povjerenstvo sa zadaćom ocjenjivanja zakonitosti i statutarnosti rektorove odluke o suspenziji dekana, a temeljem izvješća povjerenstva Senat će odlučiti prihvati li rektorovu odluku ili ne. Rektor može obustaviti izvršenje odluke dekana koja bi bila protivna Zakonu ili Statutu Sveučilišta.

e) Navedite temeljne vrijednosti i načine nadgledanja etičnog ponašanja u vašim aktivnostima povezanima s istraživanjem, nastavom i odnosom prema studentima.

Funkcioniranje Fakulteta zasniva se na priznavanju visokih etičkih načela poput načela savjesnosti i pravednosti, međusobnog uvažavanja kolega te poštovanja akademskih sloboda izražavanja. O provedbi tih načela brinu se etička povjerenstva ustrojena na Sveučilištu i Fakultetu.

Etičko povjerenstvo Sveučilišta ima sedam članova koje na vrijeme od četiri godine bira Senat Sveučilišta. Četiri su člana prijedlog Senata, jedan Rektora, jedan Savjeta Sveučilišta, a jedan je član prijedlog Studentskog zbora Sveučilišta. Etičko povjerenstvo predlaže Etički kodeks Sveučilišta o profesionalnom i javnom djelovanju nastavnika, znanstvenika, umjetnika i drugih zaposlenika sukladno dostojanstvu i ugledu Sveučilišta, a donosi ga Senat. Njime se utvrđuju etička načela u visokom obrazovanju, znanstvenom i istraživačkom radu na Sveučilištu, objavljivanju rezultata, odnosima među znanstvenicima, nastavnicima, suradnicima i drugim zaposlenicima u znanstvenom, nastavnom i istraživačkom procesu, postupcima i radnjama vezanim za tržišno natjecanje te u odnosima prema javnosti i medijima.

Etičko povjerenstvo Sveučilišta ima zadaću ostvarivanja i promicanja etičkih načela i vrijednosti u sustavu znanosti i visokoga obrazovanja, u poslovnim odnosima i u odnosu prema javnosti te u primjeni suvremenih tehnologija i zaštiti okoliša.

Na Fakultetu se sukladno Statutu Sveučilišta i Etičkom kodeksu Sveučilišta osniva Etičko povjerenstvo čijih pet članova Fakultetsko vijeće bira na vrijeme od četiri godine. Dva su člana Etičkoga povjerenstva iz reda nastavnika u znanstveno-nastavnom zvanju, jedan je član iz reda asistenata, jedan iz reda ostalih zaposlenika, a jedan je prijedlog Studentskoga zbora Fakulteta. Etičko povjerenstvo prati provedbu Etičkoga kodeksa Sveučilišta na samom Fakultetu i na Sveučilištu te provodi postupak utvrđivanja povrjede Etičkoga kodeksa.

Senat Sveučilišta usvojio je Pravilnik o stegovnoj odgovornosti nastavnika i suradnika Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku kojim se predviđa stegovna odgovornost nastavnika i suradnika za stegovna djela povrjede svojih radnih i drugih obveza iz rada i u vezi s njim, kao i zbog grubog narušavanja ugleda Sveučilišta ili Fakulteta. Predviđena su lakša i teža stegovna djela. Stegovni sud Fakulteta čine tri člana, od kojih su u pravilu dva iz reda znanstveno-nastavnog zvanja, a treći je član iz reda suradnika. Stegovni sud Sveučilišta ima tri stalna i dva privremena člana. Predsjednik i dva stalna člana uvijek su iz redova nastavnika Fakulteta, a imenuje ih Senat na vrijeme od četiri godine.

Stegovna je odgovornost studenata odgovornost za povrjedu obveza i/ili neispunjavanje obveza. O lakišim ili težim povredama obveza i/ili neispunjavanju obveza odlučuje Stegovni sud za studente koji ima tri člana. Dva člana bira Fakultetsko vijeće, dok trećega bira Studentski zbor Fakulteta na vrijeme od dvije godine. Visoki stegovni sud osniva se za svaki fakultet posebno. Visoki stegovni sud ima tri člana, a čine ga prodekan za nastavu, prodekan za znanost i predsjednik Studentskog zbora.

Za lakšu povrjetu obveza i/ili neispunjavanje obveza može se izreći pisana opomena. Za težu povrjetu obveza i/ili neispunjavanje obveza mogu se izreći sljedeće stegovne mjere: zabrana polaganja ispita, privremeno isključenje sa studija ili isključenje sa studija.

- f) Ukratko opišite misiju i viziju u skladu sa strategijom vašega visokog učilišta i ocijenite njezino ostvarenje preko programa koji izvodi vaše visoko učilište (odnosi se na studijske programe, politiku zapošljavanja, međunarodnu dimenziju, znanstvenu djelatnost, brigu o studentima, osiguravanje kvalitete, poslovanje i slično).**

Prema starom Statutu koji je bio na snazi proteklih pet godina **vizija** Fakulteta je bila europeizacija pravničke struke koja sadrži strateške ciljeve: (i) povećavati kvalitetu i efektivnost pravnog obrazovanja; (ii) stvarati atraktivno i privlačno okruženje za studiranje prava; (iii) optimalno se koristiti sredstvima za pravno obrazovanje i istraživanje. **Misija** Fakulteta bila je dostizanje izvrsnosti u znanstveno-istraživačkom i nastavnom djelovanju te cjeloživotnom obrazovanju.

Fakultet u proteklih pet godina nije imao svoju vlastitu Strategiju. Premda takav formalni dokument nije postojao, to ne znači da nismo imali određeni strateški plan. Prije svega, u svome djelovanju rukovodili smo se Strategijom Sveučilišta,¹ no i programi se predloženika za dekanu, koji se izrađuju za mandatno razdoblje od četiri godine, mogu promatrati kao svojevrsna strategija. U njima su bile sadržane ocjene dotadašnjeg stanja i temeljne smjernice za rad i razvoj u predstojećem četverogodišnjem akademskom razdoblju. Fakultet je ipak postao svjestan važnosti i formalnog strateškog planiranja (a što je i zakonska obveza) te je Fakultet trenutačno u fazi izrade svoje vlastite Strategije, a u skladu s novom, odnosno izmijenjenom i dopunjrenom Strategijom Sveučilišta za razdoblje 2011.–2020.²

Što se tiče **studijskih programa**, ostvarivanje programa integriranog preddiplomskog i diplomskog sveučilišnog studija prava zaslužuje pozitivnu ocjenu. Fakultetski nastavnici uspješno se nose sa svim izazovima tzv. Bolonjskog procesa koji od 2005./2006. uključuje jednosemestralnost svih predmeta, provjeru znanja putem kolokvija, osvremenjivanje nastavnog plana i programa i sl. Za studente je od posebne važnosti povezivanje teorijskih i praktičnih sadržaja što je omogućeno obavljanjem pravne prakse u X. semestru V. studijske godine.

Godinama se postavljalo pitanje uloge trogodišnjeg stručnog upravnog studija. Taj studij, zapravo, dobio je puni smisao tek nakon oblikovanja i početka realizacije specijalističkog diplomskog stručnog studija javne uprave koji se s obzirom na broj polaznika, kvalitetu nastave i uspješnost u studiranju pokazao posve opravdanim.

Na Fakultetu su se uspješno izvodila tri specijalistička studija (Upravljanje razvojem lokalne i regionalne samouprave, Kazneno pravo i Ljudska prava). Početkom 2014. pokrenut je novi doktorski studij prava. Kako bi se odgovorilo na izazove tržišta i omogućilo cjeloživotno stjecanje znanja i obrazovanja, Fakultet je usmjerio pozornost na oblikovanje istih. Tako je pokrenuto cjeloživotno obrazovanje za pravnike lingviste, a u sklopu dviju Jean Monnet katedara odvija se niz radionica za naše studente, ali i sudce i odvjetnike, državne službenike te opću javnost.

---

¹ <http://www.unios.hr/uploads/50STRATEGIJA%20SVEU%C4%8CILI%C5%A0TA%20HR.pdf>

² <http://www.unios.hr/uploads/50Strategija%20Sveucilista%20sij.26.pdf>

Što se tiče **politike zapošljavanja**, vodilo se računa da se zapošljavaju mladi ljudi s visokim prosjekom ocjena. Postignut je značajan napredak u kadrovskom smislu u odnosu na razdoblje do 2009. godine. Fakultet je ne samo zaposlio značajan broj mlađih ljudi (asistenata i znanstvenih novaka), već je i znatan broj nastavnika napredovao u viša zvanja. Tim se se ispunile pretpostavke za pokretanje novog doktorskog studija koji prije, uz najbolju volju, nismo mogli pokrenuti upravo zbog nedostatnosti kadra, a angažiranje velikog broja vanjskih suradnika učinilo bi studij finansijski neisplativim. Fakultet je sveučilišna sastavnica s najmanjim brojem vanjskih suradnika.

Što se tiče **međunarodne suradnje**, u proteklih pet godina ostvaren je najznačajniji napredak u povijesti Fakulteta. Zahvaljujući iznimnom doprinosu mlađih kolega, Fakultet je ostvario vrlo uspješnu suradnju s Pravnim fakultetom u Pečuhu i sudjelovao u četirima međunarodnim projektima (EUNICOP, SUNICOP, IDEM i DUNICOP), što je popraćeno odgovarajućim publikacijama (prije svega zbornicima radova), a koje su svim sudionicima omogućile objavljivanje radova relevantnih s gledišta napredovanja u znanstveno-nastavna zvanja. Takvo dragocjeno iskustvo izvrstan je temelj za pozicioniranje Fakulteta u budućim aktivnostima. Međunarodna suradnja odvijala se i na razini pojedinačnih kontakata i/ili odnosa između katedara. Valja istaknuti i individualna sudjelovanja fakultetskih nastavnika u drugim međunarodnim projektima, kratkotrajne boravke na inozemnim sveučilištima ili institutima na temelju stipendija te sudjelovanja na međunarodnim konferencijama. Na Fakultetu postoje dobri kadrovski potencijali i za organiziranje međunarodnih konferencijskih suradnji te uspostavljanje trajnije i institucionalizirane suradnje s inozemnim pravnim fakultetima.

Što se tiče **brige o studentima**, zahvaljujući trudu i entuzijazmu fakultetskih nastavnika, osobito na prvim dvjema studijskim godinama, u provedbi Bolonjskog procesa na integriranom sveučilišnom preddiplomskom i diplomskom studiju ostvareni su dobri rezultati. U usporedbi s predbolonjskim iskustvom studenti u znatnijoj mjeri pohađaju predavanja (koja se na mnogim predmetima održavaju u dvama turnusima), a na većini predmeta prolaznost na ispitima ne predstavlja problem, uz istodobno zadržavanje visokih kriterija pri ispitivanju. I ovdje su, naravno, moguća poboljšanja. Komunikacija je sa studentskim predstavnicima bila na zadovoljavajućoj razini i nema nikakvih zaprjeka da se takva praksa nastavi. Poželjno je periodično održavanje tribina na kojima bi se otvoreno i nesputano raspravljalo o svim studentskim problemima. Postojeće udruge koje djeluju na Fakultetu treba i dalje podupirati u skladu s finansijskim mogućnostima, uzimajući pri tome u obzir način i rezultate njihova rada.

Što se pak tiče **praćenja kvalitete studiranja**, o tom se vodilo računa i na sveučilišnoj i na fakultetskoj razini. Na Fakultetu djeluje posebno Povjerenstvo za osiguravanje i unaprjeđivanje kvalitete obrazovanja koje kontinuirano prati ostvarivanje postojećih studijskih programa. S obzirom na kadrovsku ekipiranost i dosadašnja iskustva na pojedinim predmetima, na Fakultetu se može osigurati kvalitetnije praćenje kvalitete studiranja provođenjem redovitih godišnjih anketa s prikladno postavljenim pitanjima i primjenom odgovarajućih statističkih metoda.

I konačno, što se tiče **poslovanja Fakulteta**, Fakultet ostvaruje oko 60 % prihoda iz proračunskih sredstava i oko 40 % prihoda temeljem vlastite djelatnosti. Sredstva je za plaće djelatnika Fakulteta MZOŠ svakoga mjeseca doznačivalo prema propisanim elementima za obračun plaće. Sukladno s Pravilnikom o raspodjeli sredstava ostvarenih na tržištu za plaće se izdvaja i dio vlastitih prihoda. Vlastita sredstva korištena su i za podmirivanje dijela troškova redovitog poslovanja, nabavu opreme i literature, naknade vanjskim suradnicima, međunarodnu suradnju i dr.

Premda su učinjeni veliki pomaci u odnosu na prethodno razdoblje, nismo potpuno zadovoljni i ostaje puno prostora za daljnja poboljšanja pri čemu ćemo se voditi novom, revidiranom misijom i vizijom.

Osnovna **misija Fakulteta** je dostizanje izvrsnosti u znanstveno-istraživačkom i nastavnom procesu s ciljem sustavnoga razvijanja i unaprjeđivanja djelatnosti svih ustrojbenih jedinica te cjeloživotnom učenju koje osigurava studentima stjecanje znanja i vještina primjerenih izazovima suvremenog društva. Navedena misija oplemenjena je i ciljem kreiranja znanja putem istraživanja i obrazovanja kompetentnih stručnjaka u području prava i javne uprave, koji će uspješno, etično i moralno odgovarati na suvremene pravne i društvene izazove podižući ukupnu kvalitetu visokoškolskog obrazovanja u nacionalnom i regionalnom okruženju.

Vizija jest postati utjecajna visokoobrazovna ustanova prepoznatljiva kao društveno odgovorna organizacija koja pruža vrhunsko obrazovanje i vrhunska istraživanja i unaprjeđuje znanje, pravdu i javno dobro u državi i svijetu.

g) Objasnite u čemu je značaj i posebnost vaše institucije u odnosu na slične institucije u RH u vašem znanstvenom području.

U Republici Hrvatskoj postoje četiri pravna fakulteta (Osijek, Zagreb, Rijeka i Split). Premda sva četiri fakulteta obavljaju djelatnost iz znanstvenog područja društvenih znanosti, polje pravo, postoje određene razlike među njima. Ovdje nećemo uspoređivati zagrebački, splitski i riječki pravni fakultet međusobno, već ćemo pokušati definirati posebnosti osječkog Fakulteta u odnosu na preostala tri. Također, ne bismo željeli hijerarhijski smještati Fakultet u odnosu na druge fakultete jer bi to bilo subjektivno.

Fakultet se izdvaja kvalitetnim mladim kadrom. Trenutačno imamo šesnaest docenata i osam viših asistenata. Na čelu sedam katedara pet je docenata i dva izvanredna profesora koji su mlađi od 40 godina. I nova je Uprava sastavljena također od mlađeg kadra.

Nadalje, Fakultet se ističe četirima IPA projektima (EUNICOP, DUNICOP, SUNICOP, IDEM) s Pravnim fakultetom Sveučilišta u Pečuhu koji su izvanredan primjer uspješne međunarodne suradnje. Slične projekte nije imao ni jedan drugi pravni fakultet u Hrvatskoj. Tu nam u prilog ide naš geografski položaj i blizina granice s Mađarskom, Srbijom te Bosnom i Hercegovinom. Sva su četiri projekta financirana iz IPA prekograničnog programa Mađarska – Hrvatska 2007. – 2013. Dosad je Fakultet bio samo partner Pečuhu jer Republika Hrvatska nije bila članicom Europske Unije. Sada se otvorila mogućnost da budemo nositeljima sličnih projekata, a uključujemo i partnere iz regije (Srbije i BiH). Znanja i vještine imamo.

Nadalje, ponosni smo i na tri prestižna Jean Monnet projekta koje smo dobili u proteklih pet godina. Jedan je od njih (Jean Monnet modul) istekao 31. kolovoza 2014. godine, a dva su u postupku implementacije (dvije Jean Monnet katedre). Cilj je da se djelovanjem dviju Jean Monnet katedara u sljedećim godinama (do 2017.) Fakultet pozicionira u regionalni centar i referentnu točku za izučavanje prava EU koji promiče izvrsnost u nastavi i znanstvenom istraživanju.

Fakultet ima potpisani sporazum s Hrvatskom odvjetničkom komorom – Odvjetničkim zborom Osijek, na temelju kojeg pojedini odvjetnici sudjeluju u izvođenju kliničke nastave na Fakultetu, a s druge strane naši nastavnici organiziraju predavanja, radionice i seminare za odvjetnike te im prenose svoja znanja. Posebno su važna savjetovanja o novim zakonima, a u čijoj su izradi sudjelovali naši nastavnici.

Što se tiče integriranog preddiplomskog i diplomskog sveučilišnog studija, smatramo da nismo konkurenca jedni drugima. Fakulteti su smješteno dovoljno „daleko“ jedan od drugoga i imaju svoje „gravitacijsko područje“. Našem Fakultetu gravitiraju, uglavnom, studenti iz regije Slavonije i Baranje, premda imamo i studente iz ostalih dijelova Hrvatske ali u malom postotku. Zapažen je sve veći broj studenata iz Bosne i Hercegovine. Taj je trend prisutan već dulje vrijeme, no zapaženiji se rast bilježi od ak. god. 2013./2014. Pretpostavljamo kako su studenti iz susjedne BiH prepoznali važnost „hrvatske diplome“ i mogućnosti koje im ona pruža u pogledu zapošljavanja u drugim državama članicama EU.

Kada je u pitanju doktorski studij, Fakultet je u zaostatku u odnosu na riječki i zagrebački pravni fakultet. Ondje se doktorski studiji po bolonjskom programu izvode već desetak godina, a mi smo tek početkom 2014. godine pokrenuli doktorski studij; upravo su stoga u posljednjih pet godina svi naši asistenti bili na doktorskom studiju u Zagrebu. Tek se jedna asistentica nakon pokretanja doktorskog studija u Osijeku prebacila na matičnu instituciju.

Naš je Fakultet prvi pokrenuo specijalistički diplomske stručne studije Javna uprava akademске 2010./2011. godine. Stručni je naziv koji se stječe završetkom studija javne uprave Stručni specijalist/ stručna specijalistica javne uprave (spec. publ. adm.). Završetkom studija studenti su osposobljeni obavljati najsloženije stručne upravne poslove te menadžerske poslove na višim i visokim položajima u tijelima državne uprave (ministarstvima, uredima državne uprave, državnim upravnim organizacijama, stručnim službama Vlade i Hrvatskog sabora, uredu Pučkog pravobranitelja itd.), upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, sudovima, javnim ustanovama (u obrazovanju, kulturi, zdravstvu, socijalnoj skrbi itd.), javnim i drugim poduzećima, drugim pravnim osobama s javnim ovlastima, kao i upravne i menadžerske poslove u organizacijama privatnog sektora. Nakon Osijeka studij su pokrenuli i zagrebački te splitski fakultet vođeni primjerom našeg Fakulteta.

Ono po čemu se naš Fakultet još može izdvojiti poslijediplomski je specijalistički studij Ljudska prava. Cilj je programa obrazovati polaznike da budu visokospecijalizirani u području ljudskih prava. Program je namijenjen za stručnjake iz područja prava, ekonomije, politologije, sociologije, psihologije, kulturologije, pedagogije, teologije, socijalnog rada, medicine, komunikologije, povijesti itd. Velikim brojem predviđenih predmeta Studij omogućuje da studenti sami kreiraju svoj vlastiti program studija birajući među ponuđenim izbornim predmetima različite teme vezane uz ljudska prava, a koje najbolje odgovaraju njihovim interesima i zahtjevima. Vrijednost ovog studija njegova je **interdisciplinarnost i sveobuhvatnost**, povezivanje različitih grana prava ali i sociologije, politologije, kulturologije, povijesti i ekonomije. Sličan studij ne postoji na drugim fakultetima.

h) Osvrnite se na moguća preklapanja djelatnosti vaše institucije s djelatnošću slične institucije na istome sveučilištu.

Naš je Fakultet poseban u odnosu na ostale sastavnice Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku te se u najvećem dijelu u svojoj djelatnosti ne preklapa ni s jednom sličnom institucijom. Djelomično preklapanje prisutno je s poslijediplomskim interdisciplinarnim doktorskim studijem Europski studiji Doktorske škole društveno-humanističkih znanosti Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Preklapanje se očituje u činjenici da određeni broj profesora s Fakulteta sudjeluje u izvedbi nastave na Doktorskoj školi na kojoj se izvodi nastava određenoga broja pravnih predmeta, a imajući u vidu da Fakultet u sklopu Poslijediplomskoga doktorskog studija iz

znanstvenog područja društvenih znanosti, znanstvenog polja pravo, ima ustrojen modul Međunarodno i europsko javno pravo.

i) Priložite dokumente sa strategijom i postupcima za osiguravanje kvalitete znanstvenog i nastavnog rada na vašem učilištu, ocijenite stupanj njegove provedbe i očitujte se o godišnjem izvještavanju.

Strategija Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku 2011. – 2020. i Pravilnik o ustroju i djelovanju sustava za osiguravanje kvalitete na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku javno su dostupni na mrežnoj stranici Sveučilišta na hrvatskom i engleskom jeziku.³

Naš je Fakultet prvo Povjerenstvo za osiguravanje i unaprjeđivanje kvalitete u visokom obrazovanju (u dalnjem tekstu: Povjerenstvo) oformio akademske 2005./2006. godine kako bi se uključio u izradu odgovarajućih dokumenata kojima se regulira i podržava osiguravanje kvalitete. Povjerenstvo osnovano 2009./2010. godine izradilo je Izvješće o ustroju i funkcionalnosti sustava za osiguranje kvalitete⁴ sa sljedećim pregledom: indikatori kvalitete broja prijavljenih i upisanih studenata na prvu godinu studija, broj upisanih na više godine studija integriranog preddiplomskog sveučilišnog studija i stručnoga studija u razdoblju 2007. – 2009. godine, rezultati ispitnih rokova 2008./2009. godine, analiza rezultata sveučilišne ankete (ocjena nastavnika i ocjena asistenata), poštovanje studentskih prava, pregled značajnijih aktivnosti na podizanju kvalitete. Povjerenstvo je izradilo Izvješće o rekapitulaciji ispitnih rokova zimskoga semestra akademske 2009./2010. godine.⁵ Povjerenstvo osnovano akademske 2013./2014. godine aktivnije se uključilo u izradu temeljnih dokumenata sustava kvalitete na Fakultetu. Usvojeni su temeljni dokumenti:

- Pravilnik o ustroju i djelovanju sustava za osiguravanje i unaprjeđivanje kvalitete visokog obrazovanja na Pravnom fakultetu Osijek⁶
- Poslovnik Povjerenstva za osiguravanje i unaprjeđivanje kvalitete visokog obrazovanja⁷
- Politika kvalitete⁸
- Priručnik za osiguravanje i unaprjeđivanje kvalitete obrazovanja na Pravnom fakultetu Osijek⁹

Uz navedeno, sustav se za kvalitetu naslanja i u skladu je sa sljedećim dokumentima:

- Zakonom o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju¹⁰
- Strategijom Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku¹¹

---

³ <http://www.unios.hr/?g=4&i=5>

⁴ http://www.pravos.unios.hr/pfo/sites/default/files/KvalitetaDokumenti/pfo_sustav_kvalitete.pdf

⁵ <http://www.pravos.unios.hr/pfo/sites/default/files/KvalitetaDokumenti/rekapitulacija-isptini-rokovi.pdf>

⁶ http://www.pravos.unios.hr/pfo/sites/default/files/users/user11/Pravilnik%20o%20sustavu%20osiguranja%20kvalitete_PRAVOS_05062014.pdf

⁷ http://www.pravos.unios.hr/pfo/sites/default/files/users/user11/Poslovnik_povjerenstva_za_kvalitetu.pdf

⁸ http://www.pravos.unios.hr/pfo/sites/default/files/users/user40/POLITIKA_PRAVOS.pdf

⁹ http://www.pravos.unios.hr/pfo/sites/default/files/users/user40/Priru%C4%8Dnik_PRAVOS.pdf

¹⁰ http://www.pravos.unios.hr/pfo/sites/default/files/KvalitetaDokumenti/zakon_o_osiguravanju_kvalitete.pdf

¹¹ <http://www.unios.hr/uploads/50STRATEGIJA%20SVEU%C4%8CILI%C5%A0TA%20HR.pdf>

- Priručnikom za osiguravanje kvalitete u visokom obrazovanju Agencije za znanost i visoko obrazovanje¹²

Dakako, sustav je za kvalitetu u skladu i sa svim drugim relevantnim dokumentima i propisima, poput Standarda i smjernica za osiguravanje kvalitete na europskom prostoru visokog obrazovanja.¹³

Iz navedenih dokumenata proizlazi za sada samo nekoliko postupaka koje Fakultet provodi s ciljem osiguravanja kvalitete znanstvenog i nastavnog rada. U svrhu utvrđivanja zadovoljstva studenata kvalitetom nastave i općenito iskustva studiranja na Fakultet, Povjerenstvo za osiguravanje i unaprjeđivanje kvalitete provodi studentske ankete, kako sveučilišne tako i interne ankete Fakulteta te nastavničke ankete. U svrhu anketiranja studenata, nastavnog osoblja i bivših studenata primjenjuje se KVALIMETAR mjerni instrument (zaštićen pod brojem Z20131877)¹⁴ koji se sastoji od pet dimenzija: nastavno osoblje, administrativno osoblje, studijski programi i nastavni planovi, prostor i oprema, imidž fakulteta. Anketiranjem svih sudionika nastavnog procesa, prema navedenim dimenzijama KVALIMETAR mjernoga instrumenta, omogućuje se objektivan uvid u trenutačno stanje i kvalitetu nastave na Fakultetu ali i zadovoljstvo postojećim studijskim programima, prostorom i opremom te imidžem fakulteta.¹⁵ U anketiranje je uključena i populacija bivših studenata (alumni)¹⁶ kako bi se provjerilo u kojoj mjeri stečena znanja i iskustva na Fakultetu uspješno primjenjuju u obavljanju svojih poslova na tržištu rada (također putem pet dimenzija mjernoga instrumenta). Djelatnici knjižnice Fakulteta provode vlastitu anketu (studentsku) o ponudi knjižnične građe te o tome sastavljaju izvješća.¹⁷

Uzimajući u obzir sve navedeno, Fakultet ima još mnogo prostora za poboljšanje rada Povjerenstva za unaprjeđivanje i osiguranje kvalitete, i to prije svega uvođenjem dodatnih pokazatelja kvalitete, primjerice izradom godišnjih planova rada Povjerenstva, praćenjem provedbe Strategije razvoja Fakulteta, mentorskim sustavom kojemu je cilj unaprjeđenje sustava podrške studentima, poticanjem studenata na znanstveno-istraživački rad, provođenjem analize svih studijskih programa s ciljem unaprjeđenja njihove kvalitete i konkurentnosti na tržištu, ažuriranjem i oblikovanjem mrežnih stranica, praćenjem uporabe alata za udaljeno učenje putem Moodle sustava.

Stoga smatramo da Fakultet treba uložiti dodatne napore u uvođenje i provedbu niza postupaka za osiguravanje kvalitete znanstvenog i nastavnog rada. Isto tako, Povjerenstvo, uglavnom, izvršava zadaće propisane Pravilnikom pri čemu se nitko od članova Povjerenstva, u profesionalnome smislu, ne bavi poslovima osiguravanja kvalitete. Fakultet čini napore da bi se osigurali potrebni ljudski potencijali koji će provoditi postupke osiguravanja kvalitete sukladno zakonu i pravilnicima.

---

¹² https://www.azvo.hr/images/stories/kvaliteta/AZVO_Prirucnik_kvalitete_ZADNJE.pdf

¹³ <http://www.pravos.unios.hr/pfo/sites/default/files/KvalitetaDokumenti/ESG-smjernice.pdf>

¹⁴ <http://www.pravos.unios.hr/pfo/osiguranje-kvalitete-dokumenti>

¹⁵ <http://www.pravos.unios.hr/pfo/sites/default/files/users/user40/Studenti-izvje%C5%A1taj.pdf>

¹⁶ <http://www.pravos.unios.hr/pfo/sites/default/files/users/user40/Alumni-izvje%C5%A1taj-1.pdf>

¹⁷ <http://www.pravos.unios.hr/pfo/node/1297>

j) Navedite tijela koja se kontinuirano bave područjem osiguravanja kvalitete. Procijenite njihov rad u proteklih pet godina.

Pravilnikom o ustroju i djelovanju sustava za osiguravanje kvalitete na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku (Odluka Senata od 29. rujna 2006. godine) i Odlukom o izmjenama i dopunama Pravilnika o ustroju i djelovanju sustava za osiguravanje kvalitete na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku (Odluka Senata od 15. srpnja 2013. godine) utvrđena je organizacijska struktura sustava osiguranja kvalitete Sveučilišta. Organizacijsku strukturu čine ustrojbine jedinice Centar za unaprjeđenje i osiguranje kvalitete visokog obrazovanja i Ured za osiguranje kvalitete na znanstveno/umjetničko-nastavnim sastavnicama Sveučilišta. Stručna su tijela za osiguranje kvalitete na Sveučilištu Odbor za unaprjeđivanje i osiguranje kvalitete visokog obrazovanja na znanstveno/umjetničko-nastavnim sastavnicama Sveučilišta i Povjerenstva za unaprjeđivanje i osiguranje kvalitete visokog obrazovanja na znanstveno/umjetničko-nastavnim sastavnicama Sveučilišta.

Odlukom dekana od 18. siječnja 2006. godine¹⁸ imenovano je prvo Povjerenstvo koje su činili prodekan za nastavu, tajnik, predstavnik nastavnika, predstavnik asistenata i predstavnik studenata. Na Fakultetu jedino je tijelo koje se bavi pitanjima kvalitete Povjerenstvo koje je sastav članova mijenjalo svake dvije godine. U petogodišnjem razdoblju (od akademske 2009./2010. godine do akademske 2013./2014. godine) nisu zapaženi značajniji pomaci u svezi s pitanjem osiguravanja kvalitete osim izrađenih Izvješća spomenutih pod točkom i). Imenovano Povjerenstvo na sjednici Fakultetskog vijeća 21. studenog 2013. godine u svome je jednogodišnjem razdoblju napravilo značajne pomake u području osiguravanja kvalitete. Povjerenstvo se trenutačno sastoji od pet članova (predstavnici nastavnika, predstavnik asistenata, vanjski suradnik te student). Jedna od početnih aktivnosti u svrhu osvješćivanja kulture i važnosti kvalitete bila je provedba okruglog stola na temu Unapređivanje kvalitete u visokom obrazovanju¹⁹ u sklopu međunarodnog projekta DUNICOP koji je Fakultet provodio u suradnji s Pravnim fakultetom Sveučilišta u Pečuhu (IPA prekogranični program Mađarska – Hrvatska 2007. – 2013.). Povjerenstvo se u svome djelovanju na različite načine usmjeravalo u smjeru podizanja svijesti svih djelatnika i studenata o važnosti aktivnosti usmjerenih na osiguravanje i unaprjeđivanje kvalitete. Primjera radi, osmišljene su i provedene dvije Radionice o definiranju ishoda učenja²⁰ kako bi nastavno i suradničko osoblje Fakulteta imalo jasne uvide o važnosti pisanja ishoda učenja za studijske programe. Na inicijativu Povjerenstva na sjednici Fakultetskog vijeća 9. lipnja 2014. godine imenovana je Radna skupina za uvođenje ishoda učenja za studijske programe integriranog prediplomskog i diplomskog sveučilišnog studija i stručnog upravnog studija čija je publikacija u cijelosti dostupna na stranicama kvalitete.²¹ Fakultetsko je vijeće na svojoj sjednici 8. prosinca 2014. godine usvojilo Priručnik za osiguravanje i unaprjeđivanje kvalitete obrazovanja na Pravnom fakultetu Osijek te je u svome dalnjem radu izradilo godišnje izvješće Fakultetskom vijeću (2013./2014.)²². Jedna je od

---

¹⁸ <http://www.pravos.unios.hr/pfo/kvaliteta-povjerenstvo>

¹⁹ <http://www.pravos.unios.hr/pfo/osiguranje-kvalitete-aktivnosti>

²⁰ <http://www.pravos.unios.hr/pfo/osiguranje-kvalitete-aktivnosti>

²¹ <http://www.pravos.unios.hr/pfo/akademski-vodic>

²² http://www.pravos.unios.hr/pfo/sites/default/files/users/user40/Izvje%C5%A1C4%87e_Povjerenstva.pdf

novijih aktivnosti Povjerenstva i prijava projekta na natječaj Europskog socijalnog fonda i Ministarstva obrazovanja i sporta na temu Unaprjeđivanje kvalitete visokog obrazovanja uz primjenu Hrvatskog kvalifikacijskog okvira, pri čemu je Fakultet, uz partnerstvo s Pravnim fakultetom iz Rijeke i Pravnim fakultetom iz Splita, prijavio na navedeni natječaj projekt IURISPRUDENTIA – Unapređenje kvalitete obrazovanja na pravnim fakultetima osječkog, riječkog i splitskog Sveučilišta, i trenutno očekujemo potpisivanje ugovora o financiranju na odobreni iznos od 1.111.978,45 HRK.

Na temelju sažetog prikaza aktivnosti koje Povjerenstvo provodi zapaženi su pomaci na bolje, no poboljšanje sustava za osiguravanje kvalitete visokog obrazovanja kojemu Fakultet dugoročno teži zahtijevat će još niz novih aktivnosti, s osobitim naglaskom na osiguranju uvjeta za zapošljavanje stručnog kadra koji bi vodio Ured za kvalitetu i organizirao planirane aktivnosti.

- k) Navedite i obrazložite ukratko glavne strateške ciljeve koje uprava visokog učilišta nastoji ostvariti u svom mandatu i moguće poteškoće na koje nailazi prilikom njihova ostvarivanja (odnosi se na studijske programe, politiku zapošljavanja, međunarodnu dimenziju, znanstvenu djelatnost, brigu o studentima, osiguravanje kvalitete, poslovanje i slično).**

Glavni strateški ciljevi koje uprava nastoji ostvariti **uskladeni su sa strategijom Sveučilišta** i mogu se načelno podijeliti i pratiti putem sljedećih kategorija:

1. strategija nastavnih djelatnosti

Strateški ciljevi nastavnog procesa vezani su uz studente, studijske programe i nastavnike, a konkretno se odnose na omogućivanje boljih uvjeta studiranja, kontinuiran rad na povećanju postignuća studenata na svim studijskim programima glede uspješnosti studiranja i ishoda učenja te mijenjanje upisne politike. Zatim na kontinuirano osuvremenjivanje studijskih programa temeljenih na vrednovanju istih, kao i rad na uvođenju novih studijskih programa sukladno potrebama tržišta rada, uz kontinuirano jačanje znanstveno-nastavnih kvalifikacija i kompetencija nastavnog osoblja. Radi ostvarivanja navedenog strateškog cilja Uprava Fakulteta pokrenula je izmjene i prilagodbe postojećeg integriranog sveučilišnog preddiplomskog i diplomskog studija kako bismo studente maksimalno sposobili kompetencijama potrebnima za rad u praksi. U tu svrhu Fakultet je prijavio projekt IURISPRUDENTIA čiji bi rezultati istraživanja o potrebama tržišta rada i odgovarajućim kompetencijama pravničke struke trebali biti implementirani u novi studijski program. Poseban naglasak u idućem mandatu Fakultet stavlja na pokretanje novog Sveučilišnog studija javne uprave. Nadalje, uprava Fakulteta drži nužnim poslijediplomske specijalističke studije i programe cjeloživotnog obrazovanja neprestano prilagođavati potrebama tržišta kako bi se omogućilo usavršavanje pravnicima koji već rade u praksi.

2. strategija znanstveno-istraživačkih djelatnosti

Visoko obrazovanje temelji se na nedjeljivosti sveučilišnog nastavnog rada i znanstvenog istraživanja te je strateški cilj profilirati Fakultet kao istraživačku organizaciju prema kriteriju znanstvene izvrsnosti, sudjelovati u uspostavi kriterija i mjerila za poticanje i nagrađivanje izvrsnosti u istraživanjima te podići kvalitetu znanstveno-istraživačkog rada na višu razinu. Poradi toga Fakultet planira pretplatu na međunarodne baze podataka (Jstore, Digi Zeitschriften i sl.),

redovito će finansirati svojim djelatnicima sudjelovanja na međunarodnim konferencijama i poticati će međunarodne znanstveno-istraživačke projekte.

3. strategija međunarodne suradnje

Glede međunarodne suradnje osnovni su ciljevi uspostava funkcionalne suradnje, posebno sa zemljama Europske Unije i zemljama u neposrednom okruženju, a u svrhu razmjene iskustava u nastavi i ustroju zajedničkih studija, rada na zajedničkim projektima i zajedničkom objavlјivanju znanstvenih radova. Fakultet intenzivno radi na sklapanju novih bilateralnih ugovora o akademskoj suradnji s inozemnim visokim učilištima i osiguravanju uvjeta za nesmetanu mobilnost nastavnog i administrativnog osoblja a posebice studenata. U tom pogledu poseban naglasak stavljen je na stratešku poziciju koju Fakultet ima u regiji i regionalnu suradnju s institucijama iz Mađarske, Srbije i BIH. Uvođenjem novih nastavnih sadržaja na engleskom jeziku nastoji se privući strane studente, a intenzivnom suradnjom sa Sveučilištem otkloniti postojeće administrativne zapreke mobilnosti. Kao ključna aktivnost u idućem mandatu predviđeno je otvaranje Ureda za projekte EU na Fakultetu i upošljavanje te redovito educiranje osobe nadležne za pisanje projekata.

4. strategija pozicioniranja u okruženju

Jedan od ciljeva zasigurno je razvijati se kao nacionalni fakultet s prepoznatljivim identitetom u užem regionalnom i širem nacionalnom i europskom kontekstu, ostvariti partnerski odnos i suradnju s lokalnom zajednicom (gradskih i županijskih vlasti) u regionalnom okruženju, ali i razviti suradnju s gospodarstvom i civilnim sektorom te postati pokretač gospodarskog i regionalnog razvoja. U tu svrhu Fakultet se redovito nastoji angažirati u projektima na volonterskoj osnovi bez povlačenja sredstava. Primjera radi Fakultet je sudionik u projektu Podržite naše starenje, čiji je nositelj Organizacija za građanske inicijative OGI u partnerstvu s Gradom Drnišem i Centrom za socijalnu skrb iz Drniša, a koji financira Ministarstvo socijalne politike i mladih.

5. strategija razvoja ljudskih i materijalnih resursa

O politici zapošljavanja treba reći kako uprava Fakulteta kontinuirano poduzima sve potrebne mjere radi otvaranja novih znanstveno-nastavnih radnih mesta na Fakultetu kako bi se uspjeli zaposliti suradnici u nastavi koji su izabrani u znanstvena zvanja ili imaju uvjete za izbor u znanstvena zvanja. Problem s kojim se neprekidno susrećemo nepovoljna je politika zapošljavanja u visokom obrazovanju na državnoj razini koja ograničava otvaranje novih radnih mesta te djeluje nemotivirajuće na mlade znanstvenike. Ograničenja daljnog zapošljavanja administrativnog osoblja također uvelike koče razvoj Fakulteta te je jedan od strateških ciljeva Uprave u idućem mandatu zapošljavanje administrativnog osoblja sposobljenog za prijavu projekata EU-a i vođenje Ureda za kvalitetu. Ovaj strateški cilj uključuje i sustavno vođenje brige o nastavnicima, suradnicima i administrativno-stručnom osoblju Fakulteta putem dimenzije razvoja, edukacije i kvalitete njihovih znanja i vještina te djelovanjem u smjeru uspostavljanja optimalnog broja nastavnika u odnosu na broj studenata. Nužna je i sustavna analiza postojećeg finansijskog stanja kako bi se detektirali kritični troškovi prema pojedinim stavkama (mjesto, vrsta, vrijeme nastanka troška) i sustavno pratili prihodi od vlastite djelatnosti.

6. strategija obnove i razvoja

Sukladno s programom kapitalnih investicija Sveučilišta te dalnjom izgradnjom Sveučilišnog kampusa, Uprava Fakulteta provodi pripremne radnje (financiranje arheoloških iskapanja) na

lokaciji buduće nove zgrade Fakulteta i priprema dokumentaciju za rješavanje infrastrukture i izgradnje u idućem planiranom projektnom razdoblju.

7. strategija osiguranja i unaprjeđenja kvalitete

U okviru jačanja učinkovite organizacijske strukture za provedbu aktivnosti sustava upravljanja kvalitetom na svim razinama Uprava planira ustrojavanje Ureda za kvalitetu i zapošljavanje stručne osobe radi unaprjeđenja stupnja razvijenosti i učinkovitosti sustava osiguravanja kvalitete prema svim kriterijima Standarda i smjernica za osiguravanje kvalitete u europskom prostoru visokog obrazovanja (ESG).

I) Iznesite svoje mišljenje o glavnim prednostima i manama programskih, kadrovskih i materijalnih potencijala vašega visokog učilišta.

Naš je Fakultet ustanova s četrdesetogodišnjom obrazovnom tradicijom. Od osnivanja do danas prešao je dug put odabira i selekcije kadrova koji su u stanju primjereno odgovoriti izazovima koje donosi rad na Fakultetu. Možemo sa zadovoljstvom konstatirati da je od posljednje samoanalize Fakultet značajno napredovao u pogledu znanstveno-nastavnog kadra, što se najbolje vidi iz činjenice da većinu članova Fakultetskog vijeća danas čine docenti (ukupno 15 docenata), najčešće u dobi između trideset i četrdeset godina. Također, na Fakultetu u trenutku pisanja ovog dokumenta radi i osam viših asistenata, koji će u bliskoj budućnosti biti izabrani u znanstveno-nastavna zvanja, a čime će Fakultet još više dobiti na snazi te će imati potrebne kapacitete za stvaranje novih studijskih programa na diplomskoj i poslijediplomskoj razini. Navedeni kadrovi, s obzirom na njihovu mladu dob, predstavljaju dugoročno rješenje za Fakultet.

Studijski programi koje Fakultet trenutačno izvodi na integriranom sveučilišnom i stručnom studiju nisu posve u skladu sa zahtjevima tržišta rada. S obzirom na strukturu nezaposlenih visokoobrazovanih osoba u Republici Hrvatskoj u budućnosti je nužno nastaviti smanjivati upisne kvote na tim studijima i, s druge strane, raditi na osnivanju novih studijskih programa koji će više biti u skladu s potrebama tržišta rada. U tom smislu započete su predradnje radi osnivanja novog integriranog sveučilišnog studija socijalnog rada, što je u skladu s preporukama Hrvatskog zavoda za zapošljavanje. Novi program zamišljen je tako da Fakultet bude nositelj studija te da ga izvodi uz pomoć Filozofskog fakulteta u Osijeku, Medicinskog fakulteta u Osijeku te Studija socijalnog rada u Zagrebu. Na poslijediplomskoj razini Fakultet nudi tri specijalistička i doktorski studij. Potrebno je neprekidno raditi na promicanju tih studija kako bi se iz godine u godinu prijavljivao veći broj polaznika.

Posljednjih nekoliko godina nastavnici pokazuju sve veći interes za prijavu domaćih i međunarodnih projekata. Kao veliki uspjeh Fakulteta ističemo uspostavljanje uspješne IPA prekogranične suradnje s Pravnim fakultetom u Pečuhu, koja je u razdoblju 2010. – 2014. rezultirala četirima značajnim zajedničkim projektima (EUNICOP, SUNICOP, DUNICOP, IDEM). Uz to valja svakako istaknuti da je u istom razdoblju Fakultet prijavljivao ukupno tri Jean Monnet projekta (dva su trenutačno u postupku, a jedan je istekao) te će to nastaviti i u budućnosti. Postoje i mnoge druge projektne ideje čija je realizacija u različitim fazama.

Također možemo izraziti zadovoljstvo sudjelovanjem nastavnika na znanstvenim skupovima u zemlji i inozemstvu te objavljivanje velikog broja radova u domaćim i inozemnim publikacijama. Pohvalnim smatramo što većina mlađih nastavnika odlazi na poslijediplomske doktorske studije izvan Sveučilišta (najčešće na Pravni fakultet u Zagreb). Nastavnici se sve češće koriste i

mogućnostima koje nudi ERASMUS program razmjene nastavnika i nenastavnog osoblja pa na taj način stječu međunarodne reference za usavršavanje i predavanje na inozemnim visokoobrazovnim institucijama.

Najveći nedostatak svakako je u prevelikim studijskim skupinama na prvim dvjema godinama studija zbog čega je razina kvalitete nastave ograničena, a onemogućeno je i da studenti u većoj mjeri pohađaju praktičnu nastavu na sudovima i drugim institucijama. Iako se omjer nastavnika i studenata posljednjih godina značajno popravio, moramo nastaviti raditi na unaprjeđivanju tog pozitivnog trenda te na dobivanju novih prostora za izvođenje nastave.

m) Ako ste već prošli neki oblik vanjskog vrednovanja, komentirajte preporuke i poboljšanja koja ste dosad proveli.

Fakultet je vrednovan 2008. godine. Vrednovanje je provelo Stručno povjerenstvo za vrednovanje kvalitete i učinkovitosti Pravnog fakulteta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku (dalje u tekstu: Stručno povjerenstvo) koje je imenovalo Nacionalno vijeće za visoko obrazovanje. Stručno je povjerenstvo u završnom izvješću (dalje u tekstu: Izvješće) preporučilo Fakultetu da doradi svoj dokument o strategiji razvoja kako bi se postupno osnažila selektivnost na upisima i elitnost pravnog obrazovanja na diplomskoj i poslijediplomskoj razini, potom da unese određene izvedbene izmjene u studijski program sukladno Izvješću, da za upis redovitih i izvanrednih studenata na stručni Upravni studij zahtijeva završenu četverogodišnju srednju školu te da smanji upisne kvote uzimajući u obzir rezultate analize prolaznosti na studiju, završavanja studija i broja nezaposlenih kadrova, da detaljnije utvrdi kompetencije i područja mogućeg zapošljavanja polaznika koji završe poslijediplomski specijalistički studij Upravljanje razvojem lokalne i regionalne samouprave uz diferencijaciju ovisno o njihovu prethodnom temeljnom obrazovanju i da u svrhu elitne specijalizacije pravnih stručnjaka koji su potrebni za pravno uređenje i razvoj Republike Hrvatske priprema ustrojavanje specijalističkih poslijediplomskih studija iz područja prava koja Fakultet tradicionalno njeguje i za koje ima kadrovske potencijale. Osnaživanje selektivnosti na upisima i elitnost pravnog obrazovanja na diplomskoj i poslijediplomskoj razini, koji se oslanjaju na ostvarivanje izvrsnosti u nastavnom i istraživačkom djelovanju te prihvatanje europskih standarda u visokom obrazovanju i istraživanju (dijelovi opće misije Fakulteta određene njegovim Statutom), istaknuti su već u Programu predloženika za dekana Pravnog fakulteta Osijek za akademsko razdoblje 2009./2010. – 2012./2013. Prihvateće su sve preporučene izvedbene izmjene studijskog programa integriranog sveučilišnog studija: predmet Upravno pravo postavljen je na treću godinu studija (peti semestar), a potom slijedi predmet Upravna znanost (šesti semestar); bitno je smanjen broj izbornih predmeta (sa 57 na 21), a povećan je i udjel studentskog istraživačkog rada koji se veže uz diplomski rad u desetom semestru (izrada diplomskog rada vrednovana je s 20 ECTS-a). Upisne kvote na sveučilišnom i stručnom studiju smanjene su za 20 %. Za upis na stručni upravni studij traži se završena četverogodišnja srednja škola. Voditelj poslijediplomskog specijalističkog studija Upravljanje razvojem lokalne i regionalne samouprave prihvatio je preporuke iz izvješća, ali je posljednji naraštaj tog specijalističkog studija upisan u ak. godini 2008./2009., a na raspisani još jedan natječaj nije se javio dostatan broj polaznika. Preporuka da se elitne specijalizacije u pojedinim pravnim granama omoguće putem (novih) specijalističkih studija u skladu s kadrovskim mogućnostima i društvenim potrebama u potpunosti je ostvarena poslijediplomskim specijalističkim studijem Ljudska prava. U vezi sa selektivnjim upisom studenata u Izvješću je preporučena stroža selekcija na prijamnom ispit. Tu preporuku nije bilo moguće provesti jer je većina sveučilišnih sastavnica odustala od prijamnih ispita (osim onih kod kojih to po prirodi stvari

nije moguće, npr. Umjetnička akademija) i prihvatile rezultate državne mature kao glavni kriterij pri upisu kandidata. U odnosu na razdoblje prije vanjskog vrednovanja ograničen je i broj mogućih izlazaka na ispite. U okviru Izvješća koji se odnosi na međunarodnu suradnju sugerirano je i formiranje stavnog tijela (povjerenstva ili odbora) za međunarodnu suradnju. S tim u vezi na Fakultetu je jedan od prodekanata zadužen za znanost i međunarodnu suradnju. Upravo na području međunarodne suradnje Fakultet je posljednjih nekoliko godina ostvario najznačajnije rezultate, a u poduzimanim aktivnostima vrlo važnu ulogu imali su mlađi kadrovi. Ideja koja dominira Izvješćem – da se studij Prava transformira iz masovnog studija u elitni studij uz smanjivanje upisnih kvota i bolju selekciju kandidata – ostaje i dalje aktualna i u Samoanalizi joj se posvećuje primjerena pozornost.

n) Ako postoji, navedite inozemno visoko učilište s kojim biste se usporedili i objasnite na temelju kojih kriterija.

Fakultet postoji i djeluje u regiji Republike Hrvatske koja se nalazi na samoj granici s trima državama pa je time uvjetovana i suradnja, ali i konkurenca od strane istorodnih fakulteta i izvan granica. U regiji postoje tri fakulteta slična našem Fakultetu s kojima se možemo usporediti: Pravni fakultet u Tuzli (Bosna i Hercegovina), Pravni fakultet u Novom Sadu (Republika Srbija) i Pravni fakultet u Pečuhu (Mađarska). Sve navedene ustanove rade u sličnim uvjetima i na raspoređivanju su im slični resursi. U 5. poglavljtu (Znanstvena i stručna djelatnost) nalazi se detaljnija usporedba znanstvene produktivnosti. Pravni fakultet u Tuzli (Bosna i Hercegovina) djeluje od 2004. godine i najmlađa je institucija u regiji. Na temelju potписанog sporazuma o bilateralnoj suradnji, zbog sličnih nastavnih programa, naši nastavnici sudjeluju u izvedbenom planu kao gosti predavači. Pravni fakultet u Novom Sadu (Republika Srbija) djeluje od 1955. godine, ima sličnu ustrojstvenu strukturu te poput našega Fakulteta gravitira široj regiji, odnosno studentima s područja Vojvodine. Pravni fakultet u Pečuhu (Mađarska) po broju zaposlenika i dugo tradiciji od 1923. godine vodeća je pravna institucija ne samo u svojoj zemlji već i u čitavoj regiji. Fakultet ima bolju infrastrukturu i bogatu međunarodnu suradnju u prvom redu sa sveučilištima njemačkog govornog područja. U poglavljtu 6. (Međunarodna suradnja i mobilnost) detaljno je opisana suradnja u projektima i nastavi koju zajedno provode Pravni fakultet u Pečuhu i Osijeku.

o) Navedite kada ste i na koji način reagirali na donošenje odluka od javnog interesa i/ili sudjelovali u njihovu donošenju.

Fakultet je u svome djelovanju kontinuirano uključen u procese donošenja odluka od javnoga interesa kao institucija, ali u takve su procese uključeni i njegovi zaposlenici kao članovi različitih međunarodnih i državnih tijela i radnih skupina. Neizmjerljivi je dio u činjenici da određeni broj naših studenata, poglavito na poslijediplomskim specijalističkim i doktorskim studijima, čine osobe zaposlene u raznim javnim institucijama. Predavanjima, seminarima, okruglim stolovima i raspravama pridonosi se izgradnju mišljenja o raznim problemima i pitanjima koje ti studenti, ali i dionici u odlučivanju o pitanjima koja su od javnog interesa primjenjuju u svome djelovanju. Fakultetsko je vijeće uvijek sudjelovalo svojim zaključcima u komentiranju predloženih zakonskih rješenja u području znanosti i visokoga obrazovanja. Primjera radi, zajedno s ostalim Pravnim fakultetima u Republici Hrvatskoj Fakultet je u svibnju 2013. godine podnio Ustavnom судu Republike Hrvatske prijedlog za ocjenu ustavnosti Pravilnika o uvjetima za izbor u znanstvena zvanja, što je rezultiralo ukidanjem spornog Pravilnika u srpnju 2013. Neki od naših nastavnika članovi su Akademije pravnih znanosti Hrvatske koja je svojim djelovanjem također utjecala na

mnoge odluke od javnoga interesa. Određeni broj nastavnika uključen je u svojstvu vanjskih članova u različite odbore Hrvatskoga sabora u kojima se raspravljaju saborski akti prije njihova usvajanja na sjednicama Hrvatskoga sabora. Velik je broj nastavnika sudjelovalo u radnim skupinama za izradu zakona (npr. izv. prof. dr. sc. Branka Rešetar voditeljica je skupine za izradu novog Obiteljskog zakona). Fakultet je često organizirao okrugle stolove, odnosno predavanja o važnim pitanjima u određenom trenutku (referendum o braku, pristupanje Europskoj Uniji, pobačaj itd.).

p) Navedite u kojoj ste mjeri zadovoljni postojećim stanjem i predložite moguća poboljšanja.

Od prošle Samoanalyse 2008. godine na Fakultetu su učinjeni značajni pomaci u području upravljanja i osiguravanja kvalitete. Prije svega Uprava Fakulteta proširena je na način da je 2013. godine, uz dotadašnja dva prodekana (prodekan za nastavu i studente te prodekan za znanost i međunarodnu suradnju) uvedeno i treće prodekansko mjesto (prodekan za poslijediplomske studije). Taj je trend nastavila i nova Uprava koja također broji tri prodekana (prodekan za nastavu i studente, prodekan za znanost i poslijediplomske studije te prodekan za projekte i međunarodnu suradnju). Pritom se pri sastavljanju nove Uprave prednost dala mlađim kadrovima. Također, promjene i kadrovsко pomlađivanje izvršeni su i u studentskoj referadi te ostalim administrativnim službama Fakulteta.

U proteklom razdoblju značajno je ojačan i pomlađen sastav Fakultetskog vijeća. Ono sad broji čak 15 docenata u životnoj dobi između 30 i 40 godina. Docenti čine većinu članova Fakultetskog vijeća te zajedno s osam viših asistenata predstavljaju jamstvo dugoročnog razvoja i stabilnosti Fakulteta. Rečeno se najbolje može vidjeti u tome što je u razdoblju od posljednje Samoanalyze uspostavljeno više novih samostalnih katedara (Europsko pravo, Obiteljsko pravo, Upravno pravo, Upravna znanost...) čiji su voditelji mladi docenti ili izvanredni profesori.

Vrlo smo zadovoljni i pojačanom projektnom aktivnošću posljednjih godina, koja se očituje u sve većem broju prijavljenih projekata, kako prema Ministarstvu znanosti, obrazovanja i sporta, tako i prema Europskoj Uniji. Smatramo da je upravo činjenica da raspolažemo kvalitetnim i mladim znanstveno-nastavnim kadrom, koji pokazuje zavidnu razinu poznavanja stranih jezika i informatičke pismenosti, presudna u tome da s uspjehom apliciramo na sve veći broj projekata. To također jamči daljnji napredak i financijsku stabilnost Fakulteta u sljedećem razdoblju. Ono što smatramo nedostatkom nepostojanje je odgovarajuće administrativne službe/ureda za projekte. Takav bi ured bio od velike pomoći zainteresiranim znanstvenicima i poslužio bi im kao logistička potpora u prijavi projekata, posebice onih prema EU. Zato je uspostavljanje takvog ureda u bližoj budućnosti, uz zapošljavanje jedne osobe kao voditelja, zadaća nove Uprave.

Najvećim nedostatkom držimo činjenicu da za sada nismo uspjeli dobiti radno mjesto kako na koje bismo zaposlili osobu odgovarajućeg profila, a koja bi bila voditelj Ureda za kvalitetu. Smatramo da je zapošljavanje takve osobe, imajući u vidu velik broj studenata koji pohađaju različite studijske programe na Fakultetu, jedan od prioritetsnih ciljeva kadrovske politike u bližoj budućnosti. S obzirom na trenutnu nemogućnost zapošljavanja novog administrativnog osoblja, uvjetovanu teškom ekonomskom situacijom u zemlju, privremeno rješenje ovog problema vidimo u mogućnosti uzimanja jedne osobe na stručno ospozobljavanje na godinu dana. U tom smislu Uprava je Fakulteta već poduzela potrebne korake prema Hrvatskom zavodu za zapošljavanje. Istodobno,

nastavljaju se naporci za dobivanjem jednog radnog mjeseta kojim bismo mogli popuniti ovu značajnu prazninu.

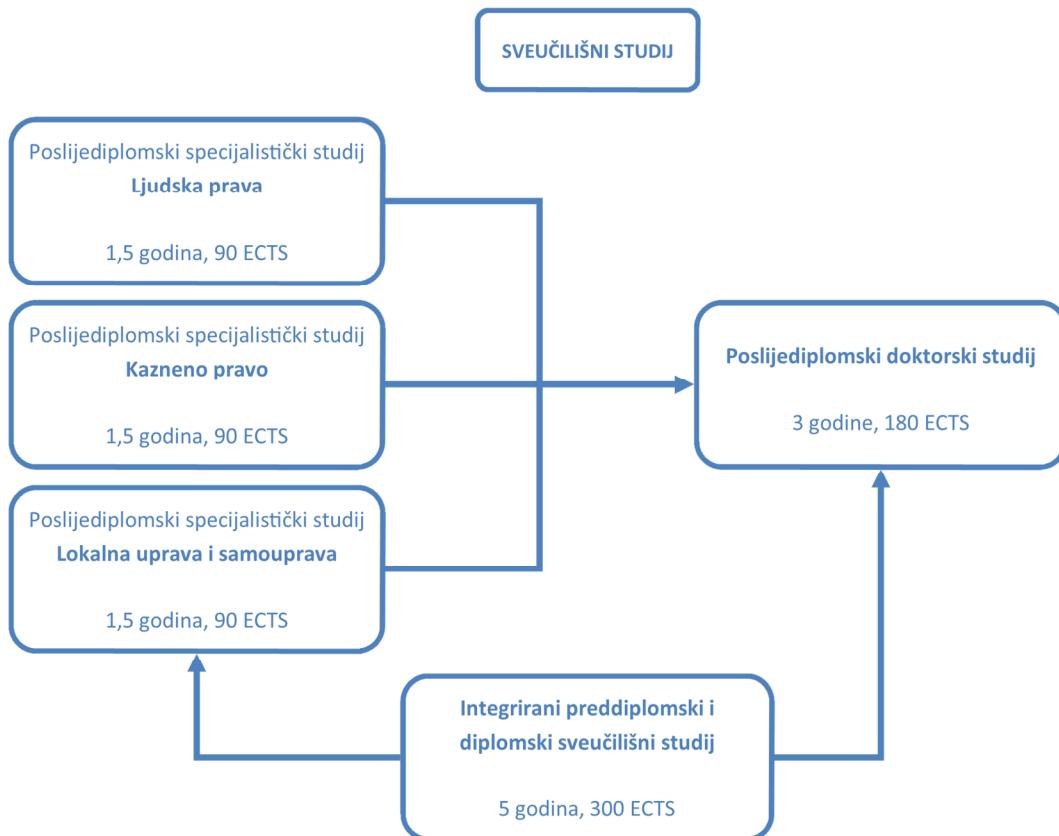
Tablica 1.p.1. Interno osiguravanje kvalitete

Vrsta aktivnosti	Nositelj aktivnosti (naziv tijela ili imena osoba)	Učestalost aktivnosti (broj sastanaka ili akcija godišnje)	Broj izvješća proizašlih iz pojedine aktivnosti u posljednjih 5 godina	Praktični rezultati aktivnosti (opisno u samoanalizi)
Tematske sjednice o kvaliteti nastave	Dekan Fakultetsko vijeće	1	1	Izmjene i dopune studijskih programa, kriteriji praćenja rada i ocjenjivanja studenata, obračunavanje normi za znanstveno nastavno osoblje
Rad odbora (povjerenstva) za praćenje kvalitete nastave	Povjerenstvo za osiguravanje i unaprjeđivanje kvalitete visokog obrazovanja	Min. 2 (prema potrebi i više)	4 temeljna dokumenta 5 Izvještaja	Poslovnik rada povjerenstva, Pravilnik o istroju i djelovanju Povjerenstva, Priručnik kvalitete Pravnog fakulteta, Politika kvalitete, Izvješće studentske ankete, ankete nastavnika, ankete alumni studenata, definiranje ishoda učenja (radna skupina), prijedlog modernizacije mrežne stranice, provedba Interne akete o zadovoljstvu studenata kvalitetom studija.
Studentska anketa (provođenje, obrada, obavještavanje studenata, očitovanja nastavnika)	Prodekan za nastavu i studente, Predsjednik Povjerenstva osiguravanje i unaprjeđivanje kvalitete visokog obrazovanja	1	1	Analize interne ankete o zadovoljstvu studenata kvalitetom prateće administracije, kvalitetom nastavnog procesa, kvalitetom nastavnika, kvalitetom Studenstkog zbora i ELSE
SWOT analiza na razini visokog učilišta	Dekan	1	1	Instrument u kreiranju strategije kako bi se na temelju prikaza unutrašnjih snaga i slabosti PRAVOS-a i vanjskih prilika i prijetnji s kojima se PRAVOS suočava postavili ciljevi uz bolji uvid u mogućnosti.
Praćenje pokazatelja kvalitete na visokom učilištu*	Povjerenstvo za unaprjeđenje i osiguranje kvalitete visokog obrazovanja	1	5	Praćenje uspješnosti upisa, studiranja, zapošljavanja i dr. (prema indikatorima iz Strategije)
Ostali oblici vrednovanja				

*Pravilnik o sadržaju dopusnice te uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja, izvođenje studijskog programa i reakreditaciju visokih učilišta (Narodne novine, broj 24/10) i Pravilnik o uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje znanstvene djelatnosti, uvjetima za reakreditaciju znanstvenih organizacija i sadržaju dopusnice (NN 83/2010)

2. STUDIJSKI PROGRAMI

- a) Prikažite dijagram konfiguracije svih studijskih programa po vertikali (preddiplomski, diplomske, integrirani i poslijediplomski) s njihovom mogućom podjelom na smjerove. Izvodite li stručne studije, prikažite i njihovu konfiguraciju. Obrazložite funkcionalne razloge za takvu konfiguraciju, posebno sa stajališta optimalnih obrazovnih učinaka (mogućnost zapošljavanja, nastavak studija, mobilnost) uz predviđene upisne kvote. Navedite koji su studijski programi dislocirani i komentirajte njihovu opravdanost.

Slika 2.a.1. Dijagram konfiguracije sveučilišnog studija

Studijski programi Fakulteta ustrojeni su sukladno Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (NN 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 02/07, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14) koji propisuje da se visoko obrazovanje provodi putem sveučilišnih i stručnih studija (čl. 69. st. 1.). Sveučilišno obrazovanje obuhvaća preddiplomski sveučilišni studij, diplomski sveučilišni studij i poslijediplomski studij (čl. 70. st. 1. toč. 1 – 3), a predviđena je i mogućnost da se studijski programi provode i kao integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij čijim se završetkom stječe najmanje 300 ECTS bodova (čl. 70. st. 4.). Poslijediplomski su studiji poslijediplomski sveučilišni studij i poslijediplomski specijalistički studij (čl. 73. st. 1.). Stručno obrazovanje obuhvaća kratki stručni studij, preddiplomski stručni studij i specijalistički diplomski stručni studij (čl. 74. st. 1.).

Svi hrvatski pravni fakulteti (u Zagrebu, Rijeci, Splitu i Osijeku), uz široku potporu pravničke profesije, opredijelili su se 2005. godine za integrirani model provedbe studijskog programa sveučilišnog pravnog studija kroz prvu i drugu razinu (prediplomsku i diplomsku) u trajanju od pet godina, ocjenjujući da je to optimalan suvremenim model koji nema jednako kvalitetnu alternativu. Pored toga na prijedlog dekana, fakultetska vijeća hrvatskih pravnih fakulteta usvojila su Minimalnu zajedničku jezgru nastavnog plana i programa sveučilišnog pravnog studija na pravnim fakultetima u Republici Hrvatskoj (tzv. Common Core). Ta se minimalna zajednička jezgra sastoji od nastavnih predmeta iz polja prava, određenih nastavnih predmeta iz ostalih društvenih znanosti, kao i jezične nastave za pravnike, a obvezni su je svladati svi studenti sveučilišnog pravnog studija. U usporedbi s razdobljem prije početka ostvarivanja tzv. Bolonjskog procesa u Republici Hrvatskoj najvažnije su novosti novog studijskog programa integriranog prediplomskog i diplomskog sveučilišnog studija prava, koji se na temelju dopusnice ministra znanosti, obrazovanja i sporta od 21. lipnja 2005. izvodi od akademske 2005./2006. godine, sljedeće: studij se izvodi kroz pet studijskih godina (deset semestara) i njegovim završetkom stječe se akademski naziv magistar prava; svi su predmeti jednosemestralni; studijski je program moderniziran uvođenjem novih obveznih i izbornih predmeta; prve četiri godine studija jedinstvene su za sve studente, a predmete pete godine izabire sam student u okviru šest ponuđenih modula (građanskopravni, kaznenopravni, ustavno-upravni, trgovačkopravni, međunarodnopravni i europskopravni); osim praktičnih vježba koje su integrirane u određeni broj pozitivnopravnih predmeta, upoznavaju studenata s pravnom praksom namijenjeni su sadržaji pravnih klinika na petoj studijskoj godini. Integrirani studij nema podjele na smjerove, ali je, kao što je spomenuto, na petoj studijskoj godini studentima omogućeno opredjeljivanje za određenu skupinu predmeta (moduli) sukladno predmetu njihova užeg (posebnog) interesa.

Na poslijediplomskoj razini izvode se poslijediplomski specijalistički studiji Upravljanje razvojem lokalne i regionalne samouprave, Kazneno pravo i Ljudska prava te poslijediplomski sveučilišni (doktorski) studij prava.

Cilj je poslijediplomskog specijalističkog studija Upravljanje razvojem lokalne i regionalne samouprave stjecanje odgovarajućih specijalističkih znanja i vještina za obavljanje poslova javnog menadžmenta. Studij je namijenjen svima kojima je povjerenje služenje javnom interesu, općem dobru i jednakosti građana (dužnosnicima, namještenicima, vijećnicima, članovima poglavarstava, političkim strankama, sindikatima i nevladinim udrugama). Na studij se mogu upisati kandidati koji su završili (bar četverogodišnji) sveučilišni studij, pri čemu pravo prvenstva imaju kandidati sa završenim studijem iz područja društvenih znanosti (pravo, politologija, ekonomija). Studij traje tri semestra (ukupno 90 ECTS bodova) i njegovim završetkom stječe se zvanje specijalist upravljanja lokalne i regionalne samouprave.

Cilj je poslijediplomskog specijalističkog studija Kazneno pravo stjecanje specijalističkih znanja iz određenih kaznenopravnih i njima srodnih disciplina koja obuhvaćaju opća teorijska i posebna znanja te praktična znanja, vještine i metode zaključivanja. Potreba za ovom vrstom studija izvire iz dinamičnosti razvjeta i temeljitim promjena materijalnog i procesnog kaznenog zakonodavstva posljednjih godina koje zahtijevaju kontinuirano obrazovanje i nadogradnju već stečenih znanja i vještina. Studij mogu upisati kandidati koji su završili sveučilišni studij prava, a iznimno i oni koji su završili Visoku policijsku školu (diplomirani kriminalisti), uz obvezu polaganja razlikovnih ispita koje odredi Vijeće nastavnika specijalističkog studija. Studij je ponajprije namijenjen kandidatima iz javnog sektora (osobito sudcima, državnim odvjetnicima i policiji) ali i onima iz privatnog sektora

(naročito odvjetnicima). Studij traje tri semestra (ukupno 90 ECTS bodova) i njegovim završetkom stječe se zvanje specijalist kaznenog prava.

Cilj je poslijediplomskog specijalističkog studija Ljudska prava obrazovati polaznike da budu visokospecijalizirani u području ljudskih prava. Posebna je vrijednost ovog studija njegova interdisciplinarnost i sveobuhvatnost, povezivanje različitih grana prava ali i sociologije, politologije, povijesti i ekonomije. Polaznici studija ne stječu samo znanja o pravnim aspektima ljudskih prava, već se ta prava stavljuju u širi kontekst siromaštva, nasilja, identiteta, globalizacije i globalnih oblika vladavine. Studij odgovara porastu potrebe za stručnjacima iz područja zaštite, promicanja i poštovanja ljudskih prava na tržištu rada i manjku kadrova koji posjeduju specijalistička znanja iz ljudskih prava na svim razinama. Studij traje tri semestra (ukupno 90 ECTS bodova) i njegovim završetkom stječe se zvanje specijalist za ludska prava.

Poslijediplomski sveučilišni (doktorski) studij prava izvodi se od 2014. godine i njime je u potpunosti uspostavljena vertikala sveučilišnog obrazovanja na tri razine. Doktorski studij traje tri godine (šest semestara) i završava obranom doktorskog rada kojom doktorand stječe akademski stupanj doktora znanosti. Ukupan broj ECTS bodova tijekom doktorskog studija iznosi 180. Doktorski studij strukturiran je na način da se njime promiče inovativnost u području društvenih istraživanja, znanstvenom polju prava s pripadajućim pravnim granama, individualnim pristupom i njegovanjem osobnih istraživačkih i znanstvenih interesa doktoranada. Navedeno posebno dolazi do izražaja u dijelu koji se odnosi na izradu istraživačkih doktorskih seminarova i znanstvenih radova tijekom studija. Suvremena usmjerenost na interdisciplinarnost i multidisciplinarnost u znanstvenim istraživanjima dodatno će misaono poticati znanstveni rad utemeljen na širem, holističkom pristupu, u kojem pravo treba promatrati u funkciji društvenih mijena i odnosa obilježenih procesima globalizacije i europeizacije, ali i sve izraženijeg individualizma. Štoviše, studij treba potaknuti promišljanje prava teleološkim, a ne strogo dogmatskim, gramatičkim i normativnim pristupom. Završetkom doktorskog studija stječe se sposobnost samostalnog bavljenja znanstvenim radom u području društvenih znanosti, znanstvenom polju prava, ali i u interdisciplinarnom području društvenih znanosti. Stjecanje akademskog stupnja doktora znanosti ostvaruju se preduvjeti za daljnji razvoj znanstvene i istraživačke karijere u okviru znanstvenih institucija te javnih i privatnih ustanova. Stjecanje doktorata znanosti omogućit će i brojne prilike za zapošljavanje u javnom sektoru, posebice u područjima u kojima su potrebna visokospecijalizirana i profilirana znanja i akademski stupanj doktora znanosti. Ne treba isključiti ni mogućnost zapošljavanja u brojnim institucijama izvan Republike Hrvatske, posebice kroz prizmu njezina članstva u Europskoj Uniji. Programom se poštuje omjer od 30 % izravne nastave predviđene studijskim programom i 70 % ukupnih obveza predviđenih studijskim programom koje se odnose na znanstveno-istraživački rad. Nastavni dio programa izvodi se iz dvaju općih (metodoloških) obveznih predmeta, triju obveznih predmeta koje polaznici odabiru u okviru devet ponuđenih modula (oblikovanih prema pojedinim granama prava) i triju izbornih predmeta. Znanstveno-istraživački rad dolazi do izražaja u dvama istraživačkim seminarima, dva znanstvena rada, prijavu i obranu teme doktorskog rada te istraživanje, izradu i obranu doktorskog rada.

Na Fakultetu se izvodi trogodišnji preddiplomski stručni upravni studij te dvogodišnji specijalistički diplomske stručni studij Javna uprava. Stručni upravni studij predstavlja nastavak stručnog obrazovanja koje je započelo 1982. godine i koje je u okviru tzv. Bolonjskog procesa tek neznatno izmijenjeno, dok je specijalistički diplomski stručni studij ustrojen 2011. godine. Cilj je stručnog studija javne uprave osposobljavanje polaznika za stručno, etično i samostalno obavljanje upravnih i stručnih poslova u državnoj upravi, lokalnoj i regionalnoj samoupravi, sudovima, trgovačkim

Slika 2.a.2. Dijagram konfiguracije stručnog studija

društvima, institucijama javnog sektora i drugim oblicima društvenog organiziranja. Studij traje tri godine ili šest semestara (ukupno 180 ECTS bodova) i njegovim završetkom stječe se zvanje prvostupnika javne uprave. Specijalistički diplomski stručni studij Javna uprava dopunjuje sadržaje stručnog upravnog studija i usmjeren je na stjecanje kompetencija za kvalitetnije rješavanje problema u javnoj upravi. Od stručnih kompetencija valja istaknuti primjenu stečenih znanja i vještina iz upravnog prava, javne uprave i menadžmenta u državnoj upravi, upravnim tijelima jedinica lokalne i regionalne samouprave, sudovima, javnim ustanovama i javnim poduzećima; sveobuhvatno razumijevanje fenomena i problema uprave i javne uprave, uvažavajući spoznaje iz drugih znanstvenih disciplina i uvjetovana

ograničenja; sposobnost pripremanja i stvaranja novih koncepata u skladu s domaćim i međunarodnim okruženjem; sposobnost izrade i provedbe strategija, programa, zakona i drugih propisa. Sadržaj programa oblikovan je i u skladu s prijedlozima potencijalnih polaznika studija. Studij traje dvije godine ili četiri semestra (ukupno 120 ECTS bodova) i njegovim završetkom stječe se zvanje stručni specijalist javne uprave.

Pri oblikovanju postojećih studijskih programa polazilo se od tradicije prethodnih programa, znanstveno-nastavnih kapaciteta, prostornih mogućnosti, potreba društva i gospodarstva za određenim obrazovnim profilima te strategije i plana razvitka Fakulteta. Konfiguracija studijskih programa uvjetovana je obrazovnom vertikalom u Republici Hrvatskoj i potrebi da se studentima osiguraju odgovarajući studijski programi na preddiplomskoj, diplomskoj (u slučaju prava na integriranoj preddiplomskoj i diplomskoj) i poslijediplomskoj razini (specijalistički poslijediplomski studiji – advanced master programme i sveučilišni doktorski studiji – PhD programme). Fakultet je u tom smislu osigurao obrazovne programe na svim trima razinama studija, a uočavajući deficite u pogledu obrazovanja državnih i javnih službenika organizirao je i stručni preddiplomski te diplomski specijalistički studij Javna uprava. Konfiguracija i koncepcija programa te njihova usporedivost s programima drugih pravnih fakulteta u Republici Hrvatskoj i inozemstvu uglavnom omogućuju studentima nastavak studija na višim razinama ili prijelaz na druge ustanove u okviru mobilnosti. U pogledu Hrvatskog kvalifikacijskog okvira, ustanovljenog zakonom tek 2013. godine, uočava se potreba stalnog unaprjeđivanja studijskih programa i njihove prilagodbe potrebama tržišta rada. Fakultet uočava poteškoće u daljnjoj profilaciji budućih stručnjaka u području državne i javne uprave jer postojeći propisi ne sadrže mogućnost da se za navedene kategorije studenata na stručnim studijima osiguraju poslijediplomski specijalistički ili doktorski programi. S tim u vezi valja temeljito raspraviti mogućnost oblikovanja novog studijskog programa: sveučilišnog preddiplomskog i diplomskog studija javne uprave. Mogućnost

zapošljavanja trenutačno predstavlja važan problem koji zaslužuje posebnu pozornost, osobito u kontekstu gospodarske situacije u Osijeku i Osječko-baranjskoj županiji.

Upisna kvota za redovne studente integriranog studija u posljednje se tri akademske godine (2012./2013., 2013./2014., 2014./2015.) ne mijenja i iznosi ukupno 202 upisna mjesta (od toga dva mjesta za strane državljane). Za izvanredne je studente upisna kvota manja i u navedenom razdoblju kreće se od 90 do 100 upisnih mjesta, pri čemu se vodi računa i o mogućnosti upisa određenog broja studenata koji su navršili 25 godina i koji nisu polagali državnu maturu. Kod redovnih studenata upisne kvote popunjavaju se u cijelosti dok je popunjenošć upisnih kvota za izvanredne studenata u prosjeku 54,38 %, pri čemu je jasno uočljiv trend pada interesa za tu vrstu studija jer je u akademskoj godini 2014./2015. izvanredni studij upisao samo 31 student.

Upisna je kvota za redovne studente stručnog upravnog studija u navedenom razdoblju ukupno 100 mjesta, a dvostruko manja za izvanredne studente. Kao i kod integriranog studija upisna kvota za redovne studente gotovo je popunjena u cijelosti dok se broj upisanih izvanrednih studenata stručnog studija smanjuje.

U vezi s upisnim kvotama na integriranom i stručnom studiju valja još istaknuti da su one, sukladno potrebama tržišta rada, dva puta smanjivane za 10 % (2010./2011. i 2011./2012.).

Fakultet nema dislociranih studijskih programa.

b) Ako postoje, navedite preklapanja vaših studijskih programa sa sličnim studijskim programima na nekoj drugoj sastavniči sveučilišta. Napišite koje ste korake poduzeli da bi se takva preklapanja u budućnosti izbjegla.

Ne postoje preklapanja studijskih programa Fakulteta i studijskih programa na nekoj drugoj sastavniči Sveučilišta. Na razini Sveučilišta, doduše, postoji Poslijediplomski interdisciplinarni doktorski studij – Europski studiji koji se izvodi u okviru Doktorske škole društveno-humanističkih znanosti Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku i koji se bavi pravnim, ekonomskim i političkim aspektima europskih integracija. Pravni aspekti europskih integracija uključuju određene sadržaje koji se pojavljuju i u okviru modula međunarodnog i europskog prava našeg doktorskog studija koji u tom pogledu nudi znatno više sadržaja. Tu, međutim, valja uzeti u obzir i činjenicu da su Europski studiji na razini Sveučilišta ustrojeni prije doktorskog studija na Fakultetu, da su ti studiji interdisciplinarni, da ih je moglo ustrojiti samo Sveučilište te da su oni prije svega namijenjeni kandidatima koji su skloni poslijediplomskom obrazovanju interdisciplinarnog tipa. Utoliko taj studij ne smatramo konkurencijom i orijentiramo se u prvom redu na polaznike koji pokazuju interes za znanstvenim usavršavanjem pretežno u polju prava.

c) Za svaku razinu studija (preddiplomski, diplomski, integrirani i poslijediplomski, poslijediplomski specijalistički studiji te stručni studiji, ako ih održavate) posebno odgovorite na dolje navedena pitanja:

Navedite kriterije koje uzimate u obzir kod predlaganja upisnih kvota na preddiplomski (ili integrirani preddiplomski i diplomski), odnosno stručni studij (ako ih održavate). Ocijenite svrhovitost upisnih kvota sa stajališta društvenih potreba i broja nezaposlenih, mogućnosti visokog učilišta za pružanje kvalitetne nastave u grupama te broja sposobnih i motiviranih studenata za učinkovito studiranje po zadanim programu.

Glavni su kriteriji koji se uzimaju u obzir kod predlaganja upisnih kvota sljedeći: konkretnе potrebe tržišta rada (statistički pokazatelji Hrvatskog zavoda za zapošljavanje), prostorni kapaciteti, broj nastavnika i njihova opterećenost, iskustva u realizaciji programa u prethodnim godinama, prolaznost i broj diplomiranih studenata te interes potencijalnih kandidata za studij (broj prijavljenih za upis u pojedinim godinama). Prema statističkim pokazateljima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, Područni ured Osijek, od 31. listopada 2014., u Osječko-baranjskoj županiji bilo je ukupno 243 nezaposlena diplomirana pravnika (osoba koje su studirale po starom predbolonjskom četverogodišnjem studijskom programu sveučilišnog dodiplomskog studija prava). U isto vrijeme zabilježena je nezaposlenost 72 magistra prava (osobe koje su studirale po novom petogodišnjem programu integriranog studija). S tim u vezi valja istaknuti da su u posljednje tri godine (2011./2012., 2012./2013. i 2013./2014.) integrirani studij završila ukupno 432 studenta, a (stari) sveučilišni dodiplomski studij 279 studenata. U navedenom razdoblju stručni upravni studij završila su 194 studenta. Za tu kategoriju studenata nemamo konkretnih podataka o (ne)zaposlenosti. Specijalistički diplomski stručni studij Javna uprava završilo je 300 studenata od kojih je više od 85 % već zaposленo. Prostorni se kapaciteti Fakulteta ne mijenjaju, ali je svake godine sve povoljniji odnos broja nastavnika i studenata, što je značajno s gledišta opterećenja u izvedbi studijskih programa. Iskustva su u realizaciji studijskih programa, uglavnom, pozitivna, osobito s gledišta prolaznosti, koja je u usporedbi s predbolonjskim razdobljem povećana, zahvaljujući u prvom redu kontinuiranoj provjeri znanja putem kolokvija. Broj studenata petogodišnjeg integriranog studija koji su u redovitom roku završili studij trostruko je veći u odnosu na studente koji su studirali po predbolonjskom režimu studija. Što se tiče interesa kandidata za upis na Fakultet, valja istaknuti da je broj prijavljenih kandidata za upis redovnog integriranog studija u posljednje tri akademske godine (2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015.) u pravilu četverostruk veći od predviđene upisne kvote, pri čemu se može primijetiti i trend porasta broja prijavljenih kandidata kojima je studij prava prvi izbor (30 % prijavljenih u 2014./2015.). Interes za upis izvanrednog integriranog studija znatno je manji i jedva nadilazi određenu upisnu kvotu, a konačni broj upisanih sve je manji. Interes kandidata za upis na redovni stručni upravni studij višestruko nadilazi određenu upisnu kvotu (prosječno 766 kandidata za 100 upisnih mesta), ali je broj prijavljenih studenata kojima je stručni upravni studij prvi izbor u padu (2014./2015. samo 15,36 %). Neusporedivo je manji interes za izvanredni stručni studij jer i ovdje broj prijavljenih neznatno nadilazi broj predviđene upisne kvote.

Upisne se kvote, uglavnom, mogu ocijeniti svrhovitim uzimajući u obzir interes potencijalnih kandidata za studij. Broj nezaposlenih diplomiranih pravnika/magistara prava ne treba promatrati kao izolirani kriterij, već ga valja staviti u kontekst ukupnog broja studenata koji su u određenom razdoblju završili studij kao i već spomenutog interesa za studij koji se, kad je riječ o redovitom studiju (sveučilišnom i stručnom), ne smanjuje. Bitno smanjeni interes za izvanredni studij posljednjih godina sugerira potrebu za raspravom o njegovoj svrhovitosti *pro futuro*. Društvene potrebe za magistrima prava i stručnim prvostupnicima javne uprave teško su mjerljive. S tim u vezi umjesto analize samih statističkih podataka o nezaposlenosti, znatno je korisnija stalna komunikacija s potencijalnim poslodavcima koju ubuduće valja intenzivirati. Fakultetski nastavnici svjesni su činjenice da se najbolji rezultati ostvaruju u radu s manjim skupinama studenata. U tom smislu značajno je istaknuti da je odnos broja nastavnika i studenata posljednjih godina sve povoljniji te da se nastava na pojedinim studijskim godinama zbog prostornih ograničenja nerijetko izvodi u dva turnusa. Podatci o broju studenata koji završavaju studij u redovitom roku svjedoče o tome da u bolonjskom režimu studija postoji mnogo veća motiviranost studenata u odnosu na

predbolonjsko razdoblje. Uvažavajući sve navedeno, ipak ne treba isključiti mogućnost dalnjeg smanjivanja upisnih kvota.

Analizirajte prolaznost na prvoj godini studija (preddiplomski, integrirani i stručni) i povežite ju s kriterijima za upis, s osvrtom na vrstu srednje škole s koje kandidati dolaze te njihovom prosječnom ocjenom srednjoškolskog obrazovanja.

Prosječna prolaznost redovnih studenata na integriranom studiju u posljedne četiri akademske godine iznosi 41,2 % (studenti koji su ispunili uvjete za upis druge studijske godine). Prosječna je ocjena prve godine studija 3,68. U navedenom razdoblju 20,06 % redovnih studenata ostvarilo je minimalan učinak (do $\frac{1}{3}$ ECTS bodova). Postotak prolaznosti značajno je manji kod izvanrednih studenata; u posljednje je četiri akademske godine prosječna prolaznost 17,23 % s prosječnom ocjenom 3,0, a 55,87 % studenata ostvarilo je do $\frac{1}{3}$ ECTS bodova.

Prosječna prolaznost redovnih studenata na stručnom upravnom studiju u promatranom razdoblju iznosi 38,9 %, s prosjekom ocjena 3,34 dok je prosječno 35,52 % studenata ostvarilo minimalan učinak. I na ovom studiju izvanredni studenti postižu slabije rezultate. Prosječna prolaznost iznosi 29,86 %, s prosjekom ocjena 3,08, a prosječno 60,82 % studenata ostvarilo je do $\frac{1}{3}$ ECTS bodova.

Za upis na Fakultet dostačno je da su kandidati završili srednjoškolsko obrazovanje i položili državnu maturu. Ne provodi se posebni prijamni ispit. Kandidati se upisuju temeljem rang-liste koju Fakultet dobiva od Ureda za državnu maturu. Prema dostupnim podatcima za posljednje tri akademske godine (2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015.) prosječno 55,64 % upisanih studenata dolazi iz strukovnih škola, a 44,36 % iz gimnazija. Prosječna ocjena srednjoškolskog obrazovanja polaznika strukovnih škola iznosi 3,37 a gimnazijalaca 3,62. U navedenim podatcima dijelom se mogu tražiti i odgovori na pitanja zašto prolaznost na prvoj studijskoj godini nije viša, odnosno zašto i prosjek ocjena studenata koji su ispunili uvjete za upis u drugu godinu studija nije viši.

Objasnite kojom ste se metodologijom služili za određivanje ishoda učenja u planiranju studijskih programa. Na jednom primjeru studijskog programa objasnite povezivanje obveznih kolegija i kompetencija koje se stječu.

U studijskim programima koji su bili ustrojeni 2005. godine i počeli se izvoditi u akademskoj godini 2005./2006. (početak primjene Bolonjskog procesa u Republici Hrvatskoj) ishodi učenja nisu bili izričito navedeni. Za svaki predmet (obvezni i izborni) bila su navedena opća i posebna znanja koja se stječu predmetom, njegova veza s drugim predmetima te njegov doprinos za pravno obrazovanje. Naknadno su za integrirani, poslijediplomski sveučilišni (doktorski) studij i stručni studij napisani ishodi učenja za svaki predmet pojedinačno. Pri tome je uporabljena Bloomova taksonomija (uporaba aktivnih glagola kojima se definiraju očekivana postignuća studenata). Od velike pomoći bila je i publikacija autorica Sanje Lončar-Vicković i Zlate Dolaček-Alduk Ishodi učenja – Priručnik za sveučilišne nastavnike u izdanju Sveučilišta u Osijeku (2010.) te informativni letak Ishodi učenja u izdanju Agencije za znanost i visoko obrazovanje (2009.). Povezivanje obveznih kolegija i kompetencija koje se stječu može se prikazati na primjeru studijskog programa integriranog sveučilišnog studija. Kompetencije (kao kombinacija znanja, razumijevanja, vještina i sposobnosti) koje se stječu završetkom integriranog studija mogu se sažeti u nekoliko skupina (područja):

1. Znanje temeljnih pojmova prava i države, razumijevanje povijesnog razvitka pojedinih pravnih sustava i instituta koji su postali temeljem suvremenih pravnih sustava, sposobnost rješavanja

konkretnih slučajeva primjenom case-study metode te kritičkog promišljanja i raspravljanja suvremenih pravnih problema. Navedene kompetencije stječu se u okviru sljedećih kolegija: Teorija prava i države, Povijest hrvatskog prava i države, Opća povijest prava i države i Rimsko privatno pravo.

2. Sposobnost analize i tumačenja pozitivnih propisa, znanje i sposobnost teorijskog objašnjenja temeljnih načela, pojmove i instituta (materijalnog i postupovnog prava) u pojedinim pozitivno-pravnim granama, sposobnost primjene odgovarajućih propisa i teorijskih znanja na konkretne slučajeve iz sudske prakse te sposobnost kritičkog promišljanja postojećih propisa, raspravljanja i predlaganja novih rješenja *de lege ferenda*. Navedene kompetencije stječu se u okviru sljedećih kolegija: Ustavno pravo, Kazneno pravo, Kazneno procesno pravo, Obiteljsko pravo, Građansko pravo I i II, Građansko procesno pravo, Međunarodno privatno pravo, Upravno pravo, Upravna znanost, Radno i socijalno pravo, Trgovačko pravo, Pravo društava, Financijsko pravo i finansijska znanost, Pomorsko i općeprometno pravo. Navedene kompetencije stječu se i u okviru dijela kolegija koji su na petoj studijskoj godini svrstani u module (građanskopravni, kaznenopravni, ustavno-upravni, trgovačkopravni) na osnovi kriterija bliske povezanosti s temeljnim pozitivnopravnim predmetima (tri obvezna kolegija unutar modula).

3. Znanje pravnog sustava koji uređuje odnose u međunarodnoj zajednici (pojmovi, načela instituti), razumijevanje nastanka i povijesnog razvijeta EU-a i znanje temeljnih pojmove i koncepta prava EU-a, sposobnost rješavanja pravnih problema primjenom case-study metode uz pomoć slučajeva iz prakse međunarodnih i europskih sudova. Navedene kompetencije stječu se u okviru kolegija: Međunarodno pravo i Europsko javno pravo te odgovarajućih obveznih kolegija u okviru modula na petoj studijskoj godini (međunarodnopravni i europskopravni).

4. Razumijevanje ekonomskog dimenzije u životu pojedinca i društva, temeljna znanja o ekonomskom razvitku i ekonomskoj politici, razumijevanje socioloških spoznaja o društvenoj ulozi prava kao oblika socijalne kontrole, odnosa prava i politike, prava i pravednosti/etičnosti te prava i društvenih promjena, sposobnost analize i interpretacije statističkih pokazatelja uz primjenu suvremene informatičke tehnologije. Navedene kompetencije stječu se u okviru kolegija koji pripadaju ostalim društvenim znanostima: Politička ekonomija, Ekomska politika, Sociologija i Statistika i pravna informatika.

5. Razumijevanje stručne pravne terminologije na barem jednom stranom jeziku (engleski ili njemački jezik), vještine usmene i pisane komunikacije u vezi s nekim pravnim problemom, primjene komparativne metode u izučavanju pravnih sustava različite tradicije (civilni i *common law* sustav) ili usporedbe određenih pravnih sadržaja u različitim pravnim granama. Stječu se u okviru jezičnih kolegija: Engleski jezik I, II, III i IV i Njemački jezik I, II, III i IV.

6. Temeljna znanja o načinu rada, ustroju i nadležnosti sudova i državnog odvjetništva te obavljanju odvjetničke djelatnosti, sposobnost povezivanja teorijskih znanja iz pojedinih predmeta s konkretnim problemima iz prakse i analize činjenih i pravnih pitanja, vještina sastavljanja ugovora, podnesaka i odluka te oblikovanja pravnog mišljenja u konkretnom slučaju. Navedene kompetencije stječu se u okviru sljedećih kolegija: Pravna klinika (moot court) – Građansko pravo, Pravna klinika (moot court) – Trgovačko pravo, Pravna klinika (moot court) – Kazneno pravo.

Za sve istaknute obvezne kolegije pobliže su definirani očekivani ishodi učenja (najmanje pet, najviše osam).

Navedite najvažnije ciljeve kojima ste se rukovodili pri određivanju ishoda učenja. Procijenite u kojoj su mjeri dosad ostvareni ciljevi koje ste imali u vidu pri oblikovanju novih preddiplomskih, integriranih preddiplomskih i diplomskih, odnosno stručnih studijskih programa (ako ih održavate).

Temeljni cilj pri određivanju ishoda učenja bio je unaprijediti studijske programe jasnim definiranjem kompetencija koje studenti stječu na različitim razinama studija kako bi studenti, ostali sudionici (poslodavci, zajednica), ali i nastavnici bolje razumjeli čime treba rezultirati obrazovni proces. Jasno određeni ishodi učenja trebali bi pomoći studentima da razumiju što se od njih očekuje tijekom izvođenja studijskog programa, olakšati im proces učenja, pružiti im mogućnost procjene jesu li i u kojoj mjeri usvojili predviđene ishode učenja i, konačno, koliko su u stanju prilagoditi se zahtjevima radnog mjesta nakon završetka studija, što je izuzetno važna povratna informacija i za nositelja studija. Nadalje, trebali bi pomoći nastavnicima točno definirati što bi studenti morali znati i koje vještine posjedovati na kraju određenog razdoblja učenja, bez obzira radi li se o nastavnom predmetu ili završetku studija u cijelini. Budućim studentima i poslodavcima ishodi učenja pružaju informacije o kompetencijama koje se stječu tijekom studiranja, što je osobito važno u situaciji u kojoj još uvijek nisu dovoljno upoznati s razinama i strukturom reformiranih studija. I konačno, očekivane prednosti primjene ishoda učenja trebale bi pojednostaviti procese priznavanja stečenih diploma i osigurati veću i bržu mobilnost studenata i građana u cijeloj Europskoj Uniji. Koncept kreiranja studijskih programa na definiranju i provjeri ishoda učenja još uvijek ima dosta nejasnoća. Zakon o hrvatskom kvalifikacijskom okviru kojim se uređuju opisi ishoda učenja usvojen je tek početkom 2013. godine pa nam tek slijedi rekonstrukcija i implementacija ishoda učenja u skladu sa Zakonom, a potom i analiza njihova ostvarenja.

Opišite načine i komentirajte postupke za uskladištanje dodijeljenih ECTS bodova s realnom procjenom studentskog opterećenja.

Prema čl. 69. st. 6. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju ECTS bodovi dodjeljuju se studijskim obvezama studenata na temelju prosječno ukupno utrošenog rada koji student mora uložiti kako bi stekao predviđene ishode učenja u sklopu te obveze, pri čemu jedan ECTS bod predstavlja u pravilu 30 sati ukupnog prosječnog studentskog rada uloženog za stjecanje ishoda učenja. Polazeći od navedene odredbe, sveučilišni Pravilnik o studijima i studiranju u čl. 47. pobliže određuje ECTS (Europski sustav prijenosa bodova) te u st. 2. propisuje da 1 ECTS bod odgovara radnom opterećenju studenata od 25 do 30 radnih sati, uključujući nastavu, samostalan rad, ispite i sve aktivnosti potrebne za polaganje ispita. Uvažavajući spomenute propise, prilikom određivanja broja ECTS bodova na studijskim programima Fakulteta opterećenje studenata procjenjuje se na temelju sljedećih kriterija: pohađanje nastave (prisutnost na nastavi), aktivnost na nastavi (sudjelovanje u raspravi, rješavanje zadataka), vrijeme potrebno za učenje, kontinuirana provjera znanja putem kolokvija ili cjelovitog ispita. Uzima se u obzir i literatura (opseg) potrebna za polaganje ispita te važnost predmeta u pravničkom obrazovanju, kao dopunski kriterij. Anketiranje studenata jedan je od mogućih načina dobivanja informacija relevantnih za ocjenu usklađenosti broja ECTS bodova sa stvarnim opterećenjem studenata. Veću pozornost u budućnosti valja posvetiti ocjenjivanju primjenom ECTS-a koje je uređeno čl. 67. Pravilnika o studijima i studiranju kao i kontinuiranoj analizi ostvarivanja ishoda učenja.

Procijenite kompetencije stručnjaka koji završe studij na Vašem visokom učilištu u usporedbi sa srodnim studijem na istaknutim sveučilištima u Europi i svijetu te u kojoj mjeri vaši programi slijede preporuke europskih ili međunarodnih strukovnih udruženja.

Usporede li se studijski programi i konkretni predmeti u okviru programa, kompetencije stručnjaka koje završe integrirani sveučilišni studij odgovaraju kompetencijama koje se stječu na usporedivim srodnim studijima istaknutih sveučilišta u Europi i svijetu jer je i program integriranog studija oblikovan po uzoru na inozemna rješenja. Kompetencije koje izviru iz programa trogodišnjeg stručnog studija samo su djelomice usporedive s inozemnim uzorima i taj program u svakom slučaju zahtjeva osuvremenjivanje. Neki njegovi nedostatci djelomice su otklonjeni na razini specijalističkog diplomskog stručnog studija, ali to još uvijek nije dostatno. Doktorski studij u najvećoj mjeri slijedi suvremene inozemne uzore, trendove i preporuke strukovnih udruženja jer težište stavlja na znanstveno-istraživačku komponentu studija.

Opišite svoj postupak praćenja i unapređivanja studijskih programa, njihovo prilagođavanje novim istraživanjima. Navedite moguće izmjene u prvotno prihvaćenim bolonjskim studijskim programima. Opišite svrhu tih izmjena i postupak donošenja odluke.

Praćenje studijskih programa prvenstveno je u nadležnosti fakultetskog Odbora za studijski program i izvedbeni plan i Povjerenstva za unaprjeđivanje i osiguranje kvalitete. Značajnu ulogu u praćenju realizacije studijskih programa imaju i katedre. Prijedlozi o mogućim izmjenama raspravljuju se i prihvaćaju na Fakultetskom vijeću. Formulirani prijedlog izmjena i dopuna upućuje se nakon toga sveučilišnom Povjerenstvu za preddiplomske, diplomske i stručne studije koje o dostavljenom prijedlogu sastavlja izvješće i upućuje ga Senatu koji donosi odluku o izmjenama i dopunama studijskog programa. To je propisani postupak izmjene i dopune odobrenih studijskih programa do 20 %. Ako se radi o izmjenama i dopunama većim od 20 %, primjenjuje se postupak vrednovanja novog studijskog programa. Minimalni zahvati u izvedbenom planu, kao što je, primjerice, ažuriranje literature ili promjena nastavnika na pojedinom kolegiju, ne smatra se izmjenom programa i o tome odlučuje samo Fakultetsko vijeće prilikom redovitog odlučivanja o izvedbenom planu za akademsku godinu.

Svrha je svake izmjene i dopune studijskih programa njihovo unapređenje s obzirom na uočene slabosti, relativno učestale i opsežne promjene zakonodavstva, rezultate novih istraživanja, anketiranja studenata, nastavnika, bivših studenata ili poslodavaca. Izmjene i dopune mogu se očitovati u uvođenju novih obveznih ili izbornih kolegija, ukidanju postojećih, promjeni broja dodijeljenih ECTS bodova, promjeni statusa kolegija itd. Program sveučilišnog integriranog preddiplomskog i diplomskog studija prava iz 2005. izmijenjen je 2009. godine. Izmjene su se odnosile na broj ECTS bodova na pojedinim predmetima, broj sati predavanja i vježba za određene predmete, objedinjavanje sadržaja predavanja i vježba na nekoliko pozitivnopravnih predmeta uz odgovarajuću promjenu broja ECTS bodova, preraspoređivanje obveznih predmeta po različitim semestrima u svrhu uravnoteženijeg opterećenja studenata i bolje protočnosti po pojedinim studijskim godinama, smanjivanje broja izbornih predmeta i uvođenje dva nova modula na petoj studijskoj godini. Navedenim izmjenama nije bitno promijenjen sadržaj studijskog programa. Na Fakultetu je uočena potreba za promjenom studijskog programa stručnog upravnog studija jer je taj program, zapravo, naslijeđen iz predbolonjskog razdoblja te zahtjeva modernizaciju s obzirom na brojne promjene u upravnopravnom području. U tu svrhu u srpnju 2014. godine odlukom Fakultetskog vijeća osnovano je i posebno Povjerenstvo za novi studijski program stručnog upravnog studija. Takvu odluku inicirali su, između ostalog, i članovi Povjerenstva za unaprjeđivanje i osiguravanje kvalitete uzimajući u obzir istraživanje koje se provodilo od siječnja do ožujka 2014. godine kojim se željelo ispitati u kojoj su mjeri studenti, nastavnici i alumni studenti (tri ciljne skupine) zadovoljni kvalitetom studijskih programa i nastavnih planova.

Varijable kojima su se pokušale detektirati kritične točke u kvaliteti studijskih programa i nastavnih planova na razini ciljnih skupina bile su: 1. Ciljevi i smjernice nastavnih programa u skladu su sa sadržajima kolegija; 2. Fakultet kao cjelina pruža različite vrste programa (smjerova) za usavršavanje studenata; 3. Standard programa odgovara stečenom stupnju koji se stječe studijem i 4. Nastavni i znanstveni programi imaju jasne ciljeve i smjernice koje razumiju i studenti i nastavnici. Studenti su kao ciljna skupina procijenili da su ciljevi jasni i razumljivi (50 %), pogotovo stoga što predstavljaju ključan preduvjet za uspješnost nastavnog procesa. Također postoji i visoka razina usklađenosti sadržaja kolegija s ciljevima nastavnih programa (66,5 %). Studenti su zadovoljni studijskim programima koje Fakultet pruža svim zainteresiranim studentima (53,2 %) pri čemu u 45 % slučajeva izražavaju slaganje o standardu programa stečenog stupnja obrazovanja. Kod ciljne skupine nastavnika uočene su razlike u odnosu na percepcije studenata, posebice u okviru tvrdnji „Fakultet na kojem ste zaposleni pruža različite vrste programa za usavršavanje studenata“ i „Standard programa na Vašem fakultetu odgovara stečenom stupnju obrazovanja“, pri čemu su ispitivani nastavnici izrazili neslaganje s navedenim tvrdnjama (47,8 %). U ostalim dvjema tvrdnjama koje su mjerile kvalitetu studijskih programa i nastavnih planova zabilježeni su afirmativni odgovori. Ciljna skupina alumni studenata izrazila je djelomično i u potpunosti neslaganje (46 %) s procjenom ciljeva i smjernica studijskih programa i nastavnih planova, ali i slaganje s njihovom usklađenošću sa sadržajima kolegija (54 %). Kako su se percepcije navedenih ciljnih skupina ispitanika međusobno razlikovale, provedeno istraživanje i njegovi rezultati upućuju na ozbiljnije bavljenje ovim područjem i uspostavljanje kontinuiranog praćenja studijskih programa uskom suradnjom Povjerenstva za unaprjeđivanje i osiguravanje kvalitete i Odbora za studijski program i izvedbeni plan. Na Fakultetu je osnovan i Ured za kvalitetu koji bi trebala voditi osoba s visokom stručnom spremom, ali zbog nedostatka sredstava na Sveučilištu još nismo uspjeli osigurati to radno mjesto. Vjerujemo da će se i taj problem ubrzo riješiti.

Objasnite opravdanost odnosno razlog izvođenja stručnih i specijalističkih studija na vašem visokom učilištu (ako ih izvodite).

Izvođenje stručnog upravnog studija i specijalističkih studija rezultat je potreba koje su se pojavljivale od osnutka Fakulteta do danas. Stručni upravni studij koji se izvodi od 1982. dio je tradicije Fakulteta koji je uspio odgojiti brojne naraštaje upravnih pravnika za kojima je u početku postojala nedvojbeno društvena potreba koja se vremenom postupno smanjivala, ali su se istodobno povećavali zahtjevi u pogledu potrebnih znanja za taj obrazovni profil. Stoga je ovdje nužno osvremenjivanje o kojem je već bilo riječi, ali i promišljanje ideje o eventualnom organiziranju sveučilišnog upravnog studija. Izvođenje specijalističkog stručnog diplomskog studija od 2011. predstavlja obrazovnu nadogradnju i omogućuje stjecanje novih kompetencija za stručne prvostupnike javne uprave koji završetkom tog studija stječu i visoku stručnu spremu što im omogućuje i povoljniji radnopravni status u institucijama u kojima su već zaposleni. Poslijediplomski specijalistički studiji nastali su s jedne strane kao odgovor na prazninu koja je nastala ukidanjem znanstvenih magisterskih studija, a s druge strane i kao odgovor na interes studenata za stjecanjem užih specijalističkih znanja u pojedinim pravnim područjima. Potrebu daljnog izvođenja triju takvih studija na našem Fakultetu ubuduće valja ocjenjivati s obzirom na do sada ostvarene rezultate (osobito broj studenata koji su uspješno završili specijalistički studij), odnos specijalističkih studija i programa cijelogivotnog obrazovanja te u kontekstu interesa studenata za pohađanje poslijediplomskog sveučilišnog (doktorskog) studija.

d) Navedite kako se provjerava redovitost pohađanja nastave i vaše mišljenje o tim postupcima.

Redovitost pohađanja nastave studenata važno je utvrditi s obzirom na to da su studenti u pravilu obvezni pohađati 70 % nastavnih sati za ostvarivanje prava na potpis, ali i s obzirom na to da je pohađanje nastave dio nastavnog procesa koji se izražava ECTS bodovima, a preduvjet je i za ostvarivanje bodova i dijela ocjene u okviru interaktivnog pristupa nastavi (kontinuirano praćenje i provjeravanje znanja, domaće zadaće, aktivnosti na satu). Provjera nazočnosti na nastavi provodi se potpisivanjem studenata na početku nastavnog sata (evidencija o pohađanju nastave). Evidentiranje studenata koji pohađaju nastavu dio je izvješća nastavnika o održanoj nastavi. Način provjeravanja redovitosti pohađanja nastave može se ocijeniti prikladnim i nema ozbiljniju alternativu.

e) Opišite i ocijenite nastavne metode, provedbu praktične i terenske nastave. Posebno se osvrnite na probleme i moguća poboljšanja.

U svrhu optimalnog ostvarivanja ishoda učenja nužno je kombiniranje raznih nastavnih metoda. Osim klasične metode predavanja *ex cathedra* (frontalno predavanje), rasprava na seminarima i rješavanja praktičnih zadataka, upotrebljavaju se i druge metode poučavanja koje su usmjerene poticanju studenata na aktivno sudjelovanje u nastavi te pomažu razvijanju samostalnosti i kritičkog promišljanja. Različiti problemi (osobito pravni) raspravljuju se u izravnoj komunikaciji sa studentima tijekom predavanja, kod studenata se razvija i sposobnost timskog rada, samostalne ili grupne prezentacije teorijskih i/ili praktičnih sadržaja te primjene metoda generaliziranja i apstrakcije, konkretizacije, indukcije i dedukcije, analize i sinteze. Većina predavaonica opremljena je suvremenim nastavnim pomagalima (računalom i projektorom). U osnovi, nastava je usmjerenija na interakciju koja, između ostalog, omogućuje usklađivanje potrebne razine tumaćenja (poučavanja) nekog predmeta s mogućnostima i brzinom usvajanja od strane studenta. Potiče se i primjerno pisano izražavanje studenta. Nastavnici se na predavanjima nerijetko koriste PowerPoint prezentacijom nastavnih sadržaja koja s jedne strane predstavlja prikidan vodič kroz materiju koja se pobliže objašnjava, ali s druge strane krije u sebi opasnost stvaranja dojma kod studenata da je za svladavanje gradiva dostatno učenje prema natuknicama. Nastavnici su na predavanjima usredotočeni na prikazivanje i analizu temeljnih pravnih instituta, a ne na puku reprodukciju sadržaja udžbenika ili zakonskih tekstova. Na pozitivnopravnim predmetima posebna se pozornost posvećuje praktičnim sadržajima (vježbama koje su integrirane u satnicu predavanja), nerijetko uz angažiranje praktičara kao vanjskih suradnika. Taj praktični dio nastave dolazi do izražaja i na petoj studijskoj godini u okviru pravnih klinika. Upravo na tom području potrebna su i poboljšanja jer studente valja što prije i kvalitetnije osposobiti za praktičnu primjenu važećih propisa i stečenih teorijskih znanja.

f) Opišite i ocijenite izvođenja dijelova nastave u radilištima izvan vašega visokog učilišta (radionice, farme, praksa i ostalo). Objasnite sustav bilježenja provedbe stručne prakse. Posebno se osvrnite na probleme i moguća poboljšanja.

Stručna praksa obavlja se u okviru pravnih klinika na petoj studijskoj godini. Studenti se upućuju u državna odvjetništva (Županijsko i Općinsko državno odvjetništvo u Osijeku), sudove (Županijski i Općinski sud u Osijeku, Trgovački sud u Osijeku) te javnobilježničke i odvjetničke urede, ovisno o

upisanom modulu na petoj studijskoj godini. Doprinos prakse obrazovanju studenata prava dio je i sporazuma o suradnji koje je Fakultet potpisao s Državnim odvjetništvom Republike Hrvatske, Hrvatskom odvjetničkom komorom i Javnobilježničkom komorom. Tradicionalna je i suradnja sa sudovima na kojima se ne obavlja samo stručna praksa, nego im se studenti nerijetko obraćaju i radi uvida u pojedine primjere iz sudske prakse kojima se koriste pri izradi seminarских i diplomskih radova. Najveći broj studenata na petoj studijskoj godini (60 %) upisuje kaznenopravni modul i oni u pravilu stručnu praksu obavljaju u Županijskom državnom odvjetništvu u Osijeku u kojem su za rad sa studentima određena dva zamjenika Županijskog državnog odvjetnika. U dogovoru s predmetnim nastavnikom s kaznenopravnog modula pripremaju program rada za studente u trajanju od dva tjedna tijekom kojih se studenti upoznaju s organizacijom i načinom rada državnog odvjetništva, analiziraju pravomoćno okončane predmete, nazoče pojedinim raspravama u predmetima iz nadležnosti Županijskog i Općinskog suda u Osijeku i stječu elementarna znanja o sadržaju, strukturi i načinu pisanja temeljnih postupovnih podnesaka i odluka. Svakodnevno se bilježi redovitost pohađanja stručne prakse i o tome se izvješćuje fakultetski nastavnik zadužen za provedbu prakse. Na sličan se način praksa realizira i u drugim pravnim uredima. S gledišta potreba studenata takva je praksa od iznimne važnosti jer im je ona, zapravo, prvo praktično iskustvo prije završetka studija. S tim u vezi svakako su potrebna poboljšanja. Budući da se taj dio praktične nastave posebno ne ocjenjuje, nego se samo konstatira uredno pohađanje prakse, ubuduće bi fakultetski nastavnici zajedno s praktičarima trebali razraditi mehanizme evaluacije praktičnog rada, osobito vještine pisane izrade pojedinih postupovnih dokumenata i sposobnosti analize činjeničnih i pravnih pitanja u konkretnim slučajevima. Osim toga, određene sadržaje trebalo bi premjestiti i na ranije studijske godine tako da studenti što prije budu u doticaju s praktičnim problemima. Za takav način rada bilo bi najbolje angažirati nekoliko praktičara kao stalne vanjske suradnike Fakulteta, ali i fakultetske nastavnike koji bi se isključivo bavili praktičnim obrazovanjem studenata kao što je to, primjerice, slučaj s pravnim klinikama u SAD-u. Posebnu pozornost valjalo bi usmjeriti i na organizaciju simuliranih suđenja.

g) Ocijenite dostupnost i kvalitetu mrežnih stranica studijskih programa.

Na mrežnim stranicama Fakulteta dostupni su relevantni podatci i informacije o vrstama studijskih programa koji se trenutačno izvode. To uključuje različite razine studija: stručni upravni studij, specijalistički diplomski stručni studij Javna uprava, integrirani studij, specijalistički studij Ljudska prava, specijalistički studij iz kaznenopravnih znanosti te doktorski studij. Pored hrvatske postoji i engleska inačica mrežne stranice. Informacije koje se mogu pronaći odnose se na navedene studijske programe za tekuću akademsku godinu kao i tzv. Akademski vodič. Vodič je osmišljen kao alat u nastavi za studente i profesore te sadrži važne informacije o kolegijima koji se izvode na pojedinim godinama, o nositeljima tih kolegija, sadržaju i cilju kolegija te očekivanim ishodima učenja, ECTS bodovima i satnici, načinu polaganja ispita, popisu literature ali i važne informacije o pravima i obvezama studenata (riječ je o dijelovima relevantnih pravilnika koji reguliraju samo studiranje).

Nadalje, aktualne informacije uključuju i podatke o Upravi Fakulteta te članovima Fakultetskog vijeća čime se pridonosi transparentnosti studiranja. Pod rubrikom Obavijesti stalno se ažuriraju informacije o dinamici nastave na pojedinim kolegijima te informacije o rezultatima ispitnih rokova. Svaka katedra dodatno ima svoju mrežnu stranicu unutar koje se početne informacije detaljno razrađuju i ažuriraju (primjerice, postavljaju se bitne informacije o održavanju pojedinih kolegija te rezultati održanih kolokvija i pisanih ispita). S tih stranica mogu se preuzeti i nastavni

materijali u okviru pojedinih predmeta, rasporedi izlaganja unutar seminarske nastave i slično. Ovdje se nalaze i poveznice za studentskog pravobranitelja te razne studentske udruge, poveznice za stipendije te mogućnost preuzimanja obrazaca koji su studentima potrebni. Putem mrežnih stranica omogućeno je pretraživati katalog knjižnice na vrlo jednostavan način što omogućuje i studentima i nastavnicima brže pronalaženje potrebne literature, mrežno čitanje stranih časopisa te pristup Europskom dokumentacijskom centru. Osim toga, na mrežnim se stranicama nalaze i druge korisne poveznice za studente, počevši od pojedinih baza podataka unutar odjeljka Knjižnica, informacija o znanstvenim projektima pa sve do poveznica na CARNetov webmail, studomat Informacijski sustav visokog učilišta (ISVU) i slično. Svaki student prilikom upisa dobiva svoj CARNet elektronički identitet u sustavu AAI@Edu.hr. Svaki nastavnik ima u istom sustavu službenu poštu (objavljen na stranicama Fakulteta) za što bolju i bržu komunikaciju sa studentima. Dio nastavnika i suradnika aktivno u nastavi primjenjuje CARNetov LMS sustav (Moodle) koji predstavlja posebnu potporu nastavnom procesu. S tim u vezi na Fakultetu su održane i radionice za osposobljavanje i korištenje tim sustavom.

Dostupnost i kvaliteta fakultetskih mrežnih stranica uglavnom je zadovoljavajuća. Poboljšanja su moguća uravnoteženjem sadržaja mrežnih stranica za pojedine predmete, nastavnike i katedre, stavljanjem na mrežne stranice što je više moguće nastavnih materijala koji će olakšati studentima svladavanje često vrlo opsežnog ispitnog gradiva, primjera iz sudske prakse, kao i poboljšanje sadržaja mrežnih stranica na engleskom jeziku.

h) Osvrnite se na programsku koncepciju na vašem visokom učilištu i iznesite prijedloge i planove za izmjenu studijskih programa u skoroj budućnosti i razloge koji vas na to navode.

Programskom koncepcijom Fakulteta iscrpljene su sve mogućnosti provedbe visokog obrazovanja predviđene Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju. Ta je koncepcija oblikovana postupno jer je ostvarivanje tzv. Bolonjskog procesa započelo dvama studijskim programima, integriranim sveučilišnim preddiplomskim i diplomskim studijem te stručnim upravnim studijem, a u kasnijim studijima ustrojeni su poslijediplomski specijalistički studiji, specijalistički diplomske stručni studij Javna uprava i konačno poslijediplomski sveučilišni (doktorski) studij. Integrirano ostvarivanje petogodišnjeg pravnog studija omogućava uključivanje svih potrebnih teorijskih i praktičnih sadržaja u studijski program, osobito onih koji se odnose na europsku pravnu stečevinu bez kojih je pravnička struka u uvjetima globalizacije i međunarodnih integracija nezamisliva, a pri tome se u zadovoljavajućoj mjeri postiže razuman raspored opterećenja studenata tijekom svladavanja programa. Budući da je usklađivanje svih studija, uključujući i integrirani, s onima u europskom obrazovnom prostoru trajni proces, Fakultet unaprijed ne isključuje određene izmjene ako bi za to postojala potreba, prije svega na izvedbenoj razini. Svaka izmjena, međutim, mora se temeljiti na detaljnoj evaluaciji ostvarivanja programskih sadržaja. Poslijediplomski specijalistički studij Upravljanje razvojem lokalne i regionalne samouprave do sada su upisala tri naraštaja studenata (ukupno 30 studenata) od kojih je studij uspješno završilo 44,37 % polaznika. Posljednji naraštaj upisan je ak. god. 2008./2009. Sukladno preporukama vanjskog vrednovanja Fakulteta iz 2009. (detaljnije utvrđivanje kompetencija i područja mogućeg zapošljavanja polaznika uz diferencijaciju ovisno o njihovom prethodnom temeljnном obrazovanju), program tog studija valja preispitati i doraditi te ovisno o rezultatu takvog postupka odlučiti o budućnosti njegova izvođenja. Pritom valja uzeti u obzir potencijalne sadržaje programa cijelogivotnog obrazovanja. U spomenutom vanjskom vrednovanju poslijediplomski specijalistički studij Kazneno pravo pozitivno

je ocijenjen (dobro koncipiran i može dati potrebnu specijalizaciju u pravnoj struci), ali su u njegovoj realizaciji uočene određene poteškoće. U dvama naraštajima upisanih studenata (ukupno 44 studenata) studij je uspješno završilo samo 22,73 % polaznika. Posljednji naraštaj upisan je ak. god. 2008./2009. Većina studenata položila je sve propisane ispite i napisala odgovarajuće seminarske radova, ali je izostala izrada završnog rada. Najvažnije razloge takvom stanju prepoznajemo u dvjema okolnostima: dijelu studenata na njihovim se radnim mjestima završeni specijalistički studij posebno ne vrednuje (u smislu povećanja koeficijenta za izračun plaća) dok su ostali tijekom studija dali prednost polaganju pravosudnog ispita. Osim toga, tu se otvara i pitanje odnosa specijalističkog i doktorskog studija jer nije isključeno da će većina budućih potencijalnih polaznika favorizirati kaznenopravni smjer u okviru poslijediplomskog sveučilišnog studija. Poslijediplomski specijalistički studij Ljudska prava upisalo je do sada također dva naraštaja studenata (ukupno 45 studenata) od kojih je studij završilo 15,55 %. Navedeni studij posljednji je ustrojeni poslijediplomski specijalistički studij koji se od ostalih bitno razlikuje zbog svoje sveobuhvatnosti i interdisciplinarnosti, a s obzirom na to da je drugi naraštaj upisan ak. god. 2012./2013., još nije moguća njegova potpuna evaluacija. Dosadašnja su iskustva polaznika i nastavnika u značajnoj mjeri pozitivna. Poslijediplomski sveučilišni (doktorski) studij Pravo započeo je s realizacijom u 2014. godini i predstavlja krunu nastojanja za zaokruživanjem fakultetske programske koncepcije. Studij se u potpunosti oslanja na vlastite kadrove, a njegov program oblikovan je u skladu sa svim zahtjevima modernog doktorskog studija. Što se tiče preddiplomskog stručnog upravnog studija, koji se u gotovo neizmijenjenom obliku izvodi više od 30 godina, postignuta je opća suglasnost da je u budućnosti nužno njegovo osuvremenjivanje i u skladu s takvom ocjenom ustrojeno je 2014. i Povjerenstvo za novi studijski program stručnog upravnog studija. Modernizaciju i dogradnju visokog obrazovanja na razini stručnih studija donio je sa sobom specijalistički diplomski stručni studij Javna uprava čija je realizacija polučila iznimno zadovoljstvo i nastavnika i studenata. Uvažavajući deficite u mogućnostima dalnjeg visokog obrazovanja stručnjaka u području državne i javne uprave (nepostojanje propisa koji omogućuju poslijediplomski specijalistički ili doktorski program), raspravlja se i o mogućnosti ustrojavanja novog studijskog programa – sveučilišnog preddiplomskog i diplomskog studija javne uprave.

i) Navedite koji se programi cjeloživotnog obrazovanja izvode na vašem visokom učilištu te u tablici prikažite broj programa kojima nisu dodijeljeni ECTS bodovi i programi s dodijeljenim ECTS bodovima i njihovo trajanje.

Programi cjeloživotnog obrazovanja na Fakultetu izvode se u okviru dviju Jean Monnet katedara, Programa cjeloživotnog obrazovanja za pravnike-lingviste i Interdisciplinarnog programa stručnog usavršavanja u području procesnih prava djeteta i komunikacije s djetetom. Aktivnosti Jean Monnet katedre za europsko radno pravo, europsko pravo jednakosti i europsko pravo ljudskih prava (Jean Monnet Chair in EU Labour, Equality and Human Rights Law) usmjerenе su na osnaživanje fakultetskog i ekspertnog obrazovanja u navedenim područjima u istočnoj Hrvatskoj u obliku cjeloživotnog obrazovanja. Najvažniji su ciljevi pri tome unaprjeđivanje implementacije europskih vrijednosti interkulturnog dijaloga, međuetničke i radne ravnopravnosti u području pristupa zapošljavanju, kao i pravne zaštite podzastupljenih skupina na tržištu rada i u radnom okruženju. Jean Monnet katedra za procesno pravo EU-a (Jean Monnet Chair in EU Procedural Law) polazi od gledišta da u Republici Hrvatskoj još uvijek postoji opći nedostatak znanja o pravu EU-a, a posebno o procesnim aspektima njegove primjene. Stoga je cilj njezinih aktivnosti razvijanje i produbljivanje izučavanja prava EU-a na Fakultetu i njegovo pozicioniranje u regionalni centar i referentnu točku

za izučavanje prava EU-a, što će omogućiti promicanje izvrsnosti u nastavi i znanstvenom istraživanju. Program cjeloživotnog obrazovanja za pravnike-lingviste uzima u obzir izmijenjene okolnosti na europskom tržištu rada i mogućnosti koje se s tim u vezi otvaraju za hrvatske pravnike/magistre prava. Ciljana su skupina kandidati koji dobro vladaju engleskim i njemačkim jezikom i koji žele aplicirati za mjesto pravnika, pravnika-lingvista ili suradnika u odvjetničkim uredima, uredima javnih službenika ili administratora u institucijama EU-a. Ostvarivanjem sadržaja programa stječe se uvid u problematiku pravnog prevođenja i redakture pravnih tekstova, kao i znanja i vještine potrebne za prevođenje pravnih tekstova na hrvatski jezik. Osim toga, tijekom programa utvrđuju se i ažuriraju stečena znanja o pravu i institucijama EU-a. Cilj je Interdisciplinarnog programa stručnog usavršavanja u području zaštite procesnih prava djeteta i komunikacije s djetetom sposobnost razlikovanja materijalnih i procesnih prava djeteta, različitih vrsta sudskih postupaka u kojima se dijete može pojaviti u različitim ulogama te stručna i interdisciplinarna osposobljenost za komunikaciju s djetetom na način primjeren njegovoj dobi uzimajući u obzir kontekst postupka i procesne uloge u kojoj se dijete pojavljuje. Svim navedenim programima dodijeljeni su ECTS bodovi.

j) Objasnite sustav za priznavanje već stečenih kompetencija (neformalno i informalno obrazovanje). Objasnite sustav za priznavanje stranih visokoškolskih kvalifikacija (akademsko priznavanje).

U smislu priznavanja već stečenih kompetencija (neformalno i informalno obrazovanje) ne postoji sustav za priznavanje već stečenih kompetencija. Za priznavanje stranih visokoškolskih kvalifikacija (akademsko priznavanje) nadležan je Centar za kvalitetu pri Sveučilištu u Osijeku.

k) Navedite i opišite formalne mehanizme za odobrenje, provjeru i praćenje vaših programa i kvalifikacija.

Prijedlozi novih programa, kao i prijedlozi izmjena i dopuna postojećih studijskih programa, pripremaju se za raspravu i prihvatanje na Fakultetskom vijeću. Svi prijedlozi moraju sadržavati sve formalne pretpostavke sukladno s važećim propisima i uputama: Zakonu o osiguranju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju (NN 45/09), Pravilniku o sadržaju dopusnice te uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja, izvođenje studijskog programa i reakreditaciju visokih učilišta (NN 24/10), Uputama za sastavljanje prijedloga studijskih programa Agencije za znanost i visoko obrazovanje od 22. 10. 2010. te Pravilima za provedbu postupka vrednovanja studijskih programa sveučilišnih prediplomskih, diplomskih i stručnih studija Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku od 10. 6. 2009. Fakultetsko vijeće, nakon rasprave, donosi odluku o usvajanju elaborata i prihvatanju novog studijskog programa te ih upućuje Povjerenstvu za preddiplomske, diplomske i stručne studije Sveučilišta kao odgovornom tijelu za provođenje postupka vrednovanja. Daljnji je postupak potpuno u nadležnosti sveučilišnih tijela. Nakon provedenog postupka recenzije Povjerenstvo sastavlja izvješće o ispunjenosti uvjeta za ustroj novog studijskog programa i dostavlja ga Senatu koji donosi odluku o prihvatanju novog studijskog programa. O tome se obavještava Agencija za znanost i visoko obrazovanje (AZVO) te Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta (MZOS). Nakon završetka postupka usvajanja i odobravanja studijskog programa (postupak inicialne akreditacije za izvođenje studijskih programa) MZOS izdaje dopusnicu za njegovo izvođenje, a podatci se upisuju u Upisnik studijskih programa čime su stečeni uvjeti za početak izvođenja novog studijskog programa. Provjera studijskih programa ostvaruje se u postupku reakreditacije, a praćenje studijskih programa i

kvalifikacija u nadležnosti je Ureda za kvalitetu i odgovarajućih fakultetskih odbora/povjerenstava. Važni podatci o realizaciji studijskih programa dobivaju se i na temelju sveučilišne ankete o predmetima i nastavnicima.

I) Ako Vaše visoko učilište ima mogućnost samoakreditacije studijskih programa, objasnite postupak i kriterije koji se primjenjuju kod predlaganja novih.

Fakultet nema mogućnost samoakreditacije studijskih programa.

m) Navedite u kojoj ste mjeri zadovoljni postojećim stanjem i predložite moguća poboljšanja.

S obzirom na dosadašnja iskustva u realizaciji studijskih programa, kadrovska ekipiranost, broj studenata i njihovu motiviranost te potrebu kontinuiranog unaprjeđivanja studijskih programa i programa cjeloživotnog obrazovanja, uglavnom smo zadovoljni postojećim stanjem. Poboljšanja su ipak moguća i poželjna na nekoliko razina. Prije svega valja raspraviti o svrhotnosti dosadašnjih upisnih kvota izvanrednog (integriranog sveučilišnog i stručnog) studija s obzirom na sve manji interes studenata za takvim studijem te o poduzimanju odgovarajućih mjera glede poboljšanja prolaznosti studenata na ispitima koja je znatno slabija u odnosu na redovne studente. Posebnu pozornost valja posvetiti i prolaznosti na prvoj studijskoj godini, osobito na redovnom integriranom sveučilišnom studiju. Budući da na prolaznost nedvojbeno utječe činjenica da većina upisanih studenata dolazi iz strukovnih škola s relativno niskim prosjekom ocjena iz srednje škole, potrebno je intenzivirati aktivnosti na privlačenju što kvalitetnijih studenata, posebice onih koji su završili gimnaziju s visokim prosjekom ocjena. Poboljšanju u smislu selektivnijeg pristupa moglo bi pridonijeti i uvođenje prijamnog ispita. Na takvom bi prijamnom ispitu, prema preporuci Stručnog povjerenstva za vrednovanje kvalitete i učinkovitosti Pravnog fakulteta Osijek iz 2009., „bilo korisno dati veću težinu provjeri sposobnosti razumijevanja složenijeg teksta, slaganja informacija u svrhu iznalaženja logičkog zaključka te kritičkog razmišljanja, što bi trebale biti predispozicije za uspješno studiranje prava“. Selektivniji pristup upisu na prvu studijsku godinu mogao bi rezultirati smanjivanjem ili manjom popunjenošću upisnih kvota. Poboljšanje je moguće i na razini izmjena postojećih studijskih programa. Tako je već istaknuta nužnost izmjene programa preddiplomskog stručnog upravnog studija, a izmjene nisu isključene ni kod programa integriranog sveučilišnog pravnog studija, ovisno o rezultatima njegove potpunije evaluacije, osobito na izvedbenoj razini. U tom smislu posebno je važna uloga Ureda za kvalitetu, koji bi trebala voditi osoba samo za to zadužena, a to u postojećim uvjetima nemogućnosti otvaranja novih radnih mjesta predstavlja ozbiljan problem o čijem rješavanju ne odlučuje Fakultet. Dobro funkcioniranje Ureda za kvalitetu posebno je važno zbog nužnosti poboljšanja praćenja i evaluacije ostvarivanja ciljeva ishoda učenja. S obzirom na uočene deficite na legislativnoj razini u vezi s poslijediplomskim stručnim studijima, jedno od mogućih rješenja u budućnosti jest i oblikovanje novog studijskog programa preddiplomskog i diplomskog studija javne uprave, sukladno s kadrovskim potencijalima i svim drugim zakonskim uvjetima. Poboljšanja na izvedbenoj razini studijskih programa moguće je ostvariti i putem unaprjeđivanja praktičnih sadržaja studijskih programa angažiranjem većeg broja praktičara kao vanjskih suradnika i podučavanjem studenata praktičnim vještinama već od samog početka studija, a osobito na pozitivnopravnim predmetima. Tu valja ostvariti što bolju suradnju fakultetskih nastavnika i praktičara u pripremanju nastavnih materijala i organizaciji simuliranih suđenja. U kontekstu početka izvođenja doktorskog studija i postojećih programa cjeloživotnog

obrazovanja valja preispitati opravdanost i/ili način izvođenja dosadašnjih specijalističkih studija Kazneno pravo i Upravljanje razvojem lokalne i regionalne samouprave. S obzirom na dosadašnja iznimno pozitivna iskustva Fakultet treba nastaviti sa širenjem programa cjeloživotnog obrazovanja. Konačno, poboljšanje je moguće i u odnosu na kvalitetu mrežnih stranica Fakulteta, osobito onih na engleskom jeziku.

Za preddiplomske i integrirane studijske programe navedite podatke za tekuću i posljednje dvije akademske godine. U slučaju da izvodite stručne studije, navedite podatke i za njih.

Za diplomske i poslijediplomske programe navedite podatke za prvu studijsku godinu za tekuću i posljednje dvije akademske godine.

Tablica 2.m.1. Struktura upisanih studenata i zanimanje za studijski program u tekućoj i posljednje dvije godine*

* studenti izvan Državne mature

INTEGRIRANI STUDIJ PRAVA		Redovni studenti				Izvanredni studenti				Ukupno			
Godina	Prijavljeni	Prvi izbor	Drugi izbor	Upisna kvota	Upisani na prvu godinu studija	Prijavljeni	Upisani na prvu godinu studija	Upisna kvota	Gimnazija		Strukovna škola		
									Broj	Prosj. ocjena	Broj	Prosj. ocjena	
2014./2015.	798	241	118	200+2	202	113	31	80+15*	99	3,8605585	134	3,3025917	
2013./2014.	823	233	127	200+2	200	117	40	80+20*	118	3,635392	122	3,5011185	
2012./2013.	860	188	129	200+2	196	131	84	90	116	3,3737405	164	3,307002	
STRUČNI UPRAVNI STUDIJ	Redovni studenti					Izvanredni studenti				Ukupno			
Godina	Prijavljeni	Prvi izbor	Drugi izbor	Upisna kvota	Upisani na prvu godinu studija	Prijavljeni	Upisani na prvu godinu studija	Upisna kvota	Gimnazija		Strukovna škola		
									Broj	Prosj. ocjena	Broj	Prosj. ocjena	
2014./2015.	807	124	120	100	99	105	42	30+15*	50	3,4086666	91	3,720510	
2013./2014.	868	159	129	100	100	118	37	30+20*	53	3,4018255	84	3,3537025	
2012./2013.	623	111	93	100	96	97	74	50	43	3,3659035	127	3,290766	

SPECIJALISTIČKI DIPLOMSKI STRUČNI STUDIJ JAVNA UPRAVA	Redovni studenti						Izvanredni studenti			Ukupno			
	Godina	Prijavljeni	Prvi izbor	Drugi izbor	Upisna kvota	Upisani na prvu godinu studija	Prijavljeni	Upisani na prvu godinu studija	Upisna kvota	Gimnazija		Strukovna škola	
		Broj	Prosj. ocjena	Broj	Prosj. ocjena								
2014./2015.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2013./2014.	0	0	0	0	0	83	83	-	9	3,801777	74	3,526356	
2012./2013.	0	0	0	0	0	72	72	-	5	3,847400	67	3,773791	
SPECIJALISTIČKI DIPLOMSKI STRUČNI STUDIJ JAVNA UPRAVA	Redovni studenti						Izvanredni studenti						
	Godina	Prijavljeni	Upisani	Upisna kvota	Prijavljeni	Upisani	Upisna kvota	Broj studenata koji dolaze s drugoga visokog učilišta			Prosječna ocjena		
	2014./2015.	0	0	0	0	0	0	0			0		
2013./2014.	0	0	0	0	83	83	-	0			3,6640665		
2012./2013.	0	0	0	0	72	72	-	0			3,8105955		

SPECIJALISTIČKI POSLIJEDIPLOMSKI STUDIJ KAZNENO PRAVO*		Redovni studenti			Izvanredni studenti				
Godina	Prijavljeni	Upisani	Upisna kvota	Prijavljeni	Upisani	Upisna kvota	Broj studenata koji dolaze s drugoga visokog učilišta	Prosječna ocjena	
2014./2015.	0	0	0	0	0	0	0	0	
2013./2014.	0	0	0	0	0	0	0	0	
2012./2013.	0	0	0	0	0	0	0	0	
SPECIJALISTIČKI POSLIJEDIPLOMSKI STUDIJ UPRAVLJANJE RAZVOjem LOKALNE I REGIONALNE SAMOUPRAVE*		Redovni studenti			Izvanredni studenti				
Godina	Prijavljeni	Upisani	Upisna kvota	Prijavljeni	Upisani	Upisna kvota	Broj studenata koji dolaze s drugoga visokog učilišta	Prosječna ocjena	
2014./2015.	0	0	0	0	0	0	0	0	
2013./2014.	0	0	0	0	0	-	0	0	
2012./2013.	0	0	0	0	0	-	0	0	

SPECIJALISTIČKI POSLJEDIPLOMSKI STUDIJ LJUDSKA PRAVA	Redovni studenti			Izvanredni studenti					
	Godina	Prijavljeni	Upisani	Upisna kvota	Prijavljeni	Upisani	Upisna kvota	Broj studenata koji dolaze s drugoga visokog učilišta	Prosječna ocjena
2014./2015.		0	0	0	0	0	0	0	0
2013./2014.		0	0	0				-	-
2012./2013.		0	0	0	0	16	-	5	-

* zadnja godina upisa 2008/2009.

Tablica 2.m.2. Prolaznost na studijskom programu

Godina upisa	Broj upisanih studenata	Broj studenata koji su ostvarili do 1/3 mogućih ECTS bodova	Broj studenata koji su ostvarili od 1/3 do 2/3 mogućih ECTS bodova	Broj studenata koji su ostvarili više od 2/3 mogućih ECTS bodova	Broj diplomiranih studenata	Broj ispisanih studenata	Broj studenata koji su izgubili pravo studiranja	Prosječna ocjena studija
Naziv studijskog programa: INTEGRIRANI STUDIJ REDOVNI								
2006./2007.*	321	11	25	63	115	61	46	3,237925
2007./2008.*	285	11	24	79	101	51	19	3,348176
2008./2009.*	295	8	31	104	48	65	39	3,365900
2009./2010.*	297	8	33	105	30	59	62	3,430890

Naziv studijskog programa: INTEGRIRANI STUDIJ IZVANREDNI								
2006./2007.*	90	7	12	9	15	6	41	3,089023
2007./2008.*	166	17	22	27	11	20	69	3,028558
2008./2009.*	109	8	8	11	3	9	70	3,138433
2009./2010.*	126	9	7	8	0	21	81	2,921217
Naziv studijskog programa: STRUČNI UPRAVNI STUDIJ REDOVNI								
2006./2007.	200	18	22	14	44	46	56	3,074864
2007./2008.	142	11	13	17	36	39	26	3,129693
2008./2009.	130	10	14	25	31	39	11	3,115287
2009./2010.	156	5	11	20	40	42	38	3,201763
Naziv studijskog programa: STRUČNI UPRAVNI STUDIJ IZVANREDNI								
2006./2007.	153	12	13	11	28	11	78	3,013140
2007./2008.	95	11	10	5	12	9	48	2,901210
2008./2009.	114	14	9	9	13	5	64	3,060444
2009./2010.	130	20	11	6	6	11	76	2,858400

Prolaznost na studijskom programu prve godine studija

Godina upisa	Broj upisanih studenata	Broj studenata koji su ostvarili do 1/3 mogućih ECTS bodova u 1. godini studija	Broj studenata koji su ostvarili od 1/3 do 2/3 mogućih ECTS bodova u 1. godini studija	Broj studenata koji su ostvarili više od 2/3 mogućih ECTS bodova u 1. godini studija	Broj studenata koji su stekli uvjet za upis u 2. godinu	Broj studenata koji su izgubili pravo redovnog studiranja	Prosječna ocjena studija na 1. godini studija
Naziv studijskog programa: INTEGRIRANI STUDIJ REDOVNI							
2013./2014.	200	50	75	75	73	78	3,608914
2012./2013.	196	43	71	82	79	60	3,838548
2011./2012.	218	48	86	84	82	61	3,655108
2010./2011.	122	41	34	47	40	49	3,638771
Naziv studijskog programa: INTEGRIRANI STUDIJ IZVANREDNI							
2013./2014.	40	21	13	6	6	-	3,158043
2012./2013.	84	50	24	10	10	-	2,901583
2011./2012.	36	23	4	9	9	-	3,02855
2010./2011.	53	26	18	9	9	-	3,091791
Naziv studijskog programa: STRUČNI UPRAVNI STUDIJ REDOVNI							
2013./2014.	100	27	20	55	46	29	3,480561

2012./2013.	92	32	14	46	41	37	3,355966
2011./2012.	115	56	18	41	37	60	3,343653
2010./2011.	122	41	34	47	40	49	3,305718
Naziv studijskog programa: STRUČNI UPRAVNI STUDIJ IZVANREDNI							
2013./2014.	37	21	2	14	14	-	3,211778
2012./2013.	74	49	7	18	18	-	3,1595
2011./2012.	24	16	1	7	7	-	2,898643
2010./2011.	46	25	8	13	13	-	3,06635

Tablica 2.m.3. Provjera ishoda učenja

Naziv studijskog programa	Samo završni ispit				Samo kolokvij/zadaće		Kolokvij/zadaća i završni ispit		Seminarski rad	Seminarski rad i završni ispit	Praktični rad	Drugi oblici
	Završni pisani ispit	Završni usmeni ispit	Pisani i usmeni završni ispit	Praktični rad i završni ispit								
INTEGRIRANI PREDDIPLOMSKI I DIPLOMSKI SVEUČILIŠNI STUDIJ	6 %	13 %	9 %	0 %	40 %*		4 %	20 %	2%	4%	4%	2%**
STRUČNI UPRAVNI STUDIJ	4 %	15 %	9 %	0 %	42 %***		4 %	20 %	2%	2%	2%	2%****
SPECIJALISTIČKI STUDIJ JAVNA UPRAVA	12 %	20 %	34 %	0 %	10 %		0 %	0 %	22%	2%	2%	0%
POSLJEDIPLOMSKI SPECIJALISTIČKI STUDIJ UPRAVLJANJE RAZVOjem LOKALNE I REGIONALNE SAMOUPRAVE	10 %	10 %	72 %	0 %	0 %		0 %	8 %	0%	0%	0%	0%
POSLJEDIPLOMSKI SPECIJALISTIČKI STUDIJ LJUDSKA PRAVA	8 %	15 %	67 %	0 %	0 %		0 %	10 %	0%	0%	0%	0%
POSLJEDIPLOMSKI SPECIJALISTIČKI STUDIJ KAZNENO PRAVO	4 %	17 %	71 %	0 %	0 %		0 %	8%	0%	0%	0%	0%
SVEUČILIŠNI DOKTORSKI STUDIJ	7 %	22 %	64 %	0 %	0 %		0 %	0 %	0%	7%	7%	0%

*odnosi se na predmete koji se polažu putem kolokvija, ali ako student ne položi ispit putem kolokvija, mora izaći na završni ispit

**odnosi se na fizičku aktivnost na predmetu Tjelesna i zdravstvena kultura te provedbu projekta i izradu mape projekta na predmetu Sociologija – seminar

***odnosi se na predmete koji se polažu putem kolokvija, ali ako student ne položi ispit putem kolokvija, mora izaći na završni ispit

****odnosi se na fizičku aktivnost na predmetu Tjelesna i zdravstvena kultura te provedbu projekta i izradu mape projekta na predmetu Sociologija – seminar

Tablica 2.m.4. Broj znanstvenih radova u znanstvenim časopisima koje objavljaju doktorandi prilikom izrade doktorske disertacije

Naziv doktorskog studija (smjerovi)	Broj obranjenih doktorskih disertacija u posljednjih 5 godina	Broj objavljenih radova potrebnih za pristup obrani disertacije	Broj objavljenih radova doktoranada u inozemnim znanstvenim časopisima relevantnim za izbor u znanstvena zvanja	Broj objavljenih radova doktoranada u domaćim znanstvenim časopisima relevantnim za izbor u znanstvena zvanja
Poslijediplomski doktorski studij prava	-	-	15	17

Tablica 2.m.5. Mrežne stranice

Naziv studijskog programa	Broj predmeta za koje postoji posebne mrežne stranice	Za predmete za koje postoji posebna mrežna stranica, ona uključuje sljedeće elemente (navesti u svakoj koloni broj mrežnih stranica koje uključuju taj element)					
		Ciljevi i sadržaj predmeta i popis literature	Objavljivanje termina pisanih i usmenih ispita i termina konzultacija	Objavljivanje rezultata kolokvija i pisanih ispita za studente	Zadaci iz prethodnih ispitnih rokova	Pomoćni nastavni materijal (tekst predavanja, PowerPoint prezentacija, crteži, slike, videozаписи itd.)	Mogućnost interaktivne komunikacije nastavnika i studenata
Integrirani studij	64	64	64	64	5	15	64
Stručni studij	53	53	53	5	3	12	53

Tablica 2.m.6. Programi cjeloživotnog obrazovanja (do 60 ECTS bodova)

Programi cjeloživotnog obrazovanja	Trajanje	Akreditiran (da/ne) i od koje institucije	ECTS (ako se dodjeljuju)
Program cjeloživotnog obrazovanja za pravnike-lingviste	2012./2013.; 2013./2014.; 2014./2015. Program svake akademske godine traje tri mjeseca s ukupno 120 sati po ciklusu	Da, od strane Senata Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku	18 ECTS
Interdisciplinarni program stručnog usavršavanja u području zaštite procesnih prava djeteta i komunikacije s djetetom	100 sati, od toga 70 sati teorijskih predavanja, a 30 sati praktičnog dijela Sveukupno trajanje šest mjeseci	Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera	30 ECTS
Jean Monnet Chair in EU Labour, Equality and Human Rights Law/ Jean Monnet katedra za EU radno pravo, pravo jednakosti i pravo ljudskih prava	Od 1. listopada 2013. do 30. rujna 2016.	European Commission, The Education, Audiovisual and Culture Executive Agency Brussels (No. 542486-LLP-1-2013-1-HR-AJM-CH)	Za poslijediplomsku doktorsku razinu ukupno 9 ECTS bodova, za 1. i 2. razinu ukupno 26 ECTS bodova) – Elaborat u tom pogledu posebno prihvatio i Senat Sveučilišta u Osijeku
Jean Monnet katedra za procesno pravo EU (engl. Jean Monnet Chair in EU Procedural Law)	1. rujna 2014. do 31. kolovoza 2017.	European Commission - EACEA ,reg.br. 553095-EPP-1-2014-1-HR-EPPJMO-CHAIR, Odluka br. 2014-2713	Za poslijediplomsku razinu ukupno 2 ECTS boda, za 1. i 2. razinu 23,5 ECTS boda (čeka se akreditacija od strane Sveučilišta)

3. Studenti

- a) Izrazite mišljenje o kvaliteti i strukturi prijavljenih i upisanih studenata (brojčani podatci u tablici 2.m.1.) na preddiplomske, diplomske, integrirane preddiplomske i diplomske studijske programe i stručne (ako ih održavate). Na temelju dosadašnjeg iskustva prosudite koliko su homogena i dosta na njihova predznanja.

Interes za upis na Fakultet tradicionalno je velik što potvrđuju podatci o broju prijavljenih i broju upisanih studenata, a iz kojih je razvidno kako svake godine **broj prijavljenih studenata višestruko premašuje broj upisanih studenata**. Pritom je važno istaknuti kako broj kandidata kojima je Fakultet prvi ili drugi izbor premašuje upisne kvote Fakulteta.

Integrirani studij prava potvrđuje svoju kvalitetu i izgrađuje homogenost povećanjem broja kandidata kojima je taj studij prvi izbor što rezultira maksimalnom iskorištenosti upisne kvote redovnih studenata. S druge strane, a s obzirom na trend pada broja prijavljenih kandidata na izvanredne studije, Fakultet je akademske godine 2014./2015. smanjio kvote za upis na izvanredne studije. Smanjenje interesa za izvanredni studij uvjetovano je i lošom gospodarskom situacijom te velikom nezaposlenošću u ovom dijelu Republike Hrvatske, zbog čega je potreba za izvanrednim studijem prava, kao i mogućnost plaćanja studija, znatno manja nego prijašnjih godina. Struktura redovno upisanih studenata u posljednje tri godine pokazuje kako udio učenika koji su završili gimnaziju godine varira od 42 % do 49 % u ukupnoj strukturi, ali i da gimnazijalci koji upisuju Fakultet dolaze sa sve boljim prosjekom (ak. god. 2012./2013. prosjek je ocjena 3,4; ak. god. 2013./2014. prosjek je ocjena 3,6; ak. god. 2014./2015. prosjek je ocjena 3,9). Kod učenika koji dolaze iz strukovnih škola, prosjek je ostao u rasponu od 3,3 do 3,5. Kako povećanje razine predznanja ne bi dovelo do segmentacije upisanih studenata, a radi zadržavanja homogenosti, Fakultet će i dalje ustrajati na trendu (koji je postignut kod gimnazijalaca) privlačenja maturanata s višom prosječnom ocjenom, a navedeno se mora postići i kod strukovnih škola radi izjednačenosti skupina.

Optimizacija (u smislu homogenih skupina sa zadovoljavajućim predznanjem) postiže se pravilnim usmjeravanjem profila studenata prema određenom studijskom programu. Dok se na integriranom studiju kao cilj postavlja povećanje udjela gimnazijalaca s višim prosjekom ocjena, na **Stručnom upravnom studiju** u posljednje tri akademske godine homogenost skupine sa zadovoljavajućom razinom predznanja postignuta je optimizacijom omjera gimnazijalaca i učenika strukovnih škola, kojih je na stručnom upravnom studiju očekivano više, ali i sa sve višim prosječnim ocjenama (ak. god. 2012./2013. prosjek je ocjena 3,3; ak. god. 2013./2014. prosjek je ocjena 3,4; ak. god. 2014./2015. prosjek je ocjena 3,7), što omogućuje kontinuirano podizanje kvalitete studija.

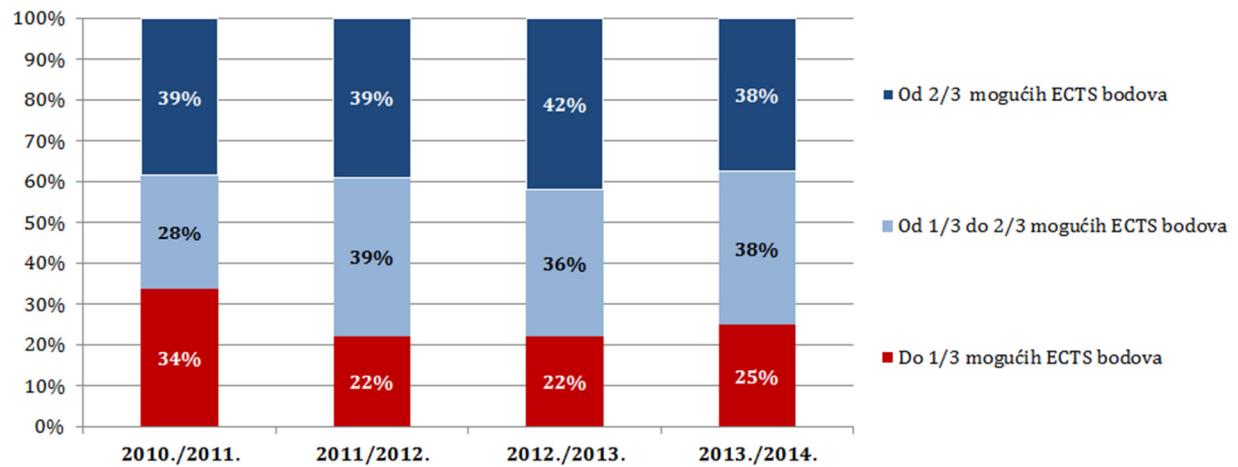
Od akademske je godine 2013./2014. na Fakultetu pokrenut novi **Specijalistički diplomski stručni studij Javna uprava**. Polaznici koji steknu diplomu mogu obavljati složene i zahtjevne upravne poslove viših razina odgovornosti u tijelima državne uprave, državnim i lokalnim agencijama, područne (regionalne) i lokalne samouprave, komunalnim tijelima, organizacijama i poduzećima, tijelima pravosuđa, javnim službama i gospodarskim subjektima na području Republike Hrvatske i Europske Unije, kao samostalni specijalisti iz područja javne uprave. Na tom studiju u dvije akademske godine (2012./2013., 2013./2014.) ukupno je upisano 155 polaznika od 155 prijavljenih. Upisi su u akademskoj godini 2014./2015. u tijeku. Radi se o izvanrednom studiju na koji se većinom odlučuju djelatnici javne uprave, što čini skupine homogenima, s dobrim predznanjima i jasnim zahtjevima za razvoj konkretnih znanja i vještina. Tržišna prepoznatost,

dobre usmene preporuke studenata među djelatnicima javne uprave i praćenje razvoja karijera nakon diplome potvrđuje kvalitetu ovog programa.

b) Komentirajte podatke o prolaznosti (brojčani podatci u tablici 2.m.2. na studijskom programu s osvrtom na upisnu kvotu, motiviranost studenata i organizaciju nastave).

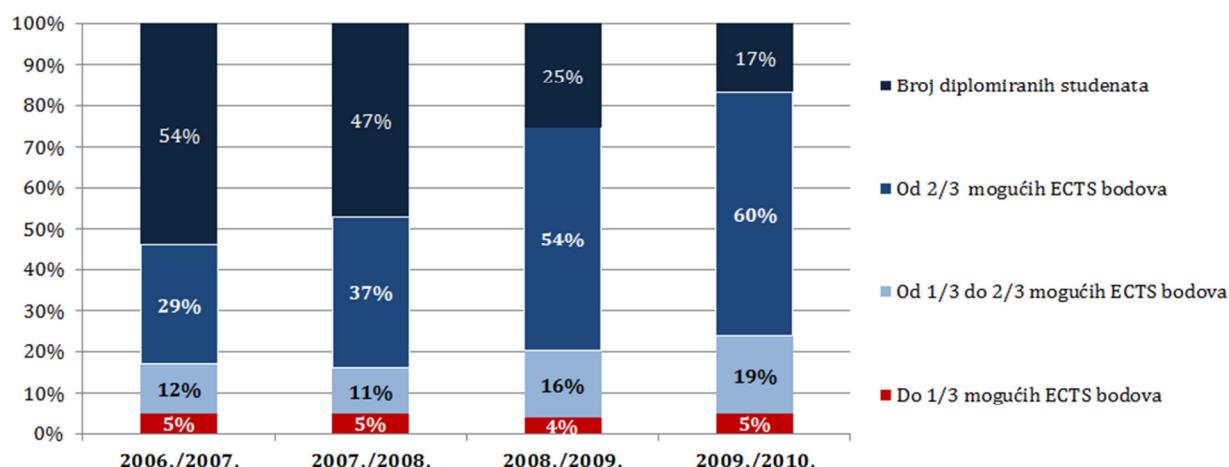
Studij na Fakultetu ustrojen je kao Integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij prava (pet godina) te Stručni upravni studij (tri godine). Završetkom se Stručnog upravnog studija studentima otvara mogućnost dalnjeg nastavka studija na dvogodišnjem Specijalističkom stručnom diplomskom studiju Javne uprave. Kada je riječ o integriranom studiju u prve četiri godine svi studenti pohađaju isti program studija dok na petoj godini postoji izbor između više modula pa svaki student, ovisno o svojim afinitetima, samostalno odabire jedan između više ponuđenih modula te se na taj način usmjerava u određenu granu prava. Studenti imaju mogućnost izbora studirati kao redovni ili izvanredni studenti, a imaju i mogućnost da se tijekom studija prebace s redovnog na izvanredni studij.

Promatrajući redovne studente **integriranog studija prava**, moguće je zaključiti kako se u posljednje četiri akademske godine udio upisanih studenata koji u roku ostvare uvjet za upis u drugu godinu kreće u rasponu od 33 % do 40 %, sa stabilnom prosječnom ocjenom na prvoj godini studija od 3,6 do 3,8. Prije spomenuta homogenizacija upisanih studenata rezultirala je i smanjenjem udjela studenata koji ne ostvaruju ni trećinu mogućih ECTS bodova. Zadatak za ubuduće ostaje dodatno smanjiti broj studenata koji ne uspijevaju postići ni trećinu mogućih ECTS bodova (dodatnim podizanjem ulaznih kriterija), a podizanjem motiviranosti i promišljanjem o boljoj organizaciji nastave treba konvertirati studente koji postižu između 1/3 i 2/3 mogućih ECTS bodova u studente koji minimalno ostvaruju 2/3 mogućih ECTS bodova.

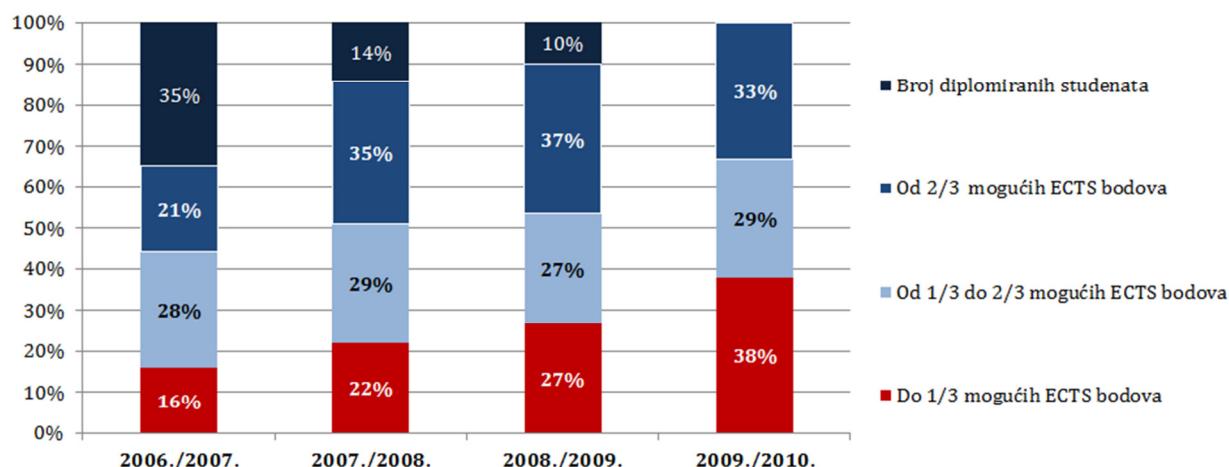
Grafički prikaz 3.b.1. Studenti prve godine prema ostvarenim ECTS bodovima

Analiza studenata upisanih od akademske godine 2006./2007. do 2009./2010. pokazuje kako se oko 20 % studenata godišnje ispiše tijekom studija, a kako je broj onih koji su izgubili pravo studiranja u tom razdoblju po godini varirao od 7 % do 21 %. Kada iz analize izuzmemo te dvije, rubne skupine, struktura pokazuje kako se udio studenata koji ostvaruju manje od trećine mogućih ECTS bodova kreće od 15 % do 25 %.

Grafički prikaz 3.b.2. Struktura prolaznosti studenata koji se nisu ispisali ili izgubili pravo studiranja, prema ostvarenim ECTS bodovima

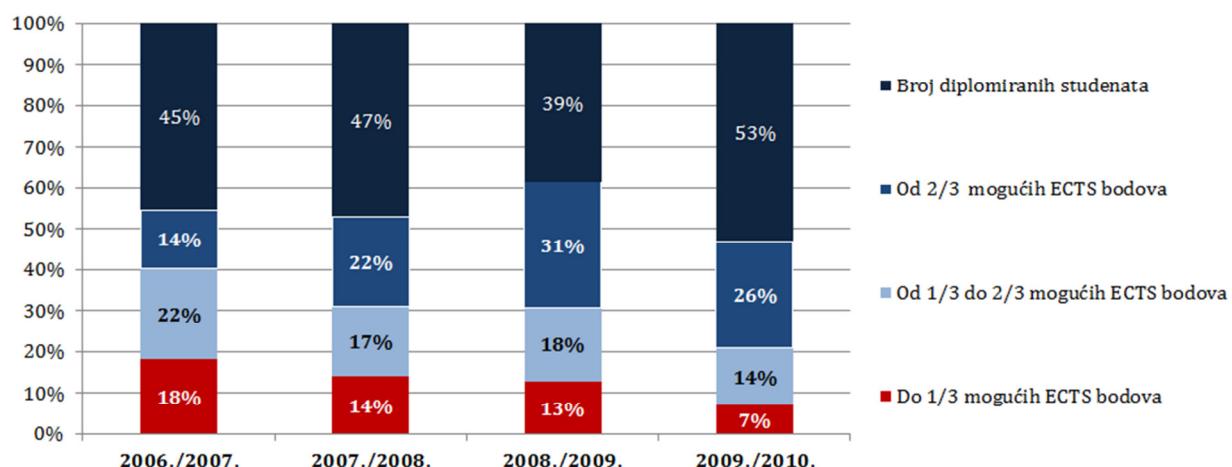
U pogledu **integriranog izvanrednog studija** udio studenta koji u prvoj godini stječu uvjet za upis u drugu godinu znatno je niži i u posljednje četiri akademske godine nalazi se u rasponu od 12 % do 25 %, s prosječnom ocjenom 3,0. Analiza studenata upisanih od akademske godine 2006./2007. do 2009./2010. pokazuje kako se od 7 % do 17 % studenata godišnje ispiše tijekom studija, a kako je broj onih koji su izgubili pravo studiranja u tom razdoblju visok i po godini varira od 42 % do 64 %, što čini veći dio skupine. Od studenata koji ostaju u sustavu razvidno je kako studenti izvanrednog studija u dužem razdoblju završavaju studij.

Grafički prikaz 3.b.3. Struktura prolaznosti studenata koji se nisu ispisali ili izgubili pravo studiranja, prema ostvarenim ECTS bodovima

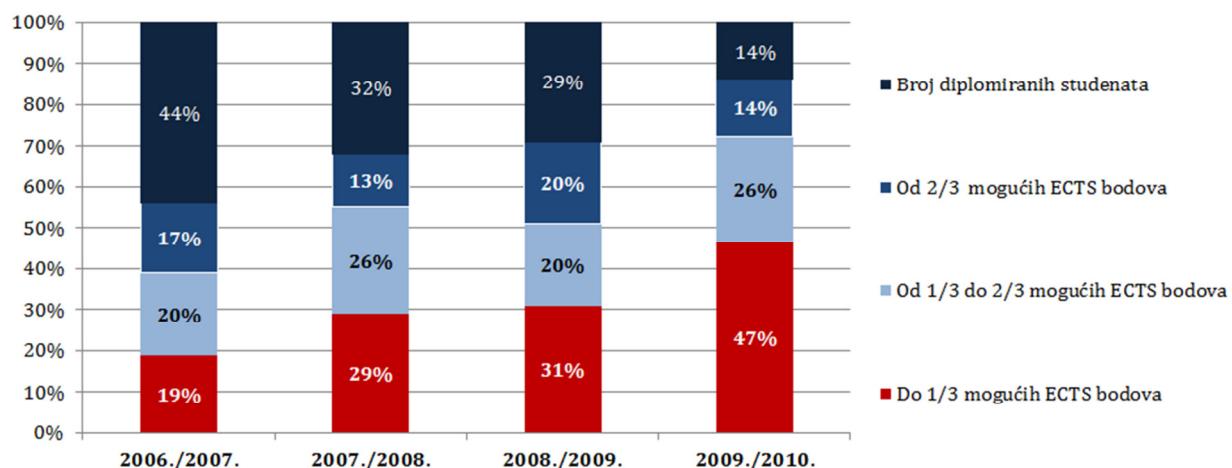
Potrebno je promisliti o mogućim načinima motiviranja studenata za izvršavanje obveza, neovisno o tom što se radi o studentima koji studiraju uz rad i očekivano su manje usmjereni na samo studiranje.

Na **stručnom upravnom redovitom studiju**, kada u promatranom razdoblju izdvajamo studente koje su se ispisali tijekom studija (prosječno 27 % po akademskoj godini) i studente koji su izgubili pravo studiranja (prosječno 20 % po akademskoj godini) i promatramo samo studente koji su ostali u sustavu, prosječno je po akademskoj godini diplomiralo oko 47 % studenata. Ukupna prosječna ocjena u promatranom razdoblju jest 3,0.

Grafički prikaz 3.b.4. Struktura prolaznosti studenata koji se nisu ispisali ili izgubili pravo studiranja, prema ostvarenim ECTS bodovima

Na stručnom upravnom izvanrednom studiju zabilježen je negativni trend odnosa broja upisanih i diplomiranih. Kada u promatranom razdoblju izdvojimo studente koji su se ispisali tijekom studija (prosječno 7 % po akademskoj godini) i studente koji su izgubili pravo studiranja studenata (prosječno 54 % po akademskoj godini) i promatramo samo studente koji su ostali u sustavu, prosječno je po akademskoj godini diplomiralo oko 12 % studenata. Ukupna prosječna ocjena u promatranom razdoblju jest 3,0.

Grafički prikaz 3.b.5. Struktura prolaznosti studenata koji se nisu ispisali ili izgubili pravo studiranja, prema ostvarenim ECTS bodovima

I u ovom slučaju treba uzeti u obzir da je riječ o studentima koji rade uz studiranje pa razloge slabije uspješnosti u studiranju treba pronaći u nedostatku vremena da se studenti ozbiljnije posvete studijskom programu.

Zaključno se može ustvrditi da Fakultet u cjelini može biti zadovoljan prolaznošću studenata i njihovom uspješnošću tijekom studiranja. Takvim rezultatima uvelike doprinosi činjenica da je studentima na svim kolegijima omogućeno parcijalno polaganje ispita kolokvijima. Kolokviji motiviraju studente na veće zalaganje, redovito pohađanje nastave i kontinuirano učenje; navedeno je detaljnije opisano u segmentu ishoda učenja. Ipak u sljedećem razdoblju treba detektirati uzroke visoke stope ispisivanja sa studija i gubljenja prava studiranja kako bi se ulaznim kriterijima, dodatnom motivacijom i organizacijom nastave ta stopa smanjila.

- c) Navedite način na koji obavještavate buduće studente o vašem visokom učilištu i studijskim programima koje nudite (kvalifikacija, kompetencije, mogućnost daljnog obrazovanja i zapošljavanja) – informacijski paketi, mrežne stranice, brošure, letci i slično.

Fakultet obavještava buduće studente o svom ustroju, strukturi i studijskim programima na više načina. Pritom se sustavno i ažurno osmišljavaju i provode različite aktivnosti putem kojih se Fakultet približava zainteresiranim. Budući studenti mogu dobiti sve informacije o Fakultetu i studijima na sljedeće načine:

- Putem mrežne stranice Fakulteta (www.pravos.unios.hr) na kojoj se objavljuju i redovito ažuriraju sve važne informacije oko ustroja i rada Fakulteta, podatke o znanstveno-nastavnom osoblju i ostalim zaposlenicima Fakulteta, studijskim programima i nastavnim planovima svih studija koje Fakultet nudi, uvjetima upisa na Fakultet i svim ostalim obavijestima koje su relevantne za buduće studente. Na mrežnoj stranici fakulteta nalazi se i poseban odjeljak pod nazivom Brošura – vodič za brucoše u kojem se nalazi letak u PDF formatu s važnim informacijama o studijima i studiranju. U odgovarajućim dijelovima godine aktualne informacije objavljuju se i na naslovnoj mrežnoj stranici Fakulteta.
- Fakultet ima uređen i forum. Registracija na forum dopuštena je svim zainteresiranim pa se i budući studenti mogu jednostavno i brzo registrirati. Za njih je na forumu predviđena posebna rubrika pod nazivom Vodič za brucoše. U okviru te rubrike budući studenti od starijih studenata mogu doznati korisne informacije o načinu odvijanja nastave na studijima, o ispitima, nastavnicima i sl.
- Uz forum Fakultet budućim studentima nudi i mogućnost registracije na chat. Registracija je jednostavna, brza i dostupna svim zainteresiranim osobama. Na chatu sudjeluju studenti Fakulteta tako da budući studenti i na taj način mogu dobiti korisne informacije o studiranju na Fakultetu.
- Od 2013. godine informacije o Fakultetu budućim se studentima nude i preko društvene mreže Facebook (<https://www.facebook.com/pravnios>). Imajući u vidu rasprostranjenost ovog oblika komunikacije, Fakultet je pokrenuo i održava facebook profil u okviru kojeg budući studenti mogu dobiti osnovne informacije o studijskim programima te o ciljevima Fakulteta.
- Svake godine Fakultet objavljuje promotivne materijale sa svrhom informiranja budućih studenata. Promotivni materijal (vodič) sadrži pozdravnu riječ dekana Fakulteta budućim studentima, riječ studenata Fakulteta budućim studentima, kratak povjesni prikaz razvoja Fakulteta, opis svih studijskih programa, uvjete upisa na Fakultet, podatke o radu stručnih službi i knjižnice, studentskog zbora i studentskih udrug, informacije o mrežnom sustavu CARNet i studentskoj iskaznici – iksici te o studentskom centru i mogućnostima smještaja studenata. Vodič se koristi za promociju Fakulteta na odgovarajućim manifestacijama od kojih je najznačajnija Smotra Sveučilišta koja se održava svake godine i na kojoj Fakultet redovito sudjeluje. Osim na Smotri Sveučilišta Fakultet se redovito promovira i u sklopu Sajma škola i fakulteta koji se svake godine održava u Vukovaru.

d) Opišite razloge kojima ste se vodili prilikom provjere ishoda učenja studenata (tablica 2.m.3.). Navedite mjere kojima se osigurava nepristranost i objektivnost na ispitima.

Prilikom planiranja nastave, kada se određuje što je najvažnije što studenti moraju naučiti u ograničenom vremenu pohađanja kolegija i kada se promišlja o tome na koji način izvoditi nastavu koja će rezultirati visokom razinom učenja za što veći broj studenata, promišlja se i o odabiru instrumenata i tehnika procjenjivanja kojima se prikupljaju informacije o realiziranim ishodima učenja. Ideja je vodilja osigurati da su ishodi učenja, poučavanje i procjenjivanje međusobno konzistentni i konstruktivno povezani.

Najvažniji cilj pri određivanju ishoda učenja na svim razinama studija i studijskih programa bilo je osigurati studentima izlazne kompetencije koje će biti usporedive s izlaznim kompetencijama studenata koji završavaju srodne studije na renomiranim svjetskim sveučilištima čime se olakšava njihova horizontalna mobilnost.

Zbog različitih izlaznih kompetencija predmeta provode se različiti načini provjere znanja, tj. ishoda učenja. Postoje kontinuirane provjere znanja (kolokviji, domaće zadaće...), izrade i prezentacije seminara, pisani ispit, usmeni ispit ili kombinacije navedenog. Navedenim načinom provjere ishoda učenja studente se motivira na kontinuirani rad tijekom semestra. Koncipiranjem svih predmeta kao jednosemestralnih, s izrazitim naglaskom na periodičnim provjerama znanja, studentima je postalo znatno lakše svladavati veći broj predmeta godišnje, a nastavnicima pratiti studentski učinak. Kontinuirana provjera znanja značajno doprinosi uspješnosti svladavanja gradiva i postizanju boljeg uspjeha tijekom studija što se vidi i iz ranije prikazanih podataka o prolaznosti na ispitima.

Kod preddiplomskih i diplomskih studijskih programa kontinuirana provjera najprisutnija je kao oblik provjere ishoda učenja dok su jednokratni pisani i/ili usmeni ispit učestaliji kod poslijediplomskih studijskih programa. Velika većina provjera znanja ima pisani oblik, a nepristranost i objektivnost na ispitima osigurava se objavljinjem svih aktivnosti i rezultata na oglasnoj ploči i/ili mrežnim stranicama Fakulteta. Definiranjem posebnih ishoda učenja za svaki predmet postalo je lakše usklađivati godišnje nastavne planove, procjenjivati prijedloge izbornih predmeta, ali i izbjegći ponavljanja gradiva i literature u različitim predmetima.

Nepristranost i objektivnost temelje se na činjenici da su rezultati ispita te usmeni ispit javni. U slučaju da student nije zadovoljan postignutom ocjenom, u skladu s **Pravilnikom o studiranju na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku** može u roku od 48 sati nakon održanog ispita žalbom zatražiti polaganje ispita pred nastavničkim povjerenstvom. Dekan imenuje nastavničko povjerenstvo od tri člana u roku 48 sati od primitka žalbe. Predmetni nastavnik može nazočiti ponavljanju ispita pred nastavničkim povjerenstvom, bez prava postavljanja pitanja i ocjenjivanja studenta, a ponovljeni ispit ima se održati u roku pet radnih dana od dana podnošenja žalbe studenta. Pisani ispit neće se ponoviti pred povjerenstvom, nego će ga ono ponovno ocijeniti. Povjerenstvo donosi odluku većinom glasova.

- e) Navedite mišljenja studenata o odnosima studenata i nastavnika izražena putem provedenih anketa ili na druge načine i komentirajte moguće probleme i postupke u njihovu rješavanju te način obavještavanja studenata o poduzetim mjerama.

Sustavno anketiranje studenata s ciljem provjere kvalitete studiranja iz studentske perspektive na Sveučilištu se provodi od 2006. godine kada su studenti prvi put vrednovali nastavnike i predmete prvog semestra studija.

Od 2006. do 2014. godine postupno su se mijenjali i osvremenjivali oblik, opseg i organizacija ankete. Tako se anketa počela provoditi elektroničkim putem, povećao se broj evaluiranih predmeta i nastavnika te broj studenata koji sudjeluju u anketi, unaprjeđivala se kvaliteta grafičkih i numeričkih prikaza u anketi, a 2010. godine i izgled je anketnog obrasca modificiran u suradnji sa stručnjacima za anketiranje s Filozofskog fakulteta u Osijeku.

Studenti su Fakulteta svake godine sudjelovali u Sveučilišnoj anketi. U svrhu analize podataka predviđenih ovom Samoanalizom rabit će se rezultati najnovije Sveučilišne ankete za akademsku godinu 2013./2014. koja je provedena u svibnju i lipnju 2014. U toj je anketi na razini Sveučilišta sudjelovalo 39,14 % studenata, evaluirano je 3090 predmeta, 1043 nastavnika i 504 suradnika sa svih godina studijskih programa koji se izvode na Sveučilištu. Studenti su nastavnike ocjenjivali rasponom ocjena od jedan (najlošija ocjena) do pet (najbolja ocjena). Postignuta prosječna ocjena na razini cijelog Sveučilišta za nastavnike i suradnike iznosi 4,39. Na Fakultetu je jedinstvenoj Sveučilišnoj anketi pristupilo 17,96 % studenata, čime je Fakultet prema kriteriju odaziva na anketu svrstan na osmo mjesto od ukupno sedamnaest sastavnica Sveučilišta. Smatramo da bi taj odaziv trebao biti veći i nastojat ćemo u budućnosti poticati studente da u većoj mjeri pristupe anketiranju. Evaluirano je 73 predmeta, 35 nastavnika i 18 suradnika sa svih godina studijskih programa koji se izvode na Fakultetu. Studenti su ukupno ispunili 1792 ankete. Postignuta je prosječna ocjena na razini Fakulteta za nastavnike i suradnike 4,28, neznatno ispod sveučilišnog prosjeka od 4,39.

Iz toga možemo zaključiti da je percepcija studenata o cjelokupnom nastavnom procesu na Fakultetu vrlo dobra, ali i to da studenti uočavaju i prostor za napredak. Zato će rezultati ove ankete i analiza odgovora na pojedina pitanja poslužiti Upravi Fakulteta i samostalnim ustrojbenim jedinicama Fakulteta (katedrama) za kontinuirano planiranje mjera i aktivnosti za podizanje razine kvalitete cjelokupnog nastavnog procesa. Jedinstvena Sveučilišna anketa Upravi je Fakulteta korisna jer omogućuje praćenje rada onih nastavnika koji opetovano kroz akademske godine ne ostvaruju zadovoljavajuće rezultate. U svrhu podizanja kvalitete nastave Uprava Fakulteta upozorava nastavnike koji nisu ostvarili zadovoljavajuće rezultate u anketi. Od siječnja 2015. godine Fakultet provodi i svoju internu anonimnu anketu kojom ispituje stavove studenata o kvaliteti studiranja. Anketa se provodi na kraju svakog semestra u posljednjem tjednu nastave na svim godinama integriranog i stručnog studija. Studenti izražavaju stavove o predmetima i nastavnicima koje su slušali u tom semestru, kao i o nenastavnom osoblju i službama Fakulteta. Odaziv je iznimno dobar, a rezultati se upotrebljavaju za unaprjeđenje kvalitete studiranja. Pojedini nastavnici u okviru predavanja i seminara koje izvode provode svoju vlastitu anketu kojom se potom koriste kako bi unaprijedili i modificirali nastavu sukladno s potrebama i željama studenata. Također, novost u poboljšanju kvalitete studiranja sandučići su namijenjeni anonimnim mišljenjima, primjedbama i pitanjima studenata. Ti su sandučići postavljeni na svim trima lokacijama na kojima Fakultet djeluje (Radićeva 13, Radićeva 17 i zgrada u Sveučilišnom kampusu).

Nakana je da Studentski pravobranitelj redovito vodi evidenciju o postavljenim pitanjima i iznesenim primjedbama i stavovima te o tome obaveštava Upravu Fakulteta. Uprava potom odgovara na studentska pitanja na posebnom mjestu predviđenom za to u okviru mrežne stranice Fakulteta.

- f) Iznesite svoje mišljenje o problemu smještaja i prehrane studenata vašega visokog učilišta. Ako postoji, navedite i komentirajte organizaciju izvannastavnih aktivnosti za studente (tečajevi, sport, rekreacija i ostalo). Komentirajte stanje studentskog standarda na vašem visokom učilištu (prema podatcima u tablici 3.k.2.) i procijenite stupanj korištenja. Ako niste zadovoljni postojećim stanjem, navedite razloge i predložite moguća rješenja.**

Fakultet raspolaže informatičkom opremom koja se upotrebljava u nastavi i znanstvenom istraživanju, ali isto tako i u radu studentske referade, knjižnice Fakulteta, tajništva i računovodstva. Sukladno s finansijskim mogućnostima kontinuirano se radi na osvremenjivanju opreme što je od iznimne važnosti za učinkovitije odvijanje nastavnog procesa. Studentima su dostupne dvije informatičke učionice.

Prostor u kojem Fakultet djeluje ne udovoljava u cijelosti potrebama. Ukupan je broj aktivnih studenata u akademskoj godini 2013./2014. 2797, a nastava se izvodi u sedam predavaonica u zgradama u Radićevoj 13 i 17 te u trima predavaonicama u Sveučilišnom kampusu. Zbog toga imamo velik broj sati korištenja u tjednu. Opremljenost je tih predavaonica dobra jer u svima postoje multimedijalna računala i LCD projektori. Međutim, poseban problem predstavlja činjenica da Fakultet nema dovoljno velik prostor za učenje. Postojeća knjižnica čitaonica, u kojoj studenti mogu učiti, ima $70,7 \text{ m}^2$ i samo 47 sjedećih mjesta ($1,5 \text{ m}^2$ po studentu), što je nedostatno s obzirom na broj studenata. Fakultet u pravilu nema problema sa smještajem i prehranom studenata. Eventualni problemi rješavaju se u suradnji sa Studentskim centrom u Osijeku.

Svojim studentima Fakultet otvara mogućnosti pohađanja različitih tečajeva i izvannastavnih aktivnosti. Primjerice, tijekom 2009. i 2010. godine Katedra za strane jezike organizirala je i izvodila program pod nazivom Tragom Tempusa, u sklopu kojega su održavani tečajevi engleskog i njemačkog pravnog jezika (English for EU Law I i II; International Legal English; English for Lawyers I – IV; Deutsch für Juristen I i II). Sudionici su tih tečajeva bili diplomirani pravnici i apsolventi Fakulteta. Katedra za strane jezike od akademske godine 2012./2013. izvodi Program cjeloživotnog obrazovanja za pravničke-lingviste u kojem također mogu sudjelovati i apsolventi Fakulteta.

Studenti su uključeni u različite domaće i međunarodne projekte i aktivnosti. U sklopu IPA projekata financiranih od strane EU-a u okviru prekograničnog programa (SUNICOP i DUNICOP) studenti su pohađali međunarodne seminare i ljetne škole, za što su dobili potvrdu i stekli ECTS bodove. U okviru međunarodnog projekta SUNICOP studenti su na konferenciji u Osijeku imali poster sesiju o iskustvima međunarodne razmjene. U okviru projekta IDEM odabrani studenti pohađali su međunarodni program stručnog osposobljavanja za vođenje projekata u EU, na temelju kojeg su im uručene odgovarajuće potvrde. Pojedine katedre organizirale su međunarodne seminare na engleskom jeziku na kojima su sudjelovali najbolji polaznici seminara i strani studenti koji su na Fakultetu boravili u sklopu Erasmus programa. Primjer je takvog seminara i seminar koji je organizirala Katedra za međunarodno privatno pravo u travnju 2014. pod nazivom Legal protection of a child in domestic/international situations. U okviru projekta Sveučilišta pod

nazivom Zaštita najboljeg interesa djeteta u prekograničnim stvarima studenti su uključeni u istraživački rad iz područja najboljeg interesa djeteta u prekograničnim predmetima, iz čega je proizašlo više izvrsnih diplomskih radova. Studentski zbor također organizirala različite aktivnosti poput javnih tribina, okruglih stolova te simuliranog suđenja (moot-court).

U suradnji s Tera Tehnopolis i North Carolina State University Fakultet je kao suorganizator sudjelovao u izvođenju seminara u trajanju od četiri tjedna (19. 5. – 18. 6. 2014.) u cilju napredne poduzetničke, pravne i prezentacijske edukacije hrvatskih i američkih studenata. Uz studente Poljoprivrednog i Ekonomskog fakulteta sudjelovali su i studenti našega Fakulteta. To nije bila samo klasična edukacija, već i izuzetno iskustvo koje uključuje rad na engleskom jeziku kao i svu literaturu na engleskom jeziku te umrežavanje.

Na Fakultetu se odvija bogata sportska aktivnost. Od 2000. godine djeluje Studentska sportska udruga Pravos, osnovana radi zadovoljavanja zajedničkih potreba i interesa u području studentskog športa, tjelesne i zdravstvene kulture i rekreacijskih aktivnosti. Udruga studentima i studenticama nudi niz izvannastavnih športskih aktivnosti – rekreacijskih (pješačenja, vožnja biciklom i koturaljkama, plivanje) i natjecateljskih (nogomet, mali nogomet, rukomet, košarka, odbojka, atletika, kros, basket, šah, plivanje, tenis, stolni tenis, biljar, kuglanje i pikado). Najveći broj studenata uključuje se u športska natjecanja u kojima postižu zapažene rezultate, a posljednjih pet godina osvajali su više puta prva mjesta u stolnom tenisu (muška i ženska ekipa), plivanju (u muškoj i ženskoj konkurenciji). Imali smo najbolje pojedince, odnosno pojedinke, u tenisu, šahu, biljaru, pikadu i badmintonu. Prvaci Sveučilišta bili su nogometari i odbojkašice. U prošloj su akademskoj godini vrlo uspješni bili rukometari i košarkašice s osvojenim drugim mjestom. Naše studente preko Pravosa uključujemo i u športske manifestacije kao što su Studentski dan sporta, Novogodišnja utrka, Olimpijski dan i sl. Također, omogućeno im je prisustvovanje velikim športskim priredbama kao što su Svjetski kup u gimnastici, Svjetsko rukometno prvenstvo, utakmice SEHA lige, utakmice 1. hrvatske odbojkaške lige itd.

g) Navedite moguće posebne mjere koje je vaše visoko učilište uvelo kako bi motiviralo studente za veće zalaganje i učenje (nagrade, priznanja i ostalo) i komentirajte učinak tih mjeru.

Statut Fakulteta i Pravilnik Sveučilišta o studijima i studiranju predviđaju mogućnost stjecanja statusa studenta vrhunskog športaša i studenta umjetnika. Na takav status imaju pravo redovni studenti kategorizirani kao vrhunski športaši i umjetnici i njima Fakultet omogućuje svladavanje upisanog studija prema programu za izvanredne studente. Time im je omogućen prilagodljiv režim pohađanja nastave i pristupanja ispitnim rokovima. Fakultet je još 2005. godine donio Pravilnik o posebnim pravima iznimno uspješnih studenata. Tim Pravilnikom predviđena je mogućnost stjecanja statusa iznimno uspješnog studenta. O tome Fakultet izdaje studentu posebnu potvrdu. Iznimno uspješnim studentom smatra se student koji je sve ispite iz niže godine studija položio s prosječnom ocjenom 4,0 ili većom i nije ponavljao ni jednu studijsku godinu. Status se zadržava sve dok je prosjek ocjena svih položenih ispita 4,0 ili viši i dok student redovito upisuje višu studijsku godinu. Iznimno uspješan student ima sljedeća prava:

- završiti studij u vremenu kraćem od propisanog trajanja studija
- izabrati seminare koje želi pohađati i nastavnike – voditelje seminarских skupina
- izabrati ispitivača kod kojeg želi polagati ispit
- na posebna prava u korištenju bibliotečnog fonda fakultetske biblioteke

Također, dekan Fakulteta jednom godišnje dodjeljuje novčanu nagradu iznimno uspješnim studentima. Nagrada se uručuje uz javnu pohvalu na svečanoj sjednici Fakultetskog vijeća za Dan fakulteta 22. prosinca svake godine. Novčani iznos određuju se svake godine, sukladno s brojem nagrađenih studenata i finansijskim mogućnostima. Prema podatcima u razdoblju od akademске godine 2010./2011. do 2013./2014. primjećuje se porast broja nagrađenih studenata iz čega možemo zaključiti da nagrađivanje djeluje motivirajuće na studente. Fakultet svake godine predlaže po dva studenta za dodjelu Rektorove nagrade, nagrade Lions kluba te za dodjelu stipendija Sveučilišta, Grada Osijeka, Osječko-baranjske županije i Zaklade Zlatko Crnić.

Fakultet uspješnim studentima koji su diplomirali dodjeljuje jednu od triju sljedećih pohvala:

- Najveća pohvala studentu koji je sve ispite položio s prosjekom ocjena 4,8 ili višim u vremenu od pet godina ili kraćem – SUMMA CUM LAUDE
- Velika pohvala studentu koji je sve ispite položio s prosjekom ocjena 4,5 do 4,79 u vremenu od najduže šest godina – MAGNA CUM LAUDE
- Pohvala studentu koji je sve ispite položio s prosjekom ocjena 4,0 do 4,49 u vremenu od najduže šest godina – CUM LAUDE

U razdoblju od 2011. do 2013. godine Fakultet je dodijelio ukupno dvije diplome summa cum laude, sedam diploma magna cum laude i 27 diploma cum laude. Uz te mjere Fakultet povremeno predviđa i druge mjere motivacije i nagrađivanja studenata. Jedna takva mjera primjenjena je u okviru međunarodnog projekta European Youth Event koji su vodili Katedra za europsko pravo u suradnji s Upravom Fakulteta i Pravnim fakultetom u Pečuhu. U sklopu tog projekta za najuspješnije studente viših godina redovnog sveučilišnog preddiplomskog i diplomskog integriranog studija organiziran je put u Strasbourg u posjet Europskom parlamentu. Katedra za europsko pravo na mrežnoj je stranici Fakulteta objavila poziv zainteresiranim studentima da se prijave. Na temelju vrjednovanja prosjeka ocjena, poznavanja engleskog jezika i pisma motivacije odabранo je 18 najuspješnijih kandidata koji su putovali u posjet Europskom parlamentu.

h) Navedite koje oblike podrške studentima pruža visoko učilište (mentorstva, savjetovanje u karijeri, pomoć pri učenju, pomoć studentima s posebnim potrebama i međunarodnim studentima, pravna i finansijska podrška i slično).

Mentorski rad sa studentima odvija se prvotno mentoriranjem seminarskih, diplomskih te završnih radova. Svaki student godišnje upisuje po dva seminara u okviru kojih je dužan izraditi i javno izložiti seminarski rad. Dva najbolja seminarska rada na razini cijelog Fakulteta predlažu se Sveučilištu za dodjelu Rektorove nagrade. Najbolje studente nastavnici uključuju u znanstvena istraživanja te s njima objavljuju stručne i znanstvene radove u domaćim i međunarodnim časopisima. Prema evidenciji izrađenoj za potrebe pisanja ovog dokumenta nastavnici s pojedinim katedara u okviru Fakulteta od 1. 10. 2010. do 1. 10. 2014. objavili su više od 15 stručnih i znanstvenih radova u suautorstvu sa studentima dok je još nekoliko radova u postupku objave. U budućnosti treba razmisiliti o uvođenju sustavnog mentoriranja, praćenja i poticanja studenata na uključivanje u znanstvena istraživanja. Od mjera finansijske potpore studentima treba istaknuti da Fakultet sudjeluje u financiranju odlazaka studenata na međunarodnu razmjenu. Fakultet također pruža povremenu finansijsku potporu studentskim udrugama (Studentski zbor, ELS-a, Pravos), osigurava im prostor za djelovanje i odvijanje izvannastavnih aktivnosti, sufincira putovanja te sudjeluje u financiranju studentskog časopisa Legos. U akademskoj godini 2009./2010. s radom je

započeo Ured za studente s invaliditetom Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, osnovan odlukom Senata Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera na sjednici 26. svibnja 2008. godine. Nalazi se u Sveučilišnom kampusu u zgradama na uglu Hadrijanove i Svačićeve ulice, a dijeli ju sa Studentskim zborom Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera. Ured za studente s invaliditetom prije svega djeluje kao jedinstveni sveučilišni ured koji studentima s invaliditetom pruža informacije i podršku u prostorima ureda te nastoji rješavati posebne potrebe studenata s invaliditetom. Naravno, informacije mogu dobiti i svi oni koji su zainteresirani za studij, a nisu sigurni o svojim pravima i mogućnostima studiranja na odabranom fakultetu. Studenti informacije mogu dobiti u Uredu, putem e-pošte, telefona, letaka i brošura. Ured za studente s invaliditetom Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera nastoji osigurati kvalitetniji pristup visokom obrazovanju putem pristupa zadovoljenju obrazovnih potreba studenata s invaliditetom i nastojanju povećanja njihovog broja. Ured svojim korisnicima jamči pravo na tajnost svih iznesenih podataka. Fakultet komunicira s Uredom te pruža studentima s invaliditetom mogućnost studiranja prema posebnom programu.

i) Priložite propise o zaštiti studentskih prava (procedure za rješavanje žalbi, studentski pravobranitelj i ostalo).

Zaštita studentskih prava na Fakultetu uređena je sljedećim propisima:

- Statut Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku – ovdje treba posebno istaknuti čl. 53. i 166. koji se odnose na pravo studenata na suspenzivni veto te pravo studenata na prigovor na ocjenu.
- Pravilnik o studijima i studiranju na Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku – treba istaknuti čl. 57. koji govori o pravu izlaska na usmeni ispit bez obzira a to što nije položen pismeni ispit.
- Poslovnik Fakultetskog vijeća Pravnog fakulteta Osijek – treba posebno istaknuti čl. 18. koji studentskim predstavnicima u Fakultetskom vijeću daje pravo suspenzivnog veta na pitanja od posebnog interesa za studente: promjenu sustava studija, osiguranja kvalitete studija, predlaganja studijskih programa, utvrđivanja izvedbenih planova nastave i studentskog standarda.
- Zakon o studentskom zboru i drugim studentskim organizacijama – treba upozoriti na čl. 17. koji govori o studentskom pravobranitelju. Na Fakultetu djeluje studentski pravobranitelj.

j) Navedite na koji način pratite završene studente (*alumni*) i prikupljate informacije o njihovoj zaposlenosti kao i druge značajne podatke za unapređenje studijskih programa.

U promatranom razdoblju Fakultet nije vodio nikakvu evidenciju o zaposlenosti diplomiranih studenata. Alumni klub diplomiranih studenata Pravnog fakulteta Osijek osnovan je u studenom 2014. Na službeni upit Fakulteta o dostavi evidencije iz kojih je vidljiva stopa nezaposlenosti i struktura zapošljavanja diplomiranih studenata prava iz Hrvatskog zavoda za zapošljavanje – područnog ureda Osijek (dalje u tekstu: Zavod) odgovoreno je da nisu u mogućnosti dostaviti tražene podatke jer evidencije ne vode prema fakultetima nego prema zvanjima. U studenom je sa Zavodom postignut dogovor da se Povjerenstvu za unaprjeđivanje i osiguravanje kvalitete dostavlja mjesечно stanje nezaposlenih prema zvanjima (NSKO) i znanstvenim/umjetničkim područjima. Uz to Zavod dekanu Fakultetu jednom godišnje dostavlja Preporuke za obrazovnu upisnu politiku i politiku studiranja. Podatci vrijedni pažnje u pogledu praćenja bivših studenata

jesu istraživanja koja su se provodila 2009. i 2014. godine sa svrhom ispitivanja zadovoljstva bivših studenata kvalitetom studiranja na Fakultetu kao i zadovoljstva primjenom stečenih znanja i vještina na studiju za uspješno obavljanje radnih zadataka. Istraživanje koje se provodilo 2009. godine u okviru doktorske disertacije Sustav upravljanja kvalitetom u visokom obrazovanju doc. dr. sc. Jelene Legčević s Katedre gospodarskih znanosti na uzorku bivših studenata pokazalo je kako se mahom radi o zaposlenim osobama (92 %) koji rade u struci (87,5 %) pri čemu je riječ o populaciji koja je tek pet godina u radnom odnosu (80 %). Istraživanje koje se provodilo od siječnja do ožujka 2014. godine u okviru projekta odobrenog od strane Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, naziva KVALIMETAR u funkciji poboljšanja obrazovnog sektora nositeljice projekta doc. dr. sc. Jelene Legčević pokazalo je kako su se percepcije bivših studenata u pogledu zadovoljstva kvalitetom studiranja poboljšale pri čemu je negativni jaz zabilježen u području kvalitete prostora i opreme. Na uzorku ispitivanih studenata uočen je pad broja zaposlenih u odnosu na 2009. godinu (66 %).

k) Navedite u kojoj ste mjeri zadovoljni postojećim stanjem i predložite moguća poboljšanja.

Postojećim stanjem možemo biti zadovoljni. Studentima smo ponudili mnogo različitih izvannastavnih aktivnosti i tečajeva. Prolaznost je na ispitima zadovoljavajuća kao i prosječna duljina trajanja studija te postotak diplomiranih studenata. Posebno smo zadovoljni činjenicom da posljednjih godina nastavnici sve više uključuju studente u provođenje znanstvenih istraživanja te s njima objavljaju stručne i znanstvene radove, što prije nije bila praksa na Fakultetu. Fakultet se sve više otvara međunarodnoj suradnji što studentima pruža veće mogućnosti odlaska na međunarodnu razmjenu u neku od zemalja članica EU-a. Smatramo da u budućnosti ima još prostora za poboljšanje postojećeg stanja. U tom smislu predlažemo sljedeće mjere:

- Poboljšati promoviranje studijskih programa odlascima u završne razrede strukovnih srednjih škola i gimnazija na području Osijeka i okolice te u neposrednom kontaktu s učenicima nastojati kod njih probuditi zanimanje za studiranje na Fakultetu;
- Kontinuirano raditi na poboljšavanju studijskih programa i njihovom prilagođavanju zahtjevima tržišta rada. U tom cilju pri izradi studijskih programa treba uzimati u obzir i stavove bivših studenata o tome u kojoj su mjeri na studijima koje su završili stekli kompetencije za posao koji obavljaju;
- Ustanoviti nove studijske programe, sukladno preporukama Hrvatskog zavoda za zapošljavanje. To se prije svega odnosi na uspostavljanje studija socijalnog rada za kojim postoji potreba na tržištu rada;
- Poboljšati komunikaciju sa studentima putem koordiniranog djelovanja sa studentskim pravobraniteljem i predstavnicima studentskog zbora i uvesti djelotvorniji sustav podnošenja pritužbi studenata i njihova rješavanja;
- Donijeti novi Pravilnik o nagrađivanju studenata koji će biti prilagođen postojećem studijskom programu i još više stimulirati studente na veći rad i zalaganje;
- Poticati studente da u većem broju pristupaju Jedinstvenoj Sveučilišnoj studentskoj anketi te nastaviti provoditi i usavršavati studentsku anketu na razini Fakulteta imajući u vidu posebnosti pravnog studija;
- Povećati prostor za učenje studenata;
- Uvesti sustav dodjele stipendija studentima slabijeg imovnog statusa i studentima bez roditeljske skrbi;

- Donijeti poseban pravilnik kojim bi se uveo sustav nagrađivanja nastavnika za veće zalaganje u nastavi i radu sa studentima;
- Uvesti sustav organiziranog i koordiniranog mentoriranja studenata te njihova uključivanja u znanstvena istraživanja.

Tablica 3.k.1. Struktura studenata

Studijski program	Redovni studenti	Izvanredni studenti	Apsolventi
Integrirani prediplomski i diplomski sveučilišni studij	662	1111	32 redovna 38 izvanrednih
Stručni upravni studij	231	214	18 redovnih 79 izvanrednih
Specijalistički diplomski stručni studij Javna uprava	-	180	-
Ukupno	893	1505	50 redovnih 117 izvanrednih

Tablica 3.k.2. Studentski standard

	Površina (u m ²)	Broj sjedećih ili aktivnih mjesta
Prostor za učenje	70,7	47
Studentska menza (korištenje iksice)	62	50
Drugi objekti prehrane	-	-
Mogućnosti studentskog smještaja	-	-
Športski objekti	-	-
Prostorije za studentske udruge i druge aktivnosti	19,5	10
Objekti za rekreaciju	-	-

Tablica 3.k.3. Zapošljavanje studenata koji su završili studij

Naziv studijskog programa	Broj studenata koji su završili studij u posljednje 3 godine	Broj nezaposlenih prema statistici Zavoda za zapošljavanje
Integrirani prediplomski i diplomski sveučilišni studij	432	72
Stručni upravni studij	194	23
Sveučilišni dodiplomski studij	279	243
Specijalistički diplomski stručni studij Javna uprava	300	3

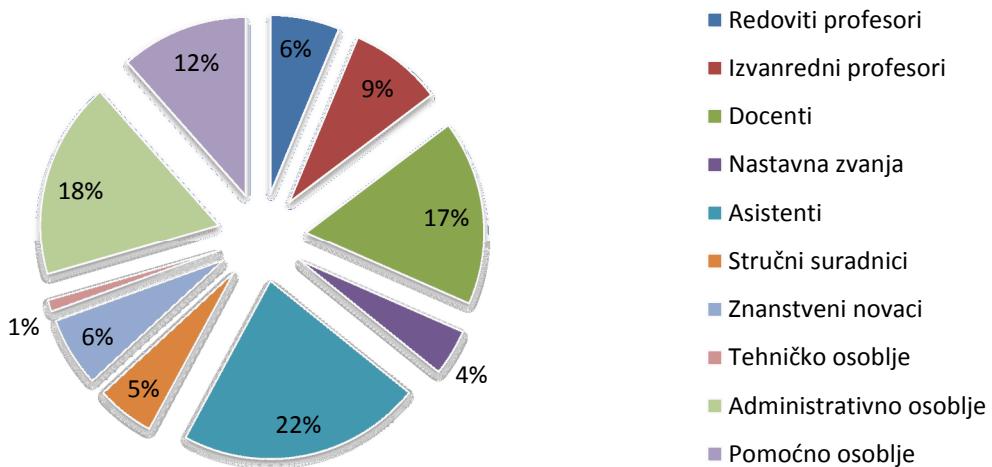
²³ U trenutku izrade Samoanalize Hrvatski zavod za zapošljavanje nije vodio evidenciju za ovu kategoriju studijskih programa.

4. NASTAVNICI

- a) Osvrnite se na strukturu nastavnika i suradnika u tablici 4.1. Ocijenite dobre i loše strane u omjerima broja stalno zaposlenih na vašem visokom učilištu i vanjskih suradnika. Analizirajte probleme u kadrovskoj politici.

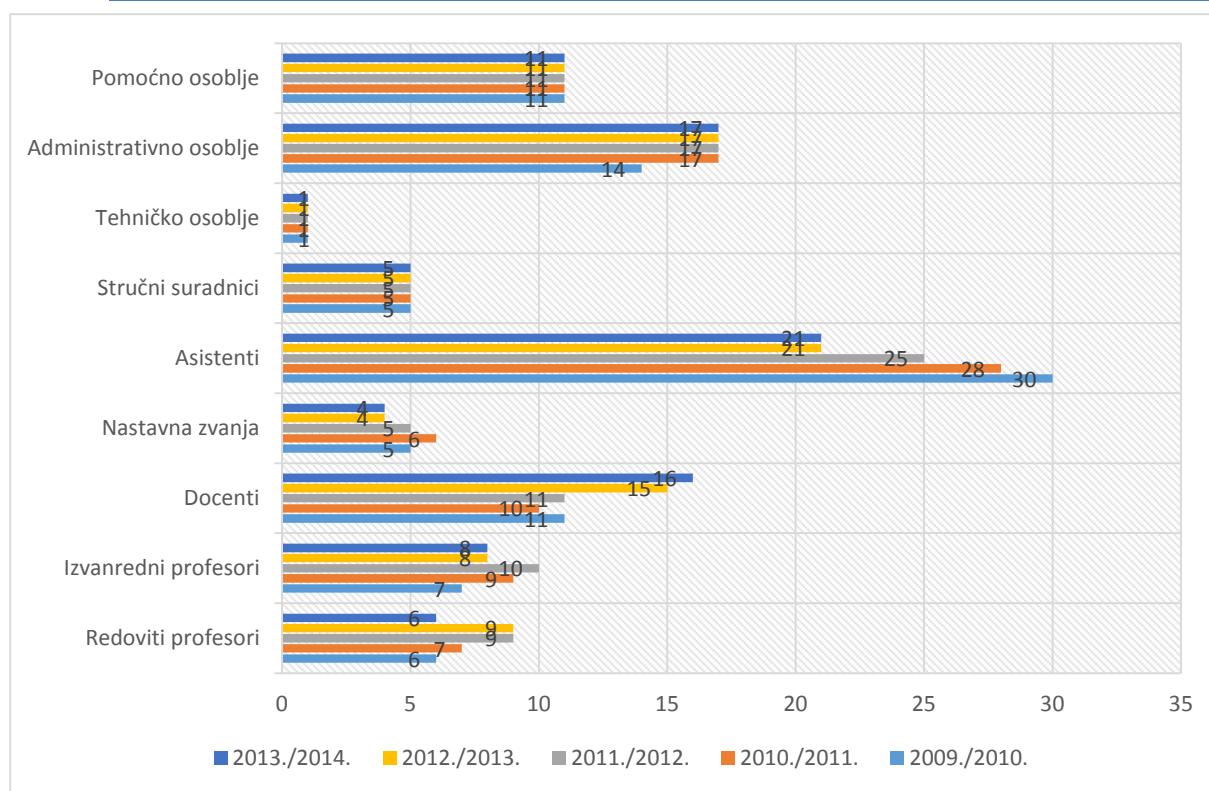
Na Fakultetu na dan 1. listopada 2014. bilo je ukupno 89 zaposlenih. Od toga je broja u nastavnom procesu sudjelovalo 60 zaposlenika dok ostatak čine administrativno, tehničko i pomoćno osoblje. Zastupljenost je nastavnih zvanja sljedeća: 30 je nastavnika u znanstveno-nastavnim zvanjima (od toga je šest redovitih profesora, osam izvanrednih profesora i 16 docenata); četiri je nastavnika u nastavnim zvanjima (viši predavači), zaposleno je 21 viših asistenata, asistenata i znanstvenih novaka (do navedenog je datuma njih sedam steklo stupanj doktora znanosti te se uskoro može očekivati njihov izbor u znanstveno-nastavno zvanje docenta) te pet stručnih suradnika u nastavi.

Na dan 1. listopada 2014. vanjskih je suradnika bilo ukupno 16, od kojih devet redovitih profesora, jedan izvanredni profesor, četiri docenta i dva professora emeritusa. Vanjski su suradnici angažirani na Integriranom preddiplomskom i diplomskom sveučilišnom studiju (dva), Poslijediplomskom doktorskom studiju znanstveno polje Pravo (tri) te Poslijediplomskim specijalističkim studijima, i to kako slijedi: a) Ljudska prava (šest); b) Kazneno pravo (šest); c) Upravljanje razvojem lokalne i regionalne samouprave (dva) (tablica 4.1.).

Grafički prikaz 4.a.1. Struktura zaposlenih Pravnog fakulteta Osijek na dan 1. listopada 2014. godine

Kada se usporede podatci u posljednjih pet godina (2009. – 2014.), vidljivo je da je broj zaposlenika u znanstveno-nastavnim zvanjima narastao za 8 %, u nastavnim se zvanjima smanjio za 1 %, a u suradničkim se zvanjima smanjio za 9 %.

Grafički prikaz 4.a.2. Usporedba strukture zaposlenika od akademске 2009./2010. godine do akademске 2013./2014. godine

Iz navedenog je jasno da je kadrovska politika Fakulteta uspješna s obzirom na to da je došlo do povećanja broja vlastitih kadrova i napredovanja u zvanjima. Prosječna je dob nastavnika u znanstveno-nastavnim zvanjima 44 godine, od toga je prosječna starost redovitih profesora 54,1 godina, izvanrednih 47,4 godine te docenata 38,5 godina. Ovaj podatak ukazuje na postojanje relativno mladog kadra zaposlenog na Fakultetu, što je rezultat odlaska u mirovinu određenog broja starijih nastavnika te sustavnog zapošljavanja i napredovanja mlađih kadrova (tablica 4.4.).

Može se reći kako je u ovoj akademskoj godini struktura nastavnog osoblja zadovoljavajuća što rezultira uspješnom provedbom svih studijskih programa.

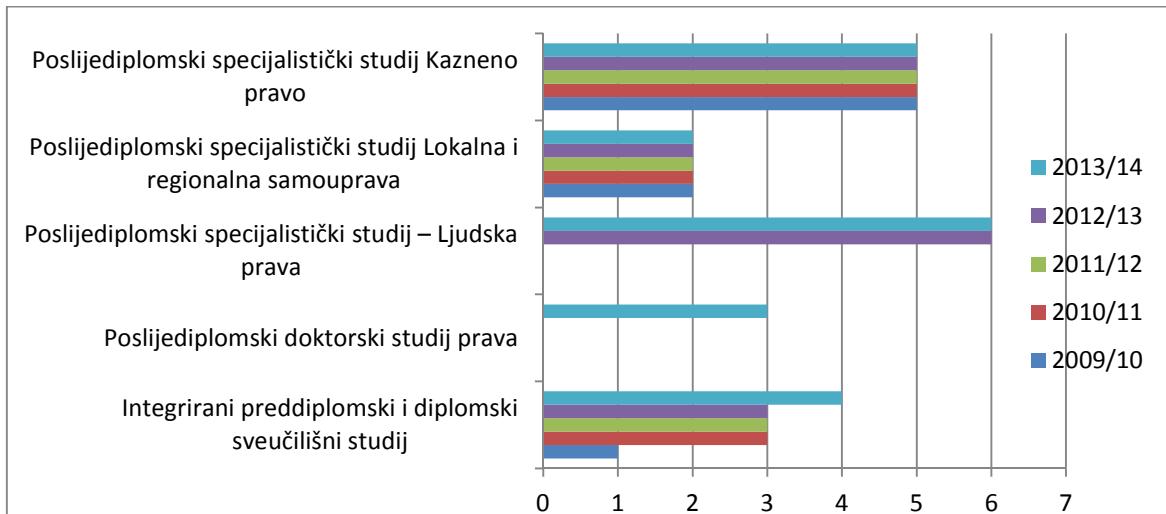
Što se vanjskih suradnika tiče, prije pet godina na Integriranom prediplomskom i diplomskom sveučilišnom studiju bio je angažiran samo jedan vanjski suradnik da bi se sljedeće akademске godine taj broj povećao na tri vanjska suradnika, a takvo je stanje sve do kraja akademске 2013./2014. godine kada su dva vanjska suradnika prestala s radom na spomenutom studiju, a angažiran je još jedan vanjski suradnik koji je do tada bio stalno zaposleni nastavnik Fakulteta. Dakle, na dan 1. listopada 2014. godine na Integriranom prediplomskom i diplomskom sveučilišnom studiju bila su angažirana dva vanjska suradnika (jedan redoviti i jedan izvanredni profesor). Treba naglasiti kako su gore spomenuti vanjski suradnici angažirani i na poslijediplomskim studijima.

Na Poslijediplomskom specijalističkom studiju Kazneno pravo angažirano je šest vanjskih suradnika (tri redovita profesora, dva docenta i jedan professor emeritus), a na Poslijediplomskom specijalističkom studiju Upravljanje razvojem lokalne i regionalne samouprave njih dvoje (jedan redoviti profesor i jedan professor emeritus).

S pokretanjem Poslijediplomskog doktorskog studija znanstveno polje Pravo (2013. godine) i Poslijediplomskog specijalističkog studija Ljudska prava (2012. godine) javila se potreba za

angažiranjem dodatnih vanjskih suradnika. Tako je na doktorskom studiju trenutačno angažirano troje suradnika (dva redovita i jedan izvanredni profesor), a na Poslijediplomskom studiju Ljudska prava angažirano je šest vanjskih suradnika (četiri redovita profesora i dva docenta). Angažiranje vanjskih suradnika na navedenim studijima svakako je razumljivo i pohvalno s obzirom na interdisciplinarnu narav poslijediplomskih studija.

Na temelju navedenoga može se reći kako je na određenim studijskim programima vanjska suradnja u posljednjih pet godina smanjena dok je na pojedinim (poslijediplomskim) povećana, i to s ciljem podizanja kvalitete visokostručnih sadržaja. Svakako treba naglasiti kako od sveukupnog broja vanjskih suradnika njih troje angažirano je na više studijskih programa.

Grafički prikaz . 4.a.3. Broj vanjskih suradnika na pojedinim studijskim programima od akademске 2009./2010. godine do 1. listopada 2014. godine

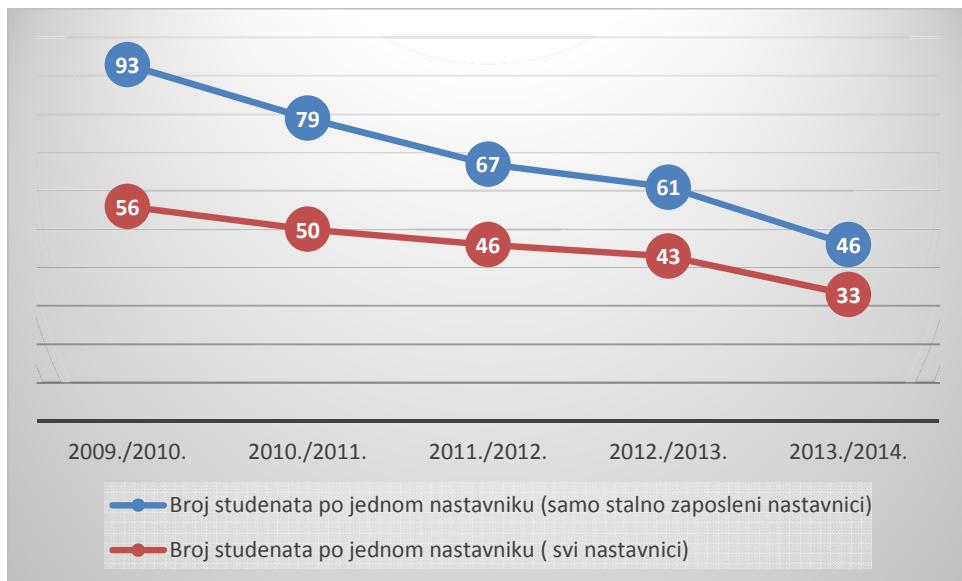
b) Prikažite i komentirajte omjer nastavnika i studenata i njegov trend u posljednjih pet godina.

U tablici 4.b.1. nalazi se ukupan broj nastavnika i studenata te omjer nastavnika i studenata u posljednjih pet akademskih godina. Uz ove podatke potrebno je navesti da u ukupan broj studenata ulaze svi studenti upisani u sve godine na Integriranom preddiplomskom i diplomskom sveučilišnom studiju, stručnom upravnom studiju, sveučilišnom dodiplomskom studiju (prema starom programu), stručnom studiju (prema starom programu), specijalističkom diplomskom stručnom studiju, poslijediplomskim specijalističkim studijima te poslijediplomskom doktorskom studiju.

Tablica 4.b.1. Ukupan broj nastavnika i studenata te omjer nastavnika i studenata na Pravnom fakultetu Osijek u razdoblju od 2009. do 2014. godine

Akademska godina		2009./2010.	2010./2011.	2011./2012.	2012./2013.	2013./2014.
<i>Ukupan broj studenata</i>		2693	2517,5	2361,5	2193,5	1598
BROJ NASTAVNIKA	Znanstveno nastavna zvanja	24	26	30	32	30
	Nastavna zvanja	5	6	5	4	4
	Suradnička zvanja	18,75	18	16,75	14,5	14,75
Ukupan broj nastavnika		47,75	50	51,75	50,5	48,75
Omjer između stalno zaposlenih nastavnika i ukupnog br. studenata		1 : 93	1 : 79	1 : 67	1 : 61	1 : 46
Omjer između svih zaposlenih nastavnika i ukupnog broja studenata		1 : 56	1 : 50	1 : 46	1 : 43	1 : 33

Radi preglednosti i boljeg uvida u trend omjera nastavnika i studenata podatci iz donja dva retka tablice prikazani su i sljedećim grafikonom:

Grafički prikaz 4.b.1. Trend omjera broja nastavnika i studenata na Pravnom fakultetu Osijek u posljednjih pet godina.

Podatci pokazuju kako je na Fakultetu u akademskoj godini 2009./2010. omjer između ukupnog broja stalno zaposlenih nastavnika i ukupnog broja upisanih studenata (1 : 93), a također i između ukupnog broja svih zaposlenih nastavnika i ukupnog broja upisanih studenata (1 : 56) bio najnepovoljniji. Omjer se svake sljedeće akademske godina smanjivao da bi akademske godine 2013./2014. postao najpovoljniji – omjer je između ukupnog broja stalno zaposlenih nastavnika i ukupnog broja upisanih studenata 1 : 46, a omjer je između ukupnog broja svih zaposlenih nastavnika i ukupnog broja upisanih studenata 1 : 33. Dakle, jasno je da je sadašnji omjer gotovo za polovinu manji nego što je bio u akademskoj godini 2009./2010., što u svakom slučaju predstavlja

pozitivan trend te dobar preduvjet za kvalitetniji rad sa studentima. Tomu je uzrok nekoliko čimbenika. Kao prvo, došlo je do smanjenja upisnih kvota te istovremenog povećanja broja stalno zaposlenih nastavnika što je rezultat napredovanja određenog broja suradnika u znanstveno-nastavno zvanje docenta (u akademskoj godini 2009./2010. stalno zaposlenih nastavnika bilo je ukupno 29 dok ih je na dan 1. listopada 2014. bilo ukupno 34). Nadalje, postizanje zadovoljavajućeg omjera svakako je i rezultat postupnog smanjenja broja tzv. starih studenata (na dodiplomskom i stručnom studiju). Omjer između ukupnog broja stalno zaposlenih nastavnika i ukupnog broja upisanih studenata ne smije biti veći od 1 : 30²⁴. Iz spomenutih podataka jasno je da Fakultet ne ispunjava taj uvjet te bi svakako trebalo raditi na ostvarenju propisanog omjera, no ipak treba naglasiti kako gore navedeni podatci pokazuju da je u akademskoj godini 2013./2014. omjer između ukupno zaposlenih nastavnika i ukupnog broja upisanih studenata iznosio 1 : 33 što je neznatno iznad maksimalnog omjera određenog Pravilnikom (1 : 30). S tim u vezi treba spomenuti kako bi već u akademskoj 2014./2015. godini trebalo doći do daljnog poboljšanja navedenog omjera s obzirom na to da se očekuju daljnja napredovanja suradnika u znanstveno-nastavno zvanje docenta, posebno onih suradnika koji su već stekli doktorat znanosti. Sukladno s time i omjer između ukupnog broja zaposlenih nastavnika i upisanih studenata past će ispod Pravilnikom propisanog maksimuma. Smatramo kako trenutačni omjer u značajnoj mjeri ne remeti izvođenje nastave na Fakultetu.

c) Komentirajte nastavno opterećenje nastavnika i vanjskih suradnika (prema podatcima u tablici 4.j.2.).

Najveći udio nastave na Fakultetu izvode nastavnici koji su stalno zaposleni na Fakultetu. Samo manji dio nastave održavaju vanjski suradnici. Iz podataka je razvidno da broj zaposlenika Fakulteta i njihovo opterećenje zadovoljava izvedbu svih studijskih programa, posebno kada se u obzir uzme postotak nastavnika u odnosu na vanjske suradnike na Integriranom preddiplomskom i diplomskom sveučilišnom studiju, Poslijediplomskom doktorskom studiju prava te Specijalističkom studiju Ljudska prava. Ne analizira se opterećenje nastavnika i vanjskih suradnika na Poslijediplomskom specijalističkom studiju Kazneno pravo i Poslijediplomskom specijalističkom studiju Lokalna i regionalna samouprava s obzirom na to da se u akademskoj 2013./2014. godini nastava na tim studijima nije izvodila.

U akademskoj 2013./2014. godini na Integriranom preddiplomskom i diplomskom sveučilišnom studiju nastavnici zaposleni u stalnom radnom odnosu na Fakultetu održali su 98 % ukupne nastave dok su vanjski suradnici održali 2 % nastave. Na Stručnom upravnom studiju nastavnici zaposleni u stalnom radnom odnosu na Fakultetu održali su 100 % ukupne nastave. Isto tako, na Specijalističkom diplomskom stručnom studiju Javna uprava nastavnici Fakulteta održali su 100 % ukupne nastave.

U akademskoj 2013./2014. godini na Poslijediplomskom specijalističkom studiju Ljudska prava bilo je angažirano šest vanjskih suradnika, što čini omjer od 63 % nastavnika Fakulteta i 37 % vanjskih suradnika. Na Poslijediplomskom doktorskom studiju prava bila su angažirana tri vanjska suradnika, što čini omjer od 90 % nastavnika Fakulteta i 10 % vanjskih suradnika. Udio nastave koju održavaju vanjski suradnici viši je na poslijediplomskim studijima u odnosu na integrirani i

---

²⁴ Prema čl. 6. st. 3. Pravilnika o sadržaju dopusnice i uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja, izvođenje studijskog programa i reakrediteciju visokih učilišta.

stručni studij jer se na tim studijima traže specifična znanja i vještine iz prakse slijedom čega se u izvođenje nastave uključuju stručnjaci prepoznati u znanosti i praksi.

d) Navedite formalne postupke za praćenje vanjskog angažmana nastavnika.

Rad nastavnika, suradnika i drugih zaposlenika Fakulteta izvan Fakulteta ne smije ometati izvršavanje radnih obveza na Fakultetu. Ta obveza prepoznata je na nacionalnoj razini, i to Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, člancima 46. i 103., sukladno s kojima se ugovori nastavnika i suradnika s drugim pravnim osobama izvan matične ustanove zaposlenja mogu zabraniti, ograničiti ili uvjetovati ako se radi o ugovorima koji bi negativno utjecali na rad visokog učilišta ili ako je riječ o ugovoru s organizacijom koja svojom djelatnošću konkurira visokom učilištu s kojim nastavnik ili suradnik ima ugovor o radu. Kako rad nastavnika, suradnika i drugih zaposlenika izvan Fakulteta nije propisan Statutom Sveučilišta u Osijeku, isti nije propisan ni Statutom Fakulteta. Uprava Fakulteta ne prikuplja sustavno podatke o vanjskom angažmanu nastavnika radi praćenja nastavnog rada nastavnika izvan matične ustanove. Mahom se ovdje radi o individualnoj suglasnosti za pojedinca pri čemu se ne vodi evidencija na razini svih nastavnika Fakulteta. Nastavnici kojima je ponuđen vanjski angažman na nekom visokom učilištu dužni su o tome obavijestiti Upravu Fakulteta, nakon čega se provodi analiza nastavnog i znanstveno-istraživačkog rada nastavnika. Ako se utvrdi da vanjski angažman nastavnika ne utječe na rad Fakulteta, dekan izdaje nastavniku suglasnost.

e) Navedite veličine studentskih grupa za predavanja, seminare, vježbe i druge oblike nastave i iznesite vlastitu prosudbu o učinkovitosti nastavnog rada u tim grupama. Komentirajte mišljenja studenata po tom pitanju izražena u anketama.

Uvidom u Pregled realizacije nastave na Fakultetu u akademskoj 2013./2014. godini može se uočiti da su veličine studentskih skupina za predavanje, seminare i vježbe usklađene s čl. 32. Kolektivnog ugovora za znanost i visoko obrazovanje kojim su propisane veličine studentskih skupina. Iako navedeni Kolektivni ugovor više nije na snazi, u nedostatku drugog važećeg propisa primjenjuju se njegova rješenja. Ista je materija propisana i čl. 5. Pravilnika o osnovama financiranja visoke naobrazbe na javnim visokim učilištima²⁵ koji je donesen kao prateći propis Zakonu o visokim učilištima.²⁶

Nastava se odvija na trima lokacijama: stručni je studij izdvojen u Sveučilišni kampus dok se nastava na Integriranom prediplomskom i diplomskom sveučilišnom studiju provodi u zgradama na adresama Radićeva 13 i Radićeva 17.

Predavanja se na nižim studijskim godinama (I. i II. studijska godina) Integriranog prediplomskog i diplomskog sveučilišnog studija u pravilu odvijaju u dvjema studijskim skupinama dok se vježbe i seminari u pravilu odvijaju u više studijskih skupina, ovisno o specifičnostima kolegija koje se temelje na godini studija na kojoj se kolegij izvodi i broju studenata koji taj kolegij upisuju.

---

²⁵ Pravilnik o osnovama financiranja visoke naobrazbe na javnim visokim učilištima (NN 38/97, 28/99).

²⁶ Zakon o visokim učilištima (NN 25/96, 14/00, 26/00, 67/00, 02/99, 94/00 i 129/00).

Poštivanje navedenih propisa jamči da se rad u tako raspoređenim skupinama smatra optimalnim. Ujedno se time omogućuje ostvarivanje ishoda učenja za svaki pojedini kolegij. Nastavnici su, radi kvalitetnijeg održavanja nastave, slobodni oblikovati veličinu studentskih skupina poštujući uvriježene bolonjske standarde i propisane uvjete jer se taj segment u konačnici i vrjednuje studentskim anketama, primjerice Jedinstvenom sveučilišnom anketom. U toj je anketi postavljeno pitanje o ispunjenim očekivanjima o pohađanom kolegiju, a prosječna je ocjena iznosila 4,28 (2013./2014.). U odnosu na prethodne rezultate anketa iste vrste iz akademske 2009./2010. godine (prosječna ocjena 3,9). i akademske 2011./2012. godine (prosječna ocjena 4,1) uočen je blaži porast u prosječnoj ocjeni. Takva pozitivna progresija ukazuje na sustavnu brigu Fakulteta o kvaliteti izvedbe studijskih programa što svakako obuhvaća i način provođenja nastave putem studentskih skupina. Međutim, bez obzira na pozitivne rezultate i poštivanje uvjeta koji su propisani Kolektivnim ugovorom za znanost i visoko obrazovanje, potrebno je i ubuduće kontinuirano voditi brigu o veličini studentskih skupina, pri čemu uvijek treba imati u vidu kadrovsку ekipiranost i prostorne mogućnosti Fakulteta.

- f) Navedite pokazatelje po kojima procjenjujete kompetentnost nastavnika i vanjskih suradnika koji izvode nastavu na vašim studijskim programima. Komentirajte usporedivost tih pokazatelja u domaćim i međunarodnim okvirima. Navedite i mišljenja studenata izražena u anketama.**

U pogledu kompetentnosti nastavnika i vanjskih suradnika koji izvode nastavu na studijskim programima postoji kontinuiranost provjere. U tom smislu poštuju se i provjeravaju uvjeti propisani relevantnim zakonima i dokumentima. Uvjeti za izbor nastavnika u znanstveno-nastavno zvanje propisani su člankom 93. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, Odlukom Rektorskog zbora o nužnim uvjetima za ocjenu nastavne i stručne djelatnosti u postupku izbora u znanstveno-nastavna zvanja (NN 106/06) te člankom 199. Statuta Sveučilišta. U okviru postupka izbora u znanstveno-nastavno zvanje nastavnik ujedno treba biti izabran i u znanstveno zvanje, a uvjeti su za izbor propisani Pravilnikom Nacionalnog vijeća za znanost o uvjetima za izbor u znanstvena zvanja. Određene stručne kolegije na Stručnom upravnom studiju (strani jezik) izvode nastavnici izabrani u nastavna zvanja. Uvjeti za izbor nastavnika u nastavno zvanje propisani su člankom 98. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, Odlukom Rektorskog zbora o nužnim uvjetima za ocjenu nastavne i stručne djelatnosti u postupku izbora u nastavna zvanja (NN 13/12) te člankom 207. Statuta Sveučilišta.

Kompetentnost se nastavnika izražava kvalitetom izvođenja nastave kao i znanstveno-istraživačkim radom koji podrazumijeva objavu znanstvenih radova, izlaganja na domaćim i međunarodnim konferencijama, prijavu i provođenje projekata i slično. Kompetentnost nastavnika za održavanje nastave ujedno se procjenjuje i prema podatcima analitike studentske evaluacije. U tu svrhu odrednice kvalitete u studentskoj perspektivi za 2014. godinu dobivene su pomoću mjernog instrumenta Kvalimetar (projekt odobren od strane Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera pod nazivom: KVALIMETAR u funkciji poboljšanja obrazovnog sektora).²⁷ Podatci prikupljeni

---

²⁷ Izvješće o provedenom istraživanju na studentskoj populaciji (siječanj – ožujak 2013.). Vidi <http://www.pravos.unios.hr/pfo/sites/default/files/users/user40/Studenti-izvje%C5%A1taj.pdf>

Tvrđnje su konstruirane u obliku Likertove skale s pet modaliteta te se kreću od izrazitog neslaganja do izrazitog slaganja. Uzorak se sastoji od 167 studenata (69 % ženski, a 31 % muški spol, studenti preddiplomskog i diplomskog

uporabom Kvalimetar mjernoga instrumenta dobiveni su tvrdnjama unutar pet dimenzija, od kojih je ovdje značajna ona koja se odnosi na nastavno osoblje. Studenti su izražavali svoje zadovoljstvo kvalificiranošću i komunikacijskim vještinama nastavnika te primjeni metodičko-pedagoških standarda u odnosu nastavnik – student. Istraživanje je pokazalo da velik broj ispitanih studenata smatra kako profesori i asistenti pokazuju entuzijazam u nastavi, da su motivirani i savjesni u izvršavanju obaveza, dobro i razumljivo demonstriraju sadržaj i potiču na aktivnost u nastavi.²⁸ Takvi rezultati dodatno su osnaženi rezultatima Jedinstvene sveučilišne studentske ankete koja je provedena tijekom svibnja i lipnja 2014. na Sveučilištu u Osijeku, unutar koje su evaluirani predmeti, nastavnici i suradnici s Fakulteta. Dodatno, za procjenu rada u nastavi kao i napredovanja u znanstvenom smislu jednom godišnje pišu se izvješća za suradnička zvanja kojima se potom dodjeljuje i ocjena (pozitivna/negativna).

Kompetencije se nastavnika i suradnika nastoje usavršavati sudjelovanjem u različitim vrstama predavanja, radionica i programa. U tom smislu radi se o različitim vrstama cjeloživotne izobrazbe pedagoške, metodičke i didaktičke vrste, ospozobljavanja za različite alate u nastavi (Moodle), radionice o ciljevima i ishodima učenja. Procjena stručnih kompetencija nastavnika i vanjskih suradnika temelji se na analizi uključenosti nastavnika u aktivnosti na popularizaciji znanosti i suradnji s vanjskim dionicima, kao što su broj održanih radionica i predavanja za popularizaciju znanosti, sudjelovanje u stručnim projektima u suradnji s partnerima iz zajednice, rad u povjerenstvima i tijelima vanjskih dionika, sudjelovanje u javnim raspravama, okruglim stolovima i drugim vidovima manifestacija na kojima bi se predstavile aktivnosti Fakulteta. Nadalje, jedan od pokazatelja kvalitete stručnoga rada jest i objavlјivanje nastavnih materijala. Pokazatelji koji se primjenjuju u procjeni i praćenju kompetentnosti nastavnika u potpunosti su usporedivi sa srodnim fakultetima u Republici Hrvatskoj (Pravni fakulteti u Zagrebu, Rijeci i Splitu) te se u vrlo visokom stupnju podudaraju s pokazateljima na srodnim visokim učilištima u inozemstvu (Pravni fakultet Sveučilišta u Pečuhu). Usporedba s navedenim visokim učilištima pokazuje da se primjenjeni pokazatelji određuju s obzirom na dokumente koji osiguravaju kompetentnost nastavnika i vanjskih suradnika kao i kvalitetu nastave i uglavnom se temelje na Standardima i smjernicama u europskom prostoru visokog obrazovanja te Zakonu o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju.

g) Navedite oblike stručne podrške nastavnicima i vanjskim suradnicima u području ospozobljavanja i usavršavanja nastavničkih kompetencija. Navedite način usavršavanja nastavnika i vanjskih suradnika na drugim domaćim i inozemnim visokim učilištima te ocijenite opseg i postignuća tog procesa. Usporedite vaše visoko učilište s drugim učilištima.

Fakultet potiče nastavnike i suradnike u nastavi na usavršavanje i ospozobljavanje nastavničkih kompetencija te im u tu svrhu pruža svu potporu u skladu s trenutačnim mogućnostima. Veći broj suradnika u nastavi upućuje se na nastavak obrazovanja na poslijediplomske doktorske studije,

---

integriranog studija čine 62 % dok ostatak uzorka čine studenti upravnog prava i jedan manji dio studenti programa prije Bolonjskog procesa). Više: Legčević et.al., 2011, 275.

²⁸ Detaljno vidi: <http://www.pravos.unios.hr/pfo/sites/default/files/users/user40/Studenti-izvje%C5%A1taj.pdf>

većinom na Sveučilište u Zagrebu, pri čemu Fakultet u cijelosti podmiruje troškove školarina poslijediplomskih doktorskih studija za svoje zaposlenike te sudjeluje u podmirivanju i drugih troškova vezanih za studij.

Stručna se podrška nastavnom osoblju i suradnicima u cilju usavršavanja nastavničkih kompetencija pruža na različite načine: informiranjem o mogućnostima napredovanja, pozvanim predavanjima, sudjelovanjem u aktivnostima različitih vrsta, finansijskom potporom pri provedbi projekata, organizaciji konferencijskih putovanja i sudjelovanja na međunarodnim konferencijama ili suradnji s drugim ustanovama. U tom su smislu vrste i područja usavršavanja nastavničkih kompetencija različite: informatičke, informacijske, pedagoške, psihološke, didaktičko-metodičke, kompetencije za znanstveni i stručni rad i slično. Fakultet sustavno pruža finansijsku podršku za nastavno osoblje kojemu se financiraju pristojbe za sudjelovanje i prezentiranje radova na skupovima koji su značajni za napredovanje. Isto tako Fakultet podmiruje troškove puta i boravišne troškove. Svi se nastavnici i suradnici redovito obaveštavaju o aktivnostima različitih vrsta koje su poželjne za usavršavanje i napredovanje. U tom kontekstu značajno je i stjecanje potrebnih stručnih znanja pohađanjem pedagoško-psihološke i didaktičko-metodičke izobrazbe za pojedine suradnike, što je obveza za napredovanje, odnosno stjecanje prvog znanstveno-nastavnog zvanja. Tu su obvezu dosad izvršili svi koji su trebali, i to pohađajući tzv. modul B (pedagošku izobrazbu sveučilišnih nastavnika koji nemaju pedagošku naobrazbu). Time su stečena znanja i vještine u pogledu sustava upravljanja učenjem i znanjem (sadržaj učenja, nastavni procesi i korisničke ovlasti) te je u konačnici izvršena obveza i samostalne izvedbe nastavnoga sata u okviru kolegija Refleksivna praksa. Sve navedeno pokazuje ukupnu praktičnu sposobljenost polaznika pedagoško-psihološke i didaktičko-metodičke izobrazbe u kojoj sudionici stječu ukupno 60 ECTS bodova. Tako je, na primjer, u akademskoj 2013./2014. godini u navedenom programu sudjelovalo pet zaposlenika Fakulteta. Kako su u 2014. godini radni odnos zasnovala tri asistenta na Fakultetu, u planu je u sljedećem razdoblju i za njih organizirati pedagoško-psihološku i didaktičko-metodičku izobrazbu.

U okviru cjeloživotnog obrazovanja Fakultet nudi i program stručnog usavršavanja za pravnike lingviste.²⁹ Taj su program pohađali i neki nastavnici Fakulteta. Program je organiziran u sklopu koncepta cjeloživotnog obrazovanja, traje jedan semestar, a provode ga profesori stranih jezika, hrvatskoga jezika i Europskog prava. Fakultet pruža podršku odobravajući nastavnicima i suradnicima u nastavi plaćene dopuste za vrijeme boravka na navedenim oblicima usavršavanja nastavničkih kompetencija. Nadalje, u području informacijskih i informatičkih znanosti odrađene su radionice različitih vrsta: korištenje nastavničkim alatom Moodle, korištenje programom Prezi, pretraživanje pojedinih baza podataka (koje je moguće uvijek u izravnom radu s djelatnicima knjižnice) i slično. U okviru projekta DUNICOP (Širenje sveučilišne suradnje Osijek – Pečuh, odobrenog od strane Europske Unije u sklopu IPA prekograničnog programa s Mađarskom 2007. – 2013.) organizirana je radionica o prijavi i upravljanju projektima, okrugli stol o kvaliteti visokog obrazovanja te međunarodni seminari o različitim temama.³⁰ U organizaciji Povjerenstva za osiguravanje i unaprjeđivanje kvalitete organizirane su i dvije radionice na temu definiranja ishoda

---

²⁹ Više na <http://dunicop.eunicop.eu/dunicop/>

³⁰ Detaljno o svakoj pojedinoj aktivnosti na <http://www.pravos.unios.hr/dunicop/>

učenja (28. i 30. svibnja 2014.) na kojima su sudjelovali gotovo svi nastavnici i suradnici Fakulteta.³¹

Pored navedenih aktivnosti održavaju se i drugi oblici usavršavanja i aktivnosti u suradnji s drugim visokim učilištima: gostujuća predavanja brojnih profesora s drugih fakulteta, stručnjaka s ustanova, veleposlanstava, sudova, zatim okrugli stolovi, tribine i stručni skupovi.

Posebno treba istaknuti stručna usavršavanja i održavanje nastave na inozemnoj visokoškolskoj ustanovi putem ERASMUS programa. Tim se programom stječu nova iskustva u području visokoškolskog obrazovanja, jezika i kulture; promiče se suradnja između visokoškolskih ustanova; stječu nova znanja i vještine koje su važne za obavljanje aktivnosti na postojećem radnom mjestu uz doprinos stvaranju Europskog prostora visokog obrazovanja. Mobilnost se realizira u predviđenim programskim zemljama. U akademskoj 2013./2014. godini pet je nastavnika sudjelovalo u ERASMUS programu te održavalo nastavu na visokoškolskim ustanovama u Europskoj Uniji.

Uvijek ima mjesta poboljšanjima pa u tom smislu čini se korisnim održati internu nastavničku anketu vezanu uz pitanje dodatnih mogućih oblika usavršavanja kompetencija jer nastavnici imaju odgovornost i obvezu u pogledu vlastitog napredovanja i progresije kompetencija.

h) Navedite posebne mjere koje je vaše visoko učilište uvelo u svrhu motiviranja nastavnika za veće zalaganje i učenje (nagrade, priznanja i ostalo) te komentirajte učinak tih mjer.

Motiviranje nastavnika i suradnika u nastavi na veće zalaganje i učenje nije uređeno nikakvim aktima i mjerama na razini Sveučilišta pa stoga Fakultet ne poduzima značajnije aktivnosti u tom pogledu. Najznačajnija mјera kojom Fakultet motivira nastavnike za veće zalaganje i učenje svakako je poticanje i financiranje u neograničenom broju sudjelovanja nastavnika na znanstvenim i stručnim skupovima u zemlji i inozemstvu. Navedena mјera potiče nastavnike na veće zalaganje i u dijelu stručnog usavršavanja i u dijelu znanstvenog rada.

Jedna od inicijativa, koja je još u pripremi, a pokrenuta je od strane Povjerenstva za osiguravanje i unaprjeđivanje kvalitete, i Pravilnik je o nagrađivanju nastavnika i suradnika za ostvareni znanstveno-istraživački, stručni i nastavni rad. Očekuje se da će različiti oblici nagrađivanja dodatno potaknuti nastavnike na veće zalaganje, što će se pozitivno odraziti na nastavni proces i znanstveno-istraživačku produktivnost nastavnika.

i) Kratko opišite i ocijenite vrstu i kvalitetu nastavnih materijala koje pripremaju vaši nastavnici i navedite izabrane udžbenike vaših nastavnika objavljenih u posljednjih 5 godina. Iznesite mišljenje o pokrivenosti nastavnog programa stručnom literaturom.

Nastavni materijali kvalitetom zadovoljavaju potrebe studenata. U posljednjih pet godina objavljeno je više od 28 naslova, i to rječnika, gramatika, udžbenika za pojedine kolegije. Nastavni programi u navedenoj mjeri pokriveni su potrebnom literaturom putem vlastitih izdanja, a naslovi koje nema Knjižnica mogu se dobiti međuknjižničnom posudbom iz drugih knjižnica. Nabavna se politika izgradnje knjižničnih zbirki Knjižnice Pravnog fakulteta Osijek temelji na praćenju

---

³¹ <http://www.pravos.unios.hr/pfo/node/1295>

potrebne znanstvene i stručne literature u skladu s nastavnim planom i programom te Standardima za visokoškolske knjižnice u RH, koordinirana je s nastavnim osobljem i voditeljem Knjižnice. Dakle, u fondu fakultetske knjižnice nalazi se sva potrebna stručna literatura: monografske i serijske publikacije za potrebe polaganja ispita, obvezna i dopunska literatura te literatura za izradu seminarskih i završnih radova u tiskanom i digitalnom obliku putem dostupnih baza podataka u slobodnom pristupu ili pristupu putem preplate. Jedan je od primjera Citatna analiza seminarskih radova³² koji je kao dio projekta studente Fakulteta podučavao i usmjeravao na samostalan pristup istraživačkom radu, stvaralački i kritički odnos prema pronalaženju, odabiru, vrjednovanju i uporabi informacija za izradu seminarskih radova.

Osim navedenih materijala nastavnici u velikoj mjeri imaju prikladne nastavne materijale za većinu predmeta na mrežnim stranicama predmeta preko Moodle sustava elektroničkog učenja. Jedan dio potreba za udžbenicima pokriva se vlastitim izdanjima nastavnika Fakulteta.

Najveći udio kolegija na studijskim programima koji su se izvodili prethodne akademske godine odgovarajuće je popraćen obveznom ispitnom literaturom udžbeničkog ili priručničkog tipa. Na kolegijima čiji sadržaj nije popraćen takvom literaturom, što je u pravilu slučaj samo s izbornim kolegijima, nastavnici najčešće izrađuju nastavne materijale ili kompendije različitih izvora, a koji se zatim rabe u nastavne svrhe.

Od izdanja nastavnika (znanstvene autorske knjige koje donose rezultate istraživanja i spoznaja važnih za nacionalnu i/ili međunarodnu razinu) izdvajamo: Barković, Ivana, Teorija poduzetništva – izazovi i perspektiva, Pravni fakultet Osijek, Osijek, 2009., Blagojević, Anita, Ljudska prava u kontekstu terorizma i antiterorizma, Pravni fakultet Osijek, Osijek, 2010., Ivanda, Stipe – Blagojević, Anita, Sloboda kretanja i unutarnja sigurnost, Pravni fakultet Osijek, Osijek, 2011., Palić, Mato, Izborni sustavi i hrvatska iskustva njihove primjene, Pravni fakultet Osijek, Osijek, 2011., Rešetar, Branka, Pravna zaštita prava na susrete i druženje, Pravni fakultet Osijek, Osijek, 2011., Tomičić, Zvonimir, Neprava obnova kaznenog postupka, Pravni fakultet Osijek, Osijek, 2011., Zima, Predrag – Mecanović, Ivan – Novosel-Dolnjak, Zvonko, Državne (regulatorne) i javne agencije, Pravni fakultet Osijek, Osijek, 2012. Objavljene su znanstvene i uredničke knjige: Barković, Ivana – Lulić, Mira (Eds), Contemporary Legal and Economic Issues II, Pravni fakultet Osijek, Osijek, 2009., Rešetar, Branka (ur.), Dijete i pravo, Pravni fakultet Osijek, Osijek, 2009., Belaj, Vlado – Feher, Damir – Končić, Ana-Marija – Krtalić, Vladimir – Pelivan, Mato – Rajčić, Davor, Status i promet nekretnina – aktualnosti 2009., Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb, 2009., Ivanda, Stipe, Ustrojstvo i djelovanje javnog sektora: opći dio, Pravni fakultet Osijek, Osijek, 2009., Mujić, Nihada – Legčević, Jelena – Mikrut, Martina, Statistika za pravnike (on-line udžbenik), Pravni fakultet Osijek, Osijek, 2009., Jelinić, Srećko, Trgovačko pravo I – Pravo društava, Pravna agencija, Osijek, 2010., Rešetar, Branka – Župan, Mirela (ur.), Imovinskopravni aspekti razvoda braka u hrvatskom, međunarodnom i europskom kontekstu, Pravni fakultet Osijek, Osijek, 2011., Župan, Mirela (ur.), Pravni aspekti prekogranične suradnje i EU integracija: Mađarska – Hrvatska, Pravni fakultet Osijek, Pravni fakultet Pečuh, Osijek, Pečuh, 2011., Cross-border and EU legal issues: Hungary - Croatia / Timea Drinoczi, Tamara Takacs (eds.), Osijek : Faculty of Law ; Pecs : Faculty of Law,

---

³² Ogledni projekt naziva Programom informacijskog opismenjavanja studenata do vrednovanja knjižničnih zbirki nastojao je ponuditi tvrdnje i činjenice kojima bi uprava, nastavnici i studenti prepoznali važnost i vrijednost ishoda učenja programa informacijskog opismenjavanja i njegova sustavnog uvođenja u obrazovni proces. Istraživanje je provedeno na četirima studijskim godinama u okviru seminarske nastave na uzorku od 89 studenata.

2011., Belaj, Vlado – Bienenfeld, Josip – Feher, Damir – Kontrec, Damir – Rajčić, Davor, Pregled upravno-pravne prakse i prikaz odabranih poglavlja graditeljskih propisa, Građevinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 2011., Derenčinović, Davor – Novoselec, Petar – Cvitanović, Leo – Turković, Ksenija – Kurtović, Anita – Bojanić, Igor – Grozdanić, Velinka, Posebni dio kaznenog prava, Pravni fakultet u Zagrebu, Zagreb, 2011., Herman, Vilim – Petričević, Anton, Praktikum iz Zdravstvenog i socijalnog zakonodavstva, Veleučilište u Varaždinu, Varaždin, 2011., Herman, Vilim – Ćupurdija, Milorad, Osnove radnog prava, Pravni fakultet Osijek, Osijek, 2011., Ivanda, Stipe, Policijsko upravno pravo (posebni dio upravnog prava), Sveučilište Josip Jurja Strossmayera u Osijeku, Pravni fakultet Osijek, Osijek, 2011., Lulić, Mira (ur.), Zbornik studentskih radova Međunarodnopravnog modula Pravnog fakulteta Osijek I: akademска godina 2010./2011., Pravni fakultet Osijek, Osijek, 2011., Lulić, Mira – Muhvić, Davor (ur.), Ljudska prava – izbor međunarodnih dokumenata, Pravni fakultet Osijek, Osijek, 2012., Župan Mirela – Vinković, Mario (ur.), Suvremeni pravni izazovi: EU – Mađarska – Hrvatska, Pravni fakultet u Pečuhu, Pravni fakultet Osijek, Osijek, Pečuh, 2012., Drinoczi, Timea – Župan, Mirela – Ercsely Z. – Vinković, Mario (Eds), Contemporary legal challenges: EU – Hungary – Croatia, Faculty of Law Pécs, Faculty of Law Osijek, Osijek, Pécs, 2012., Lulić, Mira, Akademsko pisanje za studente prava, Pravni fakultet Osijek, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Osijek, 2012., Barković Bojanić, Ivana – Lulić, Mira (Eds), Contemporary Legal and Economic Issues IV, Faculty of Law Osijek, Osijek, 2013., Drinoczi, Timea – Legčević, Jelena (Eds), Aspects of local and regional development, Faculty of Law, J. J. Strossmayer University of Osijek, Faculty of Law University of Pecs, Pečuh, Osijek, 2013., Župan, Mirela – Vinković, Mario (ur.), Pravo – regije – razvoj, Pravni fakultet Osijek, Pravni fakultet u Pečuhu, Osijek, Pečuh, 2013., Drinoczi, Timea – Župan, Mirela (Eds), Law – Regions – Development, Faculty of Law Pécs, Faculty of Law Osijek, Osijek, Pécs, 2013., Bakota, Boris – Romić, Danijela, Organizacija i metode rada u upravi, Pravni fakultet Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Veleučilište Lavoslav Ružička u Vukovaru, Vukovar, 2013., Novoselec, Petar – Bojanić, Igor, Opći dio kaznenog prava, 4. izmjenjeno izdanje, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 2013., Čulo Margaletić, Anica, Mirno rješavanje obiteljskopravnih sukoba interesa, Pravni fakultet Osijek, Osijek, 2014., Lauc, Zvonimir – Petrašević, Tunjica – Malagurski, Branislav, Osnove prava EU, prethodni postupak u pravu EU, pravni aspekti regionalne i međunarodne suradnje u EU/ Petrašević, Tunjica (ur.), Pravni fakultet Osijek, Osijek, 2014., Lulić, Mira, Akademsko pisanje, 2. izd., Pravni fakultet Osijek, Osijek, 2014., Müller, Friedrich, Pravo - jezik - sila: utemeljenje suvremene lingvistike prava, Pravni fakultet Osijek, Osijek, 2014., Petrašević, Tunjica, Prethodni postupak pred Sudom EU, Pravni fakultet Osijek, Osijek, 2014., Rešetar, Branka – Slađana Aras (ur.), Represivne mjere za zaštitu osobnih prava i dobrobiti djeteta: interdisciplinarni, komparativni i međunarodni osvrti, Pravni fakultet Osijek, Osijek, 2014., Vrban, Duško, Metodologija prava i pravna tehnika, Pravni fakultet Osijek, Osijek 2014.

Može se zaključiti kako je velik udio kolegija koji se izvode pokriven obveznom ispitnom literaturom, a koju u naravi predstavljaju udžbenici napisani na hrvatskom jeziku ili prevedeni na hrvatski jezik, potom priručnici i komentari zakonskih tekstova.

j) Navedite u kojoj ste mjeri zadovoljni postojećim stanjem i predložite moguća poboljšanja.

Analiza postojećeg stanja upućuje na moguće zadovoljstvo u pogledu:

- strukture nastavnog kadra koja, gledano cjelovito, omogućuje nesmetanu izvedbu svih studijskih programa

- povoljnog omjera nastavnika i studenata posebice posljednje akademske godine
- kontinuiranoga povećanja broja nastavnika u znanstveno-nastavnim zvanjima i značajnog smanjenja broja vanjskih suradnika
- znanstvenoga i stručnoga usavršavanja nastavnika i suradnika u nastavi (upućivanje na domaća inozemna učilišta u svrhu doktorskog usavršavanja)
- financiranja pristojbi za znanstvena usavršavanja na međunarodnim znanstvenim skupovima koja su značajna za napredovanja

Poboljšanja su potrebna u dijelu usklađivanja broja nastavnika sa zahtjevima koje postavljaju studijski programi za njihovo izvođenje te osnaživanje jedne katedre, posebice Katedre trgovackih znanosti, novim nastavnim kadrom. Također je potrebno u sljedećem razdoblju značajnu pozornost posvetiti poticanju nastavnika na objavljivanje udžbenika i drugih nastavnih materijala te usvojiti Pravilnik o nagrađivanju nastavnika i suradnika za ostvareni znanstveno-istraživački, stručni i nastavni rad na Fakultetu u svrhu poticanja nastavnike na podizanje kvalitete nastavnog ali i znanstveno-istraživačkoga rada.

U idućoj bi akademskoj godini također trebalo uspostaviti sustav evaluacije i mentoriranja nastavnog rada mladih nastavnika i suradnika, kao i proces procjene sposobljenosti vanjskih suradnika za izvođenje nastave u određenim područjima. Evaluacija bi i mentoriranje mladih nastavnika uključivala ocjenu načina predavanja i izvođenja drugih nastavnih aktivnosti od strane mentora, pohađanje radionica o metodama izvođenja nastave te intenzivniju komunikaciju o iskustvima izvođenja nastave.

Tablica 4.j.1. Struktura osoblja

Osoblje	Zaposleni u punom radnom odnosu		Zaposleni u kumulativnom radnom odnosu		Vanjska suradnja nastavnika u punom radnom odnosu		Vanjski suradnici	
	Broj	Prosječna starost	Broj	Prosječna starost	Broj	Prosječna starost	Broj	Prosječna starost
Professor emeritus	/	/	/	/	/	/	2	73
Redoviti profesori	6	54,1	/	/	/	/	9	56
Izvanredni profesori	8	47,4	/	/	/	/	1	39
Docenti	16	38,5	/	/	/	/	4	37,7
Nastavna zvanja	4	52,5	/	/	/	/	/	/
Asistenti	21	30,4	/	/	/	/	/	/
Stručni suradnici	5	53,2	/	/	/	/	/	/
Tehničko osoblje	1	63	/	/	/	/	/	/
Administrativno osoblje	17	46,4	/	/	/	/	/	/
Pomoćno osoblje	11	55,7	/	/	/	/	/	/

Tablica 4.j.2. Opterećenje nastavnika i vanjskih suradnika na Integriranom preddiplomskom i diplomskom sveučilišnom studiju te Stručnom upravnom studiju

Naziv studijskog programa		Predavanja		Seminari i auditorne vježbe		Drugi oblici nastave	
Redovni	Nastavnici visokog učilišta	Vanjski suradnici	Nastavnici visokog učilišta	Vanjski suradnici	Nastavnici visokog učilišta	Vanjski suradnici	
Integr. sveučiliš. preddipl. i dipl. studij	7327	143	V 1117,5 S 1710	V 30	600*	/	
Stručni upravni studij	2850	/	V 540 S 675	/	300*	/	

*vježbe iz Tjelesne i zdravstvene kulture

Naziv studijskog programa		Predavanja		Seminari i auditorne vježbe		Drugi oblici nastave	
Izvanredni	Nastavnici visokog učilišta	Vanjski suradnici	Nastavnici visokog učilišta	Vanjski suradnici	Nastavnici visokog učilišta	Vanjski suradnici	
Integr. sveučiliš. preddipl. i dipl. studij	3663,5	71,5	V 558,75	V 15	/	/	
Stručni upravni studij	1425	/	V 120	/	/	/	

Tablica 4.j.3. Popis nastavnika na dan 1. listopada 2014. godine

Nastavnik	Zvanje	Akademski stupanj	Visoko učilište koje je izdalo kvalifikaciju	Polje	Datum posljednjeg izbora u zvanje	Postotak radnog odnosa	Opterećenje na matičnoj instituciji u norma satima	Opterećenje na vanjskim institucijama u norma satima
Vlado Belaj	red. prof. tr. zv.	dr. sc.	UNIOS	pravo	23.02.2009.	100 %	325	
Ivana Barković Bojanić	red. prof.	dr. sc.	PRAVOS	ekonomija	01.10.2010.	100 %	180	60
Igor Bojanić	red. prof.	dr. sc.	UNIOS	pravo	01.03.2013.	100 %	315	
Nihada Mujić	red. prof.	dr. sc.	UNIOS	ekonomija	01.10.2010.	100 %	160	90
Renata Perić	red. prof.	dr. sc.	UNIOS	pravo	15.07.2011.	100 %	480	60
Josip Vrbošić	red.prof.	dr. sc.	UNIOS	pravo	01.11.2011.	100 %	360	
Boris Bakota	izv. prof.	dr. sc.	PRAVOS	pravo	15.11.2011.	100 %	360	
Miro Gardaš	izv. prof.	dr. sc.	PRAVOS	pravo	01.12.2009.	100 %	465	

Mira Lulić	izv. prof.	dr. sc.	PRAVOS	pravo	01.07.2010.	100 %	210	100
Boris Ljubanović	izv. prof.	dr. sc.	PRAVOS	pravo	01.12.2010.	100 %	572,5	
Rajko Odobaša	izv. prof.	dr. sc.	PRAVOS	ekonomija	01.06.2013.	100 %	360	180
Vjekoslav Puljko	izv. prof.	dr. sc.	PRAVOS	pravo	01.04.2011.	100 %	165	
Branka Rešetar	izv. prof.	dr. sc.	PRAVOS	pravo	01.04.2014.	100 %	360	21
Aleksandra Vasilj	izv. prof.	dr. sc.	PRAVOS	pravo	15.11.2011.	100 %	232,5	
Dubravka Akšamović	doc.	dr. sc.	PRAVOS	pravo	01.12.2010.	100 %	475	
Josip Berdica	doc.	dr. sc.	PRAVOS	filozofija	01.12.2012.	100 %	375	40
Anita Blagojević	doc.	dr. sc.	PRAVOS	pravo	15.05.2011.	100 %	315	
Anica Čulo Margaletić	doc.	dr. sc.	PRAVOS	pravo	01.03.2014.	100 %	0	
Zvonimir Jelinić	doc.	dr. sc.	PRAVOS	pravo	01.05.2013.	100 %	172	21
Dubravka Klasiček	doc.	dr. sc.	PRAVOS	pravo	01.12.2013.	100 %	300	55
Ljubica Kordić	doc.	dr. sc.	PRAVOS	filologija	15.11.2011.	100 %	540	45
Jelena Legčević	doc.	dr. sc.	PRAVOS	ekonomija	01.05.2013.	100 %	195	
Mato Palić	doc.	dr. sc.	PRAVOS	pravo	01.05.2012.	100 %	270	
Tunjica Petrašević	doc.	dr. sc.	PRAVOS	pravo	01.08.2012.	100 %	240	
Zvonimir Tomičić	doc.	dr. sc.	PRAVOS	pravo	01.05.2013.	100 %	435	
Ivana Tucak	doc.	dr. sc.	PRAVOS	pravo	01.01.2012.	100 %	315	
Igor Vučetić	doc.	dr. sc.	PRAVOS	pravo	01.02.2013.	100 %	120	
Predrag Zima	doc.	dr.sc.	PRAVOS	pravo	01.02.2013.	100 %	360	90
Nikol Žiha	doc.	dr. sc.	PRAVOS	pravo	15.04.2014.	100 %	255	
Mirela Župan	doc.	dr. sc.	PRAVOS	pravo	01.07.2010.	100 %	225	

Biljana Činčurak Erceg	viša asistentica	dr. sc.	PRAVOS	pravo	01.02.2014.	100 %	112,5	
Barbara Herceg Pakšić	viša asistentica	dr. sc.	PRAVOS	pravo	01.07.2014.	100 %	135	
Emina Jerković	viša asistentica	dr. sc.	PRAVOS	pravo	01.03.2014.	100 %	135	
Martina Mikrut	viša asist. – zn. novak.	dr. sc.	PRAVOS	ekonomija	01.02.2013.	100%	230	
Ante Novokmet	viši asistent	dr. sc.	PRAVOS	pravo	01.08.2014.	100 %	150	
Davorin Pichler	viši asistent	dr. sc.	PRAVOS	pravo	01.08.2013.	100 %	270	
Helga Špadina	viša asist. – zn. novak.	dr. sc.	PRAVOS	pravo	01.03.2012.	100 %	20	
Dunja Duić	asistentica – zn. novak.		PRAVOS	pravo	01.12.2008.	100 %	90	
Jelena Dujmović	asistentica		PRAVOS	pravo	15.11.2008.	100 %	375	
Ana Đanić	asistentica		PRAVOS	pravo	23.12.2008.	100 %	260	
Katarina Knol Radoja	asistentica		PRAVOS	pravo	15.11.2008.	100 %	45	
Višnja Lachner	asistentica		PRAVOS	pravo	23.12.2008.	100 %	135	
Nataša Lucić	asistentica – zn. novak.		PRAVOS	pravo	01.12.2008.	100 %	195	
Katarina Marošević	asistentica – zn. novak.		PRAVOS	ekonomija	01.03.2011.	100 %	45	
Davor Muhvić	asistent – zn. novak		PRAVOS	pravo	01.12.2008.		90	
Anton Petričević	asistent	mr.sc.	PRAVOS	pravo	01.06.2010.	100 %	45	
Paula Poretti	asistentica		PRAVOS	pravo	01.10.2007.	100 %	82,5	
Toni Pranić	asistent		PRAVOS	filozofija	01.02.2014.	100 %	135	
Jelena Roškar	asistentica		PRAVOS	pravo	01.08.2010.	100 %	90	
Marko Sukačić	asistent		PRAVOS	pravo	01.02.2014.	100 %	135	

Lidija Šimunović	asistentica		PRAVOS	pravo	01.03.2014.	100 %	45	
Dubravka Papa	viša predavačica		PRAVOS	filologija	01.02.2011.	100 %	480	45
Željko Rišner	viši predavač		PRAVOS	filologija	15.11.2011.	100 %	660	
Vesna Širić	viši predavač	mr. sc.	PRAVOS	odgojne znanosti	01.10.2012.	100 %	450	
Zoran Vladović	viši predavač		PRAVOS	odgojne znanosti	01.11.2011.	100 %	450	60

Tablica 4.j.4. Dinamika zapošljavanja u razdoblju od 2009. do 1. listopada 2014.

Godina	Broj novozaposlenih nastavnika	Broj nastavnika kojima je završio radni odnos
2010.	1	5
2011.	1	1
2012.	1	/
2013.	/	4
2014.	3	3

Tablica 4.j.5. Nastavni materijali korišteni u prethodnoj akademskoj godini (2013./2014.)

Naziv studijskog programa	Broj udžbenika napisanih na hrvatskom/stranom jeziku	Broj inozemnih udžbenika prevedenih na hrvatski jezik	Broj znanstvenih publikacija povezanih s nastavom	Broj priručnika /propisa	Broj predmeta za koje na mrežnim stranicama visokog učilišta postoji recenzirani priručnik	Broj predmeta za koje postoji mrežna stranica s pomoćnim nastavnim materijalima	Broj predmeta koji se izvode kao e-kolegiji
Integrirani diplomski studij	213/45	30	74	30/99	0	33	0
Stručni studij	134/5	15	26	8/89	0	14	0
Doktorski studij	26/23	4	50	0	0	1	0
Specijalistički diplomski stručni studij Javna uprava	40/25	8	56	17/26	0	8	0
Specijalistički studij Ljudska prava	40/33	33	43	8/18	0	1	0
Specijalistički studij Kazneno pravo	66/42	3	65	15/1	0	0	0
Specijalistički studij Upravljanje razvojem lokalne i regionalne samouprave	49/23	13	58	11	0	0	0
Cjeloživotna edukacija u sklopu projekta DUNICOP	0	0	0	5	0	0	0

5. ZNANSTVENA I STRUČNA DJELATNOST

a) Opišite strateški program znanstvenih istraživanja za razdoblje od najmanje pet godina u znanstvenom području u kojem vaše visoko učilište obavlja djelatnost.

Prema Upisniku znanstvenih organizacija Fakultet obavlja djelatnost iz znanstvenog područja društvenih znanosti, polje pravo. Fakultet je u fazi izrade strateškog plana znanstvenih istraživanja za razdoblje 2015. – 2020. kojim će definirati svoje strateške ciljeve. Strateški program znanstveno-istraživačke djelatnosti prvi je dokument u kojem se strateški promišlja o znanstveno-istraživačkoj djelatnosti na Fakultetu. To ne znači da do ovoga trenutka nije bilo planiranja znanstvenih istraživanja, ali ona nisu bila sustavno osmišljena. Fakultet je postao svjestan važnosti strateškog planiranja u predstojećem razdoblju od pet godina (2015. – 2020.). Strateški program predstavlja stratešku razradu razvoja znanstveno-istraživačke djelatnosti Fakulteta s ciljem utvrđivanja prioriteta i akcija čije će provođenje tijekom idućih pet godina osigurati još uspješnije uključivanje Fakulteta u europske i međunarodne projekte. Taj se program istraživanja namjerava ostvariti sudjelovanjem u nacionalnim i međunarodnim znanstvenim projektima te istraživačkim mrežama. Trenutačno na Fakultetu ne postoji cjelovit sustav podrške znanstvenim istraživanjima, prijavama projekata te znanstvenom radu. Nastavnici Fakulteta sudjeluju u više projekata financiranih iz različitih izvora (uglavnom EU fondovi i sredstva Sveučilišta), što je rezultat uglavnom individualnog napora pojedinih znanstvenika. Te nedostatke planiramo otkloniti poduzimanjem određenih mjera koje će detaljno biti opisane u strateškom programu.

U nastavku donosimo kratak pregled strateških ciljeva za razvoj znanstvene djelatnosti u sljedećih pet godina. Opći strateški ciljevi za razvoj znanstveno-istraživačkog rada i s njim povezane međunarodne suradnje grupirani su u četiri tematske cjeline: poslijediplomski studiji, znanstveni rad, domaći i međunarodni projekti te međunarodna suradnja.

Cilj 1. Poslijediplomski studij – cilj je unaprijediti kvalitetu izvođenja poslijediplomskih studija (specijalističkih i doktorskog) i što više uključivati doktorande u pojedina znanstvena istraživanja.

- Specifični cilj 1 – reformirati specijalističke studije i doktorski studij;
- Specifični cilj 2 – omogućiti doktorandima da se što više uključe u znanstvena istraživanja Fakulteta;
- Specifični cilj 3 – osigurati bolju vidljivost i diseminaciju rezultata doktorskih istraživanja;

Cilj 2. Znanstveni rad – cilj je osigurati cjelovit sustav podrške znanstvenim istraživanjima, osigurati bolju vidljivost Fakulteta.

- Specifični cilj 1 – utvrditi istraživački profil Fakulteta koji će biti prepoznatljiv ne samo unutar Republike Hrvatske već i na međunarodnoj razini;
- Specifični cilj 2 – osigurati učinkovitu organizacijsku infrastrukturu, planiranje i upravljanje istraživanjima i istraživačkim kapacitetima;
- Specifični cilj 3 – povećati finansijska sredstva za istraživanje;
- Specifični cilj 4 – podizati razinu kvalitete znanstvenog rada;
- Specifični cilj 5 – podići razinu kvalitete fakultetskog časopisa Pravni vjesnik;
- Specifični cilj 6 – osmislti sustav nagrađivanja nastavnika za objavljivanje u visoko rangiranim međunarodnim časopisima;

- Specifični cilj 7 – ojačati aktivnosti na promociji prava kao znanosti i pravne struke kao profesije (npr. organiziranjem okruglih stolova, tribina i radionica za šиру javnost, organizacijom predavanja u suradnji s Hrvatskom odvjetničkom komorom – Odvjetničkim zborom Osijek ali i aktivnijim uključivanjem u Festival znanosti).

Cilj 3. Domaći i međunarodni znanstveni i stručni projekti – povećati broj projekata financiranih iz domaćih (MZOS, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera) i međunarodnih, prije svega europskih izvora (fondovi EU-a: Erasmus + itd.).

- Specifični cilj 1 – podržavati i poticati uključivanje znanstvenog osoblja u domaće, međunarodne i europske projekte i ostale oblike znanstveno-istraživačke djelatnosti.
- Specifični cilj 2 – razviti sustav administrativne i tehničke potpore pripremi, vođenju i uspješnoj realizaciji projekata otvaranjem Ureda za projekte i međunarodnu suradnju.
- Specifični cilj 3 – izgraditi sustav informiranja o međunarodnim projektima (izraditi mrežni portal o međunarodnoj suradnji i projektima).
- Specifični cilj 4 – povezati doktorski studij s projektima na način da se doktorande uključuje u projekte.
- Specifični cilj 5 – prenositi rezultate stručnih i razvojnih projekata Fakulteta na razvoj domaćeg gospodarstva, uslužnog sektora i državne uprave.

Cilj 4. Međunarodna suradnja – poticanje i povećanje međunarodne suradnje i mobilnosti nastavnika, administrativnog osoblja i studenata.

- Specifični cilj 1 – poticanje i povećanje dolazne i odlazne međunarodne mobilnosti nastavnika, nenastavnog osoblja i studenata.
- Specifični cilj 2 – poticanje i proširenje međunarodne suradnje sudjelovanjem u međunarodnim projektima, znanstveno-istraživačkim suradnjama i međunarodnim udruženjima.

b) Navedite 10 istaknutih međunarodnih znanstvenih časopisa u kojima objavljuju radevost nastavnici vašega visokog učilišta. Komentirajte relevantne čimbenike odjeka (engl. *Impact Factor*). Navedite nekoliko istaknutih kulturnih institucija, muzeja i galerija u kojima svoja djela izlažu nastavnici vašega visokog učilišta.

U tablici 5.b.1. navedeno je deset istaknutih međunarodnih časopisa u kojima u najvećem broju svoje radevost objavljuju nastavnici Fakulteta, a zadovoljavaju kriterije prema Pravilniku o uvjetima za izbor u znanstvena zvanja za društvene znanosti (dalje u tekstu: PUIZ). Sukladno s PUIZ-om navedeni časopisi zadovoljavaju uvjet zastupljenosti u relevantnim bazama podataka i kategorizirani su kao rad A1, što podrazumijeva međunarodno uredništvo i inozemne recenzente. Jedan je od važnih kriterija pri odabiru otvoreni pristup (open access), u digitalnom obliku slobodno su dostupni bez bilo kakvih ograničenja i postavljanja uvjeta za pristup i uporabu. Ostali scijentometrijski i bibliometrijski pokazatelji, posebno indeksiranost u bazama WoS i Scopus, odnosno Impact Factor, ukazuju da nisu zadovoljavajući zato što časopisi iz područja prava nisu zastupljeni u WoS-u i Scopusu. Prema važećem Pravilniku radevi indeksirani u navedenim citatnim bazama nisu uvjet za izbore u znanstvena zvanja iz područja prava. Analiza ukupne znanstvene produktivnosti Fakulteta pokazala je da najbolje rezultate postižemo upravo u kategorijama a1 i a2

radova.³³ Sama činjenica da je rad indeksiran u WoS-u i Scopusu ne znači da je kvalitetniji i da mu je znanstveni doprinos veći od radova objavljenih negdje drugdje. Dapače, pravna je znanost u većem broju pravnih grana nacionalnog karaktera i nije primjenjiva izvan nacionalnog teritorija, izuzev međunarodnog i europskog prava. Navedeni časopisi, uglavnom nacionalni koji zadovoljavaju kriterije međunarodnog časopisa, osobito su važni zbog odjeka u relevantnoj znanstvenoj i stručnoj zajednici u zemlji. Da bismo postigli bolju prepoznatljivost u europskom okruženju, moramo poraditi na dodatnom poboljšanju vrjednovanja znanstvenih radova recenzijama vrhunskih stručnjaka koje su objektivne, etične i nepristrane, iscrpno obrazložene i znanstveno utemeljene, te da su radovi u većem broju dostupni na jednom od svjetskih jezika. Ako želimo da radove čitaju znanstvenici i istraživači koji ne poznaju naš materinski jezik, moguće bi rješenje pružili dvojezični radovi, na hrvatskom i engleskom jeziku.

Tablica 5.b.1. Popis 10 istaknutih međunarodnih znanstvenih časopisa u kojima nastavnici Pravnog fakulteta Osijek objavljaju svoje znanstvene radove

	Naziv časopisa	Open access	Scopus	SCImago rang	Baze relevantne prema PUIZ-u ³⁴	Kategorizacija radova prema PUIZ-u
1.	Pravni vjesnik	+			+	A1
2.	Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu	+	+	0.100	+	A1
3.	Zbornik Pravnog fakulteta u Rijeci	+			+	A1
4.	Zbornik Pravnog fakulteta u Splitu	+			+	A1
5.	Ljetopis za kazneno pravo i praksu	+			+	A1
6.	Javna uprava	+			+	A1
7.	Family Court Review	+			+	A1
8.	International Journal Of Clinical Legal Education	+			+	A1
9.	Slovenian Law Review	+			+	A1
10.	Dignitas	+			+	A1

³³ Namjensko financiranje znanosti Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera, dostupno na: <http://www.unios.hr/~albert/financiranje/index.php>

³⁴ Pravilnik o uvjetima za izbor u znanstvena zvanja (NN 84/05, 138/06, 42/07 – Odluka USRH, 120/07, 71/10, 116/10 i 38/11).

c) U slučaju da je za znanstveno područje vašega visokog učilišta važnija druga vrsta publikacije (knjiga, zbornik i dr.) navedite do 10 najvažnijih publikacija te vrste. Komentirajte kriterije za vaš izbor.

U tablici 5.c.1. odabранo je 10 znanstvenih članaka nastavnog osoblja Fakulteta prvotno prema značenju i zastupljenosti svih pojedinih grana u području prava te prema kategorizaciji radova prema Pravilniku o uvjetima za izbor u znanstvena zvanja i citiranosti u Scopusu.

Tablica 5.c.1. 10 najvažnijih znanstvenih članaka nastavnog osoblja Pravnog fakulteta Osijek

r. br.	Naziv znanstvenog rada prema područjima prava	Broj navoda Scopusa	Kategorizacija rada prema PUZ-u
1.	Berdica, Josip. Justice as the First Virtue of Social Institutions Rethinking with Rawls. // Filozofska istraživanja 33, 4(2013), str. 667 – 682.	0	A1
2.	Rešetar, Branka; Berdica, Josip. The Future of Divorce in Croatia: Mandatory Education, for Divorcing Parents, Voluntary Family Mediation, and Enabling Children to Participate in Judicial Proceedings. // Family Court Review 51, 4(2013), str. 568 – 577.	0	A1
3.	Akšamović, Dubravka. Regulating legal Service in EU and Croatia. // Journal of professional lawyer 1, 1(2011), str. 85 – 110.	0	A1
4.	Akšamović, Dubravka; Genty, Philip. An Examination of the Challenges, Successes and Setbacks for Clinical Legal Education and Eastern Europe. // International Journal of clinical legal education 20, 1(2014), str. 427 – 437.	0	A1
5.	Župan, Mirela; Puljko, Vjekoslav. Shaping European International Family Law. // Slovenian Law Review 7, (2010), str. 23 – 62.	0	A1
6.	Čulo, Anica; Šimović, I. Registrar bračnih ugovora kao doprinos sigurnosti u pravnom prometu. // Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu 59, 5(2009), str. 1029 – 1068.	1	A1
7.	Petrašević, Tijana. Novi hitni prethodni postupak za područje slobode, sigurnosti i pravde. // Hrvatska javna uprava : časopis za teoriju i praksu javne uprave 10, 2(2010), str. 427 – 463.	0	A1
8.	Vasilij, Aleksandra; Činčurak, Biljana. Modern Requirements of Legal Regulations for Transport in the Cities and Necessity for Making Sector Strategy in order to Harmonize with other Modes of Transport. // Transport problems 5, 3,(2010), str. 11 – 20.	0	A1
9.	Bojančić, Igor; Mrčela, Marin. Konceptacija krivnje u novom kaznenom zakonu. // Hrvatski ljetopis za kazneno pravo i praksu 19, 2(2012), str. 389 – 407.	0	A1
10.	Kordić, Ljubica; Ćigan, V. Teaching and learning foreign languages for legal purposes in Croatia. // Studies in Logic, Grammar and Rhetoric 34, 47(2013), str. 59 – 74.	0	A1

Citiranost radova prema svjetskoj bazi SCOPUS

S obzirom na to da je iz prethodno navedenih razloga indeksiranost i citiranost radova našeg znanstveno-nastavnog osoblja slabo zastupljena u citatnoj bazi WoS, u razdoblju od 2009. do 2014.

godine vidljiva je indeksiranost samo jednog rada. Naši znanstveni djelatnici objavljivali su u zbornicima koji su indeksirani (ukupno 21 rad) u Thompson Reuters Conference Proceedings Citation Index Web-u, ali budući da Fakultet i cijela akademska zajednica u Hrvatskoj nema pristup navedenoj bazi, nismo bili u mogućnosti provjeriti vjerodostojnost indeksiranosti radova. Te smo radove uključili u samoanalizu pod „recenzirane radove s međunarodnih konferencijskih sastanaka“.

Analyze Results
Create Citation Report

Times Cited: 0
(from Web of Science Core Collection)

View Abstract

Back to top

Slika 5.c.1. Web Of Science

Sukladno s time daljnje analize i usporedbe indeksiranosti i citiranosti s drugim fakultetima nismo radili, već smo se usmjerili na usporedbe u citatnoj bazi Scopus. Analizom navedenih podataka u tablicama vidljivo je da je u sljedećem razdoblju potrebno usmjeriti znanstvene aktivnosti Fakulteta prema unaprjeđenju vidljivosti i rastu svih bibliometrijskih indikatora. Nadamo se da će započeti evaluacijski postupak indeksiranja časopisa Pravni vjesnik u citatnoj bazi Scopus imati pozitivan epilog i učiniti pomak u tom pitanju, kao što je vidljivo iz dobivenih podataka za Pravni fakultet u Zagrebu s obzirom na to da su radovi objavljeni u zborniku njihova Fakulteta u Scopusu od 2010. godine.

Tablica 5.c.2. Indeksiranost radova u Scopusu odabranih fakulteta za usporedbu s drugim srodnim domaćim i inozemnim visokim učilištima

Ustanova	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	Ukupno
Pravni fakultet Osijek	1	3	1	3	1	2	11
Pravni fakultet u Novom Sadu	1	1	0	1	1	0	4
Pravni fakultet u Pečuhu	1	1	1	1	2	0	6
Pravni fakultet u Ljubljani	0	0	2	0	2	1	5
Pravni fakultet u Zagrebu	18	32	45	37	7	0	139

Tablica 5.c.3. Citiranost radova u Scopusu odabranih fakulteta za usporedbu s drugim srodnim domaćim i inozemnim visokim učilištima

Ustanova	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	Ukupno
Pravni fakultet Osijek	0	0	0	0	0	1	1
Pravni fakultet u Novom Sadu	0	0	0	0	2	0	2
Pravni fakultet u Pečuhu	0	0	0	0	1	0	1
Pravni fakultet u Ljubljani	0	0	0	0	2	0	2

Pravni fakultet u Zagrebu	0	7	15	17	18	14	71
---------------------------	---	---	----	----	----	----	----

Tablica 5.c.4. Broj znanstveno-nastavnog osoblja odabralih fakulteta za usporedbu s drugim srodnim domaćim i inozemnim visokim učilištima

Ustanova	Država	Djelatnici
Pravni fakultet Osijek	Hrvatska	62
Pravni fakultet u Novom Sadu ³⁵	Srbija	59
Pravni fakultet u Pečuhu ³⁶	Mađarska	104
Pravni fakultet u Ljubljani ³⁷	Slovenija	60
Pravni fakultet u Zagrebu ³⁸	Hrvatska	170

Tablica 5.c.5. Omjer ukupne indeksirane radove i broja nastavnika u Scopusu odabralih fakulteta za usporedbu s drugim srodnim domaćim i inozemnim visokim učilištima

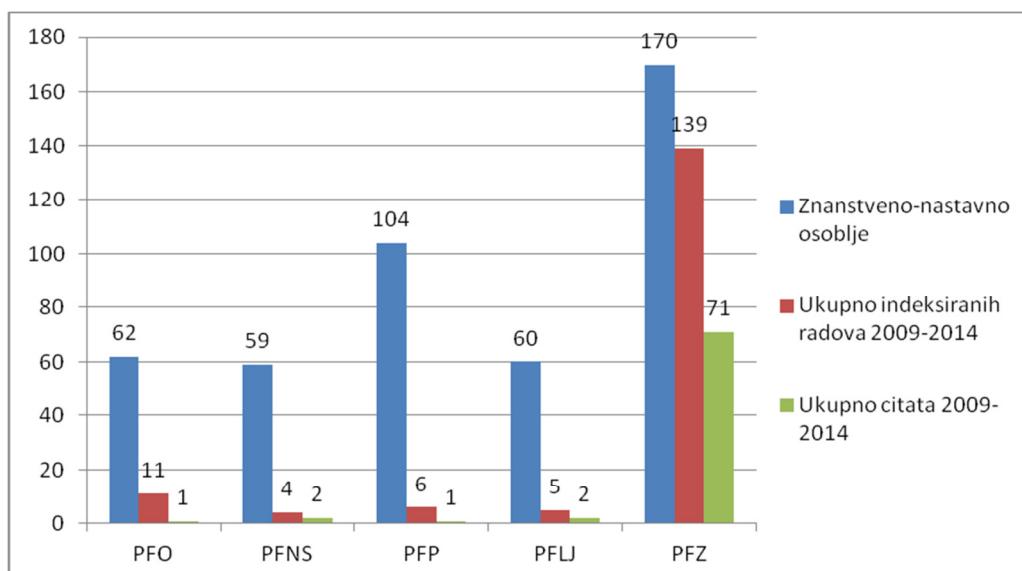
Ustanova	Djelatnici
Pravni fakultet Osijek	$11/62 = 0,18$
Pravni fakultet u Novom Sadu	$4/59 = 0,07$
Pravni fakultet u Pečuhu	$6/104 = 0,06$
Pravni fakultet u Ljubljani	$5/60 = 0,08$
Pravni fakultet u Zagrebu	$139/170 = 0,82$

³⁵ Pravni fakultet Univerziteta u Novom Sadu - <http://www.pf.uns.ac.rs/>

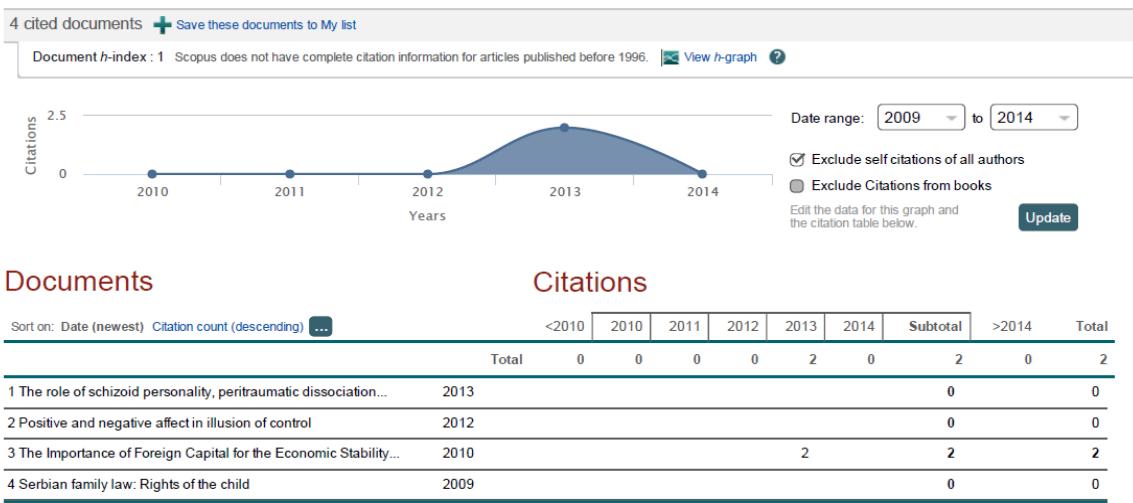
³⁶ Pravni fakultet Univerziteta u Pečuhu - <http://english.ajk.pte.hu/menu/19>

³⁷ Pravni fakultet Univerziteta u Ljubljani - <http://www.pf.uni-lj.si/en/>

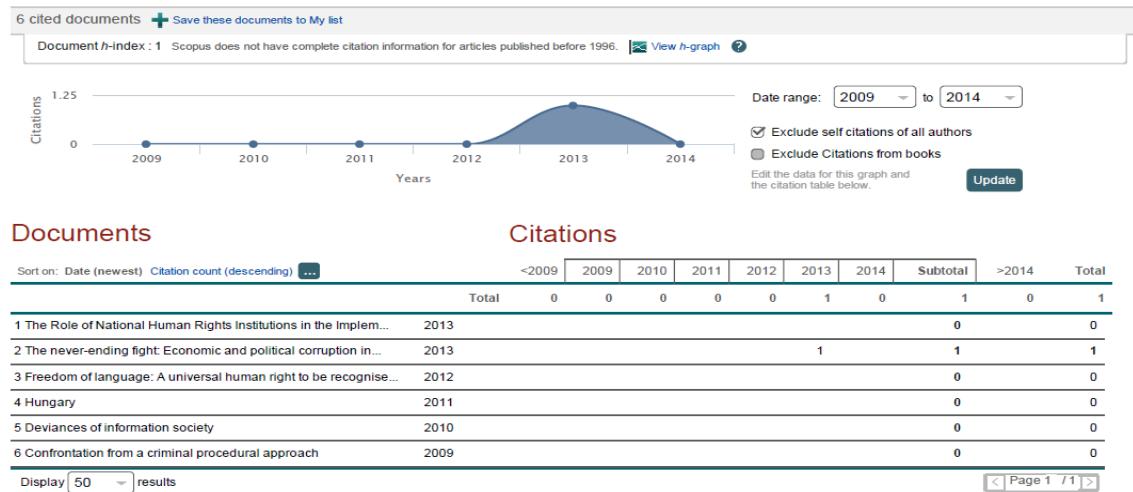
³⁸ Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu - <http://www.pravo.unizg.hr/>

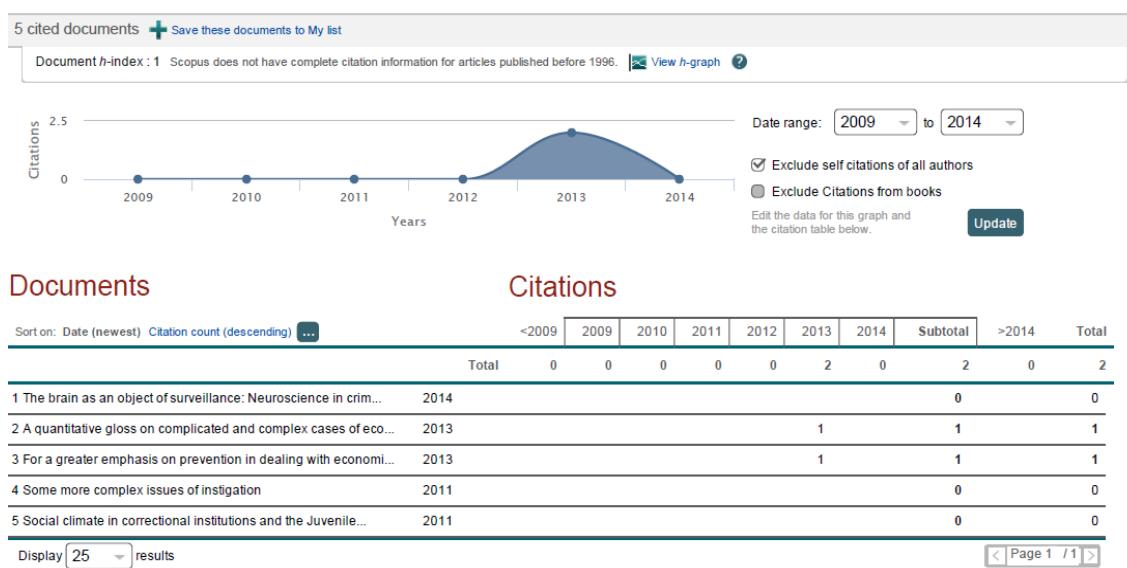
Slika 5.c.2. Indeksiranost i citiranost radova u Scopusu – Pravni fakultet Osijek

Slika 5.c.3. Indeksiranost i citiranost radova u Scopusu – Pravni fakultet u Novom Sadu

Slika 5.c.4. Indeksiranost i citiranost radova u Scopusu – Pravni fakultet u Pečuhu

Slika 5.c.5. Indeksiranost i citiranost radova u Scopusu – Pravni fakultet u Ljubljani

Slika 5.c.6. Indeksiranost i citiranost radova u Scopusu – Pravni fakultet u Zagrebu

d) U slučaju da je za znanstveno područje vašega visokog učilišta važnija druga vrsta publikacije (knjiga, zbornik i dr.) navedite do 10 najvažnijih publikacija te vrste. Komentirajte kriterije za vaš izbor.

Za znanstveno-nastavno osoblje Fakulteta vrlo su značajni zbornici radova s domaćih i međunarodnih konferencija i simpozija. Međunarodni su i domaći kongresi izuzetno važni radi razmjene iskustava i komunikacije s kolegama iz svjetske i domaće znanstvene zajednice, odnosno svrha je prezentiranja radova na takvim događanjima iznošenje najnovijih znanstvenih spoznaja i rezultata. Zbornici su radova vrlo značajni jer su to prve publikacije u kojima su znanstvenici zainteresirani za istu problematiku. Odabrane knjige i zbornici tematski obrađuju suvremene teme u području pravnih i srodnih znanosti, u pravilu komparativnom metodom u suautorstvu s

istraživačima s inozemnih visokih učilišta s međunarodnom recenzijom. Sama činjenica da su prve tri publikacije rezultat projekata koje je sufinancirala Europska unija govori o prepoznavanju vrijednog znanstvenog doprinosa. One su dostupne u otvorenom pristupu, tiskane na trima jezicima, mađarskom, engleskom i hrvatskom. Zbornik Contemporary legal and economic issues, indeksiran u bazi ProQuest i EBSCO, poseban je jer omogućuje razvoj (potencijalnog) znanstvenog rada poticanjem znanstvenog istraživanja mladih znanstvenika putem samostalnoga rada ili u suautorstvu s profesorima-mentorima. Odabrani su i zbornici koji s međunarodnog, europskog i nacionalnog aspekta sustavno obrađuju odabранe obiteljsko-pravne teme. Knjiga Prethodni postupak pred sudom EU suvremeniji je sveučilišni udžbenik s primjenom u nastavi predmeta Europsko javno pravo, ali ima šire značenje u praktičnoj primjeni kao priručnik sudcima, odvjetnicima i ostalim pravnim praktičarima.

Tablica 5.d.2. Popis odabralih knjiga

Autor/Urednik		Naslov knjige ili zbornika	Izdavač / Mjesto izdanja	God.
1.	Timea Drinoczi, Mirela Župan	Law - Regions - Development	Pecs; Osijek: Faculty of Law	2013.
2.	Timea Drinoczi... [et al.]	Contemporary Legal Challenges	Pecs; Osijek: Faculty of Law	2012.
3.	Timea Drinoczi, Tamara Takacs	Cross-border and EU Legal Issues	Pecs; Osijek: Faculty of Law	2011.
4.	Ivana Barković Bojančić, Mira Lulić	Contemporary Legal and Economic Issues	Osijek: Faculty of Law	2007. – 2013.
5.	Dražen Barković... [et al.]	Interdisciplinary Management Research	Osijek; Pforzheim: University	2005. – 2013.
6.	Branka Rešetar	Dijete i pravo	Osijek: Pravni fakultet	2009.
7.	Branka Rešetar, Mirela Župan	Imovinskopravni aspekti razvoda braka	Osijek: Pravni fakultet	2011.
8.	Branka Rešetar	Pravna zaštita prava na susrete i druženje	Osijek: Pravni fakultet	2011.
9.	Tunjica Petrašević	Prethodni postupak pred sudom EU	Osijek: Pravni fakultet	2014.
10.	Boris Bakota, Gennadij Chunikhin	Modern Priorities for the Professional Development of Public Servants	Lugansk: Center of Postgraduate Education	2013.

U tablici 5.d.3. odabran je 10 znanstvenih radova nastavnika Fakulteta prvotno jer su objavljeni u knjigama i zbornicima eminentnih izdavača iz raznih područja prava te prema kategorizaciji radova. Kao takvi nas pozicioniraju na svjetskoj i europskoj znanstveno-istraživačkoj sceni.

Tablica 5.d.3. Popis odabralih znanstvenih radova objavljenih u zbornicima ili knjigama

	Naziv znanstvenog rada	Matična publikacija	Kategorizacija rada prema PUIZ-u
1.	Bakota, Boris. Local and regional government reform in Croatia: Subsidiarity and innovation in an era of austerity. // Fiscal Austerity and Innovation in Local Governance in Europe. Ashgate Publishing Ltd., 2014. str. 113 – 128.	zbornik	A1
2.	Barković Bojanic, Ivana. Application of the game theory to law: selected examples. // Interdisciplinary management research VII / (eds.) Barković, Dražen ; Runzheimer, Bodo. Osijek; Pforzheim: J. J. Strossmayer University in Osijek; Hochschule Pforzheim University, 2011. str. 704 – 712.	zbornik	A1
3.	Klasiček, Dubravka. How to additionally protect minors and young adults in case of unlawful disinheritance? // Les solidarités entre générations = Solidarity between generations / (ed.) Fulchiron, Hugues. Editions juridiques Bruylants, 2013. str. 609 – 622.	zbornik	A1
4.	Lauc, Zvonimir; Ivanda, Stipe. The Croatian Governmental System. // Govermental System of Eastern and Central European State / eds. Nora Chronowski, Timea Drinoczi, Tamara Takacs. Warszawa: Oficyna a Wolters kluwer business, 2011. str. 117 – 166.	zbornik	A1
5.	Lulić, Mira. Application of Article 20 of the 1989 Convention on the Rights of the Child in the Republic of Croatia. // Liber Amicorum Budislav Vukas / (eds.) Maja Seršić [et al.]. Leiden: Koninklijke Brill N.V.; Martinus Nijhoff Publishers, 2014.	zbornik	A1
6.	Odobaša, Rajko. Crisis Challenges and the EU Economic-Political Stability. // Proceedings of 8th International Conference „Economic Integration, Competition and Cooperation“. Rijeka: Faculty of Economics, 2011. (CD-ROM)	zbornik	A1
7.	Vinković, Mario. Works councils in Croatia : a form of the protection of worker's rights and/or the employer's interest? // Workers' representation in Central and Eastern Europe, challenges and opportunities for the works councils' system / (eds.) Blanpain, Roger; Lyutov, Nikita. AH Alphen aan den Rijn: Wolters Kluwer, 2014. str. 37 – 52.	zbornik	A1
8.	Župan, Mirela. Innovations of the 2007 Hague Maintenance Protocol. // Recovery of maintenance in the EU and worldwide / (ed.) Beaumont, Paul. Oxford : Hart Publishing, 2014. str. 311 – 328.	zbornik	A1
9.	Župan, Mirela. Registered Partnership in Cross-border Situations –where (in)visibility to law lies? // Unsichtbare Minderheiten/Invisible Minorities / (eds.) Bodiroga-Vukobrat, N.; Sander, Gerald G; Barić, S. Hamburg: Verlag Dr. Kovac, 2013. str. 95 – 117.	zbornik	A1
10.	Gardaš, Miro; Vrbošić, Josip. Konfiskation von Firmen in Osijek nach dem zweiten Weltkrieg . // institutions of Legal History with special regard to the legal culture and history. Bratislava; Pécs: 2011. str. 105.	zbornik	A1

e) Navedite kriterije znanstvene produktivnosti koje moraju zadovoljiti mentori doktorskih disertacija u vašim doktorskim studijima i usporedite ih s onima na srodnim visokim učilištima u zemlji i inozemstvu.

Kriteriji znanstvene produktivnosti koje mentori doktorskih disertacija na poslijediplomskim sveučilišnim studijima Fakulteta moraju zadovoljiti propisani su Pravilnikom o studijima i studiranju na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku (od 29. srpnja 2013., pročišćeni tekst),

u skladu s kojim je usvojen 'Pravilnik o Poslijediplomskom doktorskom studiju iz znanstvenog područja društvenih znanosti, znanstvenog polja prava (od 22. travnja 2014.).

S obzirom na to da se traži usporedba sa srodnim fakultetima u zemlji i inozemstvu, u nastavku se donosi usporedba s Pravnim fakultetom u Zagrebu (Hrvatska) te Pravnim fakultetom u Ljubljani (Slovenija).

Prema Pravilniku te prema Elaboratu Doktorskoga studija predviđeni su kriteriji koje mentor doktorske disertacije mora ispunjavati. Na DS-u za mentora disertacije može biti imenovana osoba kako slijedi:

- nastavnik na Doktorskom studiju izabran u znanstveno-nastavno zvanje (docent, izvanredni ili redoviti profesor) ili znanstvenik izabran u znanstveno zvanje (znanstveni suradnik, viši znanstveni suradnik ili znanstveni savjetnik) te da je aktivno uključen u znanstveno istraživanje iz područja teme doktorske disertacije;
- profesor emeritus koji sudjeluje u izvođenju nastave na Doktorskom studiju;
- ugledni međunarodni znanstvenik ili sveučilišni profesor koji nije zaposlen u ustanovi nositelja Doktorskog studija, ali na temelju posebnog ugovora sudjeluje u izvođenju nastave ili se aktivno bavi istraživanjima iz područja teme doktorske disertacije.

Postupku imenovanja mentora prethodi podnošenje potписанog obrasca za imenovanje mentora, koji predlaže doktorand uz Prijavu teme doktorske disertacije, a potpisuje potencijalni mentor. U propisanom je obrascu za prijavu teme doktorata i prijedlog mentora potrebno popuniti podatke o produktivnosti mentora, a koja će poslužiti Povjerenstvu kod donošenja odluke hoće li predložiti Vijeću doktorskoga studija da se imenuje mentor kojega doktorand predlaže. Mentora u konačnici imenuje Vijeće doktorskoga studija na temelju obrazloženog izvješća i prijedloga Povjerenstva za prihvatanje teme doktorske disertacije.

Navedeni su kriteriji u načelu, više ili manje, slični kriterijima znanstvenih institucija u inozemstvu, međutim teško ih je uspoređivati izravno, osim preko kvantitativnih kriterija, a zbog različitih načina upravljanja i organizacije doktorskih studija kao i opće razine znanstvene produktivnosti.

Pravilnik o doktorskim studijima na Sveučilišta u Zagrebu (2010.) u čl. 9. određuje da za mentora može biti imenovana osoba:

- koja je izabrana najmanje u znanstveno-nastavno zvanje ili umjetničko-nastavno zvanje docenta ili zvanje znanstvenog suradnika, ili u ekvivalentno zvanje, ako je riječ o mentoru koji je akademsko zvanje stekao u inozemstvu;
- koja je voditelj ili član znanstvenoistraživačkog projekta, odnosno aktivna istraživač ili umjetnik u djelokrugu istraživanja iz kojeg se radi doktorski rad;
- koja je znanstveno i umjetnički aktivna, relevantna u međunarodnoj znanstvenoj ili umjetničkoj zajednici te koja je u posljednjih pet godina objavila znanstvene radove ili prezentirala umjetnička djela vezana za temu doktorskog istraživanja.

Mentor može iznimno biti i professor emeritus, a odluku o tome donosi vijeće nositelja studija ili vijeće područja.

O broju doktoranada koje mentor može istovremeno voditi odlučuje Vijeće doktorskog studija. Zanimljivo je da prije preuzimanja prvog mentorstva mentor mora proći mentorsku radionicu u organizaciji Sveučilišta ili priznatih međunarodnih škola. Pravilnik Sveučilišta ne propisuje ništa o znanstvenoj produktivnosti mentora. Pravilnik o poslijediplomskim studijima Pravnog fakulteta u

Zagrebu navodi samo to da se za mentora može imenovati nastavnik u znanstveno-nastavnom zvanju (čl. 13 st. 2.). Dakle, pravilnik vrlo šturo propisuje uvjete za mentora jer se podrazumijeva da su oni definirani zajedničkim pravilnikom Sveučilišta.

U Elaboratu poslijediplomskog doktorskog studija iz pravnih znanosti na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu navodi se kako mentor mora biti osoba koja se aktivno bavi istraživanjem (točka 3.6.). U obrascu se za prijavu teme doktorske disertacije (Prijava doktorske teme - obrazac Dr.Sc.01) pod točkom „kompetencije mentora“ zahtijeva popis do pet objavljenih relevantnih radova u posljednjih pet godina. Taj je obrazac zajednički za cijelo Sveučilište u Zagrebu i dostupan je putem registracije u bazu OBAD (mrežna baza doktoranada). Otuda se da posredno zaključiti kako mentor mora u posljednjih pet godina imati najmanje pet radova vezanih uz temu doktorskog istraživanja.

Sličnosti i razlike: Kada kompariramo naš Fakultet i Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, uvjeti su za mentora vrlo slični, s tom razlikom što se kod nas ne traži uvjet da mentor mora u posljednjih pet godina imati pet radova koji su usko vezani uz temu doktorskog istraživanja.

Na Pravnom fakultetu u Zagrebu i na zagrebačkom sveučilištu općenito osobe koje su prvi put mentori moraju prije preuzimanja prvog mentorstva proći mentorsku radionicu u organizaciji Sveučilišta ili priznatih međunarodnih škola. To smatramo vrlo dobrom praksom koju bi i naše Sveučilište trebalo usvojiti kako bi se mentore uputilo u njihova prava i obveze kao mentora.

Od inozemnih pravnih fakulteta donosimo usporedbu s Pravnim fakultetom Sveučilišta u Ljubljani (slov. Pravna fakulteta Univerze v Mariboru). Prema Pravilniku Sveučilišta u Ljubljani (Doktorski študij na Univerzi v Ljubljani, Zbrana pravila in postopki, 2. dopunjena izdaja, 2012. Ljubljana) mentorom ili sumentorom može biti imenovana osoba izabrana u znanstveno-nastavno zvanje (docent, izvanredni ili redoviti profesor) ili znanstvenik izabran u znanstveno zvanje (znanstveni suradnik, viši znanstveni suradnik ili znanstveni savjetnik) te da je aktivno uključen u znanstveno istraživanje iz područja teme doktorske disertacije.

Prema Pravilniku o doktorskom študiju, samo iznimno, mentor može biti i osoba koja nije zaposlena na Pravnom fakultetu, no takav odabir kandidat mora posebno opravdati i mora ga odobriti Komisija (ili vijeće) za doktorski studij. U tom se slučaju imenuje i sumentor iz redova zaposlenika fakulteta. Student je dužan odabrati mentora odmah pri upisu u prvi semestar. Komisija za doktorski studij uz suglasnost Senata potvrđuje izbor mentora i dopušta upis u prvi semestar studija.

Za mentora na doktorskom studiju može biti imenovana osoba koja je sveučilišni nastavnik ili znanstveni istraživač i koji ima odgovarajuću znanstvenu bibliografiju prema kriterijima Sveučilišta u Ljubljani. Kada se imenuje sumentor, on mora ispunjavati iste uvjete koje i mentor. Za mentora i sumentora može biti imenovan i umirovljeni profesor (professor emeritus). Mentor ne može biti istovremeno mentorom na više od četiriju doktorskih disertacija u četirima godinama (vidi: Pravilnik o doktorskom študiju, od 15. veljače 2011. godine). Za sumentore to se ograničenje ne primjenjuje.

Pored osnovnih uvjeta za mentora, minimalan je uvjet za dokazivanje istraživačke aktivnosti mentora i sumentora to da u posljednjih pet godina kod temeljnih istraživanja ima minimalno 100

bodova prema SICRISSU-u,³⁹ odnosno kod primjenjenih istraživanja minimalno 40 bodova te da ima dokaz o uspješnosti prijenosa rezultata projekata u praksi.

Sličnosti i razlike: Što se tiče općih uvjeta za mentore, oni su gotovo istovjetni. U pogledu posebnih uvjeta u Ljubljani se zahtijeva minimalan broj bodova. U Republici Hrvatskoj uopće ne postoji takav sustav bodovanja znanstvenih radova i projekata pa se tu uočava značajna razlika. Također je uočljiva razlika u pogledu maksimalnog broja mentoriranih radova: na našem su Fakultetu to dva rada godišnje, u Ljubljani pet radova u četirima godinama (odnosno 1,25 godišnje).

f) Komentirajte politiku vašega visokog učilišta za znanstveni razvoj mladih znanstvenika.

Politika je Fakulteta voditi brigu o znanstvenom razvoju mladih znanstvenika (znanstvenih novaka, asistenata i viših asistenata). Kolektivni ugovor za znanost i visoko obrazovanje (2010.) određuje da zaposlenicima u suradničkom zvanju na javnim visokim učilištima i javnim institutima koji radi izvršenja svoje obveze završetka poslijediplomskog sveučilišnog studija, a koji pohađaju na svojoj matičnoj ustanovi ili na ustanovi s kojom nemaju zaključen ugovor o radu, poslodavac pokriva troškove školarine navedenih poslijediplomske studije, pod uvjetom da se radi o studijskim programima koji su potrebni za ispunjavanje njihovih obveza iz ugovora o radu i da su vezani uz radno mjesto na kojem su zaposleni. Kolektivnim su ugovorom utvrđene i visine jednokratnih naknada za opremanje doktorske disertacije. Kolektivni je ugovor ukinut 1. travnja 2014., no Fakultet je nastavio plaćati troškove školarine svim znanstvenim novacima i asistentima iako to nema obvezu činiti. Većina je naših asistenata na doktorskom studiju u Zagrebu. Fakultet svima uz školarinu plaća troškove smještaja u Zagrebu (studentski dom), troškove putovanja na predavanja i ispite (cijenu karte za autobus ili vlak) te dnevnice.

U okviru svojih finansijskih mogućnosti Fakultet omogućava mladim znanstvenicima odlazak na institute i druge ustanove u inozemstvu u svrhu istraživanja i bavljenja znanstvenim radom. No preduvjet je za dopuštenje taj da je boravak moguće uskladiti s nastavnim i drugim obvezama znanstvenika na Fakultetu. Znanstvenik mora pronaći vrijeme kada nema nastavu i ispitne rokove te prijaviti boravak u to vrijeme. Često su nastavnici na institutima za vrijeme godišnjega odmora (tijekom ljeta najčešće). Takva je politika uvjetovana malim brojem odobrenih znanstveno-nastavnih radnih mjesta, ali i postojećim pozitivno-pravnim propisima koji ne omogućavaju mirovanje u dužem razdoblju (čelnik ustanove može odobriti najdulje boravak do dvije godine). Treba napomenuti kako nitko u posljednjih pet godina nije niti tražio niti dobio sabbaticall premda postoji takva mogućnost.

Nekoliko je mladih znanstvenika boravilo na istraživanju na prestižnim mjestima kao što su Max Planck instituti u Njemačkoj, Cambridgeu Institute of Criminology u Engleskoj, International Institute of Higher Studies in Criminal Sciences u Siracusa (Italija), Institut za rimsко pravo i antičku pravnu povijest Pravnog fakulteta u Beču, Johannes Kepler Sveučilište u Linzu (Austrija) kao i druga inozemna sveučilišta i instituti. Najčešće su naši mladi znanstvenici odlazili na istraživački rad u inozemstvo radi znanstvenog istraživanja za doktorsku disertaciju, no imali smo i poslijedoktorska istraživanja.

---

³⁹Vidi: <http://www.sicris.si/public/jqm/cris.aspx?lang=eng&opdescr=home>

Ovdje bismo usporedili situaciju kakva je bila prije pet godina i danas. Do 2009. godine na Fakultetu nije bilo pristupa najrelevantnijim bazama podataka pa su mladi znanstvenici, ako su željeli provesti ozbiljno istraživanje, morali odlaziti na neko od stranih sveučilišta ili na institut. Danas je omogućen pristup većini baza podataka tako da je moguće provoditi istraživanje i bez putovanja, ali je i dalje zadržan trend odlazaka i boravaka na inozemnim institucijama što Fakultet i podržava.

Nadalje, rad i napredovanje znanstvenih novaka i asistenata na Fakultetu (u nastavi i istraživanju) prate mentorji i voditelji projekata koji jednom godišnje podnose svoja izvješća Upravi, a usvaja ih Fakultetsko vijeće. Tajnica Fakulteta i prodekan nadležan za znanost periodično prate njihovo napredovanje na poslijediplomskim studijima na način da, prema potrebi, organiziraju sastanke, zahtijevaju izvješća o napretku na studiju i dostavljanje potvrde o upisu u viši semestar.

g) Osvrnite se na broj znanstvenih radova proizašlih iz međunarodne suradnje nastavnika i suradnika, a u kojima se kao koautori pojavljuju i inozemni znanstvenici i umjetnici. Usporedite te rezultate s praksom srodnih visokih učilišta.

Nastavnici Fakulteta objavili su u promatranom razdoblju ukupno 365 radova (od čega 16 stručnih). Od toga je 69 radova objavljeno u suautorstvu s inozemnim nastavnicima što je 18,4 % ukupnog broja radova. Znatan je broj radova, na kojima su istraživači i autori znanstvenici iz različitih država, proizašao iz međunarodnih projekata koje su u nekoliko uzastopnih godina provodili Fakultet i Pravni fakultet Pečuh (EUNICOP; SUNICOP; DUNICOP). Radovi su rezultat zbližavanja nastavnika srodnih katedara koji su se, u pravilu, bavili komparativnim osvrtom na zajednički predmet istraživanja te izvodili zajedničke zaključke iz nacionalne ali i europske prakse. U sklopu spomenutih triju projekata objavljeno je ukupno 69 radova, što je doista imozantan broj. Nismo uspjeli doći do podataka s drugih fakulteta.

h) Navedite mišljenja doktoranada o dostupnosti mentora doktorskih disertacija, odnosno o vremenu koje im se posvećuje za upućivanje u metode znanstvenog istraživanja.

U 2014. godini upisan je prvi naraštaj doktoranada. Polaznice i polaznici obvezni su uz prijavu na doktorski studij predložiti studijskog savjetnika, a tijekom prvog semestra odabrat i mentora u odgovarajućem području istraživanja prema listi studijskih savjetnika i listi mentora koju će utvrditi Vijeće doktorskog studija. Svakom je doktorandu imenovan studijski savjetnik/savjetnica. Sustav savjetovanja i vođenja kroz doktorski studij utvrđen je strukturom studijskog programa i provodi se tijekom cijelog doktorskoga studija. Doktorandima se na početku studija, u prvoj godini studija, a najkasnije do kraja prvoga semestra, imenuje studijski savjetnik. Studijski savjetnik može biti kasnije i mentor doktorskog rada ako je područje istraživanja doktorskog rada studenta vezano uz znanstvene i nastavne interese te rad studijskog savjetnika/mentora. Uloga je studijskog savjetnika pomagati doktorandu tijekom studija i pratiti njegov rad i postignuća.

Voditeljica doktorskog studija također stoji na raspolaganju doktorandima, a oni se u svakom trenutku mogu (osobno ili putem elektroničke pošte) obratiti i prodekanu za znanost i poslijediplomske studije.

Važnost pripreme za budući znanstveni rad i usvajanje znanja iz područja metodologije znanstvenog istraživanja identificirani su u prvom semestru doktorskog studija koji je posvećen

usvajanju znanja iz jednog od dvaju temeljnih metodoloških predmeta – Metodologije društvenih znanosti. U drugom je pak semestru produbljivanje i usvajanje novih, uže profiliranih znanja iz područja metodologije omogućeno obveznim predmetom Metodologija prava.

Kako bismo potaknuli izjednačivanje i povećanje standarda kvalitete mentorskog rada, ideja je organizirati konferencije za doktorande na kojima doktorandi svojim kolegama, mentorima i nastavnicima doktorskog studija predstavljaju istraživačke dizajne svojih disertacija i od njih dobivaju teorijske i metodološke sugestije za nastavak rada. Jedna je takva konferencija već organizirana u okviru Jean Monnet katedre za europsko radno pravo, europsko pravo jednakosti i europsko pravo ljudskih prava (22. svibnja 2014. godine).

Konačno, na kraju se svakog semestra studente anketira o kvaliteti izvođenja nastave. Rezultati ankete uzimaju se u obzir pri izmjenama nastavnog programa i metoda izvođenja nastave.

Doktorandima na raspolaganju stoji 27 nastavnika koji predaju na studiju i imaju uvjete za mentora. To je vrlo pozitivan omjer s obzirom na to da u 2014. godini imamo upisanih 14 studenata, dakle omjer je gotovo 2 : 1. Planira se napredovanje mlađih znanstvenika koji će također moći biti mentorima što će svakako pomoći da se održi dobar omjer. Mentor ne može mentorirati više od dviju doktorskih disertacija godišnje kako bi se mogao odgovarajuće posvetiti tom vrlo zahtjevnom zadatku.

i) Opišite sadržaj i karakter do 10 najznačajnijih znanstveno-istraživačkih projekata vašeg visokog učilišta aktivnih u posljednjih 5 godina (brojčani podatci u tablici 5.2.). Iznesite mišljenje o kvaliteti rada i rezultatima.

Od 2009. do 2014. na Fakultetu se provodilo ukupno 16 znanstveno-istraživačkih projekata, od čega su dva još uvijek u provođenju. Projekte možemo podijeliti u tri kategorije s obzirom na način financiranja: EU projekti, projekti Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa (dalje: MZOŠ) te projekti Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. U nastavku donosimo kratak sadržaj i komentar rezultata 10 znanstveno-istraživačkih projekata koji su se provodili tijekom promatranog razdoblja, a za koje smatramo da su najuspješniji.

EU projekti

1. Projekt Uspostava sveučilišne suradnje Osijek – Pečuh (engl. EUNICOP – Establishing UNIversity Cooperation Osijek – Pécs), voditelji projekta prof. dr. sc .Zvonimir Lauc

Projekt je odobren u okviru IPA prekograničnog programa Mađarska – Hrvatska 2007. – 2013. pod brojem HUHR/0901/2.2.1/0013. Projekt su sufinancirali EU i projektni partneri: Pravni fakultet Sveučilišta u Pečuhu kao vodeći korisnik i Pravni fakultet Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku kao projektni partner. Projekt je trajao 12 mjeseci, od 15. veljače 2010. do 14. veljače 2011. godine. Sveučilišna međunarodna suradnja uspostavljena je s temeljnom nakanom jačanja prekogranične suradnje u području znanosti i visokog obrazovanja, a krajnji joj je cilj bio izrada dugoročnog prekograničnog obrazovnog kurikula koji će obuhvatiti znanstveno područje društvenih znanosti, polje prava, sa svim pripadajućim pravnim granama. Ciljevi su projekta EUNICOP bili: zajedničko regionalno istraživanje u području prava, razmjena znanja u odabranim prekograničnim pitanjima, razvoj zajedničkog nastavnog kurikula i interaktivne nastave te razmjena dobre prakse u projektnom menadžmentu, iskustva u prijavi i uspješnom provođenju projekata financiranih iz fondova EU-a kao i izrada okvira za buduće zajedničke projekte dvaju fakulteta. Navedeni se ciljevi ostvaruju brojnim projektnim aktivnostima: organizirani studijski

posjeti, zajednički seminari koje pohađaju hrvatski i mađarski studenti, zajednička istraživanja koja provode hrvatski i mađarski istraživači. Polazeći od postojećih nastavnih programa, obje visokoobrazovne institucije, nastavnici iz Osijeka i Pečuhu, uspostavljaju u odabranim pravnim područjima zajedničke nastavne programe. Usporedna analiza mađarskih i hrvatskih pravnih rješenja te pravne stečevine EU-a okosnica je novih zajedničkih programa. Interaktivna nastava zajedničkih kurikula provodi se trodnevnim seminarima organiziranim u dvama proljetnim i dvama ljetnim ciklusima, a aktivnom razmjenom studenata u Osijeku i Pečuhu potiče se njihova mobilnost između dvaju fakulteta i sveučilišta. Dvodnevni studijski posjeti organizirani u Pečuhu i Osijeku prigoda su za upoznavanje nastavnika srodnih predmeta dvaju fakulteta te usuglasivanje područja zajednička istraživačkog rada. Rezultati su istraživanja javnosti prezentirani na međunarodnoj konferenciji Prekogranična i europska (EU) pravna pitanja: Mađarska – Hrvatska, održanoj u Pečuhu 16. – 18. rujna 2010. godine. Zajednički i individualni znanstveni radovi publicirani su u trojezičnoj englesko-mađarsko-hrvatskoj znanstvenoj monografiji. Ukupno je publicirano 27 radova, od toga 11 samostalnih i 16 u suautorstvu. **Ocjena kvalitete rada i rezultati** vidljivi su, između ostalog, u jednom od ciljeva projekta: stvaranje zajedničkog istraživačkog prostora u području prava. Da bi se navedeni cilj ostvario, na projektu EUNICOP organizirana su dva studijska posjeta prilikom kojih su znanstvenici suradničkih institucija pronašli prostor zajedničkoga znanstveno-istraživačkoga interesa. Sva su zajednička istraživanja prezentirana na međunarodnoj znanstvenoj konferenciji te publicirana u zborniku radova u trima svescima na trima jezicima (engleskom, hrvatskom, mađarskom). Publikacija je imala dvije recenzije. Zbornik radova Pravni aspekti prekogranične suradnje i EU integracija: Mađarska – Hrvatska pokriva vrlo širok spektar pravnih tema vezanih za primjenu pravne stečevine EU-a te komparativnu analizu više pravnih instituta u dvjema susjednim zemljama. Iz recenzije izdvajamo: „Zbornik radova predstavlja vrijedan znanstveni doprinos kako hrvatskoj, tako i mađarskoj znanosti. Zbornik radova mapira i brendira Republiku Hrvatsku i Mađarsku na europskom znanstvenom prostoru, te pokazuje kao model suradnje i za ostale europske zemlje. Tekstovi u ovome Zborniku radova otvaraju pitanja i područja koja su ne samo od znanstvene nego i šire društvene važnosti.“ (prof. dr. sc. Nada Bodiroga-Vukobrat, Pravni fakultet Sveučilišta u Rijeci). Svi su autori slijedili stroge upute glede citiranja i izrade rada. Projekt ocjenjujemo iznimno uspješnim.

2. Projekt Jačanje sveučilišne suradnje Osijek – Pečuh (engl. Strengthening University Cooperation Osijek – Pécs, SUNICOP), voditeljica projekta doc. dr. sc. Mirela Župan

Projekt SUNICOP (engl. Strengthening University Cooperation Osijek – Pécs, hrv. Jačanje sveučilišne suradnje Osijek – Pečuh) nastavak je projekta EUNICOP (engl. Establishing University Cooperation Osijek – Pécs). Projekt je trajao 12 mjeseci i obuhvaćao je razdoblje od 1. rujna 2011. do 31. kolovoza 2012. godine. Projektom se nastavlja intenzivna suradnja Sveučilišta u Osijeku i Sveučilišta u Pečuhu u području prava. SUNICOP sufinancira i materijalno podržava Europska Unija kroz IPA prekogranični program Mađarska – Hrvatska i pravni fakulteti obaju sveučilišta. Projekt obuhvaća različite međusobno povezane ciljeve koji jačaju zajedničke učinke i, između ostalog, podrazumijevaju uspostavljanje zajedničkog regionalnog istraživačkog prostora u području prava, dijeljenje znanja u području specifičnih prekograničnih pitanja, unaprjeđenje zajedničkih nastavnih aktivnosti i razvoj kurikula, razmjenu dobre prakse u javnom nadmetanju i projekt-menadžmentu, diseminiranje rezultata zajedničkih istraživanja i ljetnu školu prava. Ciljevi se realiziraju različitim aktivnostima: neformalni susreti istraživača i nastavnika, zajednički nastavni programi u kojima sudjeluju hrvatski i mađarski studenti, združeno istraživanje hrvatskih i mađarskih znanstvenika, konferencija na kojoj će se prezentirati stečena znanja, publiciranje rezultata istraživanja, diskusije

na konferenciji i objavljivanje znanstvene knjige. Ukupno je publicirano 34 rada, od toga pet samostalnih i 29 u suautorstvu. Značajno je zamijetiti kako je broj radova u suautorstvu značajno povećan, a smanjio se broj samostalno objavljenih radova. Cilj je projekta bio potaknuti zajedničko istraživanje u čemu smo u potpunosti uspjeli. **Ocjena kvalitete rada i rezultata** vidljivi su, između ostalog, u jednom od ciljeva projekta: među glavnim je ciljevima projekta SUNICOP produbljenje zajedničkog regionalnog istraživačkog područja u polju prava gdje je naglasak stavljen na zajedničko istraživanje koje provode mađarski i hrvatski znanstvenici. Upravo je stoga uložen napor u formiranje znanstvenih parova – spojeni su istraživači istih ili bliskih pravnih grana koji su zajednički radili na pripremi znanstvenih radova koje inače, samostalno, ne bi mogli napisati. U tom je smislu zabilježen gotovo potpun uspjeh: izrađeno je 28 zajedničkih istraživačkih radova, dva samostalna rada i pet gostujućih. To nas dovodi do brojke od ukupno 74 mađarska i hrvatska znanstvenika, bilo profesora ili asistenta, uključena u taj dio projekta. Istraživanju su participirali i ugledni profesori prava sa zagrebačkog i riječkog sveučilišta te s hrvatske Pravosudne akademije koji su na konferenciji održali plenarna izlaganja. Zbornik Suvremeni pravni izazovi: EU – Mađarska – Hrvatska“ostvario je četiri pozitivne međunarodne recenzije. Svi su autori slijedili stroge upute u pogledu citiranja i izrade rada. Projekt ocjenjujemo iznimno uspješnim.

3. Projekt Širenje sveučilišne suradnje Osijek – Pečuh (Depening UNIversity Cooperation Osijek – Pécs, DUNICOP), voditeljica projekta doc. dr. sc. Mirela Župan

Projekt Širenje sveučilišne suradnje Osijek – Pečuh (Depening UNIversity Cooperation Osijek – Pécs), HUHR/1101/2.2.1/0005, akronima DUNICOP nastavak je projekata EUNICOP i SUNICOP. DUNICOP je odobren u okviru IPA prekograničnog programa Mađarska – Hrvatska 2007. – 2013. te ga financira Europska Unija i projektni partneri: Pravni fakultet Sveučilišta u Pečuhu kao vodeći korisnik i Pravni fakultet Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku kao projektni partner. Projekt traje 12 mjeseci i obuhvaća razdoblje od 1. veljače 2013. do 31. siječnja 2014. godine. Projektom se nastavlja intenzivna suradnja Sveučilišta u Osijeku i Sveučilišta u Pečuhu u području prava. U odnosu na dosadašnje projekte DUNICOP je tematski usmjeren na regionalni razvoj. U okviru projekta izrađuju se zajednički nastavni kurikuli, provodi se istraživanje u području regionalnog razvoja čiji se rezultati prezentiraju javnosti na međunarodnoj konferenciji. Organizirana su dva turnusa međunarodnih seminara na kojima je izvedeno pet novih nastavnih kurikula kao i dvije radionice o upravljanju projektima. Projekt je bio usmjeren i na istraživanje doktorskih studenata u području regionalnog razvoja, što je javnosti prezentirano na međunarodnoj konferenciji, a radovi su publicirani u zborniku radova. Održana su i dva okrugla stola o kvaliteti visokog obrazovanja. Ukupno je publicirano 27 radova, od toga tri samostalna i 24 u suautorstvu. Nastavljen je trend smanjenja samostalnih radova u korist radova u suautorstvu. **Ocjena kvalitete rada i rezultata:** istraživanje u projektu DUNICOP obuhvaća istraživanje nastavnika i suradnika te odvojeno znanstveno-istraživačku aktivnost doktoranada dviju suradnih institucija. Istraživanje je nastavnika sustavno i ozbiljno istraživanje između dvaju dobro uhodanih i ustrojenih partnera, kako u predgovoru zbornika naglašava prof. dr. sc. Ivo Josipović, predsjednik RH. Za razliku od prethodnih projekata istraživanje je usmjereni na regionalna pitanja i zaštitu okoliša. Zbornik Pravo – regije – razvoj prvotno je pravna ali i šira društveno-humanistička rasprava utjecaja globalizacije na razvoj regija te ekološka pitanja. Zbornik je dobio tri pozitivne međunarodne recenzije. Doprinos je navedenog istraživanja u sustavnom i obuhvatnom svesku suvremenih pravnih i ekonomskih tema koje se dotiču regionalne politike i zaštite okoliša. Doktorandi su glavninom provodili istraživanja šireg društveno-humanističkoga korpusa. Uz doktorande na konferenciji i publikaciji istraživanja sudjelovali su i njihovi nastavnici-mentorji.

Doprinos je ovog dijela aktivnosti u otvaranju vrata znanosti novim naraštajima te razvoju njihova potencijala za daljnja istraživanja. Zbornik Aspects of local and regional development imao je dvije recenzije.

Istraživanja svih triju projekata (EUNICOP, SUNICOP, DUNICOP) imaju nekoliko zajedničkih karakteristika: teme koje pripadaju području europskoga i međunarodnog prava, kao i druge pravne grane, odradene usporednom metodom okupile su znanstvenike srodnih katedara dvaju suradnih fakulteta; za potrebe istraživanja pribavljen je strana literatura koja ostaje u knjižničnom fondu, a koja je omogućila da istraživanja budu recentna, aktualna i znanstveno dobro utemeljena; rezultati istraživanja publicirana su u trima svescima na trima jezicima; radi postizanja što boljeg učinka publikacije elektroničko izdanje svih radova objavljeno je na mrežnim stranicama projekta (<http://eunicop.eu/>).

4. Projekt International development management course based on the cooperation of South Transdanubian and Croatian educational institutions (akronim: IDEM), voditeljica projekta doc. dr. sc. Nives Mazur Kumrić

Projekt je odobren u okviru IPA prekograničnog programa Mađarska – Hrvatska 2007. – 2013. pod brojem HUHR/1001/2.2.1/0005 te ga je financirala Europska Unija. Projektni su partneri bili Pravni fakultet Sveučilišta u Pečuhu kao vodeći korisnik, University of Pécs, Grant Management Public Non-profit Limited Liability Company, Mađarska kao projektni partner 1 te Pravni fakultet Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku kao projektni partner 2. Projekt je trajao 12 mjeseci i obuhvaća razdoblje od 1. kolovoza 2011. do 30. srpnja 2012. godine. Cilj je projekta popularizirati tematiku projektnog menadžmenta koji je prepoznat kao jedno od prioritetnih područja prekogranične suradnje u korelaciji s valoriziranjem fondova EU-a. Središnja projektna aktivnost bila je intenzivni međunarodni seminar u trajanju od četiri tjedna s rasporedom predavanja u četirima ciklusa u razdoblju od veljače do svibnja 2012. godine. Seminar je imao izraženu multidisciplinarnu strukturu njegovih polaznika. Od ukupno 20 polaznika (15 iz Republike Hrvatske i pet iz Mađarske) bilo je studenata pravnih fakulteta, doktoranada, prosvjetnih radnika, državnih službenika i sl. U izvođenju nastave bili su angažirani nastavnici Fakulteta u Osijeku i Pečuhu, no dio je nastave bio povjeren vanjskim stručnjacima za projektni menadžment iz Belgije, Nizozemske, Finske i Italije. Tematika je seminara bila podijeljena u sedam modula, od uvodnih i temeljnih do vrlo složenih i specijaliziranih. Seminar je u naravi bio izvannastavna aktivnost koju su partnerski fakulteti vrednovali s osam ECTS bodova, uz uvjet urednog pohađanja nastave i polaganje završnog ispita. Završna anketa o uspješnosti projekta među polaznicima seminara pokazala je veliko zadovoljstvo i samim predavačima i kvalitetom cijelog programa, logističkom potporom, organiziranim studijskim posjetima i društvenim događanjima za trajanja seminara. Voditeljica je projektnog tima bila doc. dr. sc. Nives Mazur Kumrić, a njezina zamjenica dr. sc. Jelena Legčević. Predavači su bili prof. dr. sc. Zvonimir Lauc, prof. dr. sc. Branislav Malagurski i dr. sc. Tunjica Petrašević. Ostali su članovi tima bili prof. dr. sc. Mario Vinković, doc. dr. sc. Mirela Župan, doc. dr. sc. Ivana Tucak, mr. sc. Martina Mikrut te Ivančica Tubić, Vesna Lujević i Dragica Mokoš.

Ocjena kvalitete rada i rezultata: voditeljica je projekta podnijela iscrpna izvješća nadzornom nacionalnom tijelu – Ministarstvu regionalnog razvoja i fondova Europske unije te krovnom nadzornom tijelu – zajedničkom tehničkom tajništvu u Budimpešti; izvješća su ocijenjena iznimno korektnim i istaknuta su kao primjer uspješnog vođenja međunarodnog projekta. Stoga i mi sami projekt ocjenjujemo iznimno uspješnim, a kao posebnu vrijednost istaknuli bismo činjenicu da je u okviru projekta osmišljen i publiciran vrlo kvalitetan nastavni materijal u obliku priručnika za nastavu koji obuhvaća teme predavanja u okviru sedam modula. Nesumnjivo je da sudjelovanje na

ovome projektu za Fakultet predstavlja značajno iskustvo međunarodne suradnje kojim su uspostavljeni izvrsni temelji budućih projektnih aktivnosti s Pravnim fakultetom u Pečuhu u nizu drugih područja od zajedničkog znanstvenog i stručnog interesa.

5. Projekt Jean Monnet Module – EU Law: Basic Introduction, Preliminary Ruling procedure, Legal Aspects and Regional and International cooperation in the EU (reg. br. 1999905-LLP-1-2011-1-HR-AJM-MO), voditelj projekta prof. dr. sc. Zvonimir Lauc

Jean Monnet modul, uz Jean Monet centar izvrsnosti i Jean Monnet katedre, jedan je od oblika Programa cjeloživotnog učenja čija je svrha potpora institucijama i aktivnostima u razumijevanju europskih integracija. Od početka 2014. godine Jean Monnet program postao je dio novog Erasmus+ programa. Kako bismo unaprijedili izučavanje prava EU-a na Fakultetu, početkom 2011. godine prijavili smo se za Jean Monnet module. Projekt je odobren i otpočeo je s realizacijom 1. rujna 2011. godine i trajao je do 31. kolovoza 2014. godine. Cilj je projekta bio stimulirati studente ali i pravne praktičare da razmišljaju i uče o pravu Europske Unije, njegovu značenju za europske integracije Republike Hrvatske te njegovu utjecaju na profesionalnu karijeru. U sklopu modula izvodila su se dva predmeta na petoj godini studija – europskopravni modul, interdisciplinarni seminari za studente prava ali i drugih fakulteta (medicina, ekonomija, građevina itd.) te radionice za pravne praktičare. Nositelj je projekta bio prof. dr. sc. Zvonimir Lauc, a članovi projektnog tima bili su prof. dr. sc. Branislav Malagurski, doc. dr. sc. Tunjica Petrašević te prof. dr. sc. Mirela Župan. **Ocjena kvalitete rada i rezultata:** Republika je Hrvatska 1. srpnja 2013. godine postala punopravna članica Unije te je pravo EU-a postalo još važnije. Stoga je i odgovornost Fakulteta da studentima i svima zainteresiranim pruži znanje o Europskoj Uniji. U studenom 2013. godine osnovana je posebna Katedra za europsko pravo koja danas ima dva člana s tendencijom proširenja. U okviru kurikula Fakulteta sada već postoji niz predmeta koji u svom nazivu imaju pridjev „europski/europska/europsko“. Početkom 2014. godine pokrenut je novi doktorski studij koji će se izvoditi u devet modula, a jedan je od njih j Modul: Međunarodno i europsko javno pravo. Projekt ocjenjujemo iznimno uspješnim. Agencija za obrazovanje, audiovizualnu djelatnost i kulturu (engl. Education, Audiovisual and Culture Agency) pozitivno je ocijenila naše konačno izvješće koje smo podnijeli u rujnu 2014. godine; Agencija je ocijenila da smo održali sve aktivnosti sukladno s projektnim prijedlogom, a sredstva su trošena namjenski i transparentno. U svega tri godine situacija se na Fakultetu bitno promijenila nabolje, ali ovdje nećemo stati. Pravni fakulteti imaju misiju osposobljavanja studente za visokostručnu i etičnu interpretaciju prava. Pravna struka dobiva na dignitetu i važnosti, stoga je i veća odgovornost profesora i studenata u umrežavanju u europski sustav obrazovanja i istraživanja. Pozitivna iskustva na ovome projektu i stečena znanja potaknula su nas na prijavu novog projekta **Jean Monnet katedre za procesno pravo EU** koji je i odobren pod reg. br. 553095-EPP-1-2014-1-HR-EPPJMO-CHAIR; implementira se od 1. rujna 2014. do 31. kolovoza 2017. godine. Nositelj je projekta doc. dr. sc. Tunjica Petrašević, a članovi su projektnog tima prof. dr. sc. Boris Ljubanović, prof. dr. sc. Mirela Župan, doc. dr. sc. Igor Vuletić, dr. sc. Dunja Duić te dr. sc. Paula Poretti. Svi članovi projektnog tima redom su mladi i dobro obrazovani znanstvenici iz područja europskog prava, a projekt će im omogućiti daljnje usavršavanje na polju prava EU-a i omogućiti im da sudjeluju u razvoju novih nastavnih sadržaja na Fakultetu.

Cilj je nove Jean Monnet katedre, uz već postojeću Jean Monnet katedru za europsko radno pravo, europsko pravo jednakosti i europsko pravo ljudskih prava (koja je ispod opisana), pozicionirati Fakultet u regionalni centar i referentnu točku za izučavanje prava EU-a koji promiče izvrsnost u nastavi i znanstvenom istraživanju. Kako je projekt u primjeni tek od 1. rujna 2014. godine, u

promatrano razdoblje ulazi svega jedan mjesec trajanja projekta. U tome razdoblju nismo izvodili konkretne projektne aktivnosti, već su iste otpočele s novom akademskom godinom, 1. listopada 2014. Zbog toga navedeni projekt nećemo posebno opisivati. U rujnu smo održali sastanak projektnog tima kako bi svaki pojedini član bio upućen u svoje zadatke na projekte. Također je izrađena mrežna stranica projekta te su pripremljeni promidžbeni materijali (letak i plakati).

6. Projekt Jean Monnet katedra za europsko radno pravo, europsko pravo jednakosti i europsko pravo ljudskih prava (reg. br. 542486-LLP-1-2013-HR-AJM-CH), voditelj projekta prof. dr. sc. Mario Vinković

Projekt Jean Monnet katedra za europsko radno pravo, europsko pravo jednakosti i europsko pravo ljudskih prava Europska Unija dodijelila je Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Pravnom fakultetu Osijek, putem Lifelong learning programa. Trajanje je projekta od 1. rujna 2013. do 31. kolovoza 2016. godine. Cilj je projekta osnažiti fakultetsko i ekspertno obrazovanje u području EU radnog prava, prava jednakosti i pravu ljudskih prava u istočnoj Hrvatskoj, u nedovoljno razvijenom obliku cjeloživotnog obrazovanja. Navedeno će unaprijediti implementiranje europskih vrijednosti interkulturnog dijaloga, međuetničke i rodne ravnopravnosti u području pristupa zapošljavanju, kao i pravnu zaštitu podzastupljenih skupina na tržištu rada i u radnom okruženju. U isto je vrijeme cilj projekta osnažiti znanja o europskom radnom pravu, europskom pravu jednakosti i europskom pravu ljudskih prava koje će doprinijeti ne samo profesionalnoj nadgradnji involviranih subjekata, već i civilnom obrazovanju europskih građana u funkciji aktivnog participiranja u arenici političkih i ljudskih prava. Stoga Fakultet aktivnostima katedre nudi multidisciplinaran program cjeloživotnog obrazovanja za akademske građane, studente i praktičare. Poseban je cilj projekta poduprijeti akademski napredak i istraživačku izvrsnost članova JMC, kao i nastavnog osoblja Sveučilišta i regije u području EU radnog prava, prava jednakosti i prava ljudskih prava. U tom smislu projekt zainteresiranim nudi mogućnost za diskusije, tečajeve, okrugle stolove, akademske prezentacije i razvoj budućih združenih projekata i ideja u navedenom području. Navedeno posebno dolazi do izražaja u kontekstu osjetljivih političkih odnosa među državama regije, kao i gotovo prekinute akademske suradnje među njima u proteklim desetljećima. Podredno, poseban je cilj projekta i kreiranje mogućnosti za jedinstvenu razmjenu ideja i uspostavu sinergije između studenata prava i drugih disciplina kao i zainteresiranih praktičara. Nositelj je projekta prof. dr. sc. Mario Vinković, a članovi su projektnog tima prof. dr. sc. Ivana Barković Bojanić, prof. dr. sc. Mirela Župan, doc. dr. sc. Ines Mazur-Kumrić te dr. sc. Helga Špadina. **Ocjena kvalitete rada i rezultata:** u prvoj godini implementacije projekta (ak. god. 2013./2014.) uspješno su održana predavanja na svim kolegijima predviđenima projektom kao i seminar o ekonomskim i socijalnim pravima migranata u EU, seminar iz prava jednakosti te napredni seminar iz EU prava jednakosti (doktorska razina). Na katedri su u navedenom razdoblju gostovala i dva inozemna profesora iz Mađarske i Litve, a krunu jednogodišnjeg rada predstavlja organizirana međunarodna konferencija (u suradnji s Doktorskom školom društveno-humanističkih znanosti Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku) za doktorande i poslijedoktorande Jednakost i ljudska prava – ekonomska, radna i socijalna prava u EU/International PhD and Post-Doctorate Conference „Equality and Human Rights – Economic, Labour and Social Rights in the EU“, koja je održana 22. svibnja 2014. godine u auli Sveučilišta. U radu konferencije sudjelovalo je 20-ak sveučilišnih nastavnika iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Mađarske, a otvorila ju je zamjenica Pučke pravobraniteljice Republike Hrvatske gospođa Lidija Lukina Kezić. Na konferenciji je radove izložilo više od 40 doktoranda iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Srbije i Mađarske čiji su radovi objavljeni u znanstvenom časopisu za društvene i humanističke znanosti Pravni vjesnik Pravnog fakulteta u

Osijeku, br. 2/2014. Katedra je organizirala i radionicu za studente i poslijediplomante o tome kako provesti visokokvalitetno istraživanje u području europskih ekonomskih i socijalnih prava i antidiskriminacije te okrugli stol o EU socijalnim pravima i politikama jednakosti za vrijeme trajanja konferencije. Ne manje važno, 4. travnja 2014. godine održana je i radionica za sudce o primjeni EU prava u nacionalnoj sudskoj praksi. Svi članovi katedre uspješno su sudjelovali na više međunarodnih konferencija i u radu više međunarodnih projekata, a četvero studenata koji su pohađali kolegije Jean Monnet katedre uspješno je završilo i dvotjedni IP Flexicurity 2020 program na Balatonu, pod mentorstvom voditelja katedre prof. dr. sc. Marija Vinkovića. Slijedom svega navedenoga rad se Katedre u prvoj godini implementacije projekta ocjenjuje uspješnim.

NACIONALNI PROJEKTI – MZOŠ

Od 2007. godine znanstveno-nastavno osoblje Fakulteta bilo je angažirano na sedam projekata koje je financiralo Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa. Redom su to sljedeći projekti:

- Pravni aspekti regionalne politike RH – „branding the region“, šifra projekta: 111-1111174-0992 , glavni istraživač: prof. dr. sc. Srećko Jelinić, istraživači: Dubravka Akšamović, Anita Blagojević, Dubravka Klasiček, Tunjica Petrašević i Davorin Pichler.
- Javni menadžment i upravljanje kvalitetom usluga, šifra projekta: 111-1111174-0935, glavni istraživač: prof. dr. sc. Nihada Mujić, istraživači: Jelena Legčević i Timothy M. Baye.
- Zaštita prava manjina u međunarodnom pravu i nacionalnim zakonodavstvima, šifra projekta: 111-1111174-0986, glavni istraživač: doc. dr. sc. Mira Lulić, istraživači: Nives Mazur, Josip Salapić, Ivana Tucak, Josip Berdica, Daniela Hećimović, Danijela Rupčić, Zvonimir Tomičić i Igor Vuletić.
- Europeizacija hrvatske lokalne i regionalne samouprave, šifra projekta: 111-1111174-0985, glavni istraživač: prof. dr. sc. Zvonimir Lauc, istraživači: Boris Bakota, Predrag Zima, Stipe Ivanda, Antun Lovrić, Rajko Odobaša, Renata Perić, Željka Kulenović, Mato Palić, Samir Vrabec, Boris Ljubanović i Emina Konjić.
- Ostvarivanje prava djeteta na uzdržavanje na zajedničkom europskom tržištu, šifra projekta: 111-1151212-1434, glavni istraživač: prof. dr. sc. Damir Klasiček, istraživači: Vjekoslav Puljko, Mirela Župan, Aleksandra Maganić, Branka Rešetar, Mario Vinković, Nikol Živić i Anica Čulo.
- Optimalni model funkcioniranja i regionalno uravnotežen razvoj športa, šifra projekta: 111-1191684-1444, glavni istraživač: dr. sc. Ljerka Mintas Hodak, istraživači: Siniša Petrović, Romana Caputa-Jogunica, Zlatko Mateša, Zvonimir Jelinić, Dubravka Akšamović, Mark Rosentraub.
- Teorija i praksa institucionalnog pristupa regionalnom razvoju, šifra projekta: 111 0101427-0784, glavni istraživač: prof. dr. sc. Ivana Barković, istraživači: Nedeljko Bosanac, Rajko Odobaša, Vlatko Ećimović, Justyna Maliszewksa.

Kako od svih navedenih sedam projekata moramo odabrati one koje smatramo najznačajnijima, odlučili smo istaknuti dva projekta: Europeizacija hrvatske lokalne i regionalne samouprave te Zaštita prava manjina u međunarodnom pravu i nacionalnim zakonodavstvima. Kriterij nam je bio broj istraživača uključenih u projekte te rezultati projekta.

1. *Znanstveni projekt 'Europeizacija hrvatske lokalne i regionalne samouprave, šifra projekta: 111-1111174-0985, voditelj projekta i glavni istraživač prof. dr. sc. Zvonimir Lauc*

Oblikanje hrvatske lokalne i regionalne samouprave „odozdo“ bitna je i nužna faza razvoja hrvatske države i društva nakon što je u značajnom dijelu hrvatska država konstituirana „odozgo“.

U ambijentu globalizacije i euroatlantskih integracija istinska sulokalna i regionalna samouprava šansa su za očuvanje nacionalnog identiteta, stoga treba razvijati hrvatsku teoriju lokalne samouprave koja će biti kompatibilna sa svjetskim dosezima ali i s hrvatskom tradicijom. Teorijske su premise ostvarenje autopoietičnih jedinica, a svođenje na najmanju moguću mjeru alopoietičnih, uz afirmaciju najbolje prakse (case study). Istinske lokalne i regionalne samouprave nema bez značajne dekoncentracije vlasti, ali i ozbiljne decentralizacije koja se približava devoluciji (ne samo delegiranje ovlasti nego i osiguravanje svih relevantnih čimbenika za njihovo realiziranje). Razvoj lokalne i regionalne samouprave zahtjeva jačanje kapaciteta jedinica (općine, gradovi, županije), a to znači da je nužno ulagati ponajviše u ljude, zatim u opremu a onda tek u prostor. Hrvatska lokalna i regionalna samouprava trebale bi biti korektiv centralizacije, prevelikog utjecaja političke moći i ideoloških previranja, ozbiljna korekcija koju nosi građansko društvo – gospodarski učinkovito, politički demokratsko i ekološki osviješteno. Vrijednosti, standarde i normative Europe valja prepoznavati, usvajati i dalje razvijati u ambijentu hrvatske državotvornosti. Bitna je pravna (auto)regulacija za visoku motivaciju stvaranje učinkovite i pravične zajednice. Trebalo bi „krojiti“ Hrvatsku na način da svi ljudi i krajevi imaju (pod)jednake šanse za razvoj te da subjekti (funkcionalni i teritorijalni) budu sposobljeni za kvalitetnu europsku (i svjetsku) integraciju. Svrha je na znanstvenim osnovama promišljati i ozbiljiti lokalnu i regionalnu samoupravu, gdje će građanin ostvarivati svoje potrebe i interes, odnosno temeljna ljudska prava i slobode, gdje narod može doći do pune emancipacije u smislu njegove individualizacije u svjetskoj globalizaciji. Očekujemo da se svekolika javnost maksimalno senzibilizira za sposobljavanje za europsku razinu življenja (rješavanje problema, rada, kulture, tolerancije), sve do individualnih zahtjeva za kvalitetnim životom novog informacijskog doba. Ponađena metodologija jamči i provjeru rezultata mjerjenjem stupnja zadovoljavanja potreba i interesa građana. Istraživanje bi se vrednovalo i prema dobrom upravljanju, a to znači kvaliteti donošenja, primjene i kontrole propisa. **Ocjena kvalitete rada i rezultata:** planirana su istraživanja u potpunosti ostvarena. Prikupljeni su rezultati dokumentirani kako slijedi: autorske knjige (pet), uredničke knjige (16), poglavja u knjizi (šest), znanstveni radovi u drugim časopisima (12), ostali radovi u drugim časopisima (četiri), radovi u postupku objavljivanja (deset), znanstveni radovi u zbornicima skupova s međunarodnim recenzijama (devet), radovi u zbornicima skupova bez recenzije (jedan), sažetci u zbornicima skupova (sedam), neobjavljena sudjelovanja na skupovima (šest), disertacije (pet), magistarski radovi (19), diplomski radovi (17) i druge vrste radova (osam). Radovi su objavljivani u publikacijama indeksiranim u referentnim međunarodnim bibliografskim bazama. S projektom je bio usko vezan magistarski studij Upravljanje razvojem lokalne i regionalne samouprave koji je kasnije preinačen u specijalistički studij. Isti je okončao 21 kandidat, od toga 10 magistarski i 11 specijalistički studij. Članovi projektnog tima sudjelovali su na brojnim konferencijama u zemlji i inozemstvu. Organiziran je i niz radionica vezanih uz temu projekta. Nositelj projekta prof. dr. sc. Zvonimir Lauc začetnik je suradnje s Pravnim fakultetom Sveučilišta u Pečuhu (Mađarska) što je rezultiralo četirima iznimno uspješnim IPA projektima (EUNICOP, SUNICOP, DUNICOP i IDEM) koji su već opisani. Nositelj projekta potaknuo je promjene nastavnog kurikula te je na petoj godini diplomskog studija uveden novi modul – europskopravni modul (2010.), a 2013. godine predložio je osnivanje nove katedre na Fakultetu – Katedre za europsko pravo – za čijeg je predsjednika izabran doc. dr. sc. Tunjica Petrašević, istraživač na projektu. U ožujku 2011. godine nositelj je projekta prijavio nov projekt Jean Monnet modul u okviru tadašnjeg Lifelong learning programa koji je trajao od 1. rujna 2011. do 31. kolovoza 2014. godine, a koji smo već detaljno opisali. Hrvatski institut za lokalnu upravu (HILS) pod vodstvom nositelja projekta dobio je i ostvario nekoliko kvalitetnih projekata (npr. međuopćinska suradnja, zapošljavanje mladih s invaliditetom,

umrežavanje lokalnih akcijskih grupa tzv. LAG-ova itd.). Prikupljeno je mnoštvo materijala za komparativnu analizu stanja i perspektiva europske lokalne i regionalne samouprave koji će služiti kao podloga za nove znanstvene i stručne radove i nakon isteka projekta. Projekt ocjenujemo iznimno uspješnim.

2. Znanstveni projekt Zaštita prava manjina u međunarodnom pravu i nacionalnim zakonodavstvima, šifra projekta: 111-1111174-0986, voditeljica projekta i glavna istraživačica prof. dr. sc. Mira Lulić

Prava manjina jedno je od najaktualnijih ali i najkontroverznijih pitanja suvremenog međunarodnog prava, a također je i od velikog pravno-političkog značenja za Republiku Hrvatsku. Poštovanje ljudskih prava, posebice prava manjina, pokazuje u kojoj je mjeri neka država suvremena i demokratska članica međunarodne zajednice. Sustavnom i detaljnom analizom u petogodišnjem bi razdoblju sudionici projekta analizirali sve ustave svijeta i nacionalna zakonodavstva europskih država po pitanju (zaštite) prava manjina. Polazna osnova znanstveno-istraživačkog rada jesu svi relevantni međunarodno-pravni standardi, instituti, vodiči i norme. Posebna će se pozornost posvetiti djelovanju općih i regionalnih međunarodnih organizacija, primjerice Ujedinjenih naroda, Vijeća Europe, Organizacije za sigurnost i suradnju u Europi i Europske Unije. Projekt Zaštita prava manjina u suvremenom međunarodnom pravu i nacionalnim zakonodavstvima sustavnim će pristupom analizirati i zaštitu i promicanje prava manjina u Republici Hrvatskoj, koja su i službeno proglašena prioritetnim područjima opće zaštite ljudskih prava u Nacionalnom programu Vlade Republike Hrvatske za razdoblje 2005. – 2008. godine. Stečene spoznaje i znanja dobivena radom na ovom projektu, između ostalog, omogućila bi u dogledno vrijeme i formiranje posebnog instituta za proučavanje prava manjina pri Fakultetu – prvog takve vrste u Republici Hrvatskoj. Cilj je ovoga projekta, između ostalog, oспособiti njegove aktivne sudionike za davanje mišljenja i stručnih analiza pripadnicima nacionalnih manjina, studentima, stručnoj javnosti i drugim zainteresiranim osobama u Republici Hrvatskoj u vezi s pravima i slobodama manjina. U konačnici, rad na ovom projektu omogućit će i objavljivanje dviju planiranih znanstvenih monografija na temu zaštite prava manjina o čemu do sada u Republici Hrvatskoj ne postoji sveobuhvatan znanstveno-istraživački rad, što se osobito odnosi na nepostojanje komparativnoga i multidisciplinarnoga pristupa ovom problemu. Prva monografija obuhvaćala bi norme međunarodnog prava i sustavni pregled ustavnih odredaba svih država svijeta, s posebnim osvrtom na nacionalna zakonodavstva Europe po pitanju zaštite prava manjina. Druga planirana monografija u središtu pozornosti imala bi zaštitu prava manjina u Republici Hrvatskoj. **Ocjena kvalitete rada i rezultata:** znanstvena produktivnost projekta odgovara glavnim trendovima u društvenim znanostima. Bitno se povećao broj radova pisanih u suautorstvu i međunarodnih publikacija. Prikupljeni su rezultati dokumentirani kako slijedi: autorske knjige (četiri), uredničke knjige (četiri), poglavљa u knjizi (33), znanstveni radovi u drugim časopisima (23), ostali radovi u drugim časopisima (šest), radovi u postupku objavljivanja (dva), znanstveni radovi u zbornicima skupova s međunarodnim recenzijama (dva), radovi u zbornicima skupova bez recenzije (jedan), sažetci u zbornicima skupova (četiri), neobjavljena sudjelovanja na skupovima (osam), disertacije (pet), magisterski radovi (jedan) i druge vrste radova (dva). Radovi su objavljivani u publikacijama indeksiranim u referentnim međunarodnim bibliografskim bazama (npr. Web of Science, Thomson ISI, EBSCO itd.). Posebno valja istaknuti uredničku knjigu na engleskom jeziku i s međunarodnom recenzijom Contemporary Legal and Economic Issues koja je prerasla u periodičnu publikaciju indeksiranu u međunarodnim bazama podataka. Članovi projekta aktivno su sudjelovali u uvođenju novih kolegija na svim razinama integriranog i poslijediplomskog

studija Fakulteta i drugih sastavnica Sveučilišta. Primjerice, na Fakultetu su uvedeni ovi kolegiji: Međunarodna zaštita ljudskih prava, Međunarodna zaštita manjina, Pravo Vijeća Europe, Međunarodno gospodarstvo i tržište rada, a kolegiji Uvod u ljudska prava uspješno je uveden i na Odjelu za kulturologiju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Nadalje, nastavnici na ovom projektu angažirani su i na poslijediplomskoj doktorskoj razini obrazovanja (primjerice, na Doktorskoj školi Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera – Europski studiji, Kulturologija i Komunikologija). Projekt je sustavno razvijao rad mladih znanstvenika ponajprije njihovim ospozobljavanjem za znanstveno-istraživački rad. Znanstveni novaci svladali su interdisciplinarnost istraživanja i razvili stručnost u domeni znanstvene djelatnosti. Posebice bismo istaknuli Zbornik studentskih radova Međunarodnopravnog modula Pravnog fakulteta Osijek I. u kojem su studenti objavili radove vezane uz ljudska prava i zaštitu prava manjina i domorodačkih naroda. Uz službenu mrežnu stranicu Katedre za međunarodno pravo (<http://mira.pravos.hr>) na kojoj se kontinuirano objavljaju informacije o projektu, međunarodnopravnim temama, uključujući i zaštitu prava manjina i ljudskih prava općenito, izrađena je nova mrežna stranica Poslijediplomskog specijalističkog studija Ljudska prava (<http://ljudska-prava.pravos.hr/>). Aktivno se surađivalo s inozemnim vanjskim suradnicima koji su se uključivali kao recenzenti radova, sumentori i sl. Članovi projekta održali su pozvana predavanja na inozemnim fakultetima i visokim školama te sudjelovali u ERASMUS programu. Istraživački kapacitet projekta osnažen je pozvanim sudjelovanjem članova projekta u realizaciji međunarodnih projekata u okviru EU Hungary-Croatia IPA Cross-border Cooperation. Za kraj, jedna je od najvažnijih aktivnosti u okviru navedenoga projekta pokretanje Poslijediplomskog specijalističkog studija Ljudska prava. Studij se pokazao veoma uspješnim, u prvi naraštaj upisano je 30 studenata (2012. godine), a u drugi naraštaj 16 studenata (2013. godine). Na studiju se predaje 18 atraktivnih i iznimno važnih predmeta o ljudskim pravima i pravima manjina koji su dostupni na stranicama <http://ljudska-prava.pravos.hr/pages/predmeti.php>, a predavači su, uz istraživače s projekta i druge profesore Fakulteta, i profesori s drugih fakulteta i drugih sveučilišta iz zemlje i inozemstva. Također na studiju predaje i niz vrhunskih gostujućih predavača i stručnjaka za ljudska prava. Korak je to prema budućem doktorskom studiju o ljudskim pravima koji, bez obzira na završetak rada na projektu, planiramo pokrenuti tijekom 2015. godine. Time bi se dobila ozbiljna, zahtjevna i ambiciozna vertikala obrazovanja o ljudskim pravima na našem Fakultetu, jedinstvena u Republici Hrvatskoj: međunarodno pravo na trećoj godini studija, Međunarodnopravni modul na petoj godini studija (tri predmeta isključivo vezana uz zaštitu ljudskih prava, odnosno manjine i domorodačke narode), Poslijediplomski specijalistički studij Ljudska prava i, u konačnici, doktorski studij na temu ljudskih prava.

PROJEKTI SVEUČILIŠTA JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

1. *Znanstveni projekt Zaštita najboljeg interesa djeteta u prekograničnim stvarima, glavna istraživačica doc. dr. sc. Mirela Župan*

Znanstveni projekt Zaštita najboljeg interesa djeteta u prekograničnim stvarima odobrilo je Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku u trajanju od jedne godine (rujan 2013. – rujan 2014.). Nositeljica je projekta bila doc. dr. sc. Mirela Župan. Cilj je istraživanju bio postaviti okvir prekograničnih pravnih stvari kojima je predmet zaštita najboljeg interesa djeteta, i to: identificirati pravne stvari pravosuđenja o najboljem interesu djeteta, identificirati pravne izvore koji obvezuju RH; istražiti praksu nadležnih tijela RH, detektirati u čemu se sustav RH promijenio ulaskom u EU i koje će to reperkusije imati na praksi kako bi se uskladila preuzetim međunarodnim obvezama.

Najbolji interes djeteta elaborira se i s aspekta temeljnih ljudskih prava te politike EU-a o zaštiti djece. Elaborira se i realizacija najboljeg interesa djeteta sustavom međunarodne administrativne suradnje putem središnjih izvršnih tijela te u prekograničnim ovrhama. Središte se postavlja na najučestalije predmete u hrvatskoj praksi: građanskopravnoj otmici djece od strane jednog od roditelja i uzdržavanju djece. Provedbom je projekta izrađen obuhvatan znanstveni opus na temu najboljeg interesa djeteta u prekograničnim predmetima. Predloženi je projekt rezultirao nekolicinom publikacija u časopisima ili zbornicima radova, izlaganjem na dvama međunarodnim znanstvenim skupovima te okruglim stolom. Intenzivna seminarska nastava rezultirala je dodatnim kompetencijama studenata u ovom području. Povezivanje s praksom osiguralo je prilagođavanje znanstveno utemeljenih spoznaja hrvatskim prilikama što je rezultiralo praktičnom iskoristivosti rezultata istraživanja pred nadležnim institucijama koje provode postupke o zaštiti djece. Predloženo istraživanje višestruko je značajno i za znanstveni opus o zaštiti prava djece u prekograničnim stvarima i za bolju edukaciju studenata i unaprjeđenje prakse nadležnih tijela. U RH nije provedeno tako obuhvatno istraživanje legislative i hrvatske prakse koja bi se doticala najboljeg interesa djeteta u prekograničnim predmetima. S obzirom na veći broj zahtjeva putem sustava građanskopravne otmice djece i prekograničnoga uzdržavanja, projekt ih stavlja u prvi plan istraživanja. Značenje se predloženog projekta ogleda i u segmentu zaštite temeljnih ljudskih prava koja su normativno obilno regulirana, ali su praktično vrlo često nedostatno zaštićena. Istraživanje je značajno i za povezivanje znanosti i prakse budući da se o pravima i zaštiti djeteta u konačnici odlučuje pred nadležnim pravosudnim institucijama i u radu središnjih izvršnih tijela. **Ocjena kvalitete rada i rezultata:** doc. dr. sc. Župan provela je opsežno istraživanje zakonodavstva i sudske prakse koji se tiču najboljeg interesa djeteta, a sve to u prekograničnim pravnim stvarima. Projektne su se ideje dalje promicale u radu sa studentima u okviru nastave i seminara na četvrtoj i petoj godini. Dodana je vrijednost projektu međunarodni seminar Legal protection of a child in domestic and international situations koji se održao 27. ožujka te 2. i 3. travnja 2014. godine. Intenzivni rad sa studentima polučio je nekoliko izvrsnih diplomskih radova vezanih uz tematiku projekta. Nadalje, projektne su se spoznaje dijelile sa zainteresiranom javnosti na okruglom stolu Zaštita najboljeg interesa djeteta u prekograničnim stvarima – očekivanja i stvarnost/Protecting the best interest of a child in cross-border cases – expectations and reality, Osijek, 4. travanj 2014.

Uz projekt je organizirana i međunarodna znanstvena konferencija 11th Regional PIL Conference: Private International Law in the Jurisprudence of European Courts – family at focus, Osijek (Croatia), 11. – 12. 6. 2014. U okviru konferencije održan je okrugli stol o problematici prekogranične otmice djece s nacionalnim referatima. Završetkom provedbe projekta izrađen je obuhvatan znanstveni opus na temu najboljeg interesa djeteta u prekograničnim predmetima koji je jedinstven u pravnoj doktrini hrvatske i regije. Sve su planirane projektne aktivnosti provedene te je projekt ostvario i nekoliko dodanih vrijednosti – aktivnosti koje nisu bile planirane, ali su se ostvarile i tematski se vežu uz projektnu prijavu. U okviru projekta doc. dr. sc. Župan prezentirala je šest radova na međunarodnim znanstvenim skupovima, od čega je njih četiri objavljeno u 2014. godini, a dva su rada u postupku recenzije i objave. Projekt ocjenjujemo iznimno uspješnim.

2. Znanstveni projekt KVALIMETAR u funkciji poboljšanja obrazovnog sektora, glavna istraživačica doc. dr. sc. Jelena Legčević

Znanstveni projekt odobrilo je Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku u trajanju od jedne godine (rujan 2013. – rujan 2014.). Nositeljica je projekta bila doc. dr. sc. Jelena Legčević, a stručna suradnica Marina Holjenko, dipl. iur.

Mnoge zemlje i nositelji interesa osiguranje kvalitete smatraju jednim od temelja Bolonjskog procesa. Osiguranje kvalitete nikad se nije smatralo procesom koji će biti jednak u svim zemljama Europe, već se nastojalo povećati suradnju u tom procesu. Da bi se povećala pouzdanost i funkcioniranje postupaka za osiguranje kvalitete ovim se istraživanjem krenulo u verifikaciju postojećeg modela te mjernog instrumenta u okviru modela koji omogućuje vjerodostojno mjerjenje kvalitete obrazovnih usluga kao dominantnom „proizvodu“ informacijskog doba. Svrha je istraživanja provjerom i verifikacijom metodologije praćenja uspješnosti Bolonjskog procesa na svim razinama obrazovanja, od stručnog preko diplomskog, specijalističkog do doktorskog studija, povećati zadovoljstvo svih sudionika sustava na Sveučilištu – studenata (koji su središte obrazovnog procesa), nastavnika, uprave, prateće administracije i društvene zajednice, što je preduvjet učinkovitog uklapanja u globalne tijekove suvremenog europskog i svjetskog visokog obrazovanja. Pretpostavka je istraživanju bila ta da će postojeći model te mjerni instrument imena KVALIMETAR (Legčević 2010.) pokazati valjanost i pouzdanost za mjerjenje percepcije kvalitete različitih uzoraka u sektoru visokog obrazovanja. U istraživanju su uporabljene multivariatne statističke metode: faktorska analiza, klaster analize i analize varijance pomoću kojih će se pokušati utvrditi relevantne dimenzije kvalitete usluga te dubina jaza koji postoji između davatelja i primatelja obrazovne usluge. Rezultati provedenog istraživanja uspoređeni su s rezultatima preliminarnog istraživanja iz 2009. godine kada je Bolonjski proces bio u početnoj fazi primjene u obrazovnom prostoru Hrvatske, pri čemu odmak od četiri godine predstavlja pravo vrijeme za provjeru kvalitete učinjenoga, ali i priliku za obogaćivanje dimenzija mjernoga instrumenta nekim novim varijablama koje su se usporedbom rezultata iz 2009. godine pokazale nepokrivenima. Značaj je istraživanja u tome što povezivanjem potreba na tržištu rada s provođenjem obrazovnih programa te povezivanjem vrjednovanja svih ishoda učenja stvaramo polaznu osnovu za uskladivanje Hrvatskoga kvalifikacijskog okvira (HKO) s Europskim kvalifikacijskim okvirom (European Qualification Framework – EQF). **Ocjena kvalitete rada i rezultata:** Provedene su sve planirane projektne aktivnosti. Doc. dr. sc. Legčević provela je opsežno istraživanje na velikom uzorku od 732 studenta, 138 bivših studenata te 198 nastavnika. Rezultati istraživanja prezentirani su na dvjema međunarodnim konferencijama, u Parizu i Osijeku. Voditeljica projekta objavila je ukupno dva rada, od čega je jedan indeksiran u bazi Wos. Posebna je vrijednost projekta zaštita Kvalimetra pri Državnom zavodu za intelektualno vlasništvo pod brojem Z20131877 na rok od 10 godina, do 2023. godine. Značenje je istraživanja u tome što povezivanjem potreba na tržištu rada s provođenjem obrazovnih programa te povezivanjem vrjednovanja svih ishoda učenja stvaramo polaznu osnovu za uskladivanje Hrvatskoga kvalifikacijskog okvira (HKO) s Europskim kvalifikacijskim okvirom (European Qualification Framework – EQF). Očekuje se kako će provedeno istraživanje na razini svih sastavnica Sveučilišta uspostaviti organizirano i redovito provođenje samoanalize uz odabir KVALIMETRA kao evaluacijske metodologije koji će upozoriti na pozitivne i negativne strane obrazovnoga procesa. Projekt ocjenjujemo iznimno uspješnim.

j) Opišite načine kroz koje znanstvena istraživanja pridonose: nastavi; intelektualnom i tehnološkom transferu u društvo i gospodarstvo; drugim aktivnostima institucije.

Nastava: Znanstvena istraživanja pridonose poboljšanju kompetencija nastavnika u specifičnim odabranim područjima. Publicirani radovi (znanstveni članci, udžbenici ili monografije), proizašli iz istraživanja, temelj su za napredovanje u viša nastavna zvanja, ali istovremeno služe i kao literatura za izvođenje nastave i provođenje ispita.

Intelektualni transfer u društvo: Dio je naših nastavnika bio aktivno uključen u radne skupine za izradu novih, odnosno izmjene postojećih zakona, što predstavlja izravan transfer znanja u društvo (npr. prof. dr. sc. Zvonimir Lauc, izv. prof. dr. sc. Boris Ljubanović, izv. prof. dr. sc. Branka Rešetar, prof. dr. sc. Igor Bojanić itd.). Naš umirovljeni professor emeritus, prof. dr. sc. Zvonimir Lauc, obnašao je dužnost člana Odbora za ustav, poslovnik i politički sustav Hrvatskog Sabora. Sadašnji dekan izv. prof. dr. sc. Boris Bakota član je Odbora za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu, radnog tijela Hrvatskog Sabora, a član je i Upravnog vijeća ENTO (European Network of Training Organizations for Local and Regional Authorities) pri Vijeću Europe.

Znatan broj naših nastavnika članovi su Hrvatskog instituta za lokalnu samoupravu (HILS). HILS je neprofitna udruga osnovana radi proučavanja i promicanja ideje i prakse lokalne samouprave u Republici Hrvatskoj. HILS djeluje na poticanju i razvitu lokalne samouprave u Republici Hrvatskoj te osposobljavanju jedinica lokalne samouprave za upravljanje vlastitim funkcioniranjem i razvitkom. Pojedini su nastavnici članovi University Association for Contemporary European Studies (UACES), članovi Akademije za politički razvoj (APR) i članovi Hrvatskog društva za ujedinjene narode (HDUN). Naši su nastavnici kazneno-pravnih znanosti članovi Association Internationale de Droit Pénal (AIDP), odnosno podogranka iste organizacije Comité des Jeunes Pénalistes', te članovi Hrvatskog udruženja za kazneno pravo i praksu.

Neki su od naših nastavnika suradnici Pravosudne akademije, konzultanti Svjetske banke, Središnjeg državnog ureda za upravu na projektima reforme javne uprave, pravni stručnjaci British Councila, Vijeća Europe te ključni eksperti Europske komisije i SIGMA-e. Naš je profesor predsjednik Etičkog povjerenstva Kliničke bolnice Osijek te član Odbora za statutarna i pravna pitanja Grada Osijeka.

Određeni se broj nastavnika bavi pružanjem pravnih savjeta i davanjem mišljenja temeljem čl. 5. Zakona o odvjetništvu.

Posebno bismo važnim izdvojili projekt doc. dr. sc. Jelene Legčević KVALIMETAR u funkciji poboljšanja obrazovnog sektora koji je i zaštićen pri Državnom zavodu za intelektualno vlasništvo kao žig. On omogućava da povezivanjem na tržištu rada s provođenjem obrazovnih programa te povezivanjem vrednovanja svih ishoda učenja stvaramo polaznu osnovu za usklađivanje Hrvatskoga kvalifikacijskog okvira (HKO) s Europskim kvalifikacijskim okvirom (European Qualification Framework – EQF).

Druge aktivnosti institucije: Pojedini su nastavnici Fakulteta osnivači i članovi Hrvatske udruge za pravnu zaštitu obitelji kojoj je cilj istraživanje i unaprjeđivanje pravne zaštite obitelji u području pravnog obrazovanja, stručnog usavršavanja i znanstvenog rada. Dalji je cilj promicanje znanstvene međuinstitucionalne i međufakultetske suradnje, kao i sprege znanosti i praktične primjene prava u zaštiti obitelji (više na: <http://www.pravos.unios.hr/hupzo/>).

Fakultet ima potpisani sporazum s Hrvatskom odvjetničkom komorom – Odvjetničkim zborom Osijek na temelju kojeg pojedini odvjetnici sudjeluju u izvođenju kliničke nastave na Fakultetu, a s druge strane naši nastavnici organiziraju predavanja, radionice i seminare za odvjetnike te im prenose svoja znanja. Posebno su važna savjetovanja o novim zakonima, a u čijoj su izradi sudjelovali naši nastavnici.

Fakultet je član SEELS-a, mreže Pravnih fakulteta jugoistočne Europe koja potiče vladavinu prava, proces pristupanja EU, regionalnu integraciju na trima razinama – obrazovanje/istraživanje/publikacije, izvrsnost i konkurentnost institucija pravne naobrazbe te

poticanje mobilnosti nastavnika i studenata. Određeni je broj naši nastavnika aktivno uključen u pojedine aktivnosti Mreže.

k) Navedite časopise vašeg visokog učilišta i opišite njihovu važnost (znanstveni/stručni, sastav uredništva, jezik, postupak odabira, čimbenik odjeka i ostalo).

F1. Pravni vjesnik

Osim uobičajene izdavačke djelatnosti (udžbenici, monografije i sl.) od velikog je značenja izdavanje Pravnog vjesnika – znanstvenog časopisa za pravne i društveno-humanističke znanosti. S obzirom na ulogu znanstveno-stručnih časopisa u znanstvenoj komunikaciji, Pravni vjesnik predstavlja vrijedan resurs. Pravni vjesnik izlazi redovito u tekućoj kalendarskoj godini tri puta godišnje, i to kao dva jednobroja i jedan dvobroj. Časopis izlazi u tiskanom izdanju s pripadajućim klasifikacijskim brojevima: ISSN 1849-0840 (Mrežno), ISSN 0352-5317 (Tisak) i UDK-34. Na mrežnoj stranici časopisa (<http://vjesnik.pravos.hr/>) dostupni su sadržaji Pravnih vjesnika od 2000. godine te ostali relevantni podatci o časopisu i postupku prijavljivanja radova, tj. objavlјivanja radova. Stranica ima hrvatsku i englesku inačicu.

U sastavu su uredništva Dekan kao glavni i odgovorni urednik, izvršni urednik, tehnički urednik te članovi uredništva koji dolaze iz redova redovitih profesora (u trajnom zvanju), izvanrednih profesora i docenata, vodeći računa da se izborom uredništva pokriju sve grane prava ali i ostalih znanosti. Međunarodno uredništvo čine profesori sa sljedećih stranih sveučilišta: Faculty of Law Hacettepe University Ankara, Turska; School of Law, University of Liverpool, Velika Britanija; Univerza v Ljubljani, Pravna fakulteta, Slovenija; Hochschule für Wirtschaft und Recht, Hochschule Pforzheim, Njemačka Jean Monnet Center for European Studies, University of Torun, Poljska; Izabela Pruchnicka-Grabias, Warsaw School of Economics, Poljska; Hochschule für öffentliche Verwaltung und Finanzen, Ludwigsburg, Njemačka; Pravni fakultet Sveučilišta u Mostaru, Bosna i Hercegovina.

Preliminarni su uvjeti za zaprimanje rada:

- stručni ili znanstveni rad pravne tematike, ali se prihvaćaju radovi iz drugih polja u okviru društveno-humanističkih znanosti (najčešće je riječ o sociološkim, politološkim ili ekonomskim tematikama);
- rad ne smije biti objavljen u drugim znanstveno-stručnim publikacijama.

Pravni vjesnik prihvata znanstvene i stručne radove, prikaze knjiga, doktorskih disertacija, međunarodnih konferencija i drugih znanstvenih skupova te prijevode vrijednih radova, konvencija i sl. Zaprimljeni znanstveni i stručni radovi prolaze postupak recenzije; ostali ne podliježu recenziji. Radovi podliježu tzv. dvostrukoj slijepoj recenziji (engl. double-blind peer review) kojom se ne otkriva identitet ni autora ni recenzenta. Recenzent je dužan odbiti recenziju ako smatra da nije kvalificiran recenzirati dostavljen rad ili nije u mogućnosti u zadаном roku napisati recenziju. Recenzent je dužan upoznati urednika s bilo kakvim potencijalnim sukobom interesa ili nepravilnostima vezanim za rad. Uredništvo podržava ispunjavanje postojećeg obrasca za recenziju, no prihvata i druge oblike recenzije sve dok sadrže relevantne podatke o radu. Duljina teksta recenzije, tj. opsežnost komentara i kritika, prepuštena je procjeni recenzenta.

Ako recenzenti pozitivno ocjene članak, svrstavaju ga u jednu od sljedećih kategorija:

- izvorni znanstveni rad (engl. original scientific paper) originalno je znanstveno djelo u kojem su izneseni rezultati istraživanja;
- prethodno (znanstveno) priopćenje;
- pregledni rad (engl. review article) cjelovit je pregled nekog problema ili područja istraživanja na osnovi već objavljenih radova, ali sadrži originalne analize, sinteze ili prijedloge za daljnja istraživanja;
- stručni rad (engl. professional paper) uključuje i korisne sadržaje za struku i ne predstavlja nužno istraživački rad (tehnika, tehnologija, metodika). Potrebno je da rad sadrži sljedeće dijelove: uvod, razrada, zaključak, literatura;
- izlaganje sa znanstvenog skupa (engl. conference paper) može biti objavljeno kao cjeloviti rad koji je prethodno referiran na znanstvenom skupu, a u obliku cjelovitog rada nije objavljen u zborniku radova.

Nakon primljenih recenzija izvršni ih urednik analizira. Ako je potrebno, rad vraća autoru koji je dužan uvažiti sugestije i primjedbe recenzentata ili se očitovati o istima. Izvršni urednik izvještava glavnog urednika i uredništvo o recenzijama, člancima i predstavlja tekući broj u svojoj radnoj inačici. Nakon suglasnosti broj se šalje dalje na obradu koja uključuje prijevode sažetaka na engleski i njemački jezik, lekturu, dodjeljivanje UDK brojeva člancima i konačno tehničku obradu teksta u izdavačkoj kući. U povodu uvrštavanja časopisa u svjetske elektroničke baze podataka (npr. ProQuest, EBSCO, Social Abstract) uredništvo podržava objavljinje radova na nekom od svjetskih jezika: poželjno je objaviti svoj rad na engleskom, ali se prihvataju radovi i na njemačkom ili francuskom jeziku.

Tekstovi objavljeni u časopisu referiraju se u sljedećim bazama podataka: Current Legal Theory, Tilburg, The Netherlands; ProQuest Research Library, Ann Arbor, Michigan, USA; Sociological Abstracts, San Diego, California, USA; EBSCO Publishing, Ipswich, Massachusetts, USA i Hrčak, Portal znanstvenih časopisa Republike Hrvatske (MZOS, Srce i HID), Hrvatska. Trenutačno je časopis na evaluaciji u međunarodnim bazama SCOPUS i Web of Science. Uzimajući u obzir znanstveno-stručne aktivnosti Fakulteta, časopis Pravni vjesnik otvoren je za tematske brojeve, a to se posebice odnosi na aktivnosti vezane uz Jean Monnet katedre. Tako je, na primjer, Pravni vjesnik 2/2014. u cijelosti posvećen objavi radova s Međunarodne Jean Monnet znanstvene konferencije za doktorande i poslijedoktorande Jednakost i ljudska prava – ekonomski, radna i socijalna prava u EU, održane 22. svibnja 2014. godine.

Strategija unaprjeđenja kvalitete Pravnog vjesnika: Pravni vjesnik u siječnju 2015. godine dobiva novo uredništvo koje će nastaviti rad na poboljšanju kvalitete časopisa. Od promjena koje namjerava provesti novo uredništvo potrebno je istaknuti sljedeće:

- pojačanje recenzentskog postupka u smislu dvostrukе slijepе recenzije;
- daljnji rad na internacionalizaciji časopisa u smislu da svake godine jedan broj bude u potpunosti na engleskom jeziku što će omogućiti proširenje baze međunarodnog uredništva kao i uvođenje inozemnih recenzentata;
- ispunjavanje uvjeta za prijem u nove baze podataka;
- promicanje časopisa u akademskoj zajednici Republike Hrvatske i šire.

F2. Contemporary Legal and Economic Issues

Fakultet je od 2007. godine pokrenuo izdanje (uredničke) knjige Contemporary Legal and Economic Issues koja je prerasla u serijsku publikaciju s pripadajućim ISSN brojem 1847-6171 te izlazi svake dvije godine. Trenutačno se radi na petom izdanju koje izlazi 2015. godine. Knjiga se

objavljuje u tiskanom izdanju, a cijeli je broj dostupan za preuzimanje na mrežnoj stranici <http://clei.pravos.hr/>. Knjiga je indeksirana u EBSCO Publishing, Ipswich, Massachusetts, USA i ProQuest Research Library, Ann Arbor, Michigan, USA. Knjiga je rezultat oglednog projekta hrvatskih i stranih znanstveno-nastavnih djelatnika u povezivanju studenata i profesora te razvijanju mentorskog odnosa zajedničkim znanstveno-istraživačkim radom. Naime, studenti (od diplomske do doktorske razine) pozvani su samostalno ili u suautorstvu sa svojim profesorima objavljivati radeve iz područja ekonomije i/ili prava. Zabilježen je veliki odaziv međunarodne akademske zajednice pa su autori u dosadašnjim izdanjima dolazili s mnogobrojnih domaćih, europskih i svjetskih institucija, na primjer iz Nizozemske, Poljske, Hrvatske, Islanda, Rusije, Meksika, Japana, Ujedinjenih Arapskih Emirata, Gane, Pakistana i Malezije. S obzirom na to da je riječ o uredničkoj knjizi (koje se prema uređenju Hrvatske znanstvene bibliografije pojavljuju kao nova i posebna kategorija), uz urednice knjigu „potpisuju“ i članovi međunarodnog uredničkog odbora u sastavu: prof. dr. sc. Justyna Maliszewska-Nienartowicz, Jean Monnet Centre for European Studies, Nicolaus Copernicus, University in Torun (Poljska), prof. dr. sc. Izabela Pruchnicka-Grabias, University of Economics in Warsaw (Poljska), prof. dr. sc. Davorin Lapaš, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu (Hrvatska) i prof. dr. sc. Đula Borozan, Ekonomski fakultet Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku (Hrvatska). Recenzenti su knjige domaći i strani profesori u trajnom zvanju ili professori emeritusi iz područja prava i ekonomije.

Uzimajući u obzir internacionalni karakter knjige koji se ogleda ne samo u sudjelovanju stranih autora već i u engleskom kao službenom jeziku publikacije, međunarodnom uredničkom odboru i međunarodnim recenzentima, cilj je publikaciju transformirati u međunarodni znanstveni časopis za pravne i društvene znanosti koji će njegovati i stimulirati mentorstvo i samostalni studentski znanstveno-istraživački rad. Taj je vid aktivnosti jedan od bitnih elemenata u jačanju istraživačkog kapaciteta Fakulteta u znanstvenom, istraživačkom i inom smislu.

I) Opišite sadržaj i karakter stručnih projekata ovoga visokog učilišta aktivnih u posljednjih pet godina (brojčani podatci u tablici 5.3.). Iznesite mišljenje o kvaliteti rada i rezultatima.

Jean Monnet projekti koji su se provodili (ili se još uvijek provode) na Fakultetu u naravi su znanstveno-stručni projekti. Tri su Jean Monnet projekta već prije opisana.

m) Navedite utjecaj rezultata stručnih i razvojnih projekata vašega visokog učilišta i usluga na razvoj domaće privrede, uslužnog sektora i državne uprave.

U okviru projekta Jean Monnet modula Pravo Europske unije: Osnove prava EU, prethodni postupak pred Europskim sudom i pravni aspekti regionalne i međunarodne suradnje u Europskoj uniji (2011. – 2014.) cilj je bio stimulirati studente ali i pravne praktičare da razmišljaju i uče o pravu Europske Unije i značenju njegova poznавања na europske integracije Hrvatske te utjecaj na njihovu profesionalnu karijeru. Tako smo u okviru projekta organizirali šest radionica (dvije radionice godišnje) za sudce i odvjetnike (Europsko pravo u praksi) te šest seminara (dva seminara godišnje) (Interdisciplinarni aspekti prava EU') koji su namijenjeni, između ostalog, i zaposlenima u državnoj upravi.

U okviru nove Jean Monnet katedre za procesno pravo EU-a (2014. – 2017.) izvodi se specijalizirani predmet Europsko upravno pravo i postupak u trajanju od 15 sati koji je namijenjen isključivo

zaposlenicima u državnoj i lokalnoj upravi i samoupravi kako bismo ih upoznali s njihovim obvezama primjene prava EU-a. Smatramo kako su upravo državni službenici najslabija karika na čijoj se edukaciji najmanje poradilo prije ulaska u članstvo u EU-a. Također organiziramo nekoliko specijaliziranih radionica. Tako je radionica 'Kako zastupati pred Sudom EU namijenjena prvenstveno odvjetnicima. Radionica Nacionalni sudovi kao europski sudovi namijenjena je sudcima općinskog, županijskog, trgovačkog i upravnog suda u Osijeku. Radionica Pretraživanje pravnih izvora i baza podataka EU namijenjena je sudcima, odvjetnicima, državnim odvjetnicima ali i svim zainteresiranim građanima, na kojoj zainteresirane podučavamo kako doći do relevantnih pravnih izvora EU-a. Konačno, na radionici Postupak prijave EU projekata polaznike podučavamo kako napisati uspješan EU projekt, a namijenjena je zaposlenicima našeg Sveučilišta općenito, posebice zaposlenicima Fakulteta, studentima ali i svim zainteresiranim građanima.

n) Navedite na koji ste način uspostavili sustavnu politiku praćenja opsega i kvalitete znanstvenog rada na vašem visokom učilištu i opišite njezine elemente i način djelotvorne primjene.

Fakultet u skladu sa svojom misijom i vizijom, najvišim nacionalnim zakonima (Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju i Zakon o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju), međunarodnim standardima u prostoru visokog obrazovanja (Europski standardi i smjernice za osiguravanje kvalitete u visokom obrazovanju) te svojom opredijeljeničku postizanju visoke razine kvalitete svoje ukupne djelatnosti, trajno i sustavno unaprjeđuje kvalitetu i poboljšava učinkovitost svojih obrazovnih, znanstveno-istraživačkih i stručnih aktivnosti. Fakultet se u svojem cijelokupnom djelovanju aktivno i dosljedno, između ostalog, opredijelio:

- **za trajno i sustavno jačanje kvalitete vlastitog znanstveno-istraživačkoga rada,** ponudu i konkurentnost stručnoga rada, posebno poticanjem akademске izvrsnosti, znanstvene kritičnosti i organizacijske kulture;
- **za osiguravanje zapošljavanja prema kriterijima izvrsnosti,** odabir i razvijanje kompetencija zaposlenika u radnim uvjetima koji motiviraju na snažan individualan i timski doprinos;
- **za jačanje suradnje s domaćim i inozemnim znanstvenim i visokoškolskim institucijama** koje svoju djelatnost temelje na visokim standardima kvalitete u području nastavnog i znanstveno-istraživačkog rada kao preduvjeta za aktivno uključivanje Fakulteta u međunarodne projekte, poboljšanja mobilnosti nastavnika i studenata kao i drugih vidova otvorene suradnje.

Do 2014. godine ne bi se moglo reći da smo imali usustavljenu politiku praćenja opsega i kvalitete znanstvenog rada, ali su postojali elementi/mehanizmi koji su se primjenjivali i koje smo uzeli u obzir kao temelj za uspostavu sustava. Prodekan zadužen za znanost traži krajem tekuće godine izvješće o sudjelovanju na svim znanstvenim i stručnim skupovima. Od mentora (uglavnom predsjednika katedara) traži se izvješće o radu asistenata. Od voditelja projekata zahtijeva se izvješće o radu znanstvenih novaka.

Ako prodekan zaključi da tko od asistenata ili novaka nije polučio odgovarajući uspjeh na znanstvenom planu, poziva ga na razgovor i traži obrazloženje. Kada asistent ili novak aktivno piše svoju doktorsku disertaciju, zapažen je manji broj objavljenih znanstvenih radova, ali to ima svoje opravdanje u posvećenosti pisanja doktorske disertacije.

Praćenje opsega i kvalitete znanstvenog rada prati se i napredovanjem nastavnika u više zvanje, a sukladno s Pravilnikom o uvjetima za izbor u znanstvena zvanja koje je donijelo Nacionalno vijeće za znanost u srpnju 2005. godine. Na našem Fakultetu svaki suradnik i nastavnik obvezan je u vremenu kada se treba raspisati natječaj za njegovo napredovanje u zvanje Upravu Fakulteta obavijestiti ima li, na temelju objavljenih radova za izbor u znanstveno zvanje, dovoljan broj radova u a1 (radovi s međunarodnom recenzijom) i u a2 (radovi bez međunarodne recenzije) publikacijama za izbor u više zvanje ili reizbor.

Prodekan za znanost i međunarodnu suradnju, koji je i predsjednik Povjerenstva za izdavačku djelatnost, koordinira izradu i provedbu plana znanstveno-istraživačke djelatnosti Fakulteta.

- o) Opišite politiku poticanja i nagrađivanja objavljivanja u visoko rangiranim znanstvenim časopisima (ili istaknutim izdavačkim kućama za knjige), odnosno sustav podrške objavljivanju u prestižnim časopisima za vaše područje (primjerice pomoći pri prevodenju, istorazinska procjena (peer-review), sustav informiranja o pozivima za predavanje članaka i dr.).**

Za razliku od većine europskih zemalja, SAD-a, Kine i Kanade, Vlada RH (odnosno MZOŠ) nema razvijenu strategiju ni politiku poticanja objavljivanja u inozemnim visoko rangiranim časopisima. Tako ni Fakultet nema sustavno osmišljen plan poticanja i nagrađivanja ali ono *de facto* postoji. Ako Upravi Fakulteta dođe poziv za predavanje članaka za objavu u prestižnim časopisima, prodekan za znanost proslijedit će poziv svim nastavnicima. Najčešće se radi o publiciranju radova izloženih na međunarodnim konferencijama za koju je nastavnik već dobio punu potporu u smislu pokrića troškova putovanja na konferenciju i smještaja ali i u vidu plaćenih slobodnih dana za trajanje konferencije i puta.

Omogućivanje pristupa bazama podataka, nabava relevantne literature, poticanje odlaska na inozemne institucije – sve su to elementi sustava poticanja za objavljivanje. Možda za sada nemamo detaljno razvijen sustav nagrađivanja, no imamo ideje kako ga razviti. Ideja je osigurati sredstva posebne namjene (određeni godišnji fond) koji bi se raspodjeljivao nastavnicima koji su rad publicirali u prestižnom časopisu ili su objavili knjigu kod prestižnog izdavača. Također će se pri nabavi nove literature za knjižnicu Fakulteta (knjiga, časopisa itd.) dati prednost onim katedrama koje najviše objavljuju kako bi ih se potaknulo da budu još produktivniji.

Nagrada u vidu novčanog iznosa (bonus na plaću i sl.) može biti motivacija nastavnicima ali svakako je najveća nagrada za predan znanstveni rad to da se nastavnike odmah pri ostvarivanju uvjeta nastoji promovirati u viša znanstvena zvanja.

- p) Objasnite na koji način vodite brigu o etici u istraživanju te kako provodite europske i svjetske standarde u zapošljavanju najboljega znanstvenog kadra (primjerice primjena *The European Charter for Researchers*).**

U ožujku 2010. godine Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa uputilo je institutima i sveučilištima poziv da pristupe potpisivanju i implementaciji Europske povelje za istraživače (*The European Charter for Researches*) i Kodeksa o zapošljavanju istraživača (*Code of Conduct for the*

Recruitment of Researches) kako bi se poboljšali uvjeti za mobilnost istraživača.⁴⁰ Proizašla je potreba ugradnje načela Povelje u institucijsku legislativu. Slijedom toga, u svibnju 2010. godine Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku potpisalo je Deklaraciju o pristupanju Europskoj povelji za istraživače i Kodeksu o zapošljavanju istraživača čime smo se obvezali poštivati propisana načela kao i uskladiti svoje pravne akte s njima. Povelja predstavlja okvir ponašanja i postupanja za istraživače i poslodavce u svjetlu odgovornosti, profesionalizma u radnom okruženju i međusobnog priznavanja, a odnosi se na sve stadije karijere i područja istraživanja. U tom smislu nastaje i obveza poštivanja i provođenja. Načela koja proklamira imanentna su znanstvenoj i istraživačkoj disciplini. Ističu se sloboda istraživanja, profesionalna odgovornost, etički principi, dobra praksa, objava i uporaba podataka i slično. **Etički principi** odnose se na poštivanje priznate etičke prakse i temeljne etičke principe i standarde svojstvene određenoj disciplini koji su definirani u različitim nacionalnim, sektorskim ili institucionalnim Etičkim kodeksima. Unutar profesionalne odgovornosti ističe se izbjegavanje plagiranja bilo koje vrste, pridržavanje principa intelektualnog vlasništva i kompetentnosti. Za poslodavce se predviđa obveza nediskriminacije, priznavanja profesije, poticanje istraživačkog okruženja i fleksibilnih radnih uvjeta, napredovanja i slično. Naglasak je stavljen na potrebu poštivanja jednakosti postupka zapošljavanja prema svim istraživačima u Europi i povećanju transparentnosti procesa novačenja i zapošljavanja. U tom je kontekstu učinjena i samoanaliza radi ispitivanja u kojoj su mjeri proklamirana načela uključena u pravne akte Sveučilišta. Rezultat samoanalize bio je stvaranje **akcijskog plana** od strane Rektorskog kolegija i Službe za međunarodnu i međusveučilišnu suradnju sa svrhom otklanjanja uočenih nedostataka u određenom roku. Te su aktivnosti donijele obveze za sve sastavnice Sveučilišta, pa tako i za Fakultet. Došlo je do prilagodbe i ažuriranja pojedinih akata koji normiraju navedeno područje. Od dalnjih akata koji reguliraju navedeno područje možemo izdvojiti Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju⁴¹ koji ističe osnovna načela primjenjiva na području znanosti i obrazovanja, među kojima je i etičnost znanstvenika (čl. 2., 4. i 112.). Statut Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku⁴² propisuje sastav i nadležnost Etičkog povjerenstva Sveučilišta (u čl. 68. do 70.) te Etičko povjerenstvo pojedinih znanstveno-nastavnih i umjetničko-nastavnih sastavnica (čl. 72.). Važne su i odredbe Etičkog kodeksa Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku⁴³ čija je svrha promicati vrijednosti specifične za sveučilišnu djelatnost. U tom smislu temeljnim vrijednostima smatraju se pravičnost i pravednost, zakonitost, poštenje, ravnopravnost, akademске slobode i izvrsnosti, znanstvene kritičnosti, međusobno uvažavanje, zaštita ljudskih prava i dostojanstva, odgovornost u znanosti i visokom obrazovanju te poslovnim odnosima i odnosima prema javnosti, odgovorna primjena suvremenih tehnologija te zaštita prirode, životinja i okoliša. Njime se također propisuje zabrana plagiranja, krivotvorena i zlouporaba autorstva. Predviđen je i Pravilnik o stegovnoj odgovornosti nastavnika i suradnika Sveučilišta Josipa Jurja

⁴⁰ Uz navedeno, relevantna je i Preporuka Europske komisije od 11. ožujka 2005. koja se odnosila na Europsku povelju za istraživače te Kodeks o zapošljavanju istraživača u kojoj je istaknuta uspostava Europskog istraživačkog prostora, određena pitanja istraživačke profesije i karijere, potreba mobilnosti svih oblika, unaprjeđenje metoda zapošljavanja u ovom području i slično.

⁴¹ NN 123/2003, 198/2003, 105/2004, 174/2004, 2/2007, 46/2007, 45/2009, 45/2009, 63/2011, 94/2013, 139/2013, 101/2014.

⁴² http://www.unios.hr/uploads/50STATUT_17.12.2013..pdf

⁴³ <http://www.unios.hr/uploads/50EtickiKodeks.pdf>

Strossmayera u Osijeku⁴⁴ kojim se propisuju vrste povreda iz radnog odnosa, stegovne mjere, tijela i postupak, sve u svrhu poštivanja temeljnih prava i obveza predviđenih za ovo područje djelovanja. Nadalje, u svrhu vrjednovanja i promicanja uspješnosti novaka te osiguranja supervizora/mentorstva primjenjuje se i Pravilnik o ocjenjivanju rada znanstvenih novaka.⁴⁵ Pravilnik propisuje ispunjavanje pisanog izvješća u obliku obrasca; njime se vrjednuje uspješnost znanstvenog novaka u znanstvenom i nastavnom radu kao i uspješnost na poslijediplomskom studiju. Isti se ispunjava jednom godišnje, a Fakultet poštuje tu obavezu i za znanstvene novake, i za asistente i više asistente. Time se ispunjavaju i obveze iz Povelje koja govori o izgradnji odnosa sa supervizorom i predstavnicima fakulteta, vođenju evidencije o cjelokupnom radu, napretku, istraživanjima i povratnim informacijama istraživača. Statut Pravnog fakulteta Osijek⁴⁶ određuje osnivanje Etičkog povjerenstva, njegov djelokrug rada i odabir članova (čl. 37. st. 2., 38., 39., 40., 41.). U tom smislu donesena je odluka Fakultetskog vijeća o imenovanju stalnog Etičkog povjerenstva koje se sastoji od pet članova koji se imenuju na vrijeme od dvije godine. Posljednja je odluka o promjeni članova usvojena 31. listopada 2014. godine. Etičko povjerenstvo Fakulteta u obavljanju poslova iz svog djelokruga rada i postupku utvrđivanja povreda Etičkog kodeksa Sveučilišta postupa u skladu s Etičkim kodeksom Sveučilišta. Djelokrug rada Etičkog povjerenstva obuhvaća praćenje provedbe Etičkog kodeksa Sveučilišta na Fakultetu i postupak utvrđivanja povrede Etičkog kodeksa na Fakultetu, na vlastitu inicijativu ili na inicijativu nastavnika, zaposlenika, studenata ili drugih osoba koje smatraju da je u pojedinačnom slučaju došlo do kršenja Etičkog kodeksa Sveučilišta na Fakultetu, a u slučaju težih povreda Etičkog kodeksa Etičko povjerenstvo podnosi prijavu Dekanu prijedlogom za pokretanje stegovnog postupka. **Pri zapošljavanju novog kadra kao i pri izboru u viša zvanja** vodi se računa o već spomenutom Kodeksu zapošljavanja istraživača uz pripadajuće nacionalne i sektorske akte. Natječaji su transparentni te se objavljuju na mrežnoj stranici Fakulteta, dnevnom tisku i Narodnim novinama. Od 1. srpnja 2013. godine postoji i obveza objavljivanja na EURES (The European Job Mobility Portal) portalu Europske komisije. U natječajima su detaljno propisane propozicije natječaja, rokovi i uvjeti koji se moraju zadovoljiti. Dodatci prijavi, uz primjerice životopis i presliku diplome, znače i dostavljanje prijepisa ocjena svih ispita položenih tijekom studiranja, motivacijsko pismo, dokaz o znanju stranih jezika. To se izričito navodi u natječajima. Upućuje se na ispunjavanje uvjeta propisanih Zakonom o radu, Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, Statutom Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera i Statutom Pravnog fakulteta. Članovi Povjerenstava za izbor odabiru se prema stručnosti i kompetencijama te su primjereni educirani. Po prijavi provode se i usmeni intervjuji unutar kojih se procjenjuju potrebne vještine i akademske kvalifikacije ali i one neformalne. Vrjednuju se iskustva mobilnosti. U pravilu se biraju studenti koji pripadaju najuspješnjima. Vidljivo je to prosjekom ocjena, duljinom studiranja, preporukama profesora i slično. Pri zapošljavanju osigurana je ravnopravnost spolova, što je posebno istaknuto već u samom natječaju. U tom se smislu postupak zapošljavanja označava otvorenim, učinkovitim, prikladnim te u dovoljnoj mjeri specijaliziranim glede pojedinog radnog mjesta. Znanstveno osoblje financirano je sukladno nacionalnim propisima, poštuju se obveze zdravstvenoga i mirovinskoga osiguranja. Prava iz kolektivnog ugovora prestala su ukidanjem istoga.

⁴⁴ http://www.unios.hr/uploads/50pravilnik_2013-03-29.pdf

⁴⁵ <http://www.unios.hr/uploads/50prozn.pdf>

⁴⁶ <http://www.pravos.unios.hr/pfo/statut-fakulteta>

Pri sklapanju ugovora o znanstvenim projektima s nadležnim ministarstvom potpisuje se Suglasnost o odgovornoj provedbi istraživanja, za što u pravilu jamči čelnik ustanove i voditelj projekta. Slične se obvezujuće suglasnosti potpisuju pri sklapanju drugih ugovora o projektima, uz ona s ministarstvom. U tom smislu istraživači također poštuju priznate etičke standarde i principe te poduzimaju napor radi ostvarenja društveno važnih istraživanja. Pri tome su obvezni izbjegavati plagiranje. Upoznati su sa strateškim ciljevima istraživanja te mehanizmima financiranja. Prije početka određenih istraživanja/djelatnosti trebaju ishoditi i odobrenja. Šalju se obavijesti o početku/završetku/promjeni određenih istraživanja i projekata te se poštuju nacionalni, regionalni i sektorski propisi pri izvršavanju istih. Podatci dobiveni znanstvenim radom i istraživanjem objavljaju se u različitim publikacijama. Fakultet tomu pridonosi vlastitim publikacijama kako bi se osigurala diseminacija rezultata. Metode rada i prikupljanja podataka dostupne su kontroli nadležnih tijela, a istraživači vode računa o osiguranju od zakazivanja informacijske i druge tehnologije stvarajući sigurnosne kopije. U svim stadijima rada istraživači teže stalnom i neprekidnom usavršavanju: redovito se proširuju znanja sudjelovanjem u znanstvenim projektima, konferencijama, primjeni mobilnosti nastavnog osoblja i slično, a Fakultet ih u tome aktivno podupire.

q) Navedite u kojoj ste mjeri zadovoljni postojećim stanjem i predložite moguća poboljšanja.

U proteklih, gotov punih 40 godina svoga postojanja, Fakultet je znao odgovoriti izazovima trenutka. Pravdobno su se i uspješno razvijala temeljna područja prava koja su odgovarala društvenim, ekonomskim i političkim promjenama u gospodarstvu i društvu. Usporedno s time znanstveno-istraživačka djelatnost usmjeravala se na aktualnu problematiku stvarajući nova znanja istraživanjima, prijenosom znanja obrazovanjem, diseminacijom znanja publikacijama i iskorištavanjem znanja općenito.

Odgovarajući na prilike i prijetnje koje proizlaze iz suvremenih trendova (gospodarske i društvene tranzicije, globalizacije, informatizacije, procesa integracije i slično), iskristalizirala se misija Fakulteta – dostizanje izvrsnosti u istraživačkom i nastavnom djelovanju te cjeloživotnom obrazovanju (tzv. search for excellence).

U okviru dostizanja izvrsnosti u znanstveno-istraživačkom djelovanju Fakultet nastoji osigurati institucionalnu podršku znanstveno-nastavnom osoblju u njihovom profesionalnom razvoju kao pojedinaca te članova domaće i međunarodne akademske zajednice, podupirati znanstvene i druge visoko-školske programe i projekte te međunarodnu suradnju u domeni nastavne i znanstveno-istraživačke aktivnosti.

Ono čime smo posebno zadovoljni četiri su IPA projekta s Pravnim fakultetom Sveučilišta u Pečuhu koji su izvanredan primjer uspješne međunarodne suradnje. Ponosni smo i na tri prestižna Jean Monnet projekta koja smo dobili u proteklih pet godina. Jedan je od njih (Jean Monnet modul) istekao 31. kolovoza 2014. godine, a dva su u postupku implementacije. Cilj je ovih dvaju projekata u sljedećim godinama pozicionirati Fakultet u regionalni centar i referentnu točku za izučavanje prava EU-a koji promiče izvrsnost u nastavi i znanstvenom istraživanju.

Početkom 2014. pokrenuli smo novi doktorski studij. Radi se o vrlo modernom programu na koji smo također ponosni. Doktorski studij strukturiran je na način da promiče inovativnost u području društvenih istraživanja, znanstvenom polju prava s pripadajućim pravnim granama individualnim pristupom i njegovanjem osobnih istraživačkih i znanstvenih interesa doktoranada. Navedeno

posebno dolazi do izražaja u dijelu koji se odnosi na izradu istraživački doktorskih seminara i znanstvenih radova tijekom doktorskog studija. Suvremena usmjerenost na interdisciplinarnost i multidisciplinarnost u znanstvenim istraživanjima dodatno će misaono poticati znanstveni rad utemeljen na širem, holističkom pristupu, u kojem pravo treba promatrati u funkciji društvenih mijena i odnosa obilježenih procesima globalizacije i europeizacije, ali i sve izraženijeg individualizma. Štoviše, studij treba potaknuti promišljanje prava teleološkim, a ne strogo dogmatskim, gramatičkim i normativnim pristupom, kako bi do izražaja došli kreativni i interpretacijski kapaciteti, sposobnost istraživanja i bavljenja znanstvenim radom doktoranada, ali i sva višeslojnost, multidimenzionalnost i međuzavisnost društvenih odnosa. U prvoj godini izvođenja uočili smo određene manje nedostatke i odmah reagirali predlažući izmjene programa doktorskog studija.

No, jesmo li potpuno zadovoljni postojećim stanjem? Bit ćemo objektivni i reći kako nismo apsolutno zadovoljni zbog čega ističemo i mogućnost dalnjega poboljšanja.

Naše su prednosti: veliki znanstveni i stručni potencijal, visoko motiviran i mlad znanstveni kadar, dobra znanstvena reputacija institucije, intenzivna znanstvena produkcija, vlastita izdavačka djelatnost (Pravni vjesnik i zbornik Contemporary legal and economic issues). Kao nedostatke izdvojili bismo sljedeće: preopterećenost znanstveno-nastavnog osoblja nastavom, nedostatna finansijska podrška (MZOS, Sveučilište), slaba veza između fakulteta i gospodarstva u smislu prijenosa rezultata znanstvenih istraživanja u gospodarski sektor. U predstojećem razdoblju od pet godina (do 2020. godine) nastojat ćemo maksimalno iskoristiti svoje prednosti.

Na Fakultetu još uvijek ne postoji cijelovit sustav podrške znanstvenim istraživanjima, prijavama projekata te znanstvenom radu. Metodološke su vještine zaposlenika Fakulteta usporedive sa stanjem s drugim srodnim institucijama u zemlji i regiji, međutim to nije dovoljno za produciranje radova koji bi bili konkurentni za objavljivanje u visoko rangiranim časopisima. Potrebno je dakle razviti niz mjera koje bi u idućih nekoliko godina rezultirale značajnim povećanjem broja radova u visoko rangiranim stranim časopisima. Dakle, ono čime nismo uopće zadovoljni slaba je indeksiranost i citiranost u bazama Wos i Scopus, no spremni smo poduzeti sve mjere kako bismo prevladali taj problem.

Nadalje, postoje velike razlike u znanstvenoj produktivnosti pojedinih katedara, pa čak i nastavnika unutar iste katedre, što se može uočiti iz tablice 5.6. – Znanstvena produktivnost prema ustrojbenim jedinicama visokog učilišta. Naravno da time nismo zadovoljni, ali opravdanje možemo pronaći u tome što je na pojedinim katedrama mlađi kadar (asistenti i znanstveni novaci) koji je ponajprije bio orijentiran na pisanje doktorskih disertacija. U proteklih pet godina doktoriralo je 17 asistenata i 10 znanstvenih novaka. Očekuje se kako će oni sada uvelike publicirati radove kako bi ostvarili uvjete za napredovanje u viša zvanja.

Nastavnici Fakulteta sudjeluju u više projekata financiranih iz različitih izvora što je rezultat, uglavnom, individualnog napora pojedinih znanstvenika. Prioritet je Fakulteta razviti sustav administrativne i tehničke potpore pripremi, vođenju i uspješnoj realizaciji (putem Ureda za projekte i međunarodnu suradnju).

Konačno, nužno je čim prije dovršiti konačnu inačicu strateškog plana znanstvenih istraživanja za razdoblje 2015. – 2020. (koji je u fazi izrade) kojim se strateški promišlja o znanstveno-istraživačkoj djelatnosti, definiraju glavni strateški ciljevi, analizira znanstveni potencijal Fakulteta definiraju teme istraživanja, donosi plan organizacijskog razvoja znanstvene organizacije i definiraju pokazatelji uspješnosti provedbe strateškog programa.

Tablica 5.q.1. Mentorji (Mentori za znanstveno područje)

Naziv doktorskog studija (smjerovi)	Broj mentorja kod kojih su obranjeni doktorati znanosti u posljednjih 5 godina	Broj objavljenih radova mentora u domaćim recenziranim znanstvenim časopisima u posljednjih 5 godina*	Broj objavljenih radova mentora u inozemnim recenziranim znanstvenim časopisima u posljednjih 5 godina*
-	-	-	-

*U obzir se uzimaju samo recenzirani radovi u najvišoj kategoriji prema nacionalnoj klasifikaciji, odnosno radovi u časopisima u međunarodnoj citatnoj bazi WoS i Scopus.

Tablica 5.q.2. Izvori financiranja znanstvenih projekata

God. početka		Projekt (naziv)	Trajanje projekta (mjeseci)	Državni proračun (MZOS)	Državni proračun (ostali izvor- specificirati)	Proračun lokalnih jedinica	EU fondovi	Gospodarstvo (privatni sektor)	Gospodarstvo (javna poduzeća)	Vlastita sredstva Fakulteta	Fond Sveučilišta J. J. Strossmayera	UKUPNO
1.	2007.	LJERKA MINTAS HODAK: Optimalni model funkcioniranja i regionalno uravnotežen razvoj športa	42,5	90.000,00								90.000,00
2.	2007.	SREĆKO JELINIĆ: Pravni aspekt regionalne politike RH	42,5	90.000,00								90.000,00
3.	2007.	MIRA LULIĆ: Zaštita prava manjina u međunarodnom pravu i nac. zakonodavstvima	95,5	164.673,70								164.673,70
4.	2007.	ZVONIMIR LAUC: Europeizacija hrvatske lokalne i regionalne samouprave	95,5	469.000,00								469.000,00
5.	2007.	VJEKOSLAV PULJKO: Ostvarivanje prava djeteta na uzdržavanje na zajedničkom europskom tržištu	95,5	159.337,30								159.337,30
6.	2007.	IVANA BARKOVIĆ: Teorija i praksa institucionalnog pristupa regionalnom razvoju	95,5	138.142,40								138.142,40
7.	2007.	NIHADA MUJIĆ: Javni menadžment – upravljanje kvalitetom usluga	95,5	116.987,00								116.987,00
8.	2013.	MIRELA ŽUPAN: Zaštita najboljeg interesa djeteta u prekograničnim stvarima	12								12.000,00	12.000,00

9.	2010.	Uspostava sveučilišne suradnje Osijek – Pečuh (EUNICOP)	12				487.438,28			86.018,52		573.456,80
10.	2011.	Jačanje sveučilišne suradnje Osijek – Pečuh (SUNICOP)	12				673.714,72			118.890,83		792.605,55
11.	2011.	International development management course based on the Cooperation of South Transdanubian and Croatian educational institutions (IDEM)	12				234.345,24			41.355,04		275.700,28
12.	2013.	Širenje sveučilišne suradnje Osijek – Pečuh (DUNICOP)	12				664.708,92			117.301,57		782.010,49
13.	2014.	Jean Monnet Chair in EU procedural law (Petršević)	36				294.174,96			98.058,32		392.233,28
14.	2013.	Jean Monnet Chair in EU Labour, Equality and Human Rights Law (Vinković)	36				344.628,59			153.122,31		497.750,90
15.	2011.	EU Law: Basic Introduction, Preliminary Ruling Procedure, Legal aspects and Regional and International Cooperation in the EU (Lauč)	33				160.826,67			53.608,89		214.435,56
16.	2013.	JELENA LEGČEVIĆ: KVALIMETAR u funkciji poboljšanja kvalitete obrazovnog sektora	12							10.200,00		10.200,00
		Ukupno		1.228.140,40	0,00	0,00	2.859.837,38	0,00	0,00	668.355,48	22.200,00	4.778.533,26
		Napomena:										
		Iznosi u eurima kod stavki:										

		ad 10. EUNICOP – PO KONAČNIM OBRAČUNIMA					66.267,55			11.694,27		77.961,82
		ad 11. SUNICOP – PO KONAČNIM OBRAČUNIMA					89.932,24			15.870,40		105.802,64
		ad 12. IDEM – PO KONAČNIM OBRAČUNIMA					31.151,85			5.497,39		36.649,24
		ad 13. DUNICOP – PO KONAČNIM OBRAČUNIMA					87.405,50			15.424,50		102.830,00
		ad 14. Jean Monnet Petrašević – UGOVORENI IZNOS					38.412,00			12.804,00		51.216,00
		ad 15. Jean Monnet Vinković – UGOVORENI IZNOS					45.000,00			19.994,00		64.994,00
		ad 16 Jean Monnet Lauc – PO KONAČNOM OBRAČUNU					21.000,00			7.000,00		28.000,00

Tablica 5.q.3. Izvori financiranja stručnih projekata

God. početka	Projekt (naziv)	Trajanje projekta (mjeseci)	Državni proračun (MZOS)	Državni proračun (ostali izvor- specificirati)	Proračun lokalnih jedinica	EU fondovi	Gospodarstvo (privatni sektor)	Gospodarstvo (javna poduzeća)	Vlastita sredstva Fakulteta	Fond Sveučilišta J. J. Strossmayera	UKUPNO
	UKUPNO:										

Tablica 5.q.4. Popis znanstvenih i razvojnih projekata

Popis aktivnih znanstvenih i razvojnih projekata koje je dodijelio MZOS s imenima voditelja
<ol style="list-style-type: none">
1. Pravni aspekti regionalne politike RH – „branding the region“, šifra projekta: 111-1111174-0992, glavni istraživač: prof. dr. sc. Srećko Jelinić
2. Javni menadžment i upravljanje kvalitetom usluga, šifra projekta: 111-1111174-0935, glavna istraživačica: prof. dr. sc. Nihad Mujić
3. Zaštita prava manjina u međunarodnom pravu i nacionalnim zakonodavstvima, šifra projekta: 111-1111174-0986, glavna istraživačica: doc. dr. sc. Mira Lulić
4. Europeizacija hrvatske lokalne i regionalne samouprave, šifra projekta: 111-1111174-0985, glavni istraživač: prof. dr. sc. Zvonimir Lauc
5. Ostvarivanje prava djeteta na uzdržavanje na zajedničkom europskom tržištu, šifra projekta: 111-1151212-1434, glavni istraživač: prof. dr. sc. Damir Klasiček
6. Optimalni model funkcioniranja i regionalno uravnotežen razvoj športa, šifra projekta: 111-1191684-1444, glavna istraživačica: dr. sc. Ljerka Mintas Hodak
7. Teorija i praksa institucionalnog pristupa regionalnom razvoju, šifra projekta: 111 0101427-0784, glavna istraživačica: prof. dr. sc. Ivana Barković
Popis aktivnih znanstvenih i razvojnih projekata iz drugih nacionalnih izvora (UKF, NZZ, ostale državne institucije ili domaće gospodarstvo) s imenima voditelja
Projekti financirani od strane Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku:
<ol style="list-style-type: none">
1. Znanstveni projekt „Zaštita najboljeg interesa djeteta u prekograničnim stvarima“, voditeljica projekta: doc. dr. sc. Mirela Župan
2. Znanstveni projekt „KVALIMETAR u funkciji poboljšanja obrazovnog sektora“, voditeljica projekta: doc. dr. sc. Jelena Legčević
Popis aktivnih znanstvenih i razvojnih projekta iz međunarodnih izvora s imenima voditelja
<ol style="list-style-type: none">
1. Projekt „Uspostava sveučilišne suradnje Osijek – Pečuh“ (engl. EUNICOP – Establishing UNIversity Cooperation Osijek – Pécs), voditelji projekta: prof. dr. sc. Zvonimir Lauc
2. Projekt „Jačanje sveučilišne suradnje Osijek-Pečuh“ (engl. Strengthening University Cooperation Osijek – Pécs, SUNICOP), voditeljica projekta: doc. dr. sc. Mirela Župan
3. Projekt Širenje sveučilišne suradnje Osijek – Pečuh (engl. Depening UNIversity Cooperation Osijek-Pécs, DUNICOP), voditeljica projekta: doc. dr. sc. Mirela Župan
4. Projekt „International development management course based on the cooperation of South Transdanubian and Croatian educational institutions“ (IDEM), voditeljica projekta: doc. dr. sc. Nives Mazur Kumrić
5. Projekt Jean Monnet Module „EU Law: Basic Introduction, Preliminary Ruling procedure, Legal Aspects and Regional and International cooperation in the EU“ (reg. br. 1999905-LLP-1-2011-1-HR-AJM-MO), nositelj projekta: doc. dr. sc. Zvonimir Lauc
6. Projekt „Jean Monnet katedra za europsko radno pravo, europsko pravo jednakosti i europsko pravo ljudskih prava“ (reg. br. 542486-LLP-1-2013-HR-AJM-CH), voditelj projekta: prof. dr. sc. Mario Vinković
7. Projekt „Jean Monnet Chair in EU Procedural Law“ (reg. br. 553095-EPP-1-2014-1-HR-EPPJMO-CHAIR), voditelj projekta: doc. dr. sc. Tunjica Petrašević

Tablica 5.q.5. Bibliografija (u posljednjih pet godina)

Vrsta radova*	Ukupan broj radova**	Broj radova koji su proizašli iz suradnje s drugim visokim učilištima i znanstvenim organizacijama	Omjer: broj radova/broj nastavnika**
Znanstveni radovi u časopisima koji su zastupljeni u bazi WoS te Scopusu	12	5	12/9 = 1,33
Ostali recenzirani radovi zastupljeni u bazama koje se priznaju za izbore u znanstvena zvanja	51	13	51/36 = 1,42
Autorstvo inozemno izdanih knjiga	2	1	2/2 = 1
Autorstvo domaćih knjiga	32	16	32/24 = 1,33
Radovi u domaćim časopisima s međunarodnom recenzijom	74	22	74/38 = 1,95
Recenzirani radovi u zbornicima inozemnih i međunarodnih znanstvenih skupova***	155	47	155/45 = 3,44
Radovi u domaćim časopisima s domaćom recenzijom	11	0	11/9 = 1,22
Radovi u inozemnim časopisima s međunarodnom recenzijom	25	7	25/16 = 1,56
Stručni radovi	15	8	15/6 = 2,5
Poglavlja u recenziranim knjigama	157	78	157/50 = 3,14
Uredništva inozemnih knjiga***	3	3	3/2 = 1,5
Uredništva domaćih knjiga***	17	3	17/12 = 1,42

* Podebljane vrste radova obvezno unijeti, a ostale prema vlastitom izboru.

** Istog nastavnika u izračun uključiti samo jedanput.

*** Ne uključuju se zbornici radova koji ne prolaze recenzentski i seleksijski postupak.

Tablica 5.q.6. Znanstvena produktivnost prema ustrojbenim jedinicama visokog učilišta

Vrsta radova*	Uk. broj radova	Omjer za svaku ustrojbenu jedinicu: broj radova/broj nastavnika ^{47**}																			
		POV1	RIM2	TEO3	GOS4	UST5	UPZ6	UPP7	MED8	MPP9	TRG10	POM11	GRA12	OBI13	KPZ14	FIN15	MIZ16	RSZ17	STR18	TZK19	EUR20
Znanstveni radovi u časopisima koji su zastupljeni u bazi WoS te Scopusu	12	-	-	3/4 = 0,75	-	-	1/2 = 0,5	-	-	-	2/3 = 0,67	-	1/6 = 0,17	2/3 = 0,67	1/5 = 0,2	-	-	-	2/3 = 0,67	-	-
Ostali recenzirani radovi zastupljeni u bazama koje se priznaju za izbore u znanstvena zvanja	55	1/4 = 0,25	2/2 = 1	4/4 = 1	7/4 = 1,75	5/5 = 1	1/2 = 0,5	2/2 = 1	4/4 = 1	3/2 = 1,5	1/3 = 0,34	2/2 = 1	1/6 = 0,17	4/3 = 1,34	5/5 = 1	2/2 = 1	2/2 = 1	3/4 = 0,75	2/3 = 0,67	-	4/2 = 2
Autorstvo inozemno izdanih knjiga	2	-	-	-	-	-	1/5 = 0,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1/2 = 0,5	
Autorstvo domaćih knjiga	35	-	-	1/4 = 0,25	5/4 = 1,25	6/5 = 1,2	1/2 = 0,5	-	2/4 = 0,5	-	1/3 = 0,34	-	4/6 = 0,67	2/3 = 0,67	5/5 = 1	-	1/2 = 0,5	4/4 = 1	1/3 = 0,34	-	2/2 = 1
Radovi u domaćim časopisima s međunarodnom recenzijom	76	4/4 = 1	-	6/4 = 1,5	5/4 = 1,25	6/5 = 1,2	2/2 = 1	4/2 = 2	-	2/2 = 1	3/3 = 1	9/2 = 4,5	7/6 = 1,67	2/3 = 0,67	8/5 = 1,6	1/2 = 0,5	-	4/4 = 1	6/3 = 2	2/2 = 1	5/2 = 2,5
Recenzirani radovi u zbornicima inozemnih i međunarodnih znanstvenih skupova***	170	15/4 = 3,75	1/2 = 0,5	4/4 = 1	28/4 = 7	6/5 = 1,2	9/2 = 4,5	6/2 = 3	5/4 = 1,25	4/2 = 2	4/3 = 1,34	8/2 = 4	10/6 = 1,67	4/3 = 1,34	4/5 = 0,8	20/2 = 10	10/2 = 5	8/4 = 2	18/3 = 6	5/2 = 2,5	1/2 = 0,5
Radovi u domaćim časopisima s domaćom recenzijom	11	3/4 = 0,75	-	-	-	1/5 = 0,2	-	-	-	-	5/3 = 1,67	-	1/6 = 0,17	-	-	-	-	-	-	1/2 = 0,5	
Radovi u inozemnim časopisima s međunarodnom recenzijom	25	-	-	2/4 = 0,5	3/4 = 0,75	-	1/2 = 0,5	-	-	-	2/3 = 0,67	1/2 = 0,5	-	1/3 = 0,34	1/5 = 0,2	-	-	5/4 = 1,25	8/3 = 2,67	1/2 = 0,5	-

⁴⁷ Napomena: u ukupan broj nastavnika uključeni su i umirovljenici i bivši djelatnici koji su radili na Fakultetu u razdoblju od 2009. do 2014. godine.

Stručni radovi	16	-	-	-	-	-	-	-	-	2/2 = 1	10/3 = 3,34	-	1/6 = 0,17	1/3 = 0,34	-	-	-	2/4 = 0,5	-	-	-
Poglavlja u recenziranim knjigama	167	6/4 = 1,5	4/2 = 2	8/4 = 2	13/4 = 3,25	15/5 = 3	6/2 = 3	5/2 = 2,5	12/4 = 3	12/2 = 6	3/3 = 1	1/2 = 0,5	12/6 = 2	17/3 = 5,67	10/5 = 2	4/2 = 2	4/2 = 2	15/4 = 3,75	11/3 = 3,67	-	9/2 = 4,5
Uredništva inozemnih knjiga***	4	-	-	-	-	-	1/2 = 0,5	-	-	2/2 = 1	-	-	-	-	-	-	1/4 = 0,25	-	-	-	
Uredništva domaćih knjiga***	26	2/4 = 0,5	-	-	4/4 = 1	1/5 = 0,2	-	-	6/4 = 1,5	5/2 = 2,5	-	-	2/6 = 0,34	3/3 = 1	-	-	-	2/4 = 0,5	-	-	1/2 = 0,5
Prosjek prema katedrama	599/65 = 9,22	31/4 = 7,75	7/2 = 3,5	28/4 = 7	65/4 = 16,25	41/5 = 8,2	22/2 = 11	17/2 = 8,5	29/4 = 7,25	30/2 = 15	31/3 = 10,34	21/2 = 10,5	39/6 = 6,5	36/3 = 12	34/5 = 6,8	27/2 = 13,5	17/2 = 8,5	44/4 = 11	48/3 = 16	8/2 = 4	24/2 = 12

1.	Katedra pravno-povijesnih znanosti	POV
2.	Katedra rimskog prava	RIM
3.	Katedra pravno-teorijskih znanosti	TEO
4.	Katedra gospodarskih znanosti	GOS
5.	Katedra ustavnih i političkih znanosti	UST
6.	Katedra upravne znanosti	UPZ
7.	Katedra upravnog prava	UPP
8.	Katedra za međunarodno pravo	MED
9.	Katedra za međunarodno privatno pravo	MPP
10.	Katedra trgovачkog prava	TRG
11.	Katedra pomorskog i općeprometnog prava	POM
12.	Katedra građansko-pravnih znanosti	GRA
13.	Katedra obiteljsko-pravnih znanosti	OBI
14.	Katedra kazneno-pravnih znanosti	KPZ
15.	Katedra finansijskih znanosti	FIN
16.	Katedra metodološko-informacijskih znanosti	MIZ
17.	Katedra radnopravnih i socijalnih znanosti	RSZ
18.	Katedra stranih jezika	STR
19.	Katedra tjelesne i zdravstvene kulture	TZK
20.	Katedra za europsko pravo	EUR

6. MOBILNOST I MEĐUNARODNA SURADNJA

- a) Navedite na koji način podupirete unutarnju mobilnost studenata (mogućnosti prelaska studenata koji su završili druge srodne studijske programe).

Unutarnja mobilnost studenata regulirana je Pravilnikom o studijima i studiranju na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku tako da je omogućen prijelaz s jednog sveučilišnog studija na drugi srodnji sveučilišni studij, s jednog stručnog studija na drugi srodnji stručni studij ili s jednog studijskog smjera na drugi studijski smjer. Svi studenti pravnih studija mogu uz zamolbu i priloženi studijski program upisati odgovarajuću godinu studija i izvršiti prijelaz s drugog visokog učilišta. Studentska referada pri tome definira prijedlog za priznavanje ECTS-a nastavnicima na kolegijima, a pri upisu studenti u pravilu zadržavaju status redovnog ili izvanrednog studenta koji su imali na matičnoj ustanovi. Iako bi se iz tablice 6.1. dalo zaključiti da je unutarnja mobilnost studenata između pravnih fakulteta u Republici Hrvatskoj relativno velika, na žalost, ne postoji evidencija kojom bismo pratili što se sa studentom događa nakon što se ispiše s našeg visokog učilišta (nastavlja li sa studijem na drugom visokom učilištu ili odustaje od studija).

Tablica 6.a.1. Unutarnja mobilnost studenata u posljednjih pet godina

Mobilnost studenata po akademskim godinama					
	2009./2010.	2010./2011.	2011./2012.	2012./2013.	2013./2014.
Prelazak studenata s drugog VU-a na PFO	115	80	91	113	298
Prelazak studenata s PFO-a na drugo VU	158	180	158	131	82

Uz jednake uvjete potiče se i prijelaz studenata s visokih učilišta iz inozemstva. Postupak za priznavanje uvjeta provodi Ured za kvalitetu u sklopu Sveučilišta. Zbog jezične barijere mogućnošću prebacivanja iz inozemstva koriste se, uglavnom, studenti iz susjednih zemalja (npr. BiH). Stoga smo svjesni potrebe uvođenja dodatnih studijskih sadržaja na engleskom jeziku koji bi imali potencijal privući studente iz drugih zemalja šire regije.

Prijelaz studenata specijalističkih ili poslijediplomskih studija s drugih visokih učilišta predviđen je Pravilnikom o Poslijediplomskom doktorskom studiju iz znanstvenog područja društvenih znanosti, znanstvenog polja prava. Ispunjeność uvjeta pristupnika za prijelaz na Doktorski studij razmatra posebno povjerenstvo koje imenuje Vijeće poslijediplomskog studija. Navedeno Povjerenstvo na temelju utvrđenih kriterija (uzimajući u obzir prethodno stečena znanja i program poslijediplomskog znanstvenog (magisterskog) studija te položene ispite) ispituje ispunjenost uvjeta za prijelaz te podnosi izvješće Vijeću poslijediplomskog studija na konačnu odluku.

- b) Opišite ciljeve koje želite postići međunarodnom suradnjom vašega visokog učilišta. Navedite oblike suradnje (europske projekte, bilateralne ugovore s inozemnim visokim učilištima, individualnu suradnju u istraživanjima, duže i kraće boravke nastavnika i studenata u inozemstvu, međunarodne stipendije za nastavnike i studente, organiziranje međunarodnih konferencija u Hrvatskoj, sudjelovanje na međunarodnim konferencijama i ostale oblike suradnje) i procijenite opseg i uspješnost postojeće međunarodne suradnje vašega visokog učilišta.**

1. Ciljevi međunarodne suradnje

Ciljevi koji se žele postići međunarodnom suradnjom Fakulteta do sada su bili definirani samo općenito vizijom i misijom Statuta Pravnog fakulteta Osijek te odredbama Statuta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Zato je ključni zadatak izrada operativnog plana aktivnosti u sklopu Strategije razvoja Pravnog fakulteta Osijek u svrhu poticanja svih oblika mobilnosti i međunarodne suradnje te praćenje pokazatelja učinkovitosti međunarodne suradnje Fakulteta putem sustava osiguranja kvalitete. Strateški su ciljevi međunarodne suradnje sljedeći:

- poticanje razmjene znanja i iskustava povećanjem mobilnosti studenata te nastavnog i administrativnog osoblja
- osiguranje usmjerene i istraživački ciljane mobilnosti (doktoranada i zaposlenika) putem projekata, stipendija i dr. u svrhu povećanja kvalitete istraživanja i ostvarenja međunarodno prepoznatih rezultata
- povećanje broja članstva u renomiranim udruženjima i suradnja s međunarodnim institucijama partnerima radi organizacije međunarodnih znanstvenih skupova te diseminacije rezultata istraživanja putem relevantnih znanstvenih publikacija
- osiguranje sredstava za financiranje istraživanja i radnih mesta istraživača putem međunarodnih projekata (npr. IPA)
- sustavno razvijanje međunarodnih obrazovnih programa sa strateškim partnerima s ciljem povećanja međunarodne i regionalne prepoznatljivosti putem kvalitetnih sveučilišnih programa, nastave na stranom jeziku i uključivanja domaćih i inozemnih nastavnika u predavanja.

2. Dosadašnji oblici međunarodne suradnje

1. Europski projekti

U okviru ovog poglavlja samo ćemo nabrojiti realizirane projekte jer se detaljni opis nalazi u točki 5. (Znanstvena i stručna djelatnost).

- Projekt Uspostava sveučilišne suradnje Osijek – Pečuh (engl. EUNICOP – Establishing UNIversity Cooperation Osijek – Pécs, HUHR/0901/2.2.1/0013) odobren u okviru IPA prekograničnog programa Mađarska – Hrvatska za razdoblje od 15. veljače 2010. do 14. veljače 2011.
- Projekt Jačanje sveučilišne suradnje Osijek – Pečuh (engl. SUNICOP – Strengthening University Cooperation Osijek – Pécs, HUHR/1001/2.2.1.) odobren u okviru IPA prekograničnog programa Mađarska – Hrvatska za razdoblje od 1. rujna 2011. do 31. kolovoza 2012.
- Projekt International development management course based on the cooperation of South Transdanubian and Croatian educational institutions (IDEM, HUHR/1001/2.2.1/0005)

odobren u okviru IPA prekograničnog programa Mađarska – Hrvatska za razdoblje od 1. kolovoza 2011. do 30 srpnja 2012.

- Projekt Širenje sveučilišne suradnje Osijek – Pečuh (engl. DUNICOP – *Depening UNIversity Cooperation Osijek-Pécs*, HUHR/1101/2.2.1/0005) odobren je u okviru IPA prekograničnog programa Mađarska – Hrvatska za razdoblje od 1. veljače 2013. do 31. siječnja 2014.
- Projekt Jean Monnet Module Pravo Europske unije: Osnove prava EU, prethodni postupak pred Europskim sudom i pravni aspekti regionalne i međunarodne suradnje u Europskoj uniji (1999905-LLP-1-2011-1-HR-AJM-MO) odobren za razdoblje od 1. rujna 2011. do 31. kolovoza 2014.
- Projekt Jean Monnet katedra za europsko radno pravo, europsko pravo jednakosti i europsko pravo ljudskih prava (542486-LLP-1-2013-HR-AJM-CH) u trajanju od 1. rujna 2013. do 31. kolovoza 2016.
- Projekt Jean Monnet katedra za procesno pravo EU (553095-EPP-1-2014-1-HR-EPPJMO-CHAIR) u trajanju od 1. rujna 2014. do 31. kolovoza 2017.
- Projekt Zelena knjižnica energetske efikasnosti (ZeeK) – aktivnosti se provode u sklopu projekta Sustavno gospodarenje energijom (SGE) kojem se Fakultet pridružio 9. svibnja 2014.
- Legal Clinic Summer School Network (LCSSN) – u partnerstvu s Palacký Sveučilištem u Olomoucu, Pavol Jozef Šafárik Sveučilištem u Košicama, Sveučilištem u Wrocławu i Pravnim fakultetom u Pečuhu projekt Legal Clinic Summer School Network (Project No. 21410204) odobren je za razdoblje od 28. lipnja 2014. do 31. svibnja 2015. i financiran iz Međunarodnog višegradskog fonda. Projekt je zamišljen kao početna aktivnost dugoročne suradnje između pravnih klinika u Srednjoj Europi putem ljetnih škola za studente, istraživanjem metodologije nastave pravne klinike te međunarodnom suradnjom nastavnika u izradi nastavnog materijala za buduće kliničko obrazovanje.

2. Bilateralni ugovori

Jačanje bilateralnih odnosa sa stranim sveučilištima iz susjednih zemljama, Europe i svijeta u prvom je redu rezultat individualne suradnje stručnjaka u srodnim znanstvenim područjima na osobnoj razini, većinom realiziran zajedničkim sudjelovanjem na međunarodnim konferencijama, objavljivanjem znanstvenih radova i održavanjem nastave na inozemnom VU, a koji je tek naknadno prerastao u međuinstitucionalnu suradnju. Osim 17 bilateralnih ERASMUS ugovora (v. tablicu 6.3.), sporazumi o suradnji sklopljeni su s Pravnim fakultetom u Pečuhu (Mađarska), Pravnim fakultetima u Bihaću, Mostaru i Travniku (BiH), Pravnim fakultetom „Justinianus Primus“ u Skopju (Republika Makedonija), a trenutačno je u tijeku potpisivanje Sporazuma o suradnji u istraživanjima i visokoškolskoj nastavi s Pravnim fakultetom „West university“ u Temišvaru (Rumunjska).

3. Individualna suradnja u istraživanjima

Na osobnoj razini ostvarene su sljedeće suradnje s međunarodnim institucijama:

- Doc. dr. sc. Nikol Žiha – Institut za rimsко pravo i antičku pravnu povijest na Sveučilištu u Beču – prof. dr. sc. Stephan Meissel („Romanissimum“, listopad 2009. – veljača 2010.)
- Doc. dr. sc. Tunjica Petrašević – Johannes Kepler Sveučilište u Linzu – prof. dr. sc. Sigmar Stadlmeier („Prtehodni postupak pred Europskim sudom i njegova implementacija u nacionalnim pravnim sustavima“, listopad – prosinac 2010.)

- Doc. dr. sc. Tunjica Petrašević – Pravni fakultet Sveučilišta u Istočnom Sarajevu, Pale – doc. dr. sc. Goran Marković („Načela i vrijednosti pravnog sistema – norma i praksa“, od 2011. do danas)
- Izv. prof. dr. sc. Branislav Malagurski – Sveučilište u Pečuhu, Mađarska – Zsuzsanna Horvath (2011. – 2012.)
- Doc. dr. sc. Nives Mazur Kumrić – Pravni fakultet Sveučilišta u Pečuhu, Mađarska – Erzsébet Sándor-Szalay, Ágoston Mohay, Veronika Greksza; Sveučilište InHolland, Rotterdam, Nizozemska – Jorn Van Rij, Vanessa Meijer; Sveučilište London South Bank, Ujedinjeno Kraljevstvo – Cherry James; Sveučilište Ulster, Ujedinjeno Kraljevstvo – Ray McDonnell i Sveučilište Mykolas Romeris, Vilnius, Litva – Mantas Bileišis (Međunarodni projekt „Freedom, Security, Justice“, 2012. – 2013.)
- Izv. prof. dr. sc. Mario Vinković – Pravni fakultet Sveučilišta u Pečuhu, Mađarska (“MTA-PTE Research group of Labour Law”, Projekt Mađarske akademije znanosti i Sveučilišta u Pečuhu, siječanj 2012. – prosinac 2016.)
- Doc. dr. sc. Zvonimir Jelinić – City University of Hong Kong – Peter C. H. Chan („Resolving commercial disputes using court mediation proceedings“, lipanj – listopad 2012.)
- Izv. prof. dr. sc. Mirela Župan, Sveučilište Aberdeen, Škotska, UK – prof. Paul Beaumont („Cross-border litigation in Europe“, 2013.)
- Izv. prof. dr. sc. Mario Vinković – Pravni fakultet Sveučilišta u Pečuhu, Mađarska (“Empower project”, 2013.)
- Izv. prof. dr. sc. Mirela Župan, International Academy of Comparative Law, Pariz („Application and proof of foreign law – Croatia“, 2013. – 2014.)
- Izv. prof. dr. sc. Mirela Župan, Haška konferencija za međunarodno privatno pravo, Den Haag – Philippe Lortie („Application of the Hague Child Abduction Convention in SEE region: national reports“, 2014.)
- Doc. dr. sc. Igor Vuletić – Nanjing Audit University, Nanjing, Kina – Prof. dr. Wei Changdong (istraživanje „Fight against corruption in times of global economic crisis“, travanj 2014.)
- Izv. prof. dr. sc. Branka Rešetar – Komisija za europsko obiteljsko pravo („Harmonisation of European family law“, 2014.)
- Doc. dr. sc. Jelena Legčević – Institut Politécnico da Guarda („Quality in higher education between Portugal and Croatia“, kolovoz – rujan 2014.)
- Doc. dr. sc. Ljubica Kordić – The Bialystok Legal English Centre („Legal language: English, Croatian, Polish“, rujan 2014. do danas)

4. Boravci nastavnika u inozemstvu

U pogledu boravaka na inozemnim visokim učilištima možemo pratiti tendenciju porasta vanjske mobilnosti i djelatnika i studenata (tablica 6.6. i 6.7.). Očito je da su ti nastavni, znanstveni i stručni boravci većinom kraćeg trajanja te da je u posljednjih pet godina najduži boravak nastavnika u inozemstvu realiziran u trajanju od pet mjeseci.

Znanstveni i stručni boravci u inozemstvu:

- Doc. dr. sc. Nikol Žiha – znanstveno usavršavanje na Institutu za rimsко pravo i antičku pravnu povijest Pravnog fakulteta u Beču uz pomoć stipendije Austrijskog ministarstva za znanost i istraživanje (BMWF), 1. listopada 2009. – 28. veljače 2010.

- Doc. dr. sc. Tunjica Petrašević i dr. sc. Dunja Duić – stručni „French-German-Croatian seminar for young representatives of civil society *Cultures and Borders*“, Berlin, Strasbourg, 11. – 20. studenog 2009.
- Dr. sc. Emina Jerković – stipendirano stručno usavršavanje na Institutu za austrijsko i međunarodno porezno pravo na Sveučilištu u Beču, 19. – 26. srpnja 2010.
- Doc. dr. sc. Tunjica Petrašević – znanstveno usavršavanje na Institutu za međunarodno pravo i međunarodne odnose Johannes Kepler Sveučilišta u Linzu uz pomoć stipendije OeAD (Austrian Agency for International Cooperation in Education and Research), 1. listopada 2010. – 1. prosinca 2010.
- Doc. dr. sc. Tunjica Petrašević – stručno usavršavanje i znanstveni rad na Sudu Europske unije u Luksemburgu, 14. lipnja 2010. – 2. srpnja 2010.
- Doc. dr. sc. Igor Vuletić – međunarodni specijalistički tečaj iz kaznenog prava na International Institute of Higher Studies in Criminal Sciences, Siracusa, Italija, 23. svibnja 2010. – 2. lipnja 2010.
- Davor Muhvić – Ljetna škola Akademije za europsko pravo na European University Institute, Firenca, Italija, 20. lipnja 2011. – 1. srpnja 2011.
- Doc. dr. sc. Tunjica Petrašević – stručno usavršavanje o EU projektima „International Summer EU Grant Academy for research, Techological Development and Innovation“, RR & Co Knoldege Centre LtD, Portorož, Slovenija, 11. rujna 2011. – 16. rujna 2011.
- Doc. dr. sc. Igor Vuletić – znanstveno istraživanje na Max Planck Institutu za poredbeno i međunarodno kazneno pravo uz pomoć Max Planck stipendije, Freiburg, Njemačka, 1. veljače 2011. – 1. ožujka 2011.
- Izv. prof. dr. sc. Mirela Župan – znanstveno istraživanje na Max-Planck institutu za strano i poredbeno pravo Hamburg, Njemačka, uz pomoć poslijedoktorske Max Planck stipendije, 2. kolovoza 2011. – 30. kolovoza 2011.
- Doc. dr. sc. Ljubica Kordić – znanstveno istraživanje i stručno usavršavanje u Heidelbergu, Njemačka, 9. rujna 2012. – 14. rujna 2012.
- Doc. dr. sc. Nives Mazur Kumrić – znanstveno-istraživački rad u Centru za europska istraživanja i obrazovanje, Pravni fakultet Sveučilišta u Pečuhu, Mađarska, 5. studenoga 2012. – 10. studenoga 2012. i 12. studenoga 2012. – 17. studenoga 2012.
- Doc. dr. sc. Igor Vuletić – studijski boravak u svrhu prikupljanja literature za znanstveno istraživanje na Institutu za kriminologiju Sveučilišta u Cambridgu, Cambridge, Velika Britanija, 17. ožujka 2013. – 23. ožujka 2013.
- Izv. prof. dr. sc. Mirela Župan – znanstveno i stručno usavršavanje na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Mariboru, Maribor, Slovenija, 23. lipnja 2013. – 28. lipnja 2013.
- Davor Muhvić – stipendija za usavršavanje na Haškoj akademiji za međunarodno pravo, Den Haag, Nizozemska, 8. srpnja 2013. – 26. srpnja 2013.
- Anton Petričević – znanstveno istraživanje u svrhu izrade doktorske disertacije, Pravni fakultet Sveučilišta u Tokyu, Tokyo, Japan, 17. srpnja 2013. – 28. srpnja 2013.
- Ana Đanić – znanstveno usavršavanje na Sveučilištu u Ljubljani, 25. kolovoza 2013. – 1. rujna 2013.
- Dr. sc. Barbara Herceg Pakšić – znanstveno istraživanje na Max Planck Institutu za strano i međunarodno kazneno pravo, Freiburg, Njemačka, 18. rujna 2013. – 28. rujna 2013.
- Izv. prof. dr. sc. Mirela Župan – znanstveno i stručno usavršavanje, ELTE Pravni fakultet u Budimpešti, Budimpešta, Mađarska, 24. lipnja 2014. – 28. lipnja 2014.

- Doc. dr. sc. Tunjica Petrašević – stručno usavršavanje „Advanced European Union Legal Practice“ na Central European Univeristy – CEU, Budimpešta, Mađarska, 29. lipnja 2014. – 11. srpnja 2014.
- Lidija Šimunović – stručno usavršavanje za mentora pravne klinike u organizaciji European Network for Clinical Legal Education (ENCLE) i The Open Society Justice Initiative (OSJI), Bruxelles, Belgija, 22. rujna 2014. – 23. rujna 2014.
- Doc. dr. sc. Dubravka Akšamović – znanstveno stručni boravak na New York University, New York, SAD, 26. rujna 2014. – 27. rujna 2014.
- Dr. sc. Barbara Herceg Pakšić – znanstveno istraživanje Institutu za pravo i socijalnu kriminalistiku, Beč, Austrija, 1. rujna 2014. – 8. rujna 2014.
- Doc. dr. sc. Ljubica Kordić – istraživanje i stručno usavršavanje, The Bialystok Legal English Centre, Bialystok, Poljska, 15. rujna 2014. – 21. rujna 2014.

Boravci u inozemstvu u svrhu održavanja nastave

- Doc. dr. sc. Nikol Žiha – pozvano predavanje na Pravnom fakultetu u Beču, Beč, Austrija, 11. veljače 2010.
- Doc. dr. sc. Dubravka Akšamović – gošća predavačica na Sveučilištu u Zaragozi, Španjolska, 19. studenoga 2011. – 26. studenoga 2011. (Erasmus)
- Doc. dr. sc. Tunjica Petrašević – gost predavač na projektu IDEM, Pravni fakultet u Pečuhu, Mađarska, 2012.
- Izv. prof. dr. sc. Mirela Župan – gošća predavačica na projektu SUNICOP, Pravni fakultet u Pečuhu, Mađarska, 4. travnja 2012. – 6. travnja 2012.
- Marošević Katarina – Hochschule Pforzheim, Njemačka, 7. travnja 2012. – 20. travnja 2012. (Erasmus)
- Prof. dr. sc. Josip Vrbošić – gost predavač, Pravni fakultet u Tuzli, BiH, lipanj i srpanj 2012.
- Doc. dr. sc. Igor Vuletić – gost predavač, Pravni fakultet u Pečuhu, Mađarska, 11. 7. 2012.
- Doc. dr. sc. Nives Mazur-Kumrić – gošća predavačica na projektu SUNICOP, Pravni fakultet Sveučilišta u Pečuhu, Pečuh, Mađarska, 13. srpnja 2012.
- Izv. prof. dr. sc. Branislav Malagurski – gost predavač na Ljetnoj školi na Pravnom fakultetu u Pečuhu, Mađarska, srpanj 2012.
- Izv. prof. dr. sc. Mario Vinković – gost predavač na poslijediplomskom studiju Pravnog fakulteta Univerziteta u Bihaću, Bihać, BiH, ljetni i zimski semestar 2012.
- Dr. sc. Helga Špadina – gošća predavačica u sklopu IP Light programa suradnje šest europskih Pravnih fakulteta, Pravni fakultet Pečuh, Pečuh, Mađarska 18. ožujka 2013. – 21. ožujka 2013.
- Višnja Lachner, Jelena Roškar – gošće predavačice na projektu DUNICOP, Pravni fakultet u Pečuhu, Pečuh, Mađarska, 10. travnja 2014. – 12. travnja 2013.
- Doc. dr. sc. Tunjica Petrašević – predavanje na Institutu za međunarodno pravo i međunarodne odnose Johannes Kepler Sveučilišta u Linzu, Austrija, 21. travnja 2014. – 27. travnja 2013. (Erasmus)
- Doc. dr. sc. Vuletić Igor – Kazimieras Simonavicius University, Litva, 14. listopada 2013. – 18. listopada 2013. (Erasmus)
- Doc. dr. sc. Nives Mazur Kumrić – gošća predavačica na Pravnom fakultetu Sveučilišta Mykolas Romeris u Vilniusu, Litva, 21. studenoga 2013. – 22. studenoga 2013. (Erasmus)

- Dr. sc. Helga Špadina – gošća predavačica u sklopu međunarodnog tjedna suradnje, InHolland Pravni fakultet Rotterdam, Rotterdam, Nizozemska, 10. siječnja 2014. – 14. veljače 2014.
- Dr. sc. Helga Špadina – gošća predavačica u sklopu IP Light programa suradnje šest europskih Pravnih fakulteta, Pravni fakultet Pečuh, Pečuh, Mađarska 24. ožujka 2014. – 28. ožujka 2014.
- Doc. dr. sc. Tunjica Petrašević – Kazimieras Simonavicius University, Litva, 29. ožujka 2014. – 6. travnja 2014. (Erasmus)
- Izv. prof. dr. sc. Mario Vinković, dr. sc. Paula Poretti – gosti predavači na Pravnom fakultetu u Pečuhu, Pečuh, Mađarska 4. travnja 2012. – 6. travnja 2012.
- Nataša Lucić – University of Latvia, Latvija, 21. rujna 2014. – 27. rujna 2014. (Erasmus)
- Marošević Katarina – University Complutense, Španjolska, 22. rujna 2014. – 28. rujna 2014. (Erasmus)
- Doc. dr. sc. Zvonimir Jelinić – predavač na poslijediplomskom studiju, Pravni fakultet u Pečuhu, Pečuh, Mađarska, 2. listopada 2014.
- Doc. dr. sc. Mirela Župan – predavač na poslijediplomskom studiju, Pravni fakultet u Pečuhu, Pečuh, Mađarska, 4. prosinca 2014.
- Doc. dr. sc. Ivana Tucak - predavač na poslijediplomskom studiju, Pravni fakultet u Pečuhu, Pečuh, Mađarska, 5. prosinca 2014.

5. Organiziranje međunarodnih konferencija u RH

Tablica 6.b.1. Organizacija međunarodnih konferencija (2010. – 2014.)

Naziv konferencije		Datum održavanja	Mjesto održavanja
1.	International Scientific Conference: Cross-border and EU legal issues: Hungary-Croatia	16. – 18. 9. 2010.	Pečuh
2.	Imovinskopravni aspekti razvoda braka u hrvatskom, europskom i međunarodnom kontekstu	17. – 18. 6. 2010.	Osijek
3.	Međunarodni znanstveni skup Pravne i povijesne odrednice granica srednje i jugoistočne Europe	21. – 22. 10. 2010.	Osijek
4.	International Scientific Conference: Contemporary legal challenges: EU – Hungary – Croatia	16. – 18. 2. 2012.	Osijek
5.	Represivne mjere za zaštitu osobnih prava djece i Haška konvencija o mjerama za zaštitu djece 1996.	30. 5. – 1. 6. 2012.	Osijek
6.	Pravni i ekonomski aspekti privatnih investicija u RH s posebnim osvrtom na regionalni razvoj	20. 3. 2013.	Osijek
7.	Međunarodna znanstvena konferencija za doktorande i poslijedoktorande „Jednakost i ljudska prava - ekonomska, radna i socijalna prava“ i Okrugli stol o socijalnim pravima i politikama jednakosti u EU	22. 5. 2013.	Osijek
8.	International Scientific Conference: Law – regions –development	14.- 15. 6. 2013.	Pečuh
9.	PhD Conference „Aspects of local and regional development“	4. – 5. 10. 2013.	Osijek
10.	International Scientific Conference: Private International Law in the Jurisprudence of European Courts – family at focus	10. – 12. 6. 2014.	Osijek

6. Sudjelovanje na međunarodnim konferencijama

U posljednjih pet godina djelatnici su Fakulteta sudjelovali na ukupno 379 međunarodnih konferencija (v. priloženu dokumentaciju), većinom financiranih ili sufinanciranih iz sredstava Fakulteta.

3. Opseg i uspješnost postojeće međunarodne suradnje

Na temelju uvida u različite vidove međunarodne suradnje koje je uspostavio Fakultet možemo reći da smo zadovoljni raznovrsnošću međunarodnih aktivnosti i stalnim porastom njezina opsega. Kao najuspješniji vid međunarodne suradnje ocijenili bismo sve aktivnosti u sklopu međunarodnih EU projekata. Intenzivnom suradnjom s Pravnim fakultetom u Pečuhu na EU projektima, kao i individualnim (zajedničkim) radom pojedinih nastavnika, u brojnim su slučajevima proizašle nove i proširene suradnje te su uz zajednička istraživanja i publikacije radova naši nastavnici sudjelovali na međunarodnim konferencijama i projektima. IPA prekogranični program bio je velika potpora ne samo financiranju već i uspostavljanju regionalne prekogranične suradnje u nastavnim i znanstvenim djelatnostima. Projekti obiju Jean Monnet katedara osnažili su fakultetsko i ekspertno obrazovanje u području EU-a i doprinijeli pozicioniranju Fakulteta u regionalni centar i referentnu točku za izučavanje prava EU-a. Radi budućeg lakšeg praćenja međunarodne suradnje (sudjelovanja i organizacije međunarodnih konferencija, boravaka u inozemstvu, projekata, bilateralnih ugovora i sl.) u izradi je baza podataka Fakulteta (<http://zakoni.pravos.hr/medjunarodna-suradnja/>) u koju će djelatnici redovito unositi sve pojedinosti vezane za svoju međunarodnu suradnju i mobilnost. Iako su studijski boravci naših djelatnika, kao i individualni vidovi inozemne suradnje, u velikoj mjeri doprinijeli kvaliteti nastave i znanstvenoj produktivnosti, nismo u cijelosti zadovoljni brojnošću i trajanjem samih aktivnosti. Kao glavne nedostatke mobilnosti djelatnika Fakulteta možemo uočiti kratko trajanje mobilnosti nastavnog osoblja i nekorištenje mogućnosti mobilnosti nenastavnog osoblja. Mobilnost je nastavnika i studenata područje na kojem moramo poduzeti niz aktivnosti kako bismo i taj vid međunarodne suradnje podignuli na razinu ostalih međunarodnih aktivnosti.

c) Navedite međunarodna udruženja srodnih institucija u koja ste uključeni i opišite način na koji aktivno pridonosite zajedničkim ciljevima.

South East European Law School Network (SEELS)

Mreža pravnih fakulteta Jugoistočne Europe (SEELS) osnovana je u ožujku 2011. godine s ciljem uvođenja novih regionalnih obrazovnih i istraživačkih programa za obuku, a njezine aktivnosti podupire njemačka vlada radom organizacije Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH. Mreža trenutačno okuplja 13 pravnih fakulteta iz BiH, Srbije, Hrvatske, Crne Gore, Makedonije i Albanije s ciljem osiguranja kvalitete pravnog obrazovanja i istraživanja, olakšavanja mobilnosti studenata, znanstvenika i pravnih stručnjaka. Fakultet je od siječnja 2013. aktivan član organizacije i sudjeluje u razmjeni iskustava te stručnom i znanstvenom usavršavanju djelatnika u svrhu poboljšanja akademске učinkovitosti. Rezultati znanstvene suradnje diseminiraju se putem zajedničkog zbornika South East European Law Journal. Od 11. do 12. lipnja 2014. na Fakultetu održana je 11. međunarodna konferencija o međunarodnom

privatnom pravu New Trends in EU and SEE Private International Law. Svrha je konferencije bila razmjena ideja i iskustava s ciljem reformiranja i daljnog razvoja međunarodnog privatnog prava u zemljama jugoistočne Europe, kao i rasprava o problemima koji proizlaze iz procesa harmonizacije nacionalnih međunarodnih privatnih prava s onim EU-a. Program SEE-EU LAW Net: Network of academics in European Law between South Eastern Europe and Germany, u koji je Fakultet uključen, sudionicima nudi nove mogućnosti učenja i istraživanja europskog prava te zajednički razvoj i implementaciju programa putem regionalnih i međunarodnih predavača. U taj program bili su uključeni i studenti sudjelovanjem u ljetnoj školi Essentials of European Union Law koja se održala od 31. kolovoza 2014. do 13. rujna 2014. u organizaciji SEELS-a i Sveučilišta Saarland. Djelatnici Fakulteta sudjelovali su od 4. do 5. rujna 2014. na regionalnoj konferenciji EU Administrative Law and its Impact on the Process of Public Administration Reform and Integration into the European Administrative Space of SEE Countries u Zagrebu, na kojoj su predstavljeni rezultati komparativnog istraživanja temeljnih pitanja europskog upravnog prava i implementacije europskih standarda u nacionalnim pravima.

Center For International Legal Studies (CILS)

Centar za međunarodne pravne studije (CILS) neprofitni je institut za istraživanja, pravnu obuku i publikacije s međunarodnim sjedištem u Salzburgu od 1976. godine. Fakultet je ostvario suradnju u jednom od njegovih najuspješnijih programa Visiting Professorships for Senior Lawyers koji podrazumijeva gostovanja američkih sudaca, tužitelja i odvjetnika s dugogodišnjim iskustvom u nastavi sa svrhom prenošenja studentima stručnih i praktičnih znanja. U dosadašnjoj suradnji s CILS-om na Fakultetu su gostovala tri predavača (Honey Kessler Amado – Child Custody: A View from the United States. 22. listopada 2012. – 2. studenoga 2012.; Christopher A. Taravella – Intellectual property law, 18. ožujka 2012. – 29. ožujka 2012.; John B. Tieder – International arbitration, 30. ožujka 2013. – 13. travnja 2013.).

Hrvatski institut za lokalnu samoupravu (HILS)

Hrvatski institut za lokalnu samoupravu (HILS) neprofitna je udruga osnovana 1998. godine radi proučavanja i promicanja ideje i prakse lokalne samouprave u Republici Hrvatskoj. Fakultet sudjeluje u aktivnostima HILS-a koje su usmjerene prvotno na organizaciju programa obrazovanja, stručnih i znanstvenih skupova i istraživanja, pružanja savjetodavnih usluga, publiciranja rezultata, međunarodne suradnje sa srodnim organizacijama i provođenje projekata namijenjenih promicanju i unaprjeđivanju ideje i politike lokalne samouprave.

Hrvatska udruga za poredbeno pravo (HUPP)

Hrvatska udruga za poredbeno pravo (HUPP) okuplja pravne znanstvenike, sudsce, odvjetnike i druge pravnike koji posjeduju zanimanje za izučavanje poredbenog prava. HUPP je prvotno usredotočen na razvitak poredbenopravnog pristupa u znanstvenim i stručnim istraživanjima u

Hrvatskoj te predstavljanje hrvatske pravne misli u svijetu. HUPP je dio svjetske mreže nacionalnih udruga okupljenih pod krovom Međunarodne akademije za poredbeno pravo (Académie internationale de droit comparé/International Academy of Comparative Law). HUPP doprinosi promociji hrvatske pravne znanosti i struke na svjetskoj razini redovitim sudjelovanjem članova HUPP-a na kongresima. Cilj je udruge promicanje hrvatskog prava u svijetu te poredbenog prava u Hrvatskoj. U tom smislu udruga poduzima sljedeće djelatnosti: izučavanje usporednog i hrvatskog prava, praćenje, prikupljanje i istraživanje zakonodavstva, sudske prakse i pravne literature, upoznavanje hrvatske pravničke javnosti s pravnim standardima i novim rješenjima usporednog prava, organiziranje međunarodnih i domaćih skupova, seminara i javnih predavanja iz područja usporednog prava, sudjelovanje u radu specijaliziranih međunarodnih udruženja za usporedno pravo, neprofitno izdavanje knjiga i drugih izdanja.

European Law Institutue (ELI)

European Law Institutue (ELI) neovisna je, neprofitna organizacija osnovana s ciljem omogućivanja međunarodnih istraživanja u različitim granama prava, a u svrhu donošenja preporuka i smjernica za razvoj europske pravne znanosti. ELI pokušava dati doprinos uspostavi EU pravne zajednice integriranjem različitih pravnih kultura i promoviranje vrijednosti komparativnog pravnog istraživanja, a obuhvaća sve grane prava.

d) Opišite oblike svoje uključenosti u međuinstitucijsku suradnju preko Erasmusa i ostalih europskih projekata, bilateralnih ugovora, zajedničkih programa i slično.

Uz projektne djelatnosti i bilateralnu suradnju prethodno opisanu u točki b) svakako treba istaknuti zajednički intenzivni program (IP Light) na temu FREEDOM, SECURITY AND JUSTICE CROSSING BORDERS, 2012./2013. i 2013./2014., Pečuh, Mađarska. Fakultet je u suradnji sa šest europskih pravnih fakulteta (INHolland University of Applied Sciences, Rotterdam, Holland; London South Bank University, UK; Mykolas Romeris University, Vilnius, Lithuania; University of Pécs, Hungary i University of Ulster, UK) posljednje dvije godine održavao IP Light program na temu Freedom, Security and Justice – Crossing Borders. Program je prethodno financirala EU, a u prijelaznom su razdoblju, tijekom pripreme nove aplikacije, sudionici zajednički odlučili održati program u obliku samostalnog financiranja studenata od strane matičnih institucija i *pro bono* rada nastavnika. Nastava za studente gore navedenih fakulteta održavala se u ožujku 2013. i ožujku 2014. na Pravnom fakultetu u Pečuhu. U akademskoj godini 2012./2013. pet studenata Fakulteta sudjelovalo je u programu dok je u akademskoj godini 2013./2014. šest studenata i dva dolazna Erasmus studenta sudjelovalo u programu. Teme održane nastave obuhvaćale su ljudska prava, EU migracijsko pravo, pravo na azil, pravo na slobodno kretanje unutar EU-a, organizirani kriminal i trgovanje ljudima, nadzor i praćenje, javnu upravu i prezentacijske vještine. U listopadu 2013. godine na Fakultetu održana su gostujuća predavanja u sklopu Erasmus IP FSJ-CB programa na teme krađa identiteta, politike protiv prostitucije i trgovine ljudima i radionica o prezentacijskim tehnikama i vještinama za pravnike. Nastavljajući se na aktivnosti IP FSJ-CB programa i uspostavljenu međunarodnu suradnju, u rujnu 2014. godine održana je serija gostujućih predavanja na temu Ljudska prava migranata i izbjeglica u praksi Europskog suda za ljudska prava. Konačno, svi sudionici IP Light FSJ-CB programa sudjelovali su u Tjednu međunarodne suradnje

InHolland University of Applied Sciences iz Rotterdama u veljači 2014. Tjedan je okupio 32 profesora i predavača s 11 europskih sveučilišta koji su partneri Sveučilišta InHolland. Svrha je Tjedna međunarodne suradnje promoviranje Erasmus mobilnosti i gostujućih predavanja u inozemstvu. Svi su gostujući predavači održali i predavanja koja su bila uključena u postojeći nastavni program. Tjedan je također uključio i Međunarodni sajam studiranja na kojem su se predstavile mogućnosti studiranja na inozemnim sveučilištima.

U suradnji sa Sveučilištem Josipa Jurja Strossmayera Fakultet trenutačno intenzivno radi na tome da uz postojeće ugovore (tablica 6.d.1.) uspostavi nove suradnje i potpisivanjem novih Erasmus ugovora pruži administrativnu podršku za ostvarenje strateškog cilja poticanja i povećanja mobilnosti studenata, nastavnog i nenastavnog osoblja. S obzirom na to da rezultatima dolazne i odlazne mobilnosti u okviru Erasmus programa u promatranom razdoblju ne možemo biti u potpunosti zadovoljni, bit će nužno poduzeti mjere za olakšavanje priznavanja ECTS bodova, uvođenje postojećih ili novih kolegija na stranom jeziku, osvježivanje mrežne stranice te olakšavanje administrativnoga postupka za prijam dolaznih studenata.

Tablica 6.d.1. Popis Erasmus ugovora o razmjeni s inozemnim visokim učilištima

Partnerska institucija	Grad, država	Predmet	Vrijedi do	Br. studenata	Br. mjeseci	Br. nastavnika	Br. tjedana
Pforzheim University	Pforzheim, Njemačka	ekonomija, pravo	2020.	0	0	1	1
University of Zaragoza	Zaragoza, Španjolska	pravo	2020.	2	20	1	1
Faculty of Law and Political Sciences	Nantes, Francuska	pravo i političke znanosti	2020.	2	20	2	1
Eotvos Lorand University Budapest	Budimpešta, Mađarska	pravo	2020.	1	5	1	1
National University of Public Service	Budimpešta, Mađarska	pravo	2020.	2	10	2	1
University of Pecs	Pečuh, Mađarska	pravo	2020.	2	10	1	1
Mykolas Romeris University	Vilnius, Litva	pravo, javna uprava	2020.	2	10	2	3
Kazimieras Simonavicius University	Vilnius, Litva	pravo	2020.	3	15	2	1
InHolland University of Applied Sciences	Rotterdam, Nizozemska	pravo	2020.	2	10	2	1
University of Białystok	Białystok, Poljska	pravo	2020.	2	18	1	1
London South Bank University	London, Velika Britanija	pravo	2020.	0	0	2	1
„1 Decembrie 1918“ University of Alba Iulia	Alba Iulia, Rumunjska	pravo	2020.	2	10	4	1
Istanbul Commerce University	Istanbul, Turska	pravo	2020.	2	10	4	1
Polytechnic Institute of Guarda	Guarda, Portugal	poslovni i upravni menadžment	2020.	0	0	2	1
Universidad de Barcelona	Barcelona, Španjolska	pravo	2020.	1	5	1	2
Comenius University Bratislava	Bratislava, Slovačka	pravo	2020.	2	0	2	0
Tallinn University Institute of Political Science and Governance	Tallinn, Estonija	političke znanosti, pravo, menadžment i uprava	2020.	3	15	TBC before	1

- e) Analizirajte primjenu međunarodnog iskustva nastavnika i suradnika stečenu duljim boravcima (godinu dana ili više) na uglednim sveučilištima ili institutima u svijetu. Navedite usporedbu s drugim srodnim visokim učilištima i vaše mišljenje o tome.**

Nastavnici i suradnici Fakulteta, na žalost, najčešće nemaju mogućnost boraviti na inozemnim sveučilištima duže od nekoliko mjeseci jer bi zbog kadrovske strukture organizacija nastave i provođenje ispita na većini katedara u slučaju duže odsutnosti nastavnika bila bitno otežana. Neovisno o tome, već su i kraći boravci u inozemstvu, iskustvo predavanja stranim studentima, multikulturalna sredina i nove metode rada bili ključni čimbenik u modernizaciji nastave i kurikula. Primjerice, pohađanje Međunarodnog specijalističkog tečaja iz kaznenog prava na International Institute of Higher Studies in Criminal Sciences u Siracuzi. od 23. svibnja 2010. do 2. lipnja. 2010. godine ili pohađanje nastave na Pravnom fakultetu u Beču od 1. listopada 2009. do 28. veljače 2010. godine rezultirali su uvođenjem nove metodologije izučavanja pravnih slučajeva sa studentima (case studies). Na temelju kontakata ostvarenih tijekom studijskog boravka ostvarene su i dolazne mobilnosti inozemnih predavača na Fakultet. U kontaktu s kolegama sa srodnih visokih učilišta, Pravnog fakulteta u Pečuhu i Splitu, doznali smo da se, na žalost, susreću s istim problemima glede duljih boravaka njihovih djelatnika u inozemstvu. Fakultet intenzivno radi na poticanju svojih nastavnika na odlazak u inozemstvo pružanjem informacija o stipendijama i natječajima za studijske boravke putem svojih mrežnih stranica i razmjenom informacija putem adresnog popisa. Nadalje, postupno se uklanjuju administrativne preprjeke i nastoji osigurati zamjena za održavanje nastave i ispita tijekom mobilnosti, ako je to moguće, ili pak prilagodbom izvedbe nastave (pojačanim održavanjem nastave i uporabom pomoćnog sustava za učenje na daljinu Moodle). Nastavnici za vrijeme trajanja mobilnosti imaju pravo na plaćeni dopust, a mogu ostvariti i pravo na korištenje slobodne studijske godine (*sabbatical*).

- f) Ako postoji, opišite i ocijenite suradnju u razmjeni nastavnika i suradnika s drugim visokim učilištima iz inozemstva. Navedite mišljenja i komentare studenata o gostujućim nastavnicima.**

Prethodno navedenim međunarodnim projektima (EUNICOP, SUNICOP, IDEM, DUNICOP) ostvarena je značajna suradnja nastavnika i suradnika s Pravnim fakultetom u Pečuhu. Tijekom četiriju godina suradnje nastavnici srodnih katedara u više su navrata dobili mogućnost zajednički izraditi novi nastavni kurikul, priručnik za nastavu (handbook) (približno 100- 130 stranica) te nastavnu materiju predavati zajedno s nastavnicima iz Pečuha na međunarodnim seminarima ili ljetnoj školi. Svi su navedeni programi na Pravnom fakultetu u Pečuhu dio izvedbenog plana te naši nastavnici ondje borave u svojstvu gostujućih predavača. Daljnja suradnja ostvarena je angažmanom naših nastavnika na poslijediplomskom specijalističkom studiju Pravnog fakulteta Pečuh (LLM in European and International Business Law). Projekti predstavljaju sustavan doprinos razvoja kurikula na engleskom jeziku (razvijeno je 18 novih kurikula, od kojih je 14 predavano) što je nužno ne samo radi privlačenja stranih studenata i unaprjeđenja nastave u matičnoj ustanovi već i kao uvjet za napredovanje naših nastavnika u viša zvanja. Kolegiji na engleskom jeziku također su podigli razinu kompetencija naših nastavnika, omogućili im uvid u izvođenje nastave na inozemnom visokom učilištu te im olakšali odluku da se odvaže ići predavati i putem Erasmusa. Erasmus program uvelike je olakšao financiranje i pridonio intenzitetu odlazne mobilnosti nastavnika u svrhu održavanja nastave te je u razdoblju od 2011. do 2014. godine ostvareno osam Erasmus boravaka naših djelatnika na inozemnim visokim učilištima u svrhu održavanja nastave (v. točku 1.2.4.).

U posljednjih pet godina u redovitoj nastavi sudjelovali su sljedeći inozemni gosti predavači:

- Vivian Walker, The challenge for US public diplomacy today, US Department of State, 2. ožujka 2010.
- Toni Jukić, Potencijali budućega projekta South East European Law School Network, Deutsche Gesellschaft für Technische Zusammenarbeit (GTZ), 25. listopada 2010.
- Galindo, F.; Uzelac, A.; Crnić- Grotić, V. et. al., Uloga kliničkog pravnog obrazovanja u funkciji stjecanja praktičnih znanja i vještina studenata prava, 20. travnja 2012.
- Fernando Galindo, Electronic democracy and governance, Sveučilište u Zaragozi, 19. travnja 2012. – 23. travnja 2012.
- Honey Kessler Amado, Family proceedings in USA, Center for International Legal Studies, 22. listopada 2012. – 2. studenoga 2012.
- Christopher A. Taravella, Intellectual property law, Montgomery Little & Soran, P.C., Center for International Legal Studies, 18. ožujka 2013. – 29. ožujka 2013.
- Terrence Vincent Sawyer, Recent Developments in American Voting Laws, Law Study System in the USA i Law of Torts, Gonzaga Sveučilište, SAD - Veleposlanstvo SAD u Hrvatskoj, Fullbright Fundation, 20. ožujka 2013. – 24. ožujka 2013.
- John B. Tieder, Private international law applicable to Commercial Transactions with Emphasys on Transnational Law, Watt, Tieder, Hoffar and Fitzgerald LLP, Washington DC, Center for International Legal Studies, 2. travnja 2013. – 12. travnja 2013.
- Povazan Michal, Continuity of Czechoslovakia: Perspective of Constitutional Law i Perspective of Constitutional Law of Czechoslovakia, Sveučilište Comenius, Bratislava, Slovačka, 5. prosinca 2013.
- Carolyn S. Thompson, Best interest of a child in divorce proceedings, Thompson Law Office, P.L.L.C., Edmond, Oklahoma, 2. travnja 2014.
- Prof. emeritus Robert G. Spector, Enforcement of agreements in cross border cases, Sveučilište u Oklahomi, SAD, 3. travnja 2014.
- Martin Andrew Jarret, Joint- Venture Agreement, Sveučilište u Mannheimu, Njemačka, 23. lipnja 2014. – 27. lipnja 2014.
- Prof. dr. sc. Lyra Jakuleviciene, Human Rights of Migrants and Refugees, Sveučilište Mykolas Romeris, Vilnius, Litva, 23. rujna 2014. – 25. rujna 2014.
- Prof. dr. sc. Shanthi Rachagan, Diversity in the Boardroom - should East meet West, Sveučilište Monash, Malaysia, 21. listopada 2014.
- Dr. sc. Aashish Srivastava, The new EU regulation on electronic identification and trust services for electronic transactions - An overview, Sveučilište Monash, Malaysia, 22. listopada 2014.
- Dr. sc. Bhadra Ranchod, The case of olympic athlete on trial for murder, Sveučilište Stellenbosch, Južna Afrika, 24. listopada 2014.
- Yosef Amrani, The Middle East in an era of turmoil and challenge, Veleposlanstvo Izraela u Hrvatskoj, 13. studenoga 2013
- Edit Kajtar, Dignity of human work: Employees' personality rights in the 21st century', Pravni fakultet u Pečuhu, Pečuh, 23. svibnja 2014.
- Lyra Jakulevičiene, Ljudska prava migranata i izbjeglica u sudskej praksi Europskog suda za ljudska prava, Sveučilište Mykolas Romeris, Vilnius, Litva, 23. rujna 2014. – 25. rujna 2014.

Nakon predavanja inozemnih nastavnika provodila se interna anketa iz koje proizlazi da su studenti iznimno zadovoljni održanim tečajevima. Kao prednosti takvog oblika nastave posebice su istaknuli: održavanje nastave na engleskom jeziku i zadovoljstvo zbog mogućnosti slušanja izvornih

govornika, manji broj studenata u skupinama, mogućnost aktivne rasprave o zadanim temama, predavače koji nisu samo teoretičari već stručnjaci iz prakse i interdisciplinarni pristup materiji.

Trenutačno su u tijeku nove projektne prijave strateškog partnerstva (Erasmus Strategic Partnership) u koje se uz Pravni fakultet u Pečuhu uključuje i novi partner – Pravni fakultet Sveučilišta Maribor i pravni fakulteti koji surađuju na IP Light FSJ-CB programu, posebice Pravni fakultet Sveučilišta Mykolas Romeris iz Vilniusa.

g) Navedite način na koji podupirete izvođenja kolegija na engleskom ili nekom drugom svjetskom jeziku kako biste privukli studente iz inozemstva.

Uz kurikule na engleskom jeziku osmišljene u sklopu suradnje na projektima i opisane u prethodnoj točki te nastavu koja se odvija u sklopu Jean Monet katedara ili pojedinačnih kolegija Fakultet u okviru Erasmus programa trenutačno nudi 23 kolegija na stranom jeziku.

Tablica 6.g.1. Kolegiji koji se izvode na stranom jeziku ako za to postoji interes u okviru Erasmus programa

Naziv tečaja	Nastavnik	ECTS
EU and Croatian Competition Law	doc. dr. sc. Dubravka Akšamović	8
Deutsch als Rechtssprache	doc. dr. sc. Ljubica Kordić	3
Business Law Course	doc. dr. sc. Dubravka Akšamović, doc. dr. sc. Zvonimir Jelinić	8
EU Company Law	doc. dr. sc. Zvonimir Jelinić	8
Römisches Privatrecht	doc. dr. sc. Nikol Žiha	7
Diplomacy Law and Diplomatic Profession	prof. dr. sc. Josip Vrbošić, Višnja Lachner, mag. iur.	5
Human Rights Theory	doc. dr. sc. Ivana Tucak	7
European International Private Law and Procedural Law	doc. dr. sc. Mirela Župan	7
EU Public Law	doc. dr. sc. Tunjica Petrašević	8
Council of Europe Law	doc. dr. sc. Mirela Župan, dr. sc. Helga Špadina	4,5
English for Lawyers I	Željko Rišner, prof.	3
English for Lawyers II	Željko Rišner, prof.	3
English for EU Law	Željko Rišner, prof.	3
Local and Regional Self-Government Law	doc. dr. sc. Anita Blagojević	7
European Labour Law	izv. prof. dr. sc. Mario Vinković	4,5
European Equality Law	izv. prof. dr. sc. Mario Vinković	5
Environmental Protection	izv. prof. dr. sc. Rajko Odobaša, doc. dr. sc. Jelena Legčević	5
Access to Justice and European Convention on Human Rights	doc. dr. sc. Zvonimir Jelinić	5

International Arbitration Law	doc. dr. sc. Zvonimir Jelinić	5
Law and Ethics of the Legal Profession	doc. dr. sc. Zvonimir Jelinić	5
European Family Law	izv. prof. dr. sc. Branka Rešetar	7
International and European Child Law	izv. prof. dr. sc. Branka Rešetar	4,5
Preliminary Ruling Procedure in EU Law	doc. dr. sc. Tunjica Petrašević	4 – 6

Tablica 6.g.2. Kolegiji koji su se razvili u sklopu IPA projekata i odvijaju se u suradnji Fakulteta s Pravnim fakultetom u Pečuhu

Naziv tečaja	Nastavnik	ECTS
Quality legislation in theory and practice, with special regard to laws on regional and local development	Dr.habil. Timea Drinóczi, doc. dr. sc. Anita Blagojević	4
Historical aspects of regional development – lessons learnt for the present and the future	Dr. sc. Zsuzana Peres, prof. dr. sc. Josip Vrbošić, Višnja Lachner, Jelena Roškar	4
Compensation for regional environmental damages	Doc. dr. sc. Mirela Župan, prof. dr. sc. Laszlo Kecskés, dr. Kovács, Paula Poretti	4
Cross-border mobility of workers	Doc. dr. sc. Erika Kovács, izv. prof. dr. sc. Mario Vinković	4
Criminal law protection of environment in Hungary and Croatia	Prof. dr. sc. Igor Bojanic, doc. dr. sc. Igor Vuletić, dr. sc. Gál István, Laszlo Köhalmi	4
International and European Civil Procedure	Doc. dr. sc. Mirela Župan, Paula Poretti, dr. sc. Király Lilla, doc. dr. sc. Nemessányi Zoltán, Gergely Czoboly	4
European criminal law	Prof. dr. sc. Igor Bojanic, doc. dr. sc. Igor Vuletić, dr. sc. Gál István, Rózsa Piroska	4
EU law – development, institutions	Doc. dr. sc. Horváth Zuzsanna, doc. dr. sc. Tunjica Petrašević, Dunja Duić, doc. dr. sc. Komanovics Adrienne	4
Human rights protection at international, supranational and national level	Doc. dr. sc. Chronowski Nóra, dr.habil. Drinóczi Timea, dr. sc. Zeller Judit, dr. sc. Kocsis Miklós, doc. dr. sc. Komanovics Adrienne, doc. dr. sc. Nives Mazur-Kumrić, doc. dr. sc. Anita Blagojević	4
International Business Law	Doc. dr. sc. Dubravka Aksamović, doc. dr. sc. Zvonimir Jelinić, doc. dr. sc. Kecskés András	4
European Labor Law	Izv. prof. dr. sc. Mario Vinković, doc. dr. sc. Kovács Erika	4
Environmental Protection	Dr.sc. Horváth Zsuzsanna, doc.dr.sc. Jelena Legčević, izv.prof.dr.sc. Rajko Odobaša, dr. sc. Pánovics Attila	4

Comparative constitutional law in the CEE region	Dr. habil. Timea Drinózzi, doc. dr. sc. Anita Blagojević, doc. dr. sc. Mato Palić	4
Comparative constitutional law, Hungary and Croatia	Dr. habil. Timea Drinózzi, doc. dr. sc. Anita Blagojević, doc. dr. sc. Mato Palić	4
Regional and sustainable development	Prof. dr. sc. Zvonimir Lauc, dr. sc. Atila Pánovics, izv. prof. dr. sc. Branislav Malagurski	4

S obzirom na to da postoji potencijal za jačanje atraktivnosti pokretanjem studijskih programa na stranom jeziku, Fakultet u sklopu suradnje predviđene strateškim partnerstvom s drugim visokim učilištima iz inozemstva planira osigurati bolje uvjete za privlačenje stranih studenata.

Poseban program za pravnike-lingviste, pokrenut akademске godine 2012./2013. godine kao koncept cjeloživotnog obrazovanja, rezultat je dugogodišnjeg iskustva Katedre stranih jezika na Tempus projektu Foreign Languages in the Field of Law, kao i naknadnim tečajevima engleskoga i njemačkoga jezika za pravnike ILEC-a (International Legal English), nazvanim Tragom Tempusa. Ciljnu skupinu polaznika čine apsolventi prava ili diplomirani pravnici koji dobro vladaju engleskim i njemačkim jezikom, a koji se žele prijaviti za mjesto pravnika, pravnika-lingvista, suradnika u odvjetničkim uredima, javnih službenika ili administratora u institucijama EU-a. Polaznici bi tijekom jednog semestra trebali steći uvid u problematiku pravnoga prevođenja i redakture pravnih tekstova te utvrditi i ažurirati stečena znanja o pravu i institucijama EU-a.

h) Analizirajte međunarodnu suradnju studenata vašega visokog učilišta, posebno sa stručnog stajališta (stručni studentski simpoziji, studijski posjeti i sl.) te posebno sa stajališta udruživanja u svrhu promicanja studentskih prava.

Studentske udruge (Studentski zbor, ELSA, PRAVOS, LEGOS) aktivno sudjeluju u promicanju mobilnosti studenata te doprinose internacionalizaciji Fakulteta. Studenti svoju međunarodnu suradnju i stručnu praksu osiguravaju ponajprije putem krovne udruge ELSA (The European Law Student's Association) sa savjetodavnim statusom pri UN-u, čiji je cilj organizacija stručnih praksi u inozemstvu te uključivanje što većeg broja hrvatskih studenata u međunarodne projekte, stručne seminare, kulturne razmjene, treninge, radionice i natjecanja. Specifični su ciljevi ELSA-e Osijek razvoj, promicanje i unaprjeđivanje znanja i komunikacije među studentima prava i mladim pravnicima diljem Europe na području pravnog obrazovanja, stručnog usavršavanja i znanstvenog rada. ELSA njeguje nastojanja za širenjem znanja i harmonizacijom europskog prava pripremajući svoje članove za što bolji rad u uvjetima opće europske integracije. Svrha je ELSA-e obogatiti akademski život na fakultetu, pružiti studentima mogućnost stjecanja znanja, upoznavanja novih ljudi i kultura te praksu u zemljama u Europi i SAD-u.

U okviru projekta DUNICOP od 4. do 5. listopada 2013. godine organizirana je međunarodna interdisciplinarna konferencija za doktorande Aspekti lokalnog i regionalnog razvoja. Na konferenciji je 27 doktorskih studenata prezentiralo rezultate svojih istraživanja koji su tematski vezani za regionalni razvoj te je drugog dana konferencije upriličeno natjecanje za najbolju poster prezentaciju.

U suradnji s Pravni fakultetom iz Pečuha Katedra za europsko pravo organizirala je od 8. do 11. svibnja 2014. godine zajedničko studijsko putovanje u Strasbourg. Putovanje su sufinancirali

Europski parlament i Fakultet, a 18 studenata dobilo je priliku sudjelovati na konferenciji European youth event, konferenciji mladih, koja je pokrivala pet glavnih problema s kojima se Europska Unija suočava: nezaposlenost mladih, održivi razvoj, budućnost interneta, vrijednosti EU-a i budućnost EU-a. Kao moderatori radionice vezane uz nezaposlenost mladih (Let's work on it), održane 9. svibnja 2014. u zgradi Europskog parlamenta, studenti su za potrebe radionice pripremili izlaganje i kratak film Blocked generation koji kritički sagledava problematiku nezaposlenosti mladih u Hrvatskoj.

U sklopu aktivnosti Jean Monnet katedre za europsko radno pravo, europsko pravo jednakosti i europsko pravo ljudskih prava 22. svibnja 2014. održana je Međunarodna Jean Monnet znanstvena konferencija za doktorande i poslijedoktorande Jednakost i ljudska prava – ekonomska, radna i socijalna prava u EU/ Jean Monnet International PhD and Post-Doctorate Conference „Equality and Human Rights – Economic, Labour and Social Rights in the EU“. Na konferenciji je ostvarena međunarodna suradnja između četrdesetak doktoranada i poslijedoktoranada iz Republike Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Mađarske i Srbije čiji će izloženi radovi biti objavljeni u broju 2/2014. znanstvenog časopisa za pravne i društveno-humanističke znanosti Pravni vjesnik.

Izvrsnu priliku da studenti steknu vrijedna iskustva istraživanja slučaja, pisanja podnesaka i sudjelovanja u raspravama pred sudom pružaju razna međunarodna natjecanja u simuliranom suđenju, u kojima timovi studenata Fakulteta svake godine aktivno sudjeluju. (Regional Moot Court IHL Competition u međunarodnom humanitarnom pravu, ELSA simulirano suđenje i simulirani parlament, Children's Moot Court Competition).

Tijekom dodiplomskog studija studenti u sklopu pojedinih kolegija imaju mogućnost sudjelovanja na međunarodnim seminarima, nastavi, simpozijima i radionicama. Posljednjih pet godina uz sufinanciranje od strane Fakulteta realizirano je 25 međunarodnih suradnji (od kojih ističemo: Regional Course in International Humanitarian Law, međunarodne seminare Comparative Constitutional Law Hungary-Croatia, Comparative Constitutional Law in CEE Region i Quality Legislation in Theory and Practice, with Special Regard to Law on Regional and Local Development, Međunarodnu školu ljudskih prava: Human Rights Protection at International, Supranational and National Level, Cross-border mobility of workers, Međunarodnu ljetnu školu poreznog prava i SUNICOP Summer school i dr.). U ožujku 2013. i 2014. studenti su u okviru Intensive Program in Freedom, Justice and Security tjedan dana imali priliku slušati nastavu s inozemnim kolegama sa Sveučilišta Mylokas Romeris, Ulster, London South Bank, Pečuh i InHolland.

Tijekom svibnja i lipnja 2014. godine ostvaren je veliki napredak u dugogodišnjoj suradnji Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku i North Carolina State University. Organiziran je prvi sinkroni i simultani transatlantski seminar Agricultural Business and Entrepreneurial Law. NCSU učionica u Sjevernoj Karolini i učionica Tehnologisko-razvojnog centra Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku – Tera Tehnopolis d.o.o. integrirane su multimedijalnom vezom u jedinstvenu cjelinu koja je omogućila vrlo učinkovitu i nadasve zanimljivu provedbu seminara. Tijekom seminara međunarodni interdisciplinarni timovi studenata stjecali su posebna znanja potrebna za uspješno ostvarenje poduzetničkih projekata u SAD-u i EU. Hrvatski su sudionici seminara bili studenti Pravnog, Poljoprivrednog i Ekonomskog fakulteta u Osijeku, djelatnici Tera Tehnopolisa i Veleučilišta Lavoslava Ružićke u Vukovaru te volonteri udruge TEHNOstart. Seminar nije bio samo klasična edukacija već i izuzetno iskustvo koje uključuje rad na engleskom jeziku, umrežavanje, stručnu literaturu i bogat društveni program. Pohađanje je seminara bila izuzetna prilika svim sudionicima, udaljenima više od 7700 km s vremenskom razlikom od šest sati, za

razvijanje jezičnih, poduzetničkih, pravnih i prezentacijskih vještina i umrežavanja koje pruža mogućnost daljnje suradnje na budućim projektima proizašlima iz sličnih interesa i ciljeva.

Primjenu stečenih teorijskih znanja u praksi studentima pruža Pravno-ekonomska klinika Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Klinika je započela s radom u studenom 2013. godine potpisom Sporazuma o suradnji između Pravnog fakulteta Osijek, Ekonomskog fakulteta u Osijeku, Poduzetničkog inkubatora BIOS d.o.o. Osijek te Centra za poduzetništvo Osijek. Osnovni je cilj rada omogućiti studentima (približno 80 studenata godišnje) unaprjeđenje kvalitete studiranja integracijom teorijske i praktične nastave. No osim navedene edukativne uloge ostvaruje još jedan cilj: pružanje besplatne pravne i ekonomske pomoći malim i srednjim poduzećima kako bi znanstveni i stručni kapaciteti navedenih sastavnica Sveučilišta bili stavljeni u funkciju lokalne zajednice i služili kao konkretna potpora malom i srednjem poduzetništvu. Studentima je omogućen susret s budućim poslodavcima, odnosno tržištem rada, što doprinosi njihovoj boljoj pripremljenosti za „stvarni svijet“ i zapošljavanje. Međunarodni aspekt klinike ostvaren je uključivanjem u projekt Legal Clinics Summer School and Networking (LCSSN) u trajanju od 28. lipnja 2014. do 31. svibnja 2015. godine, koji su financirali Međunarodni višegradske fondi i partneri: Palacký Sveučilište u Olomoucu, Pavol Jozef Šafárik Sveučilište u Košicama, Sveučilište u Wrocławiu i Pravni fakultet u Pečuhu. Studenti su neposredni sudionici projekta putem ljetne škole koja je usmjerenja na aktualnu problematiku i rješavanje slučajeva iz područja građanskog, trgovačkog i kaznenog prava. Cjelokupni je projekt samo početna aktivnost dugoročne suradnje između pravnih klinika u Srednjoj Europi, s temeljnim ciljem međunarodne suradnje u istraživanju metodologije nastave pravne klinike.

i) Komentirajte mogućnost da studenti vašega visokog učilišta jedan dio svog studija provedu u inozemstvu i oblike institucijske potpore.

Studenti Fakulteta mogu provesti semestar ili cijelu akademsku godinu u inozemstvu u okviru različitih programa mobilnosti. Student sam odabire predmete na visokoškolskoj ustanovi u inozemstvu vodeći računa o mogućim razlikama u nazivima i sadržajima predmeta te ECTS bodovima. Priznavanje odslušanih i položenih predmeta i stečenih ECTS bodova moguće je i ako student nije sudjelovao u međunarodnoj razmjeni koja je unaprijed određena odgovarajućim sporazumima, već se odvija na temelju stipendije ili u vlastitoj organizaciji.

Iako je očito da svakom akademskom godinom raste interes studenata za studijskim boravkom na inozemnim sveučilištima, on još uvijek nije na zadovoljavajućoj razini. Podatci uneseni u tablicu 6.7. odnose se isključivo na Erasmus odlaznu mobilnost u svrhu studijskog boravka ili obavljanja stručne prakse dok, na žalost, ne raspolažemo informacijama o pojedinačnim boravcima koje su studenti financirali iz vlastitih sredstava ili putem drugih oblika stipendiranja (DAAD, OeAD i sl.).

Svjestan potrebe za poboljšanjem potpore odlaznoj mobilnosti studenata Fakultet je intenzivirao promidžbu Erasmus programa na postojećim internetskim stranicama mobilnosti, organizirao tribine o mogućnostima stipendiranja i osigurao izravan kontakt s Erasmus koordinatorom. Osim priznavanja ECTS bodova, kao i ostalih kompetencija stečenih na inozemnoj instituciji, Fakultet trenutačno daje jednokratnu finansijsku potporu svakom Erasmus studentu u iznosu od pet inozemnih dnevnika. U okviru aktivnosti koje se na Fakultetu provode uz pomoć sredstava iz Posebnih programskih ugovora, radi olakšanja pristupa studiju i potpore studiju za studente slabijeg socijalno-ekonomskega statusa i studente s invaliditetom, predviđena je finansijska potpora za odlazak na međunarodne skupove, studentsku praksu ili studentsku razmjenu u inozemstvo te

projekte. Za različite oblike potpore međunarodnoj suradnji studenata uz pomoć sredstava iz Posebnih programskih ugovora iskorišteno je 56.108,86 kn u akademskoj godini 2012./2013., a 65.401,93 kn u akademskoj godini 2013./2014.

j) Opišite boravke stranih studenata na vašem visokom učilištu (njihovo trajanje i sadržaj, tablica 6.7.).

Prema podatcima kojima raspolaćemo u okviru Erasmus projekta do sada su realizirana samo četiri studijska boravka stranih studenata u akademskoj godini 2012./2013. i 2013./2014., po dva studenta sa Sveučilišta Zaragoza iz Španjolske i dva sa Sveučilišta Mykolas Romeris iz Litve. Iako je pravo specifična disciplina, vezana uz nacionalni poredak pojedine države, smatramo kako bismo morali poraditi na promidžbi Erasmus programa mobilnosti ozbiljnijim proširenjem i uporabom engleskih mrežnih stranica, redovitim postavljanjem obavijesti, ažuriranjem podataka o smještajnim mogućnostima, studijskim programima, studentskom standardu, turističkoj ponudi i dr. Kao najvažnija uloga nameće nam se ozbiljno poraditi na povećanju ponude kolegija na stranom jeziku te međunarodnoj prepoznatljivosti Sveučilišta i Fakulteta podizanjem kvalitete nastavnog i znanstveno-istraživačkog rada djelatnika.

k) Navedite u kojoj ste mjeri zadovoljni postojećim stanjem i predložite moguća poboljšanja.

Fakultet je zadovoljan napretkom u razvoju međunarodne suradnje koji je ostvaren u proteklom razdoblju, posebice iskustvom stečenim u provedbi brojnih EU projekata koji su rezultirali uspostavom zajedničkih nastavnih programa na engleskom jeziku, združenim znanstvenim istraživanjima te razmjenom dobre prakse u izradi i uspješnom provođenju projekata.

Sudjelovanjem studenata na zajedničkim znanstvenim i stručnim skupovima, na studijskim putovanjima te u aktivnostima europskih projekata i studentskih udruga omogućuje se relativno uspješna međunarodna studentska suradnja dok u pogledu dolazne i odlazne međunarodne mobilnosti još uvijek ne postoji odgovarajuća sustavna potpora. Zadovoljni smo činjenicom da kod studenata iz godine u godinu raste svijest o nužnosti međunarodnog obrazovanja radi stjecanja kompetencija (znanja, vještina i stavova) u cilju poboljšanja njihova osobnog razvoja i zapošljivosti na europskom tržištu rada. Trenutačno se inicijativa za mobilnost prepusta samim studentima, a razmjena se velikom većinom odvija isključivo preko Erasmus mreže. Fakultet bi u suradnji sa Sveučilištem trebao poticati mobilnost i suradnju sklapanjem što većeg broja ugovora o suradnji sa stranim sveučilištima i pratiti ih odgovarajućim oblicima stipendiranja. U okviru svojih mogućnosti Fakultet bi također trebao dati administrativnu potporu studentima koji sudjeluju u razmjeni u vidu ishođenja potrebne dokumentacije, priznavanja ECTS bodova stečenih u inozemstvu i sl. Međunarodna studentska natjecanja (Moot Court) nisu prepoznata u dostatnoj mjeri niti se na bilo koji način vrjednuju (norma, nagrada, ECTS bodovi). Trebalo bi na odgovarajući način motivirati i nastavnike i studente na navedenu zauzetost koja u suvremenom akademskom diskursu predstavlja vid promidžbe i međunarodne prepoznatljivosti u kvaliteti visokog obrazovanja. U pogledu dolazne mobilnosti studenata ne možemo biti zadovoljni činjenicom da smo na razini Fakulteta zasada privukli samo četiri studenta u Erasmus program mobilnosti; smatramo da bi svakako trebalo poraditi na promidžbi uz pomoć sadržajne i redovito ažurirane mrežne stranice na engleskom jeziku. Također bi trebalo motivirati i nastavnike za rad na kolegijima na stranom jeziku

jer trenutačno Erasmus kolegiji ne nose nikakvo nastavno opterećenje te se uopće ne evidentiraju u aktivnostima nastavnika.

Najvažnije je ipak raditi na međunarodnoj prepoznatljivosti Fakulteta i Sveučilišta podizanjem kvalitete nastavnog i znanstveno-istraživačkog rada djelatnika. I tu dolazimo do činjenice da je međunarodna mobilnost nastavnika većinom ograničena na kratke znanstvene, stručne ili nastavne inozemne boravke. Poticaji su za tu vrstu aktivnosti relativno niski i nastavnicima je teško uravnotežiti svoje obveze u nastavi sa zahtjevima vezanim uz mobilnost. Duži boravci nastavnika na inozemnim sveučilištima iznimka su i realiziraju se putem različitih oblika stipendiranja. Fakultet bi trebao stimulirati duže boravke organiziranjem zamjena ili prilagodljivijim organiziranjem nastave. Mobilnost nenastavnog osoblja gotovo da ne postoji, i to prvočno zbog velikog opsega administrativnog posla i nedovoljnog broja administrativnog osoblja što je posljedica zabrane zapošljavanja. Prvi korak predstavljala bi mogućnost kraćih boravaka u inozemstvu radi stručne izobrazbe nenastavnog osoblja i učinkovitija preraspodjela posla u području fakultetske administracije.

Uz postojeće suradnje ostvarene bilateralnim ugovorima s visokim učilištima u široj regiji potrebno je raditi na potpisivanju novih ugovora o akademskoj suradnji. Obvezno treba voditi računa da takva suradnja ne ostane samo deklarativna, pa je cilj Fakulteta motivirati djelatnike da pojedinačno/katedarski uspostavljaju kontakte s institucijama partnerima i samostalno pronalaze načina kako ostvariti konkretne aktivnosti.

Tablica 6.k.1. Mobilnost nastavnika i suradnika u posljednje tri godine

	Broj boravaka nastavnika i suradnika ovog visokog učilišta u inozemstvu			Broj boravaka inozemnih nastavnika na ovom visokom učilištu		
	1 - 3 mjeseca	3 - 6 mjeseci	6 i više mjeseci	1 - 3 mjeseca	3 - 6 mjeseci	6 i više mjeseci
Znanstveni	2					
Umjetnički						
Nastavni						
Stručni						

Tablica 6.k.2. Mobilnost studenata u posljednje tri godine

Broj studenata u međunarodnoj razmjeni			
	1 - 3 mjeseca	3 - 6 mjeseci	6 i više mjeseci
Studenti ovoga visokog učilišta		17	1
Strani studenti		4	

Tablica 6.k.3. Mobilnost nenastavnog osoblja u posljednje tri godine

Broj stručnih boravaka nenastavnog osoblja ovog visokog učilišta u inozemstvu		
1 - 3 mjeseca	3 - 6 mjeseci	6 i više mjeseci

7. RESURSI: STRUČNE SLUŽBE, PROSTOR, OPREMA I FINANCIJE

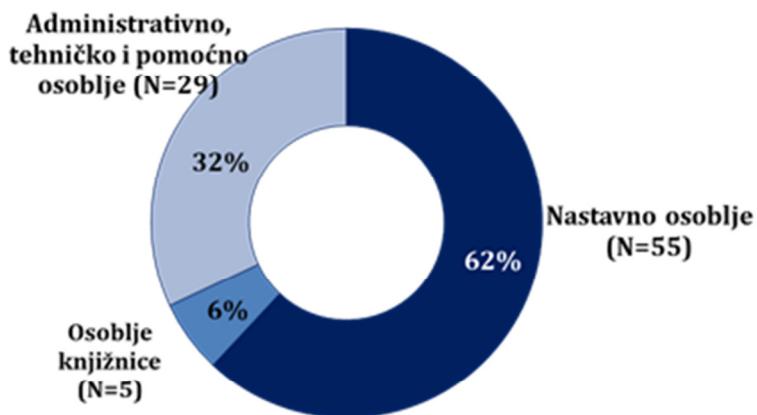
- a) Analizirajte broj administrativnog, tehničkog i pomoćnog osoblja u odnosu prema broju zaposlenih nastavnika i suradnika, broju studenata, prostoru za nastavni proces, tehničke i druge opreme za održavanje i finansijskih mogućnosti visokog učilišta.

Stručne službe obavljaju poslove od općeg značaja za djelatnost i rad Fakulteta. U okviru stručnih služba djeluje Tajništvo koje u svom sastavu ima Ured dekana i prodekana, Službu za opće i kadrovske poslove i javnu nabavu, Ured za finansijske i računovodstvene poslove, Ured za unaprjeđivanje i osiguranje kvalitete, Ured za informatiku i računalnu mrežu, Studentsku referadu i Ured za tehničke i pomoćne poslove. Tajništvo rukovodi tajnica Fakulteta.

Broj administrativnog i pomoćno tehničkog osoblja u odnosu na broj nastavnika opravдан je velikim brojem studenata na sedam studijskih programa i održavanje nastave u trima odvojenim zgradama što traži povećani broj posebno pomoćno-tehničkog osoblja (tablica 7.a.2.).

Na Fakultetu je zaposleno ukupno 29 osoba u administrativnim, tehničkim i pomoćnim službama, što čini udio od 32 % u strukturi svih zaposlenih. Od tog broja njih 17 čini administrativno osoblje a 12 pomoćno-tehničko osoblje. Bitno je napomenuti da se broj pomoćno-tehničkog osoblja nije mijenjao od 2010. godine kada je provedena reakreditacija iako smo u međuvremenu stručni studij preselili na novu lokaciju u Sveučilišni kampus. Broj je administrativnog, tehničkog i pomoćnog osoblja u potpunosti zadovoljavajući, ali prostor u kojem rade nije odgovarajući (Tajništvo, Studentska referada i Računovodstvo). Stručne su službe Fakulteta kvalitetna i dragocjena podrška studentima, upravi i znanstveno-nastavnom osoblju.

Knjižnica kao zasebna ustrojbena jedinica u funkciji znanstvenog i nastavnog procesa ima pet zaposlenika. U točki 7. h) i i) detaljnije je opisan rad Knjižnice.

Grafički prikaz 7.a.1. Struktura zaposlenika

Promatrano u apsolutnim brojevima omjer je nastavnog i administrativnog osoblja 55 : 29 i iznosi **1,89 nastavnika na nenastavno osoblje**. Svi odnosi dani su u tablici 7.a.2.

Tablica 7.a.1. Broj administrativnog, tehničkog i pomoćnog osoblja u odnosu prema broju zaposlenih nastavnika i suradnika

Kategorija zvanja	Apsolutni broj	Koeficijent	Korigirani broj
Znanstveno-nastavna zvanja	30	1,00	30
Nastavna zvanja	4	0,75	3
Viši asistenti	7	0,75	5,3
Asistenti	14	0,50	7
Ukupno	55		45,3
Nenastavno osoblje	34		34
Omjer	1,6		1,3

Tablica 7.a.2. Broj administrativnog, tehničkog i pomoćnog osoblja u odnosu prema broju studenata

Studenti	Apsolutni broj	Koeficijent	Korigirani broj
IPDSS, SUS - REDOVNI	(691 + 246) 937		937
IPDSS, SUS - IZVANREDNI	(1051 + 286) 1337	0,5	668,5
SDSSJU - IZVANREDNI	83	0,5	41,5
DS - IZVANREDNI	12	0,5	6
SPSLJP - IZVANREDNI	44	0,5	22
Ukupno studenti	2413		1675
Administrativno osoblje	17		17
Pomoćno-tehničko osoblje	12		12,5
Knjižnica	5		5
Ukupno nenastavno osoblje	34		34
Omjer studenti/administrativno osoblje	141,9		98,5
Omjer studenti/pomoćno-tehničko osoblje	201,1		139,6
Omjer studenti/osoblje knjižnice	482,6		335,0
Ukupno omjer studenti/nenastavno osoblje	71,0		49,3

LEGENDA:

IPDSS – Integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij

SUS – Stručni upravni studij

SDSSJU – Specijalistički diplomski stručni studij Javna uprava

DS – Doktorski studij

SPSLJP – Specijalistički poslijediplomski studij Ljudska prava

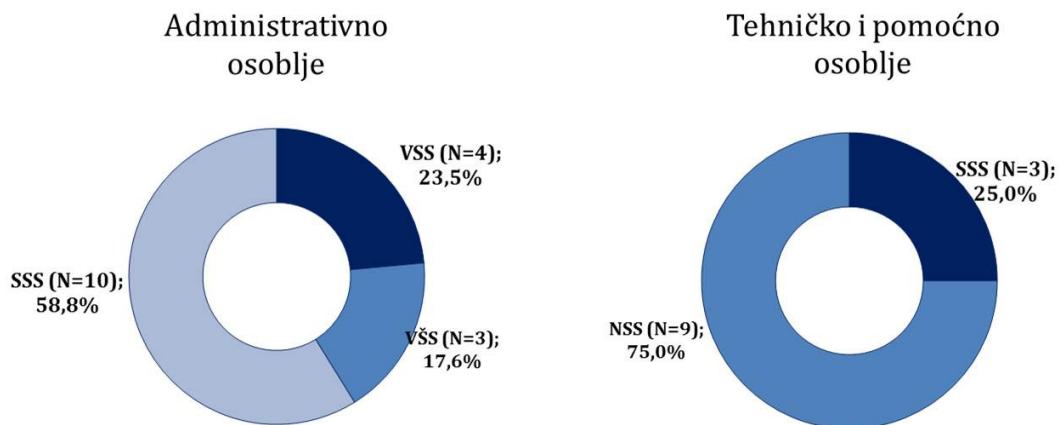
Što se tiče prostora, promatrajući ukupno površinu, na svakog studenta odlazi dva četvorna metra. Detaljan prikaz slijedi u tablici 7.a.3.

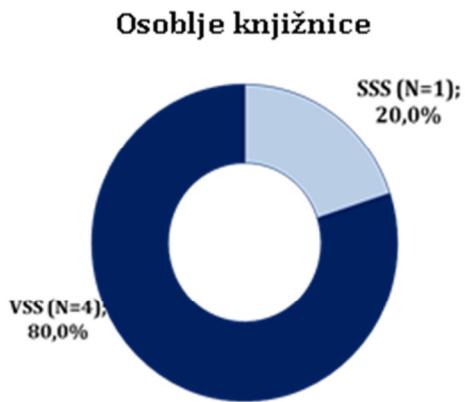
Tablica 7.a.3. Prostor prema broju studenata

Ukupna površina	Četvorni metri	Studenti	Metara po studentu
Dvorana za IPDSS	600,65	1742	0,3
Dvorana za SDSSJU	120,83	83	1,5
Dvorana za SUS	300	532	0,6
Vijećnica za DS, SPSLJP	78	56	1,4
Zgrade za IPDSSS, SUS REDOVITI i SDSSJU	3428	2413	1,4

b) Komentirajte kvalifikacijsku strukturu nenastavnog osoblja i mogućnosti njihova stručnog usavršavanja.

Kvalifikacijska struktura nenastavnog osoblja zadovoljava zahtjeve radnih mjesta i položaja administrativnog, tehničkog i pomoćnog osoblja. Administrativni i tehnički djelatnici neprestano razvijaju svoja znanja, vještine i kompetencije pohađanjem brojnih programa cjeloživotnog obrazovanja (javna nabava, zaštita osobnih podataka, pravo na pristup informacijama, fiskalna odgovornost i finansijsko upravljanje, uredsko poslovanje i sl.). Svako radno mjesto ili položaj koji zahtijeva stručnu literaturu ili strukovna izdanja opskrbljeno je istima. Osoblje knjižnice ima prikladnu visoku naobrazbu.

Grafički prikaz 7.b.1. Kvalifikacijska struktura administrativnog, tehničkog i pomoćnog osoblja i osoblja knjižnice

- c) Opišite stanje i vaše zadovoljstvo postojećim prostorom predavaonica i laboratorija/praktikuma za nastavu, s obzirom na postojeći broj studenata, upisne kvote i optimalan broj studenata. Uspoređite vlastite prostorne mogućnosti s onima srodnih visokih učilišta.**

Iskorištenost je prostora zadovoljavajuća, odnosno nastava se tijekom tjedna u gotovo svim većim predavaonicama izvodi u svim terminima budući da se na prvoj i na drugoj studijskoj godini nastava izvodi u dvjema skupinama, a po potrebi i na višim studijskim godinama. Postojeći prostor za izvođenje nastave zadovoljava trenutačne potrebe Fakulteta, ali uz povećan napor organizacije nastave manjim nastavnim skupinama, što je nužan preduvjet za podizanje kvalitete nastave. Dugoročno rješenje vidi se u očekivanoj selidbi u novi Sveučilišni kampus.

Uspoređujući se s Pravnim fakultetom u Rijeci, njihov je prosjek korištenja dvorana u satima 32, a na našem je Fakultetu to 35,3 sata tjedno.

Sve dvorane na našem Fakultetu opremljene su elektroničkim platnima, novim projektorima, pametnim pločama i bežičnim internetom, što u potpunosti omogućuje kvalitetno izvođenje nastave.

- d) Navedite stanje i funkcionalnost računalne opreme vašega visokog učilišta koja se koristi u nastavi. Posebno opišite mogućnosti da se studenti koriste tom opremom i izvan nastave.**

Fakultet je dislociran na trima lokacijama koje su međusobno povezane u lokalnu računalnu mrežu i internet. Na svim računalima postavljen je i podešen standardni skup uredskih i programske paketa (windows operacijski sustav, office uredski paket, programski paket statistika, programski paket za komprimiranje datoteka, web preglednici, programi za pregled i uređivanje pdf dokumenata, antivirusni paket itd.) za potrebe nastave i rada studenata. Fakultet raspolaže trima (tri) poslužiteljima s operacijskim sustavom Unix/Linux koji su namijenjeni za normalno odvijanje interneta i dostupnost mrežnih stranica, sustava za udaljeno učenje i DNS sustava prema internetu. Na središnjem poslužitelju smještene su mrežne stranice Fakulteta, DNS kao i sustav za autentifikaciju i autorizaciju (AAI@Edu.hr). Čuvanje rezervnih kopija računalnih poslužitelja odvija se udaljeno na poslužitelje koji su smješteni u CARNet centrima. Nastavno osoblje za rad sa

studentima služi se sustavnom udaljenog učenja (Moodle) koji se nalazi na računalnom poslužitelju Fakulteta koji održava informatički odjel. Nastavnici se koriste sustavom za objavu nastavnih materijala za studente kao i za primanje (upload) radova studenata u električkom obliku. Informatički odjel oslonjen je na primjenu programskih paketa otvorenog koda te izrađuje i održava mrežne stranice Fakulteta kao i razvoj manje zahtjevnih računalnih programa. Održavanje programskih paketa kao i samih računala obavlja informatički odjel. Osim nastavnom osoblju i studentima je pristup dvoranama omogućen i izvan nastavnog vremena. Fakultet raspolaže dvjema informatičkim učionicama koje su prilagođene za rad studenata. Ukupan je broj raspoloživih računala u informatičkim učionicama 30, a računala su dostupna i izvan nastave. Osim u računalnim učionicama, i u ostalim se dvoranama, a budući da su sve na Fakultetu opremljene računalom i projektorom, studenti i studentske udruge mogu se računalima koristiti i izvan redovite nastave uz suglasnost Uprave Fakulteta. Pristup, tj. sama prijava na računala, odvija se putem električkog identiteta (rabi se programski paket freeradius koji je povezan s glavnim poslužiteljem gdje se čuvaju električki identiteti) te na taj način svaki student ima svoj privremeni profil na računalu. Studentima je omogućena uporaba resursa Fakulteta na privatnim prijenosnim računalima, tabletima i pametnim telefonima putem bežične mreže (WiFi). Za pristup bežičnoj mreži studeni se koriste svojim električkim identitetom.

e) Osvrnite se na internu politiku nabave i načina upotrebe računalne opreme.

Računalna oprema nabavlja se prema potrebama studenata, zaposlenika, odnosno radi omogućavanja kvalitetnog odvijanja nastave, znanstveno-istraživačkog rada te rada administrativnog osoblja. Prije odluke o nabavi računalne opreme sastaje se Povjerenstvo za informatizaciju i na temelju podataka o broju potrebne računalne opreme, bilo da se radi o zamjeni ili nabavi nove, osiguravaju se finansijska sredstva. Nakon što su osigurana finansijska sredstva sastavlja se tehnička specifikacija koja su upućuje dobavljačima (minimalno tri dobavljača), od kojih se odabire cjenovno najpovoljnija ponuda. Nakon odabira dobavljača i sklapanja ugovora slijedi isporuka. Isporučena računala zaprimaju se u informatički odjel gdje se vrši provjera, instalacija i zaduživanje računala prema nastavniku ili administrativnom djelatniku. Za svaku računalnu opremu vodi se električki i pisani dokument s inventurnim brojem. Lista svakog računala ima sljedeća polja: inv. broj, datum nabave, opis i dobavljača. Svaka izmjena na računalu (instalacija ili popravak, preseljenje) bilježi se u listu računala, a ista se vodi i električki. Osoba zadužena za računalo obvezna je čuvati računalo od fizičkih oštećenja i otuđenja. Bilo kakvu izmjenu ili instalaciju na računalu zadužena osoba u obvezi je prijaviti informatičkom odjelu. Djelatnik fakulteta ima mogućnost zaduženja računalne opreme putem reversa koji odobrava dekan Fakulteta, a informatički odjel vodi evidenciju opreme koje se daje na revers te istu evidenciju dostavlja i računovodstvu. Oprema zadužena na revers, kojom se korisnik više ne želi koristiti, mora se vratiti u stanju u kakvom je i zaprimljena sa svim izdanim pratećim dijelovima (kabeli, napajanje itd.).

f) Osvrnite se na nastavničke kabinete, njihovu brojnost (podatci iz tablice 7.6.) i funkcionalnost. Procijenite prikladnost kabineta za obavljanje nastavne i znanstvene aktivnosti nastavnika i suradnika.

Broj je nastavničkih kabineta u potpunosti zadovoljavajući budući da većina nastavnika u znanstveno-nastavnim zvanjima ima svoj kabinet. Opremljenost kabineta računalima, namještajem

i prostorno zadovoljava kriterije za kvalitetno obavljanje nastavne i znanstvene aktivnosti nastavnika i suradnika.

g) Opišite veličinu i opremljenost prostora koji se koristi samo za znanstveno-istraživački ili umjetnički rad te procijenite iskorištenost prostora.

Fakultet, s obzirom na specifičnost područja društvenih znanosti i polja prava, nema potrebe za prostorom koji bi se koristio isključivo za znanstveni rad.

h) Opišite prostor knjižnice vašega visokog učilišta i radno vrijeme kada je ona otvorena za studente, nastavnike i suradnike vašega visokog učilišta te vanjske posjetitelje. Komentirajte broj knjiga i časopisa (domaćih i inozemnih) u knjižnici te iznos sredstava koja se svake godine troše za nove knjige i časopise

Knjižnica je smještena u prizemlju zgrade Fakulteta, u ulici Stjepana Radića 13. Korisnički i spremišni prostor te prostor za osoblje zauzima 410 m^2 s oko 1300 metara polica za smještaj knjižnične građe, unutar kojega je posudbeni odjel, studentska čitaonica, Ured Europskog dokumentacijskog centra (u dalnjem tekstu: EDC) (ujedno i nastavnička čitaonica), ured voditeljice i spremišni prostor na dvjema etažama. Kako je zgrada Fakulteta u unajmljenom prostoru, i prostor Knjižnice u postojećim, ograničenim uvjetima, maksimalno je iskorišten i opremljen suvremenom opremom. Na posudbenom odjelu nalazi se posudbeni pult, police s udžbeničkom literaturom i izložbena polica za nove naslove. Instalirana dva računala služe knjižničnom osoblju prvotno za sadržajnu i formalnu obradu knjižnične građe i internetsko pretraživanje kataloga i baza podataka za pružanje informacijskih upita. Čitaonica raspolože s 47 radnih mjesta. U čitaoničkom prostoru nalaze se police s dostupnom referentnom literaturom i službenim publikacijama, zatim posebna polica Zelene knjižnice energetske efikasnosti (ZeeK) s obrazovnim publikacijama i brošurama u tradicionalnom tiskanom obliku koje su dostupne korisnicima za rad u čitaonici i za posudbu izvan Knjižnice. Studentima su na raspolaganju četiri računala za internetsko pretraživanje kataloga i baza podataka te pisanje seminarskih i završnih radova. Korisnicima je omogućeno iznošenje i uporaba knjižnične građe namijenjene za rad u čitaonici u informatičku učioniku koja je smještena na drugoj zgradi Fakulteta, u ulici Stjepana Radića 17. Radna mjesta u čitaonici svakodnevno su maksimalno zauzeta. Osigurani su primjereni uvjeti: udobni stolci, zaštita ulaznih vrata od buke. Osim prostora knjižnice važno je opisati i prostor **EDC-a**. U prostoriji EDC-a nalazi se zborka EDC-a i računalo za pretraživanje (kao pomoć korisnicima koji postavljaju upite vezane za institucije i politike Europske unije i europskih integracija). Prostor EDC-a ujedno je i nastavnička čitaonica, ima tri sjedeća mjesta. Knjižnica je otvorena studentima, nastavnicima i vanjskim korisnicima u vremena od 9 do 19 sati, svaki radni dan, osim subote i nedjelje. Usluge vezane za EDC dostupne su od 10 do 14 sati. Knjižnica je ustrojbena jedinica Fakulteta kojoj je svrha osiguranje uvjeta za kvalitetno provođenje nastavnih, znanstveno-istraživačkih i stručnih djelatnosti Fakulteta dostupnošću svih vrsta informacija, u bilo kojem obliku, izgradnjom vlastitih zbirk knjižnične građe i drugim izvorima informacija. Knjižnična građa nabavlja se se prema Izvedbenim planovima i programima studijskih kolegija, Standardima za visokoškolske knjižnice u RH, a u suradnji i s obzirom na zahtjeve nastavnog osoblja, kupovinom (u skladu s odobrenim finansijskim sredstvima Fakulteta), darovima pojedinaca i ustanova, razmjenom sa srodnim visokim učilištima u regiji i vlastitim izdanjima sukladno s Pravilnikom o radu Knjižnice. Knjižnica posjeduje oko 37200 svezaka knjižnične građe, što uključuje domaću i inozemnu literaturu iz područja društveno-

humanističkih znanosti, pretežno prava te filozofije, politike, ekonomije, sociologije, povijesti i relevantne referentne građe. Zbirka od 515 naslova znanstvenih i stručnih časopisa te službenih publikacija (312 stranih i 203 domaća) prati najnovije i aktualne izvore informacija u navedenim područjima dostupnih na više medija. Zbirka doktorskih i magistarskih radova, koja broji oko 1250 primjeraka, osigurava uvid u rezultate značajnog dijela znanstveno-istraživačke djelatnosti, uglavnom na području društvenih znanosti, i podupire cjelokupni znanstveno-istraživački rad Fakulteta, djelomice srodnih fakulteta u Republici Hrvatskoj i regiji. Značajan je izvor znanstvenih i drugih informacija i saznanja o suvremenim istraživačkim i znanstvenim projektima. Referentna zbirka obuhvaća zavidnu razinu relevantnog sadržaja enciklopedija, leksikona, rječnika i priručnika. Zbirka stare građe većim je dijelom nastala uz pomoć brojnih donacija uglednih osječkih odvjetnika, a riječ je o publikacijama s kraja 19. i početka 20. stoljeća. Zbirka EDC-a broji oko 400 svezaka službenih publikacija tijela i institucija Europske Unije za pojedina područja njezinih aktivnosti i politika.

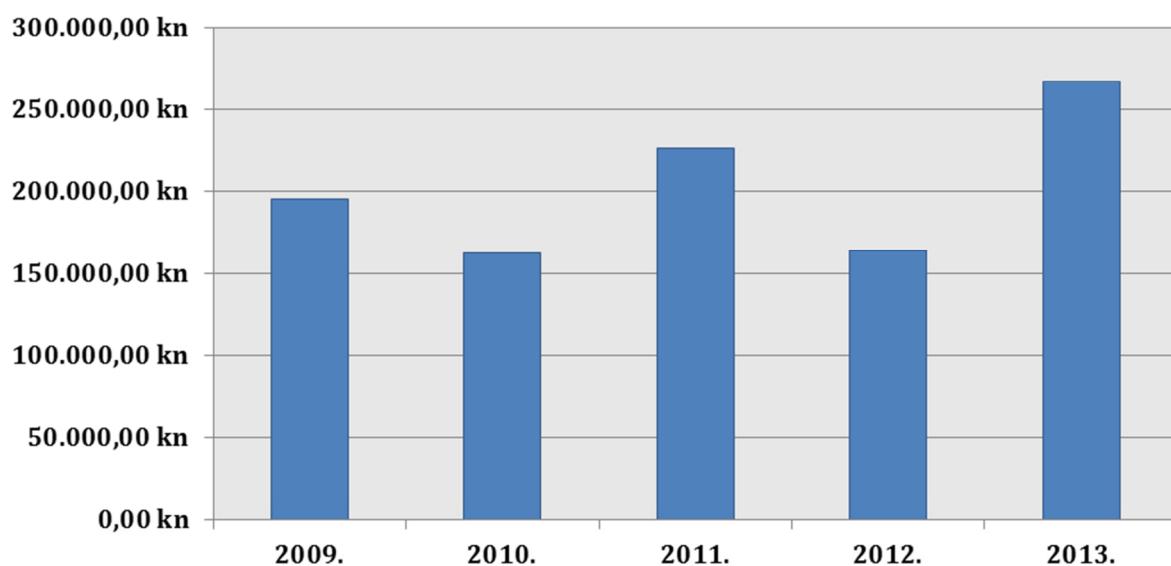
Nabava i utrošena sredstva za knjižnične zbirke

Nabava knjižnične građe i izgradnja fonda pripada najznačajnijim dijelovima knjižničnog poslovanja i pretpostavka je za ostale djelatnosti, od stručne obrade i informacijske službe do svih oblika korištenja i posudbe.

U podatke o ukupno utrošenim sredstvima za knjige i časopise uključena su i sredstva utrošena za međuknjižnicu posudbu; na godišnjoj razini, u prosjeku, za tu je aktivnost potrošeno 150,00 kn po naslovu. Uglavnom su to inozemni naslovi knjiga koji su bili ciljano usmjereni za pisanje doktorskih radova ili za pisanje radova za određene tematske domaće ili inozemne konferencije. U takvim slučajevima smatramo da je racionalnije nabaviti tražene naslove međuknjižničnom posudbom nego kupovinom, jer bi u tom slučaju za te naslove izdvajali u prosjeku tri puta više sredstava, a u budućnosti naslov, možda, ne bi bio uporabljen. Međuknjižnična razmjena između knjižnica u Republici Hrvatskoj i regiji izvrsna je na razini kolegialnosti i solidarnosti i besplatna je. U razdoblju od 2009. do 2013. godine najveći iznos utrošen za kupovinu knjižnične građe odnosi se na 2013. i 2011. godinu kada je u prosjeku izdvojena 1/3 sredstava za kupovinu časopisa u odnosu na ukupno utrošena sredstva. U 2010. godini više je utrošeno sredstava za kupovinu časopisa nego knjiga što pokazuje da su domaći i strani naslovi časopisa u nekim slučajevima relevantniji prije svega zbog najaktualnijih izvora informacija potrebnih za znanstveno-istraživački rad i nastavu. Daljnjom analizom ukupno utrošenih sredstava za domaće i inozemne naslove knjiga vidljivo je da je 2011. i 2012. godine više utrošeno za inozemne naslove nego domaće; inozemni se naslovi naručuju u prosjeku jedan do dva primjerka, iako je ukupan broj naslova i broj primjeraka domaćih naslova veći u odnosu na inozemne. Dakle, iako je opće poznato da su inozemni naslovi u pravilu višestruko skuplji od domaćih, realno smo zadovoljni pokrivenošću inozemne literature u skladu s interesima korisnika. Inozemni su naslovi većinom na engleskom jeziku, a manji je dio na njemačkom jeziku. Između ostalog, treba naglasiti nezanemarivi doprinos financijskih sredstava u okviru IPA projekata, čime je knjižnični fond obogaćen za 233 naslova u ukupnom iznosu od 16.704,63 eura. Što se tiče domaćih naslova, kupuju se sva izdanja eminentnih izdavača pravne i srodne literature u Republici Hrvatskoj. Primjerice, riječ o sljedećim izdavačima: Narodne novine, Organizator, Novi informator, Teb poslovanje, Školska knjiga te izdanja Pravnih fakulteta u Splitu, Zagrebu, Rijeci i drugih. U razdoblju od 2009. do 2013. godine, a tako i u tekućoj 2014. godini, nastojali smo udovoljiti svim interesima naših korisnika i dokupljivanjem broja primjeraka u odnosu na korištenost. Znanstveno-istraživačkim potrebama na razini nastavnog osoblja i studenata nastojali smo udovoljiti trendom stalnog povećavanja i izdvajanja sredstava za nabavu knjižnične građe, bilo knjiga, bilo časopisa.

Tablica 7.h.1. Utrošena sredstva za knjige, časopise i međuknjižničnu posudbu za razdoblje 2009. – 2013.

Godina	Knjige – kupovina	Časopisi – kupovina	Međuknjižnična posudba	Ukupno
2009.	126.365,34 kn	68.176,16 kn	820,00 kn	195.361,50 kn
2010.	75.950,20 kn	82.385,78 kn	4.746,00 kn	163.081,98 kn
2011.	155.366,54 kn	69.667,60 kn	1.590,00 kn	226.624,14 kn
2012.	92.967,02 kn	68.883,96 kn	2.274,00 kn	164.124,98 kn
2013.	163.804,85 kn	95.482,15 kn	7.831,00 kn	267.118,00 kn

Grafički prikaz 7.h.1. Ukupno utrošena sredstva za knjige, časopise i međuknjižničnu posudbu za razdoblje 2009. – 2013.

Tablica 7.h.2. Utrošena sredstva za razdoblje 2009. – 2013. za inozemne i domaće knjige

Godina	Domaće	Inozemne	Ukupno
2009.	80.038,86 kn	46.326,48 kn	126.365,34 kn
2010.	50.196,42 kn	25.753,78 kn	75.950,20 kn
2011.	57.605,61 kn	97.760,93 kn	155.366,54 kn
2012.	47.207,85 kn	45.759,17 kn	92.967,02 kn
2013.	76.934,90 kn	86.869,95 kn	163.804,85 kn

Tablica 7.h.3. Ukupan broj domaćih i inozemnih naslova i broj primjeraka za razdoblje 2009. – 2013.

Godina	Broj naslova			Broj primjeraka		
	Domaćih	Inozemnih	Ukupno	Domaćih	Inozemnih	Ukupno
2009.	251	128	379	358	130	488
2010.	148	41	189	217	51	268
2011.	298	169	467	397	182	579
2012.	164	83	247	264	90	354
2013.	222	133	355	388	134	522

U ovoj analizi izdvojili smo darovane knjige zbog toga što njihova procijenjena vrijednost u znatnom iznosu pridonosi ukupnoj vrijednosti knjižničnog fonda. Najveći broj naslova u toj kategoriji dobivamo razmjenom između domaćih pravnih i srodnih knjižnica i knjižnica iz Republike Srbije i Bosne i Hercegovine. Pod inozemnim naslovom dakle podrazumijevamo i naslove dobivene iz susjednih zemalja.

Tablica 7.h.4. Procijenjena vrijednost darovanih knjiga 2009. – 2013.

Godina	Ukupna vrijednost darovanih knjiga	Vrijednost domaćih knjiga	Vrijednost inozemnih knjiga
2009.	33.000,00 kn	23.300,00 kn	9.700,00 kn
2010.	27.100,00 kn	19.700,00 kn	7.400,00 kn
2011.	48.900,00 kn	31.300,00 kn	17.600,00 kn
2012.	32.700,00 kn	28.100,00 kn	4.600,00 kn
2013.	38.000,00 kn	27.300,00 kn	10.700,00 kn

Tablica 7.h.5. Ukupan broj darovanih domaćih i inozemnih naslova i broj primjeraka za razdoblje 2009. – 2013.

Godina	Broj naslova			Broj primjeraka			Ukupno
	Domaćih	Inozemnih	Domaćih	Inozemnih	Naslova	Primjeraka	
2009.	209	92	233	97	301	330	
2010.	177	65	197	74	242	271	
2011.	299	134	313	176	433	489	
2012.	168	35	281	46	203	327	
2013.	157	92	273	107	249	380	

U nastavku je posebna analiza ukupno utrošenih sredstava za kupovinu domaćih i inozemnih časopisa za koje se, kao što smo prethodno naveli, izdvajaju znatna sredstva. U 2013. godini

primamo 69 tekućih naslova domaćih časopisa: pretplatom na 43 naslova, od kojih je 30 naslova dostupno u tiskanom i internetskom obliku, 23 naslova razmjenom i tri naslova darom. Važno je naglasiti da se zbog prostornih ograničenja odluka o pretplati na pojedine naslove temelji na dostupnosti naslova na Portalu hrvatskih znanstvenih časopisa HRČAK i drugih naslova koji su također besplatno dostupni na internetu. Uglavnom smo pretplaćeni na sve znanstvene i stručne časopise, sadržajno vezane za područje prava te drugih srodnih područja društvenih i humanističkih znanosti, u skladu sa znanstveno-nastavnim interesom nastavnika i studenata Fakulteta. Pravni vjesnik, međunarodni znanstveni časopis u izdanju Pravnog fakulteta Osijek, šaljemo na 41 adresu u zemlji i inozemstvu. Inozemne pretplate na 20 časopisnih naslova odabrane su u skladu s izborom i interesima nastavnog osoblja na katedrama Fakulteta. Od toga je 15 naslova na engleskom, a pet njemačkom jeziku. 16 je naslova dostupno u tiskanom i internetskom obliku. Razmjenom primamo 20 tekućih inozemnih časopisnih naslova na engleskom, srpskom, bosanskom i slovenskom jeziku. Usporedbom utrošenih sredstava na domaće i inozemne preplate časopisa dolazimo do zaključka da se u prosjeku dvostruko više sredstava utroši za inozemne preplate (20 naslova) u odnosu na domaće preplate (43 naslova).

i) Ocijenite stupanj informatizacije knjižnice. Posebno navedite računalne baze podataka knjiga i časopisa dostupnih nastavnicima, suradnicima i studentima i opišite način i učestalost korištenja. Usporedite s visokim učilištima.

Knjižnično se poslovanje u potpunosti prilagodilo suvremenim trendovima: prate se i primjenjuju informacijsko-komunikacijske i tehnološke promjene kako bi se što racionalnije i djelotvornije odgovorilo izazovima koji se od knjižnice i knjižničnog osoblja očekuju. U čitaonici su korisnicima dostupna četiri računala. U posudbenom odjelu nalaze se dva računala, u uredu voditelja jedno, u spremištu dva računala za stručni rad, jedno računalo u prostoriji EDC-a, s napomenom da je korisnicima EDC-a i studentima na raspolaganju 15 računala u drugoj zgradi Fakulteta. Na posudbenom odjelu nalazi se jedan multifunkcionalan stroj (printer, skener i kopiranje) namijenjen nastavnom i stručnom osoblju te jedan printer i jedan skener u uredu voditeljice. U spremištu se nalazi jedan matrični printer i server na kojem se redovito provodi kopiranje podataka. Knjižnični fond osigurava dostupnost obvezne i dopunske literature propisane Izvedbenim nastavnim planom i studijskim programom za sve obvezne i izborne predmete te izradu seminarских i završnih radova. Korištenje udžbenika i druge propisane literature omogućeno je posudbom izvan Knjižnice te su za svaki predmet osigurani i dostupni čitaonički primjerici za rad u čitaonici. U čitaonici je studentima omogućen pristup relevantnoj referentnoj građi i službenim publikacijama za stjecanje dopunskih znanja. Ukupan broj naslova udžbenika propisanih Izvedbenim planom nastave Integriranog preddiplomskog i diplomskog sveučilišnog studija broji 171 naslov, od toga 31 naslov kojemu su autori ili suautori nastavnici Fakulteta. Ukupan broj naslova dopunske literature broji 223. Od propisana 51 rada u časopisima i zbornicima studentima je dostupno 38 naslova u tiskanom, a 13 radova u tiskanom i digitalnom obliku. Izvedbenim planom nastave stručnog studija propisano je 38 naslova udžbenika kao obvezna literatura, od kojih je 17 naslova kojima su autori ili suautori nastavnici Fakulteta, i 45 naslova kao dopunska literatura. Od propisana četiri rada u časopisima dva rada dostupna su tiskanom, a dva u tiskanom i digitalnom obliku. Kontinuirano nastojimo povećavati broj primjeraka ispitne literature. Osim što omogućujemo pristup vlastitom fondu Knjižnica međuknjižničnom posudbom omogućuje pristup fondovima drugih knjižnica u zemlji i inozemstvu u skladu s potrebama i zahtjevima korisnika. Knjižnični fond u cijelosti je kompjuteriziran i dio je Integriranog knjižničnog informacijskog sustava CROLIST te je kao takav

dio Sveučilišnog knjižničnog sustava. Knjižnica ima vlastitu mrežnu stranicu na kojoj su dostupne sve informacije o uslugama i sadržajima koje nudi mrežni katalog. Godine 2009. započela je sustavna automatizacija posudbe knjižnične građe. Njome je omogućeno zaduživanje i razduživanje knjiga za nastavno osoblje. Od sljedeće akademske 2015./2016. automatizirana posudba primjenit će se na studente i ostale korisnike. Knjižnica provodi formalnu, sadržajnu i analitičku obradu građe. Podatci o fondu u skladu su s međunarodnim i domaćim pravilima za bibliografsko-kataložnu obradu (PPIAK, ISBD standardima za razne vrste knjižnične građe, UNIMARC format za strojno čitljiv zapis) te s pravilima klasificiranja UDK (Univerzalna decimalna klasifikacija) i predmetne obrade. Od akademske 2012./2013. godine Knjižnica sustavno informira nastavnike, studente i ostale korisnike o novoj građi putem Biltena priloga dostupnih na mrežnim stranicama Knjižnice te pruža informacije o najnovijim naslovima stranih, domaćih i fakultetskih izdanja te ostalim sadržajima kako bi se pridonijelo učinkovitijem korištenju knjižnične građe i podizanju kvalitete nastavno-obrazovnog procesa. U današnjem brzom razvoju znanja na svim područjima i sve većeg broja informacijskih izvora studentima se tijekom studija trebaju pružiti sva znanja i vještine koje će im biti potrebne u budućem radu. Zbog toga suradnjom i integracijom svih sudionika obrazovnog procesa svojim kompetencijama studente treba naučiti kako samostalno učiti. Informacijska je pismenost kompetencija koju svaki student treba svladati kako bi napredovao kao stručnjak u današnjem globalnom informacijskom društvu i bio sposobljen za cjeloživotno učenje. Stav i znanje prema informaciji i informacijskom okruženju, etika korištenja ili kritička osvještenost čine srž informacijske pismenosti. Svakodnevni je dio usluga upravo ukazivanje na različite mogućnosti pristupa izvorima informacija. Knjižnični djelatnici potiču, pomažu i poučavaju studente kako što učinkovitije pronaći i vrjednovati informacijske izvore. Knjižnica je tijekom akademske 2012./2013. i 2013./2014. godine u suradnji s nastavnim osobljem na seminarским kolegijima organizirala radionice i predavanja o pretraživanju i korištenju dostupnih informacijskih izvora. Tako umjesto pasivnoga primanja znanja poticanjem na učenje i istraživanjem studenti samostalno putem kritičkoga mišljenja oblikuju novo znanje potrebno ne samo kroz svoje akademsko već i cjeloživotno obrazovanje. Voditeljica je Knjižnice u suradnji s nastavnim osobljem akademske 2012./2013. godine provela ogledni projekt Programom informacijskog opismenjavanja studenata do vrednovanja knjižničnih zbirk (tijek i rezultati dostupni su na mrežnim stranicama Fakulteta). Ogledni je projekt polazište za ugrađivanje informacijske pismenosti u kurikul studijskog programa Fakulteta. Knjižnica uspješno i kontinuirano surađuje s drugim knjižnicama, osobito s pravnim i srodnim knjižnicama u Republici Hrvatskoj i regiji, koja se ostvaruje međuknjižničnom posudbom, razmjenom i darovima pravne, stručne i znanstvene literature. Knjižnica, kao i dva djelatnika, članovi su Društva bibliotekara pravnih i srodnih biblioteka Jugoistočne Europe (SEALL). Regionalnim godišnjim sastancima Društva u sklopu međunarodnog znanstvenog savjetovanja Aktualnosti građanskog i trgovačkog zakonodavstva i pravne prakse, koji se redovito održavaju u Neumu, razmjenom informacija i prakse daje svoj doprinos i knjižničnoj i pravnoj struci i znanosti. Svi knjižnični djelatnici članovi su Društva knjižničara Slavonije i Baranje. Knjižnične djelatnice uključene su članstvom u rad stručnih komisija Hrvatskog knjižničarskog društva, poput Komisije za pravne i srodne knjižnice i Komisije za državne informacije i službene publikacije. Voditeljica Knjižnice uključena je radnu skupinu za izradu Nacrta novih Standarda za visokoškolske knjižnice u Republici Hrvatskoj te je članica Udruge Knjižnica „Konzorcija CROLIST“. Uprava Fakulteta podržava i financira sudjelovanje knjižničnih djelatnika na znanstvenim i stručnim međunarodnim i domaćim skupovima kao i sudjelovanje na radionicama u organizaciji Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj. Stalnim stručnim usavršavanjem i sudjelovanjem na izlaganjima na navedenim skupovima dvije

djelatnice stekle su zvanje više knjižničarke. Jedna djelatnica nastavila je obrazovanje uz rad kako bi stekla stručno zvanje diplomirane knjižničarke. Kao perspektivnom kadru i za izvrsnost u polaganju ispita Uprava Fakulteta snosi dosadašnje troškove školarine. Korisnicima su dostupne baze podataka u pretplati Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta i pretplati Fakulteta. Nastavnom osoblju pristup je omogućen ne samo sa svih računala na Fakultetu nego i s kućnih računala. Studentima i vanjskim korisnicima dostupne su sve baze podataka i mrežni časopisi s računala Fakulteta, a pristup bazama u pretplati Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta omogućen je preko Centra za online baze podataka i od kuće uz pomoć proxy servera, korištenjem AAI korisničkog imena i lozinke. Fakultet je od 30. studenoga 2011. godine pretplaćen na Heinoline (Core Collection, Foreign & International Law i Kluwer Law International Journal Library) i neprekidno obnavlja pretplatu. U razdoblju od 16. rujna 2013. do 15. rujna 2014. godine Fakultet je bio pretplaćen na bazu Westlaw International. Od 2012. godine Fakultet kontinuirano obnavlja pretplatu na Portal pravnih propisa IUS-info. Studentima su u svakom trenutku, u vrijeme radnog vremena, dostupni svi pozitivnopravni propisi potrebni za pripremanje ispita i nastavu. Na mrežnim je stranicama Knjižnice poveznica na navedene internetske baze i mogu se koristiti s računala Fakulteta. Isto su tako korisnicima dostupne poveznice na mrežne baze podataka u slobodnom pristupu čiji je sadržaj relevantan za znanstveno-istraživački rad i učenje. Tijekom 2013. i 2014. godine Knjižnica je osigurala probni pristup bazi JSTOR, mrežnim bazama knjiga i časopisa izdavača Taylor & Francis, Cambridge University Press, Springer i Beck-online. Do kraja 2014. godine na temelju probnog pristupa Uprava Fakulteta na prijedlog nastavnog osoblja donijet će odluku o pretplati na eventualno dvije baze. Korisnicima knjižnica Pravnih fakulteta u Zagrebu, Splitu i Rijeci također su dostupne baze podataka u pretplati Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta. Pravni fakultet u Zagrebu samostalno je pretplaćen na Heinoline (Core Collection, Foreign & International Law i Kluwer Law International Journal Library), Westlaw, LexisNexis Academic, Cambridge University Press, JSTOR. Korisnicima knjižnice Pravnog fakulteta u Rijeci dostupne su mrežne baze u pretplati sveučilišta (Westlaw, Emerald, Heinoline, JSTOR, Springer), a samostalno su pretplaćeni na LexisNexis i Oxford University Press. Knjižnica Pravnog fakulteta u Splitu samostalno je pretplaćena na Heinonline i Westlaw. Prema dostupnim podatcima o korištenju mrežne baze Heinoline i Westlaw u nastavku je tablica s usporednim podatcima s Pravnim fakultetom u Zagrebu.

Tablica 7.i.1. Učestalost korištenja Hein Online baze u samostalnoj pretplati Fakulteta i Pravnog fakulteta u Zagrebu

Pravni fakultet Osijek						Pravni fakultet u Zagrebu					
Month	Hits	Articles	Visits	Page Views	Searches	Month	Hits	Articles	Visits	Page Views	Searches
2013-01	3381	484	54	279	502	2013-10	4394	341	114	545	161
2014-01	2538	365	42	205	263	2013-11	5806	407	104	744	150
2013-02	1318	136	31	190	77	2013-12	4395	340	82	583	112
2014-02	1195	123	26	103	36	2014-01	3081	165	70	387	95
2013-03	8039	795	129	903	862	2014-02	2210	331	63	168	94
2014-03	3636	358	147	371	364	2014-03	4176	309	224	522	87
2013-04	2579	303	61	235	330	2014-04	3297	282	107	374	97
2014-04	6225	594	112	868	386	2014-05	5156	412	123	565	388
2013-05	1694	144	24	216	151	2014-06	6055	2	32	56	51
2014-05	3092	187	56	421	88	2014-07	1946	226	66	174	157
2013-06	1404 6	849	38	2072	585	2014-08	1260	122	20	118	13
2014-06	1449	101	24	171	99	2014-09	4399	454	111	345	179
2013-07	1978	404	17	148	90						
2014-07	2717	423	49	329	165						
2013-08	107	10	8	3	17						
2014-08	701	70	13	51	22						
2013-09	5852	274	54	1023	368						
2014-09	1878	158	31	178	130						
2013-10	3163	241	32	397	142						
2014-10	1833	321	31	124	100						
2013-11	1062	78	23	164	45						
2013-12	1088	220	23	22	129						

Iz predočenih pokazatelja korištenosti navedene baze vidljivo je da je korištenost po zadanim parametrima na oba fakulteta dosta velika, a s obzirom na to da Fakultet broji 62 člana nastavno-

znanstvenog osoblja, a Zagreb 170, možemo zaključiti da se navedenim bazama u određenim razdobljima, u odnosu na razlike u broju osoblja, koriste podjednako ili više.

Tablica 7.i.2. Učestalost korištenja online baze Westlaw u samostalnoj pretplati Pravnog fakulteta Osijek (pretplatno razdoblje 16.09. 2013. – 15. 09. 2014.) i Pravnog fakulteta u Zagrebu

Total Usage		134
No of Users		1
	2013	2014
JAN		5
MAR		47
APR		39
MAY		3
JUL		4
OCT	12	
NOV	4	
DEC	20	
Total Usage:	36	98

Category	2013	2014
Journals	21	59
Sweet&Maxwell	8	21
Insights	1	7
Current Awareness	2	3
UK Cases		5
Legislation	3	1
EU	1	2
Total:	36	98

Total Usage		964
No of Users		1
	2013	2014
JAN		84
FEB		32
MAR		77
APR		97
MAY		27
JUN		12
JUL		14
AUG		30
SEP	89	
OCT	440	
NOV	38	
DEC	24	
Total Usage:	591	373

Category	2013	2014
Journals	514	148
Law Reviews	28	48
Trade,Bus&Profes Pub	3	59
UK Cases	4	48
Treatise	18	12
Legislation		22
EU	2	8
Model & Uniform Laws	10	
Case Reports	4	4
Current Awareness	2	4
Statutes Annotated	5	
Citators		4
Case Briefs		3
Gen & Bus-Multibases		3
Encyclo./Jurisprudenz		2
Practice Guide		2
Forms		1
Law Journals		1
Newspapers (Gen&Bus)		1
Newspapers (Legal)	1	
Restatements		1
WireServices(Gen&Bus)		1
WLD		1
Total:	591	373

Ipak, korištenje nastavno-znanstvenoga osoblja i studenata Fakulteta navedenih baza nije zadovoljavajuće u odnosu na Pravni fakultet u Zagrebu. Iz vidljivih pokazatelja korištenosti upitno je obnavljanje preplate za sljedeće razdoblje. Dosadašnja utrošena sredstva na pretplatu baze Westlaw treba usmjeriti na neku drugu bazu koja će biti korisnija u znanstvenom i nastavnom radu.

j) Komentirajte uredske prostore za rad stručnih službi (primjerice tajništva, računovodstva, informatičke službe i slično).

Uredski je prostori za rad stručnih službi neodgovarajući u računovodstvu (voditelj i tri referenta u prostoru od 29 m²), studentskoj referadi (voditelj, dva referenta, viši stručni referent za kvalitetu i viši stručni referent za informatiku u prostoru od 43 m²) i tajništvu (tajnica Fakulteta u prostoru od 14 m² bez predprostora s hodnika). Neodgovarajući prostor utječe na kvalitetu i kvantitetu rada. Preseljenjem u Sveučilišni kampus nadamo se rješenju navedenog problema. Ostali uredski prostori u potpunosti zadovoljavaju potrebama rada.

k) Obrazložite omjer proračunskih (nastavnih, znanstvenih i umjetničkih) i tržišnih prihoda visokog učilišta te komentirajte stupanj autonomnosti i fleksibilnosti koje visoko učilište ima u finansijskom poslovanju.

U strukturi ukupnih prihoda i primitaka Fakulteta u promatranom dvogodišnjem razdoblju pokazuje se sličan omjer između prihoda iz državnog proračuna čiji udio u 2012. godini iznosi 59,78 %, a u 2013. godini iznosi 60,11 % u odnosu na ukupne prihode. Fleksibilnost i autonomija ograničeni su jer je iznos i namjena proračunskih sredstava unaprijed određena, a njihova je visina redovito nedostatna za kvalitetno i cijelovito poslovanje. Za redovito i kvalitetno funkcioniranje Fakulteta nužno je ostvarivanje dodatnih (vlastitih, tržišnih) prihoda jer oni značajno nadopunjaju sredstva iz proračuna i pomažu nam pokrивati troškove poslovanja i ulagati u unaprjeđenje poslovanja.

l) Komentirajte detaljnije strukturu izvora tržišnih prihoda (naplata školarine od studenata, istraživački projekti, usluge, ostale djelatnosti) visokog učilišta.

U strukturi tržišnih prihoda naplaćene školarine, upisnine i diplome od studenata čine čak 91 % u 2012. godini i 90 % u 2013. godini ukupnih prihoda, prihodi od poslijediplomskih specijalističkih studija i cjeloživotnog obrazovanja sudjeluju s 4 % u 2012. godini i 5 % u 2013. godini te prihodi od projekata vezanih uz prekograničnu suradnje IPA s Mađarskom čine 5 % od ukupnih prihoda u objema godinama.

U promatranom je razdoblju Fakultet ostvarivao značajne prihode po posebnim propisima izvođenjem Specijalističkog diplomskog stručnog studija Javna uprava, pokrenutog u akademskoj 2010./2011. godini, te pokretanjem Poslijediplomskog specijalističkog studija Ljudska prava u akademskoj 2011./2012. godini. Također, sudjelovanje Fakulteta u projektima prekogranične suradnje IPA s Mađarskom donijelo je značajna sredstva.

m) Navedite na koji način upravljate prihodom od tržišnih usluga kako biste unaprijedili kvalitetu djelatnosti visokog učilišta.

Od ostvarenog prihoda svakog tržišnog programa Fakultetu se raspoređuje minimalno 30 % za pokriće redovitih troškova poslovanja.

Prihodi, koje Fakultet ostvaruje po posebnim propisima i na tržištu, najvećim se dijelom koriste za podmirenje nastalih troškova i pojedinih programa i redovitog poslovanja Fakulteta te za unaprjeđivanje djelatnosti (nabava nove opreme i literature, tekuće i investicijsko održavanje, izobrazba nastavnog i nenastavnog kadra, službena putovanja zbog sudjelovanja na znanstvenim konferencijama, izdavačka djelatnost), sve kako bi se potaknuo znanstveni rad i nove mogućnosti suradnje. Iz vlastitih sredstava Fakultet pomaže raznim studentskim udrugama u ostvarenju njihovih programa.

n) Osvrnite se na postotnu strukturu trošenja tržišnih prihoda te procijenite u kojoj mjeri smanjenje ili nedostatak tih sredstava može utjecati na funkcionalnost visokog učilišta i realizaciju njegove osnovne djelatnosti.

Kako je navedeno u prethodnom odgovoru, najveći dio prihoda koristi se za održavanje kvalitete svakodnevnog neometanog funkcioniranja procesa na Fakultetu - nedostatak tržišnih prihoda znatno bi utjecao na podmirivanje troškova poslovanja , a u potpunosti bi bila onemogućena potpora djelatnicima za njihov znanstveni rad. Eventualni nedostatak ovih sredstava morala bi u odgovarajućem iznosu nadomjestiti povećana sredstva iz proračuna.

o) Navedite prioritet u slučaju povećanoga proračunskog financiranja visokog učilišta.

Prioritet je ulaganje u unaprjeđenje sveukupne djelatnosti i povećanje kvalitete studiranja – pokretanje novih studijskih programa, znanstvenoistraživački rad, podizanje razine studentskog standarda, podizanje kvalitete nastave, nabava opreme za modernizaciju nastave, povećanje knjižničnog fonda, korištenje većeg broja baza podataka za istraživanje, stručno usavršavanje svih zaposlenika, povećanje međunarodne suradnje u vidu dugoročnjeg usavršavanja i istraživanja nastavnog kadra. Dodatna sredstva bit će potrebna za opremanje novih prostora Fakulteta u Sveučilišni kampus.

p) Navedite u kojoj ste mjeri zadovoljni postojećim stanjem i predložite moguća poboljšanja.

Navedenim stanjem u vezi sa stručnim službama, prostorom, opremom i financiranjem ne možemo biti nezadovoljni, ali ipak permanentno radimo na poboljšanju. Budući da se uspješnost rada Fakulteta prvotno temelji na zadovoljstvu studenata, to će nam i u budućnosti biti prioritet. Spomenuto preseljenje Fakulteta u Sveučilišni kampus riješit će probleme prostora a posebno: veći broj mjesta u čitaonici koja će biti u sastavu Sveučilišnoga kampusa (SKIMCO), dvorane s većim brojem mjesta radi lakšeg održavanja nastave, veći broj mjesta u računalnim učionicama kako bi se u istima mogla provoditi i nastava (npr. seminari i vježbe) i sl.

Kao poseban problem moramo istaknuti Ured za kvalitetu koji ne postoji na Fakultetu, ali premda svjesni tog nedostatka nismo mogli pronaći odgovarajuće rješenje zapošljavanjem osobe s VSS-om

budući da već dugi niz godina Vlada RH zabranjuje novo zapošljavanje u ustanovama, proračunskim korisnicima.

Što se tiče Knjižnice, u današnjim društveno-ekonomskim prilikama postojećim smo stanjem zadovoljni. Zadovoljstvo je u toj mjeri veće što je Uprava Fakulteta svjesna uloge i važnosti Knjižnice za nastavno-obrazovni proces i znanstveno-istraživački rad te podupire sve prijedloge poboljšanja usluga Knjižnice intenzivnom suradnjom nastavnog i knjižničnog osoblja u svim segmentima knjižničnog poslovanja. Nezadovoljstvo je usmjereno prema sveučilišnoj i nacionalnoj razini po pitanju konzorcijske nabave elektroničkih baza podataka za sve dionike akademске zajednice. Problemi tehnološke infrastrukture (nabave novog servera) za bilježenje bibliografskih podataka u strojno čitljivom formatu i omogućivanje njihove razmjene između nacionalnih i međunarodnih bibliografskih ustanova putem mrežnih kataloga u fazi su rješavanja na razini Sveučilišta što nas neizmjerno raduje.

Tablica 7.1. Zgrade visokog učilišta (navedite postojeće zgrade, zgrade u izgradnji i planiranu izgradnju)

Identifikacija zgrade	Lokacija zgrade	Godina izgradnje	Godina dogradnje ili rekonstrukcije	Ukupna površina prostora za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja u m ²	Ukupna površina prostora za provedbu znanstvenih istraživanja u m ²
Vlasništvo Židovske općine	Stjepana Radića 13	1900.	1974.-1975.	2103	
Vlasništvo Grada Osijeka	Stjepana Radića 17	1900.	1974.-1975.	1087	
Vlasništvo Sveučilišta	Kampus Cara Hadrijana 8a	1900.	2012.	427	

Tablica 7.2. Predavaonice

Identifikacija zgrade	Redni broj ili oznaka predavaonice	Površina (u m ²)	Broj sjedećih mjesta za studente	Broj sati korištenja u tjednu	Ocjena opremljenosti* (od 1 do 5)
Stjepana Radića 13	I.	185,02	168	37,5	4
Stjepana Radića 13	II.	120,83	88	42,5	4
Stjepana Radića 17	I.	60	72	43	5
Stjepana Radića 17	II.	58,8	58	27	5
Stjepana Radića 17	III.	60	72	40	5
Stjepana Radića 17	IV.	60	72	22,8	5
Stjepana Radića 17	V.	56	66	17,5	4
Kampus Cara Hadrijana 8a	I.	108	112	43,5	5
Kampus Cara Hadrijana 8a	II.	108	112	45	5
Kampus Cara Hadrijana 8a	III.	84	56	34	4

*Opremljenost predavaonice podrazumijeva kvalitetu namještaja, tehničke i druge opreme.

Tablica 7.3. Laboratorijski/praktikumi koji se koriste u nastavi

Identifikacija zgrade	Interna oznaka prostorije laboratorija/praktikuma	Površina (u m ²)	Broj radnih mjesta za studente	Broj sati korištenja u tjednu	Ocjena opremljenosti (od 1 do 5)

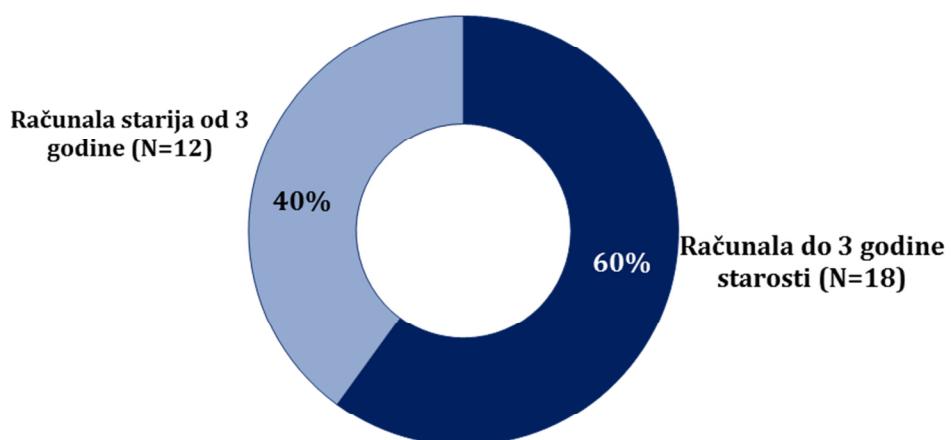
Tablica 7.4. Nastavne baze (radilišta) za praktičnu nastavu

Identifikacija zgrade	Naziv nastavne baze (radilišta)	Broj studenata koji pohađaju pojedinu nastavnu bazu	Broj sati nastave (tjedno) koja se održava u pojedinoj nastavnoj bazi
Stjepana Radića 17	Pravna klinika	206	6 (x 3)*

* Pravne klinike održavaju se na trima predmetima: Kazneno pravo, Građansko pravo i Trgovačko pravo. Svaki student u desetom semestru ima pravo izbora predmeta i mjesta obavljanja praktične nastave u trajanju od 45 sati (odvjetnici, sudovi, javni bilježnici, županijsko i općinsko državno odvjetništvo i dr.).

Tablica 7.5. Opremljenost računalnih učionica (navedite podatke o računalima u računalnim laboratorijima/praktikumima koji se koriste u nastavi)

Broj novijih računala (do 3 godine)	Broj računala starijih od 3 godine	Ocjena funkcionalnosti (od 1 do 5)	Ocjena održavanja (od 1 do 5)	Ocjena mogućnosti korištenja izvan nastave (od 1 do 5)
18	12	4	5	5

Grafički prikaz 7.1. Struktura prema starosti računala

Tablica 7.6. Nastavnički kabineti

Identifikacija zgrade	Broj nastavničkih kabinet	Prosječna površina u m ²	Ocjena opremljenosti (od 1 do 5)	Prosječna površina u m ² po stalno zaposlenom nastavniku/suradniku
Stjepana Radića 13	26	18	5	14
Stjepana Radića 17	18	19	4	15,5
Kampus Cara Hadrijana 8a	1	18	5	*

* Budući da u kampusu ima jedan kabinet za nastavnike, nismo mogli iskazati prosječnu površinu po nastavniku jer isti koriste svi nastavnici koji imaju nastavu na stručnom studiju. Kabinet se koristi samo u smislu zadržavanja nastavnika u stankama predavanja a ne za nastavni ili znanstveni rad.

Tablica 7.7. Prostor koji se koristi samo za znanstveni-istraživački rad

Identifikacija zgrade	Interna oznaka prostorije ili oznaka laboratorijska	Površina (u m ²)	Broj sati korištenja u tjednu	Ocjena opremljenosti (od 1 do 5)

Tablica 7.8. Prostor koji se koristi samo za stručni rad

Identifikacija zgrade	Interna oznaka prostorije ili oznaka laboratorija/radionice	Površina (u m ²)	Broj sati korištenja u tjednu	Ocjena opremljenosti (od 1 do 5)

Tablica 7.9. Kapitalna oprema (navedite podatke o raspoloživoj kapitalnoj opremi visokog učilišta čija nabavna vrijednost prelazi 200 000 kuna)

Naziv instrumenta (opreme)	Nabavna vrijednost	Godine starosti

Tablica 7.10. Opremljenost knjižnice

Ukupna površina (u m ²)		Broj zaposlenih		Broj sjedećih mjesta		Broj studenata koji koriste knjižnicu		Postoji li računalna baza podataka vaših knjiga i časopisa
410		5		47		2511		DA
Broj naslova knjiga	Broj udžbenika*	Ocjena suvremenosti knjiga i udžbenika (od 1 do 5)	Broj naslova inozemnih časopisa	Broj naslova domaćih časopisa	Ocjena funkcionalnosti kataloga knjiga i časopisa	Ocjena opremljenosti (od 1 do 5)**	Ocijenite kvalitetu i dostupnost elektroničkih sadržaja (od 1 do 5)***	
cca 20.000	171	4	312	203	4	4	4	

* Broj udžbenika podrazumijeva sve udžbenike bez obzira na broj primjeraka.

** Mogućnosti kopiranja za nastavnike i studente, nabava kopija iz drugih knjižnica, katalozi radova nastavnika itd.

*** Pod elektroničkim se sadržajima podrazumijevaju elektronička izdanja knjiga, časopisa, baze podataka ali i katalozi vlastite i vanjskih knjižnica.

Tablica 7.11. Financijska evaluacija

		N-2	N-1
		kalendarska godina	kalendarska godina
	PRIHODI	2012.	2013.
1.	PRIHODI IZ DRŽAVNOG PRORAČUNA	16.667.794,01	15.948.877,48
1.1.	Plaće za zaposlene	13.882.156,59	13.815.338,00
1.2.	Troškovi poslovanja (uključivo i terenska nastava)	527.111,20	400.000,00
1.3.	Vanjska suradnja u nastavi	0,00	17.700,00
1.4.	Domaći znanstveni projekti	144.167,00	72.083,32
1.5.	Međunarodni znanstveni projekti	0,00	0,00
1.6.	Međunarodna suradnja	20.000,00	75.439,85
1.7.	Organizacija znanstvenih skupova	0,00	0,00
1.8.	Nabava časopisa	0,00	0,00
1.9.	Tekuće održavanje	0,00	0,00
1.10.	Izgradnja i investicijsko održavanje	0,00	0,00
1.11.	Oprema	0,00	0,00
1.12.	Ukupno ostale vrste prihoda (specificirati)	2.094.359,22	1.568.316,31
	naknade zaposlenima	297.840,22	120.850,71
	prijevoz na posao i s posla	200.400,00	197.498,60
	sistematski pregled	14.039,00	11.484,00
	školarine za doktorske studije zaposlenika	161.500,00	122.000,00
	subvencija particip. redov. stud. + PPU	1.420.580,00	1.116.483,00
2.	PRIHODI IZ PRORAČUNA OSTALIH JAVNIH IZVORA	0,00	0,00
2.1.	Prihodi i pomoći od jedinica lokalne uprave i samouprave (grad, županija itd.)	0,00	0,00
2.2.	Prihodi i pomoći ostalih subjekata (primjerice Nacionalna zaklada za znanost)	0,00	0,00
2.3.	Ukupno ostale vrste (specificirati)	0,00	0,00

3.	PRIHODI OD KAMATA	13.513,54	24.431,08
4.	PRIHODI OD VLASTITE DJELATNOSTI	480.132,46	492.376,73
4.1.	Školarine – poslijediplomske specijalističke	391.700,00	410.000,00
4.2.	Školarine – poslijediplomske doktorske	87.700,00	15.100,00
4.3.	Znanstveni projekti	0,00	0,00
4.4.	Stručni projekti	0,00	0,00
4.5.	Prihodi od najma	363,21	2.078,73
4.6.	Ukupno ostale vrste prihoda (specificirati)	369,25	65.198,00
	prodaja starog papira, poštارина за inozemstvo, tenderi za JN	369,25	198,00
	cjeloživotno obrazovanje (PRAVNICI LINGVISTI)	0,00	65.000,00
5.	PRIHODI PO POSEBNIM PROPISIMA	10.200.657,80	9.523.242,45
5.1.	Školarine – preddiplomske, diplomske, stručne	9.364.602,49	8.784.276,44
5.2.	Dodatna provjera posebnih znanja, vještina i sposobnosti (ako se provodi uz ispite državne mature)	0,00	0,00
5.3.	Naknade za upis	427.300,00	414.220,00
5.4.	Izdavačka djelatnost	13.955,25	19.246,01
5.5.	Naplate studentskih molbi, potvrđnica, diplome, indeksi itd.	308.150,06	232.250,00
5.6.	Ukupno ostale vrste prihoda (specificirati)	86.650,00	73.250,00
	razredbeni postupak	5.400,00	0,00
	tečaj latinskog jezika	81.250,00	68.750,00
	znanstveni projekti za docente iz Sveučilišta	0,00	4.500,00
6.	OSTALI (NESPOMENUTI) PRIHODI (specificirati)	521.166,35	542.020,98
	prihodi od IPa projekta	519.272,57	530.695,74
	prihodi od JEAN MONNET projekta	0,00	3.035,00
	prodaja stanova sa stanarskim pravom	1.893,78	1.948,42

	zapošljav. bez zasnivanja radnog odnosa	0,00	6.341,82
A	UKUPNO PRIHODI POSLOVANJA	27.883.264,16	26.530.948,72

		N-2	N-1
		kalendarska godina	kalendarska godina
	RASHODI	2012.	2013.
1.	RASHODI ZA ZAPOSLENE	18.810.427,41	19.470.635,14
1.1.	Plaće za zaposlene	18.059.857,50	18.812.432,35
1.2.	Vanjska suradnja u nastavi	273.226,13	226.748,63
1.3.	Ukupno ostalo (specificirati)	477.343,78	431.454,16
	nagrade (jubilarne, godišnje) zaposlenima	329.346,81	284.272,92
	dar u naravi, dar djeci za Sv. Nikolu	60.100,00	60.160,00
	otpremnine	0,00	26.601,39
	naknada za bolest, smrtni slučaj	19.255,97	22.071,56
	potpora za doktorat i diplome	68.641,00	30.033,29
	potpora za rođenje djeteta	0,00	8.315,00
2.	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	811.145,33	990.299,93
2.1.	Uredski materijal i ostali materijalni rashodi	258.592,12	328.264,90
2.2.	Laboratorijski materijal	0,00	0,00
2.3.	Energija	442.157,15	536.603,18
2.4.	Materijal i dijelovi za tekuće i investicijsko održavanje	92.314,04	97.757,75
2.5.	Sitni inventar	8.668,99	20.132,80
2.6.	Ukupno ostalo (specificirati)	9.413,03	7.541,30
	službena i radna odjeća	9.413,03	7.541,30

3.	RASHODI ZA USLUGE	2.812.434,41	2.912.627,91
3.1.	Telefon, pošta, prijevoz	136.909,58	129.773,26
3.2.	Usluge tekućeg i investicijskog održavanja	259.718,14	282.607,79
3.3.	Promidžba i informiranje	227.596,19	153.574,50
3.4.	Komunalne usluge	64.870,64	74.924,65
3.5.	Zakup, najam	369.367,42	349.243,11
3.6.	Intelektualne i osobne usluge (ugovori o djelu, honorari)	1.248.897,47	1.399.723,85
3.7.	Računalne usluge	38.397,01	38.510,40
3.8.	Ukupno ostalo (specificirati)	466.677,96	484.270,35
	grafičke i tiskarske usluge	120.530,35	164.272,79
	usluge graviranja i izrada ključeva	6.427,10	2.273,00
	javnobilježnička ovjera	353,50	868,50
	naknade službenog putovanja nezaposlenicima i vanjskim suradnicima	227.084,23	229.410,15
	doprinosi za zaposlenu osobu bez sklapanja radnog odnosa	0,00	5.826,66
	sufinanciranje studentskih programa	10.009,25	7.000,00
	administrativne naknade	0,00	7.091,25
	sistematski i preventivni pregledi zaposlenika	100.150,00	66.568,00
	HRT pretplata i usluge	1.123,53	960,00
	ostalo	1.000,00	0,00
4.	RASHODI ZA NEFINANCIJSKU IMOVINU	297.663,70	295.099,55
4.1.	Poslovni objekti	0,00	0,00
4.2.	Računalna oprema	155.958,10	69.637,88
4.3.	Laboratorijska oprema	0,00	0,00
4.4.	Uredska oprema	32.309,41	42.802,44
4.5.	Komunikacijska oprema	2.000,00	9.998,75
4.6.	Ostala oprema	15.119,17	8.855,63

4.7.	Literatura	92.277,02	163.804,85
4.8.	Ulaganja u postrojenja, strojeve i ostalu opremu		
4.9.	Dodatna ulaganja na građevinskim objektima		
4.10.	Ukupno ostalo (specificirati)		
5.	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	714.859,68	740.657,95
5.1.	Službena putovanja	399.168,13	456.982,43
5.2.	Stručna usavršavanja	59.930,35	55.207,52
5.3.	Ukupno ostalo (specificirati) uključujući i troškove prijevoza	255.761,20	228.468,00
	troškovi prijevoza na posao i s posla	255.761,20	228.164,00
	troškovi loko vožnje	0,00	304,00
6.	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	923.171,18	850.602,48
6.1.	Premije osiguranja imovine	26.348,04	20.021,55
6.2.	Reprezentacija	201.791,03	137.804,92
6.3.	Članarine	4.736,68	42.951,35
6.4.	Bankarske i usluge platnog prometa	27.707,02	17.733,55
6.5.	Kamate	93,08	75,71
6.6.	Ostali financijski izdatci	662.495,33	632.015,40
	izdvajanje u Fond Sveučilišta	519.620,33	551.015,40
	plaćanje doktorskog studija asistentima i školarine zaposlenicima	128.875,00	65.000,00
	donacije	14.000,00	16.000,00
B	UKUPNO RASHODI POSLOVANJA	24.369.701,71	25.259.922,96
C	Preneseno stanje iz prethodne godine	4.836.208,00	8.349.770,00
	UKUPNO STANJE 31.12. (A-B+C)	8.349.770,45	9.620.795,76